

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

Základní školy Přerov, Velká Dlážka 5

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

Platnost od 1. 9. 2013

.....
ředitel školy

Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1 Úplnost a velikost školy	5
2.2 Vybavení školy	5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4 Charakteristika žáků	7
2.5 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	7
2.6 Spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci) a dalšími partnery školy	8
2.7 Vlastní hodnocení školy	9
3 CHARAKTERISTIKA ŠVP	10
3.1 Zaměření školy	10
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	11
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.3.1 <i>Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a znevýhodněním</i>	12
3.3.2 <i>Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním</i>	13
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	14
3.5 Začlenění průřezových témat	14
3.6 Začlenění projektů	21
4 UČEBNÍ PLÁN	25
4.1 Poznámky k učebnímu plánu	25
5 UČEBNÍ OSNOVY	27
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	27
5.1.1 <i>Český jazyk a literatura</i>	27
5.1.2 <i>Anglický jazyk</i>	42
5.1.3 <i>Německý jazyk</i>	55
5.1.4 <i>Ruský jazyk</i>	64
5.2 Matematika a její aplikace	69
5.2.1 <i>Matematika</i>	69
5.3 Informační a komunikační technologie	87
5.3.1 <i>Práce s počítačem</i>	87
5.4 Člověk a jeho svět	91
5.4.1 <i>Prvouka</i>	94
5.4.2 <i>Vlastivěda</i>	102
5.4.3 <i>Přírodověda</i>	105
5.5 Člověk a společnost	108
5.5.1 <i>Dějepis</i>	108
5.5.2 <i>Výchova k občanství</i>	113
5.6 Člověk a příroda	122
5.6.1 <i>Fyzika</i>	122
5.6.2 <i>Chemie</i>	129
5.6.3 <i>Přírodopis</i>	134
5.6.4 <i>Zeměpis</i>	139

5.7 Umění a kultura	146
5.7.1 Hudební výchova	146
5.7.2 Výtvarná výchova	158
5.8 Člověk a zdraví	173
5.8.1 Výchova ke zdraví	173
5.8.2 Tělesná výchova	180
5.9 Člověk a svět práce	195
5.9.1 Pracovní činnosti	195
5.10 Volitelné předměty	208
5.10.1 Plavání	208
5.10.2 Volejbal	212
5.10.3 Ekologická výchova	216
5.10.4 Konverzace v anglickém jazyce	219
5.10.5 Informatika	223
5.10.6 Domácnost	226
5.10.7 Technické činnosti	229
5.10.8 Fyzikální a chemický seminář	233
5.11 Nepovinné předměty	236
5.11.1 Plavání	236
5.11.2 Volejbal	241
6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	246
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	246

DODATKY – dodatky k tomuto ŠVP jsou číslovány a jsou jeho nedílnou součástí

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

○ **Název školního vzdělávacího programu**

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Základní školy Přerov, Velká Dlážka 5

○ **Vzdělávací program**

Devítiletý vzdělávací program vytvořený podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV)

○ **Studijní obor vzdělávání**

Základní škola – K KOV 79-01-C/01

○ **Údaje o škole**

Název školy: ZÁKLADNÍ ŠKOLA PŘEROV, VELKÁ DLÁŽKA 5

Adresa školy: Základní škola Přerov, Velká Dlážka 5
Přerov, Přerov I – Město
Velká Dlážka 5
750 02

Ředitel školy: Mgr. Martin Černý

Zástupce ředitele: Mgr. Jaroslav Matěj

Kontakty: telefon: +420 / 581 225 111
fax: +420 / 581 203 125

e-mail: skola@zsvd.cz

web: www.zsvd.cz

Rezortní identifikátor zařízení RED-IZO: 600 146 405

Identifikační znak organizace IZO: 047 858 354

Identifikační číslo organizace IČ: 47 85 83 54

○ **Zřizovatel**

Název: Statutární město Přerov

Adresa: Bratrská 34, 750 11 PŘEROV I - Město
IČ: 00301 825

Kontakty: telefon: +420 / 581 268 111
web: www.mu-prerov.cz

○ **Platnost dokumentu**

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2007

Úprava textové části: 1. 9. 2012

Úpravy dokumentu v souvislosti s opatřením ministra č.j.: MSMT-2647/2013-210

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013

č.j.: ZŠVD/0353/2013

Dokument projednán a schválen pedagogickou radou dne: 2. 9. 2013

Dokument projednán a schválen školskou radou dne: 3. 9. 2013

Razítko
podpis ředitele školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. září 2011 uplynulo 40 let od založení školy. První školní rok na základní škole Velká Dlážka 5 zahájil pan ředitel Miroslav Hudeček 1. září 1971. Škola byla postavena jako 18-ti třídní a v prvním roce ji navštěvovalo přes 700 žáků, výuka probíhala na směny a pracovalo zde přes 40 učitelů a vychovatelů. Přesná čísla bohužel nelze doložit, protože veškerou dokumentaci zcela zničily záplavy v roce 1997.

Sportovní třídy se zaměřením na plavání byly založeny na škole Velká Dlážka k 1. září 1979. Hlavním trenérem v té době byl pan Mirko Milý a učitelka-trenérka Eva Milá. Na tréninku se podíleli i další trenéři z TJ Spartak Přerovské strojírny, a to Josef Pazdera, Jindřich Andres a Marta Tšponová. Nejlepší plavci se zúčastňovali pravidelně tuzemských i mezinárodních závodů, např. na Kubě, v Koreji, Španělsku, Polsku, Německu, Maďarsku. Po skončení základní školy se někteří žáci dále věnovali a věnují plavání ve střediscích vrcholového plavání, jiní se prosazují v jiných sportech, např. ve vodním pólu, ploutvovém plavání, dálkovém plavání, triatlonu, kanoistice, veslování a dalších, ve všech však zužitkovali své plavecké dovednosti získané během školní docházky. V současnosti funguje plavecká sportovní příprava od 4. ročníku, hlavním trenérem je pan Jaroslav Hýzl.

V září roku 1998 zasedly do lavic sportovních tříd kromě plavců i první volejbalistky. Hlavním trenérem volejbalu je pan Jaroslav Matěj. Tímto školním rokem byla tedy oficiálně zahájena výuka volejbalu dívek na naší škole, která byla od roku 2011 rozšířena i o sportovní přípravu chlapců. Škola při realizaci volejbalu spolupracuje s oddíly volejbalu PVK Přerov a SK Přerov. Díky výbornému zázemí, kvalitní přípravě i dosaženým výsledkům počty volejbalistek i volejbalistů rychle rostou. Žáci začínají s volejbalem ve 4. ročníku, kdy základní volejbalové přípravě předchází tzv. volejbalová příprava. V ní žáci postupně zdokonalují obratnost, rychlost a jiné základní dovednosti, které později ve volejbale využijí. V 6. až 9. ročníku mají žáci v rozvrhu 3 - 5 vyučovacích hodin volejbalu týdně, ať už jako nepovinný nebo povinně volitelný předmět. Jedna hodina týdně je vždy věnována plavání a protahovacím cvikům. Na výuku volejbalu ve škole navazují tréninky v oddílech PVK a SK a to podle věku a výkonnosti třikrát až čtyřikrát týdně, za oddíly navíc naši žáci hrají i mistrovská utkání a turnaje.

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Přerov, Velká Dlážka 5 je úplná škola s devíti postupnými ročníky a s vymezenou spádovou oblastí. Na 1. i 2. stupni je zpravidla po dvou paralelních třídách v ročníku. Kvůli zvýšenému zájmu rodičů jsou ve 3 ročnicích třídy tři. Maximální kapacita školy je 540 žáků a v současnosti je její naplněnost přes 96% (21 tříd s cca 520 žáky). Součástí školy je školní družina s maximální kapacitou 180 dětí, převážně z 1. – 3. ročníků, dále moderní sportovní areál, který slouží k výuce i sportovnímu vyžití veřejnosti. Zařízení školního stravování sídlící v areálu školy je samostatný subjekt. Areál školy vybudovaný v roce 1971 je situován spíše v okrajové oblasti města, ale má velmi dobrou dostupnost od městské i příměstské hromadné dopravy. Celková rekonstrukce hřiště proběhla v roce 2004 a budov v roce 2010.

2.2 Vybavení školy

Vybavení školy je v současnosti na úrovni, které umožňuje plnit výchovné a vzdělávací cíle, jak jsou definovány v RVP ZV. Stav lze označit jako dobrý. Limitujícím faktorem je však množství finančních prostředků, kterých je rok od roku méně, což se projevuje na postupném stárnutí materiálního vybavení, údržbě a investicích. Situaci je nutno řešit v součinnosti se zřizovatelem. Vybavení, které má škola k dispozici pro výuku a další činnosti žáků a učitelů:

- A) materiální** - Škola je dobře vybavena učebnicemi, učebními pomůckami a výukovým SW, které jsou pravidelně a dle možností doplňovány o nové. Disponujeme kvalitním kopírovacím zařízením pro přípravu učebních textů a pracovních listů. Počítačová síť je rozvedena do všech tříd, kabinetů a školní družiny. Výpočetní technika je na slušné - funkční úrovni. Ve výuce používáme 3 interaktivní tabule a také prezentační techniku, která představuje přenosné diaprojektory a notebooky. Školní akce ozvučujeme vlastní aparaturou. Vše je využíváno pro vzdělávání žáků, učitelů a další akce školy. Ve všech třídách máme stavitelný žakovský nábytek a postupně obnovujeme původní školní tabule za moderní keramické pylonové. Knižní fond učitelské i žakovské knihovny je systematicky rozšiřován.
- B) prostorové** - Areál školy je možno rozdělit na 4 propojené části – hlavní budovu, školní jídelnu, školní družinu, tělocvičnu a školní hřiště. Do hlavní budovy se nám postupně podařilo umístit všechny kmenové třídy 1. i 2. stupně, dvě sborovny, odborné učebny (fyzika, chemie, výpočetní technika, tři jazykové učebny, výtvarná výchova, školní kuchyňka, dílna, učebna pěstitelských prací) a kabinety se sbírkami. V současnosti plánujeme vybudovat multimediální učebnu odborných předmětů propojením skladu a kabinetů v 1. patře. Technický stav budovy je díky rekonstrukci velmi dobrý, zbývá postupně vyměnit osvětlení a předláždít chodby. Školní jídelna je samostatný právní subjekt, který mohou žáci i dospělí pracovníci školy využívat ke stravování. Družina má čtyři až šest oddělení, které fungují podle počtu přihlášených dětí. Každé oddělení má svou třídu vybavenou funkčním nábytkem, hračkami a prostorem na hraní a aktivity. Tělocvična má umělý povrch a nářadovnu s veškerým nářadím a pomůckami, které jsou předepsány učebními osnovami. Vybavení sportovním materiálem je na velmi dobré úrovni. Součástí jsou rovněž 2 šatny a umyvárna se sprchami. Učitelé mají k dispozici kabinet. Školní hřiště s umělým povrchem a umělou trávou bylo dokončeno v roce 2005 a je využíváno nejen pro výuku (atletika, volejbal, plážový volejbal, házená, košíková, kopaná a další kolektivní sporty), ale i pro další činnosti žáků, rodičů i veřejnosti. Součástí hřiště je i dětský koutek s houpačkami, prolézačkami a lavičkami, který slouží převážně pro aktivity družiny.
- C) technické** - Jednou z priorit školy je využití informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází i neustálé zlepšování vybavenosti školy touto technikou. Pro výuku je využívána počítačová učebna se 17 stanicemi, další tři jsou ve školní družině. Učitelé mají k dispozici počítače ve sborovnách a ve všech kabinetech. Všechny počítače v síti jsou propojeny strukturovanou kabeláží, k vysokorychlostnímu internetu přistupují přes server. Server dále slouží jako souborový server, jsou na něm výukové programy a žáci zde mají prostor pro ukládání dat. Všichni učitelé a žáci od 5. ročníku mají svou emailovou schránku. Pro přenos informací slouží vnitřní informační systém a pro prezentaci školy a informovanost na veřejnosti má škola moderní a neustále aktualizované webové stránky www.zsvd.cz.
- D) hygienické** – V rámci rekonstrukce byla provedena generální oprava rozvodů a odpadů a modernizace sociálních zařízení v celém areálu školy. Pro žáky od 4. ročníků byly instalovány šatní skříňky, což zvýšilo bezpečnost a pořádek v šatnách. Dodržování pitného režimu žáků zajišťujeme ve spolupráci se školní jídelnou a přibližně třetina žáků je zapojena do akce „školní mléko“. Pro aktivní odpočinek o přestávkách je na chodbách šest stolů na stolní tenis a od jara do podzimu mohou žáci trávit pod dozorem velkou přestávku na školním hřišti.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, zástupce ředitele, přibližně 30 učitelů vč. výchovného poradce a metodika prevence a 5 vychovatelek ŠD. Dle možností působí na škole školní psycholog. Sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově je vyvážený od začínajících až po zkušené učitele. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je téměř 100%. Kvalita a schopnosti učitelů jsou na vysoké úrovni. Neaprobovaní učitelé si v současnosti prioritně doplňují kvalifikaci ve svých oborech. Na 1. stupni je několik pedagogů s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péči o

žáky. Sportovní přípravu v plaveckých a volejbalových třídách zajišťují kvalifikovaní trenéři, kteří jsou většinou i učitelé na naší škole. Vztahy v kolektivu pedagogů jsou velmi dobré, přátelské a kolegiální, upevňované zájmem o společnou věc. Tyto vztahy mezi učiteli se odrážejí také ve vztazích učitelů k žákům i žáků k učitelům.

Škola podporuje a dbá na další vzdělávání svých učitelů. Prioritními oblastmi dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) jsou vedle odborného rozvoje v pedagogice, psychologii a didaktice rovněž rozvoj jazykové přípravy a práce s výpočetní a komunikační technikou. Vše je nasměrováno k maximálnímu využití ve výuce a výchově žáků. Škola má vypracovaný plán DVPP, který je průběžně aktualizován.

2.4 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci nejen ze spádového obvodu školy, ale i z dalších částí města a okolních vesnic. Ctíme právo rodičů na výběr školy. Škola je také otevřena pro přijetí talentovaných žáků z celého regionu, kteří mají zájem o sportovní přípravu ve sportovních třídách. Dlouholeté zkušenosti máme s integrací žáků se speciálními poruchami učení a chování. Každý integrovaný žák na základě doporučení PPP nebo SPC má vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a vyhodnocován. Vzhledem k demografickému vývoji počítáme v dlouhodobém výhledu s 18 třídami, při celkovém počtu kolem 450 žáků.

Absolvent naší školy získává kvalitní základní vzdělání prohloubené o specifické požadavky dnešního světa. Systematicky se seznamuje s kulturním a přírodním bohatstvím lidstva, naší země i našeho regionu, cítí zodpovědnost jej chránit a dále rozvíjet. Je schopen orientovat se v běžném životě, aktivně se zapojovat do celospolečenského dění ve svém regionu, zná svá práva a povinnosti a ctí principy demokratické společnosti. Absolvent disponuje takovými vědomostmi, dovednostmi a postoji, že je schopen a ochoten žít v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, je zodpovědný za své fyzické, duševní i sociální zdraví. Ve sportovní přípravě dosáhne výkonnostní úrovně pro oficiální soutěže dané věkové kategorie.

Absolvent naší školy je motivovaný k dalšímu studiu na střední škole, zná své možnosti a na ZŠ Přerov, Velká Dlážka vzpomíná v dobrém a rád se na ni vrací.

2.5 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Projekty realizované na škole jsou třídní, ročníkové případně celoškolské a vycházejí z nabídky ostatních místních organizací. Projekty zvyšují motivaci žáků a zlepšují jejich spolupráci mezi sebou i s vyučujícími. Příprava, realizace a výstupy zvyšují efektivitu vyučovacího procesu. Témata dílčích projektů volí vyučující podle věku žáků a učební náplně (viz. kap. 3.5).

Naše škola se dlouhodobě podílí na projektu MŠMT a sportovních svazů na rozvoji talentované mládeže v oblasti plavání a volejbalu. Zvláště ve volejbalu dosahujeme významných úspěchů.

Projekt „*Adaptační program*“ je určen pro žáky šestých tříd, bývá realizován vždy na začátku školního roku jako třídní pobyt žáků s třídním učitelem a proškoleným pedagogem. Náplní jsou společenské hry a aktivity, které vedou k vytváření vztahů v kolektivu, k sebepoznání.

Od roku 2009 je škola zapojena do projektu „*Tvořivá škola*“, který je financován z prostředků ESF EU. Projekt je zaměřen na nové metody výuky na prvním stupni – tzv. činnostní učení. Do projektu je aktivně zapojena většina našich učitelek I.stupně.

Projekty „*EVVO*“ (Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta). Environmentální výchova je průřezovým tématem rámcového vzdělávacího programu. Je jedním z pilířů vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Dochází k propojování poznatků a zkušeností z různých studijních oborů a tyto zkušenosti a poznatky jsou následně využívány pro konkrétní řešení ekologických problémů v praxi. Máme zpracovaný školní EVVO program, který je průběžně doplňován podle okamžitých možností, nabídek a výzev. Slouží jako harmonogram EVVO vždy během celého školního roku. Nejvíce se zaměřujeme na třídění odpadu, na škole fungují tzv. plastové hlídky.

Projekty ve školní družině jsou většinou dlouhodobé (půlroční, roční) a tematicky zaměřené. Oblíbený je hlavně projekt Cesta kolem světa (viz ŠVP ŠD).

Rodičům našich budoucích prvňáčků nabízíme projekt edukativních skupin „*Hrajeme si na školu*“. Děti popř. i rodiče dochází do školy a společně pod dohledem našich učitelek si zvykají na školní prostředí, školní povinnosti. Navíc se nenápadně a nenásilně snaží odstranit u dětí případné problémy spojené se školní zralostí.

V rámci projektu „*RAMPS-VIP III*“, který je financován evropským sociálním fondem, působí na škole školní psycholog.

Na zahraničních projektech se prozatím nepodílíme. V současnosti zjišťujeme podmínky a možnosti zapojit se do mezinárodního projektu „*Comenius*“, který je podporovaný evropským fondem vzdělávání a zaměřuje se na rozvoj spolupráce mezi školami, žáky i učiteli z různých evropských zemí. Nové kolo žádostí o zapojení se do projektu startuje na podzim 2013.

2.6 Spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci) a dalšími partnery školy

Jedním z hlavních úkolů školy je dobrá spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci žáků. Na pravidelných konzultacích a třídních schůzkách jsou informováni o průběhu vzdělávání a výchovy žáků, využívají také možnosti kdykoliv navštívit školu k osobnímu jednání, získání informací nebo řešení problémů. K dalším možným způsobům komunikace s rodiči žáků slouží také aktualizované webové stránky, internetová žákovská knížka, e-mail, telefon nebo informační nástěnky v prostorách naší školy.

Důležitým prvkem vzájemné komunikace a spolupráce rodičů a školy je Sdružení rodičů a přátel školy, které je tvořeno voleným výborem a zástupci z řad rodičů jednotlivých tříd. Výbor se schází obvykle 2x ročně a vždy, když je potřeba. Rada je vedením školy informována o činnosti školy, o jejich potřebách, záměrech, výsledcích a dalším rozvoji. Rodiče mají možnost se prostřednictvím SRPŠ vyjadřovat k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí a z příspěvků finančně dotovat náročnější akce, případně nákup nadstandardního vybavení školy.

Od roku 2000 se stala dalším spolupracovníkem školy Rada školy, která byla později dle nového školského zákona přejmenovaná na Školskou radu. Jejím prostřednictvím se na správě školy podílejí zákonní zástupci nezletilých žáků, pedagogičtí pracovníci, zřizovatel a další osoby.

Pro žáky, rodiče, ale i pedagogy je významná spolupráce se školním psychologem, který na škole působí v rámci projektu VIP III. Velmi je oceňována – kromě pedagogických a výchovných problémů – i možnost řešit soukromé, intimní záležitosti. Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny v Přerově.

V oblasti sportovního zaměření školy máme smluvně ustanovenou spolupráci v rovině personální, materiální i metodické s extraligovým klubem PVK Přerov a SK Přerov (volejbal) a TJ Spartak Přerov (plavání). Tato spolupráce je funkční a pro obě strany výhodná.

Škola také úzce spolupracuje se svým zřizovatelem a jeho odbory (OSPOD, životní prostředí...).

V rámci výchovného a vzdělávacího procesu spolupracuje škola s místními organizacemi a složkami (policie ČR, městská policie, knihovna, Městský dům, a jiné), dále s Muzeem J.A. Komenského v Přerově a se Střediskem volného času Atlas a BIOS v Přerově. Spolupracujeme také s neziskovými organizacemi na charitativních akcích (Červená stužka, Bílá pastelka, Srdíčkový den...).

Pro okolní mateřské školky pořádáme Den otevřených dveří a pro okolní školy především sportovní soutěže.

Škola se často účastní národních i mezinárodních výzkumů a šetření, které se týkají školství, prevence, životního stylu, pohybové aktivity dětí atd. Hlavními partnery při těchto výzkumech jsou MŠMT, EU, OECD nebo české VŠ – hlavně UP v Olomouci.

2.7 Vlastní hodnocení školy

Povinnost provádět vlastní hodnocení školy podle vyhlášky MŠMT ČR č.15/2005 Sb. bylo zrušeno novelou školského zákona v roce 2012. Škola si přesto uvědomuje nutnost získávat relevantní informace a zpětnou vazbu o kvalitě svého výchovně vzdělávacího procesu, celkovém klimatu školy, spokojenosti žáků, rodičů i široké veřejnosti s tím, jak škola funguje, jestli nabídka aktivit je aktuální nebo zda všechna přijatá opatření jsou funkční.

V každém školním roce se škola zaměří na evaluaci jedné konkrétní oblasti. Škola si zvolí cíle a kritéria evaluace a také evaluační nástroj. S výsledky evaluace se dále pracuje, údaje se analyzují v pracovních skupinách a vytváří se následná opatření. Závěry z evaluace jsou součástí každoroční výroční zprávy o činnosti školy.

Mezi hlavní evaluační nástroje, které škola pro tuto činnost používá, patří interní dotazníková šetření, standardizovaná dotazníková a testová šetření specializovaných firem (hlavně SCIO) nebo projekty s účastí státu, např. NIQES atd.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Vzdělání na ZŠ Přerov, Velká Dlážka 5 je poskytováno zcela v souladu s cíli základního vzdělávání, jak jsou definovány v RVP ZV z roku 2005, resp. 2013. Naši absolventi jsou vybaveni odpovídajícími kompetencemi, které jim umožní bezproblémový vstup do dalšího života (studijního, pracovního, sportovního). Kromě komplexního a kvalitního základního vzdělávání nabízí naše škola i sportovní výkonnostní přípravu vedoucí až k vrcholovému pojetí sportu – v plavání a volejbalu. Zaměření naší školy není ničím výjimečné ani unikátní, přesto si myslíme, že je nutné vyzdvihnout některé priority, které naše zaměření nejlépe vystihují.

1. Vytvořil jsem si vztah ke své škole – naučil jsem se nejen říkat, ale i cítit : MOJE ŠKOLA, MOJI KAMARÁDI A MOJI UČITELÉ

„Chovejme se ke svým přátelům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.“ (Aristoteles)

- Kultura prostředí
- Vztahy k lidem (etika, slušnost, ohleduplnost, tolerance, vnímavost...)
- Pocit bezpečí
- Řešení konfliktů
- Prezentace školy na veřejnosti

2. Moje škola mne naučila zdravě žít

„Když je někdo zdravý a chce se mu pracovat, nemusí se na světě ničeho bát. (Lessing)

- Zdravý životní styl
- Pohybové aktivity – nezbytná součást života každého dítěte
- Sport jako životní program
- Předcházení jevům, které nás v životních situacích ohrožují
- Zodpovědnost za své zdraví

3. Moje škola mne naučila komunikovat s okolím

„Zeptáš-li se, budeš pět minut vypadat jako hlupák, nezeptáš-li se, budeš hlupákem po celý život“ (čínské přísloví)

- Jazykové dovednosti
- Komunikace s okolím
- Práce v týmu

4. Víím, že jediným zdrojem poznání ale i zábavy není internet

„S pomocí knih se mnozí stávají učenými i mimo školu. Bez knih pak nebývá učený nikdo ani ve škole.“ (Komenský)

- Volnočasové aktivity
- Čtenářské dovednosti
- Kulturní divák
- Další informační zdroje
- Příroda a život kolem nás

5. Odcházím ze školy s cílem uplatnit co nejvíce poznatků ve svém životě

„Nemůžeme moudrost stále jenom sbírat, musíme ji také uplatňovat.“ (Cicero)

- Příprava a motivace k dalšímu vzdělávání
- Praktická zručnost
- Umění využít svých poznatků, vědomostí a dovedností
- Organizace práce

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Klíčové kompetence pak představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti (RVP ZV, 2005).

Získávání klíčových kompetencí je složitý a dlouhodobý proces. Dosažená úroveň jejich osvojení v etapě základního vzdělávání není konečná, tvoří však neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a pracovního procesu.

Společné výchovné a vzdělávací postupy, které vedou k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

učitelé

- zadávají takové úkoly, které žáci mohou využít v praktickém životě
- vedou žáky ke třídění, propojování informací
- využívají rozmanité metody a formy učení
- zadávají takové úlohy, činnosti, ve kterých žák sám může porovnávat a posuzovat pokrok

Kompetence k řešení problémů:

učitelé

- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promyšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní:

učitelé

- podporují samostatné vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě (dodržovat vžitá konvence a pravidla)
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální:

učitelé

- zadávají úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování, dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech žáků bez rozdílu
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanská:

učitelé

- podněcují žáka k aktivnímu zapojování
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní

učitelé

- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- vedou žáky k organizaci své práce, plánování

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je na naší škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona (č.561/2004), prováděcích předpisů (vyhláška č.73/2005) a RVP ZV. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba:

- se zdravotním postižením (tělesné, zrakové nebo sluchové, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus, vývojové poruchy učení a chování)
- se zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování)
- se sociálním znevýhodněním, které je způsobeno rodinným prostředím s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožením sociálně patologickými jevy, nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou, postavením azylyanta a účastníka řízení o udělení azylu v ČR.

Dovolují-li to podmínky, škola je připravena vzdělávat tyto žáky formou individuální integrace do běžných tříd. Žákům jsou zajišťovány potřebné materiálně-technické podmínky a v případě potřeby pak speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky přizpůsobené individuálním potřebám žáka. Škola je schopna vytvořit individuální vzdělávací plán (IVP).

Při hodnocení žáků se speciálními potřebami se přihlédne k povaze postižení nebo znevýhodnění, upraví se podmínky a kritéria pro případ ústního a písemného zkoušení.

Škola v této oblasti uplatňuje následující postup, který je podobný i pro posouzení potřeb žáků mimořádně nadaných, a to vždy ve spolupráci a se souhlasem zákonných zástupců:

1. identifikace vhodného žáka – většinou ve spolupráci třídní učitel, výchovný poradce, učitel problémového předmětu
2. navázání kontaktu s rodiči (zákonnými zástupci), zjištění okolností, konzultace a řešení situace ve spolupráci se školním psychologem a s odborným pracovištěm pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
3. diagnostické vyšetření na odborném pracovišti PPP
4. výsledky vyšetření – konzultovány v pracovní skupině rodiče (zákon.zástupce), ředitel, třídní učitel, výchovný poradce, učitelé odborných předmětů
5. vytvoření individuálního vzdělávacího plánu, který zohledňuje výsledky vyšetření, doporučení OP a možnosti školy
6. průběžné hodnocení a aktualizace IVP během realizace
7. kontrolní vyšetření na odborném pracovišti – většinou jedenkrát ročně v průběhu školního roku

Za dodržování zásad uvedených v IVP odpovídá třídní učitel a jednotliví vyučující odborných předmětů. Odpovědnost za kvalitu IVP má ředitel školy.

Výhodou školy je působení školního psychologa v rámci projektu VIP III přímo ve škole a zřízení školního poradenského pracoviště.

3.3.1 *Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a znevýhodněním*

Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování.

Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

Dítě zařazujeme do vzdělávání po dohodě s rodiči (zákon.zástupci) na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření s přihlédnutím k možnostem školy (naplněnost tříd, speciální pomůcky, kvalifikace učitelů, prostorové podmínky...) a místním specifikům (bydliště žáka, dopravní obslužnost, dostupnost sociálně poradenských zařízení...).

Ve vzdělávání i hodnocení žáků a studentů se zdravotním postižením a znevýhodněním se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při vzdělávání, klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zařazeni formou individuální integrace do běžných tříd.

Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů (zákon.zástupců) na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do péče, kde s nimi každý týden pracují zkušené učitelky 1. stupně.

Při vzdělávání považujeme za nezbytné:

- účinně spolupracovat s rodiči (zákon.zástupci) a poradenskými zařízeními
- seznámit pedagogy se specifiky postižení, poruchou, omezením
- upřesnit způsoby a kritéria hodnocení, možnosti úlev
- seznámit spolužáky se situací (jiné hodnocení, úlevy, omezení...)
- vhodně zapojit a začlenit do dění v třídním kolektivu
- zabezpečit potřebné kompenzační a didaktické pomůcky
- vypracovat IVP
- prohloubit odbornou připravenost vyučujících z nabídek DVPP
- zajistit odbornou pomoc (odborný asistent, školní psycholog)

Zásady práce s žáky se zdravotním postižením a znevýhodněním včetně specifických poruch učení:

- respektovat zvláštnosti a možnosti žáka
- respektovat doporučení lékařů a psychologických poraden, pracovat podle IVP
- vytvořit optimální pracovní prostředí se vstřícnou přátelskou atmosférou
- odstranit rušivé vlivy při práci
- klást reálné cíle, nepřetěžovat, postupně zvyšovat nároky
- volit odpovídající metody práce a formy ověřování vědomostí a dovedností
- střídat pracovní činnosti a tempo
- motivovat k další činnosti

3.3.2 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, dále postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného, a s tím i mnohdy spojeného sociálně znevýhodňujícího prostředí, je nejdůležitějším činitelem především učitel, který své žáky i jejich rodinné prostředí dobře zná, dovede volit vhodné přístupy a vytvářet ve třídě i ve škole příznivé společenské klima.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním uplatňujeme podmínky a zásady shodné se zásadami vzdělávání žáků se zdravotním postižením a znevýhodněním.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Přístup k nadaným a mimořádně nadaným žákům se uskutečňuje v souladu s ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy a po dohodě s příslušným školským poradenským zařízením, přičemž jsou zohledněny specifické dovednosti žáka. Výchova a vzdělávání nadaných žáků vyžaduje schopnost pedagoga identifikovat takového žáka a motivovat ho k rozšiřování základního učiva do hloubky především tam, kde se projevuje jeho nadání.

Nadané děti se liší od svých vrstevníků:

- v předčasnosti
- v lehkosti učení
- v kvalitě s jakou zvládají činnost v oblasti svého nadání
- ve výsledcích těchto činností

Nadání u každého dítěte je velice individuální, může se týkat hned několika oblastí lidské činnosti zároveň, nebo naopak pouze jedné z nich. Nanané děti se liší mezi sebou nejen druhem a mírou svého nadání, ale i například vytrvalostí, zájmem a ochotou podřídit se autoritě. Nedostávají se do konfliktu pouze s dospělými ale i se svými vrstevníky. Obvykle totiž chápou širší souvislosti o problémech, které je obklopují, uvažují odlišným způsobem než jejich vrstevníci. Nanané a talentovaní jedinci jsou silnou osobností, což může být jejich předností i nevýhodou, ale někdy se ve škole mohou projevat skromně a tiše. Mají silnou motivaci a zájem o určitý obor činnosti. V oblasti svého nadání a některých příbuzných oblastech produkují originální myšlenky, podávají výjimečné výkony nebo vytvářejí neobvyklé, originální produkty.

Možné přístupy k nadaným žákům na naší škole:

- individuální přístup
- individuální vzdělávací plán, spolupráce s PPP
- adekvátní učební aktivity
- méně opakování a rychlejší pracovní tempo
- problémové úlohy na rozvoj vyšší úrovně myšlení
- zadávání náročnějších úloh
- prohloubení vzdělávacího obsahu
- zapojení do samostatných prací a rozsáhlejších projektů
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Představují důležitý formativní prvek při rozvoji osobnosti žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, umožňují propojení vzdělávacích oborů a tím pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (RVP ZV 2005).

V průběhu nižšího vzdělávacího cyklu realizujeme všechna průřezová témata nejčastěji formou integrace do vyučovacích předmětů, dále formou projektů, besed a exkurzí – viz tabulky.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopnosti poznávání	PR / Moje tělo				
Poznávání lidí					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					
Sebepoznání a sebepojetí					
Seberegulace a sebeorganizace					
Psychohygiena					
Kreativita					
Mezilidské vztahy	PR / Z pohádky do pohádky				
Komunikace				PR / Umíme komunikovat ?	
Kooperace a kompetice					
Hodnoty a praktická etika					

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola					PR / Žákovský parlament
Občan, občanská společnost a stát					
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá					PR / Evropa a my
Objevujeme Evropu a svět					
Jsme Evropané					

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diferenciacce					
Lidské vztahy				PR / Pohádky celého světa	
Etnický původ					
Multikulturalita					
PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY					

Environmentální výchova

Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy		PR / Za tajemstvím lesa			
Základní podmínky života			PR / Voda		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
Vztah člověka a prostředí			PR / Místo, kde bydlím		

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tématické oblasti	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení					PR / Ovlivňuje reklama ?
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality					
Stavba mediálního sdělení					
Vnímání autora mediálního sdělení					
Fungování a vliv médií ve společnosti					
Tvorba mediálního sdělení					
Práce v realizačním týmu					

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tématické oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopnosti poznávání	INT/ČJ,Př, TV, Vo	INT/ČJ, TV IKT,VkO, Vo	INT/ČJ,NJ VkO, TV, HV,VV,VkZ, Vo	INT/ČJ, HV,TV,NJ, Vo
Poznávání lidí	INT/Př, TV, Vo	INT/TV, VkO,NJ, Vo	INT/VkO Př,TV,NJ, Vo	INT/ČJ, TV,NJ, Vo
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT/VkO, VkZ,TV, PČ,EV, Vo	INT/VkO, Př,TV,PČ, EV,Plavání, Vo	INT/VkO, VkZ,TV,PČ, Plavání, Vo	INT/PČ, TV,Plavání, Vo
Sebepoznání a sebepojetí		INT/ČJ,NJ, Vo	INT/AJ,VkZ, PČ, Vo	INT/HV,PČ, Vo
Seberegulace a sebeorganizace	INT/Plavání, Vo	INT/Plavání, Vo	INT/AJ,VkZ, PČ,Plavání, Vo	INT/PČ, Plavání, Vo
Psychohygiena	INT/AJ, Plavání, Vo	INT/AJ Plavání, Vo	INT/AJ, Plavání, Vo	INT/VkZ, Plavání, Vo
Kreativita	INT/ČJ,AJ, HV,EV, Vo	INT/ČJ,AJ, HV,EV, Vo	INT/ČJ,AJ, HV,VV,Dom, Vo	INT/AJ,HV, Dom, Vo
Mezilidské vztahy	INT/VkZ, EV, Vo	INT/NJ,EV, Vo	INT/ČJ,VkZ, Vo	INT/VkZ, Vo
Komunikace	INT/AJ, Vo	INT/AJ,NJ, Vo	INT/AJ,VkZ, PČ, Vo	INT/AJ,VkZ, Vo
Kooperace a kompetice	INT/ Vo	INT/ Vo	INT/Dom, Vo	INT/Dom, AJ,VkZ, Vo
Hodnoty a praktická etika	INT/VkZ,EV, Vo	INT/VkO, EV, Vo	INT/VkZ,TČ, Vo	INT/VkZ,PČ, TČ, Vo

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Název tématické oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	INT/VkO			INT/AJ
Občan, občanská společnost a stát	INT/VkO	INT/Z	INT/VkO	INT/VkO, ČJ,PČ
Formy participace občanů v politickém životě	INT/VkO			INT/VkO
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		INT/VkO	INT/Dom	INT/VkO,Dom

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Název tématické oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diferenciacce	INT/AJ,HV, Plavání, Vo	INT/AJ,NJ, Z, Plavání, Vo	INT/AJ,Př,HV, Plavání, Vo	INT/AJ, Z,TV, Plavání, Vo
Lidské vztahy	INT/ČJ,TV, Vo	INT/NJ,TV, Vo	INT/VkO,TV, Vo, D	INT/TV, Vo
Etnický původ	INT/VkO,Z	INT/VkO,Z	INT/Př,Z	INT/ D
Multikulturalita	INT/AJ,VkO	INT/AJ,NJ	INT/AJ,Z,Dom	INT/ČJ,AJ, NJ
Princip sociálního smíru a solidarity	INT/Z,TV, Vo	INT/VkO, TV, Vo	INT/TV, Vo	INT/TV, Vo

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Název tématické oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	INT/ČJ,VkO	INT/ČJ,AJ, NJ,Z	INT/HV,NJ, Dom	INT/ČJ,HV
Objevujeme Evropu a svět	INT/AJ,VkO,TV, Vo	INT/AJ,NJ,IKT, TV,Plavání, Vo	INT/AJ,NJ, Plavání, Vo	INT/AJ, Plavání, Vo
Jsme Evropané		INT/Z, D	INT/VV,NJ	INT/VkO, Z, D

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Název tématiké oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	INT/Př,Z,EV	INT/Př,Z	INT/Z	INT/Př
Základní podmínky života	INT/PČ,Z,EV	INT/PČ	INT/F,CH,Z	INT/F,CH
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	INT/Př,Z,PČ	INT/IKT,VkO,PČ,EV,	INT/F,CH,Z,TČ,Dom,VkZ	INT/F,CH,Z,Dom
Vztah člověka a prostředí	INT/VkO,Plavání	INT/ČJ,VkO,Př,Plavání,EV	INT/ČJ,F,Z,VV,VkZ,Plavání	INT/ČJ,VkZ,Z,TV,Plavání,Dom

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Název tématiké oblasti	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení		INT/IKT	INT/Z,PČ	INT/ČJ,VkO
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality			INT/PČ	INT/VkO
Stavba mediálního sdělení	INT/VkO	INT/ČJ		INT/VkO
Vnímání autora mediálního sdělení			INT/VkZ	INT/VkO,ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti			INT/VV,VkZ,Dom	INT/VkO,Dom
Tvorba mediálního sdělení		INT/ČJ,IKT		INT/VkO
Práce v realizačním týmu		INT/ČJ		

Vysvětlivky k průřezovým tématům:

INT – průřezové téma je realizováno integrací obsahu tématikých okruhů do vzdělávacího obsahu předmětu

PR - průřezové téma je realizováno projektem

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – OSV (tematické oblasti):

- Rozvoj schopnosti poznávání – RSP
- Sebepoznání a sebepojetí – SaS
- Seberegulace a sebeorganizace – SraSO
- Psychohygienu – P
- Kreativita – K
- Poznávání lidí – PL
- Mezilidské vztahy – MV
- Komunikace – Ko
- Kooperace a kompetice – KK
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – ŘPRD
- Hodnoty, postoje, praktická etika – HPPE

Výchova demokratického občana – VDO (tematické oblasti):

- Občanská společnost a škola – OSS
- Občan, občanská společnost a stát – OOS
- Formy participace občanů v politickém životě – FPOPŽ
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - PD

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS (tematické oblasti):

- Evropa a svět nás zajímá – ES
- Objevujeme Evropu a svět – OES
- Jsme Evropané - JE

Multikulturní výchova – MuV (tematické oblasti):

- Kulturní diferenciaci – KD
- Lidské vztahy – LV
- Etnický původ – EP
- Multikulturalita - M

Environmentální výchova – EV (tematické oblasti):

- Ekosystémy – E
- Základní podmínky života – ZPŽ
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ŽP
- Vztah člověka k prostředí – VČP

Mediální výchova – MeV (tematické oblasti):

- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - KČVMS
- Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - IVMSR
- Stavba mediálního sdělení – SMS
- Vnímání autora mediálního sdělení – VAMS
- Fungování a vliv médií ve společnosti – FVMS
- Tvorba mediálního sdělení – TMS
- Práce v realizačním týmu – PRT

3.6 Začlenění projektů

1. ročník

1. Z pohádky do pohádky

- **Vztah k průřezovým tématům:**

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí

Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace

Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika

- **Přínos projektu:**

Vnímání světa pěti smysly, lidské smysly jako základní stavební kameny každé komunikace s druhými lidmi. Čím více a čím přesněji dokážeme vnímat svými smysly, tím je naše poznání bohatší. Zaměření projektu je v souladu se strategií školy, zejména v oblastech rozvoje poznání, budování pozitivní komunikace ve škole a zdravých vztahů v třídním kolektivu založených na spolupráci.

- **Časové rozvržení projektu:**

Projekt probíhá ve všech předmětech po celý první školní týden.

- **Charakteristika projektu:**

Na základě seznámení se s charakterem různých pohádkových postav žák posuzuje jejich kladné a záporné vlastnosti a správné či nesprávné chování.

Rozvoj smyslového vnímání pomocí praktických činností, pěstování kultivovaného projevu.

2. Moje tělo

- **Vztah k průřezovým tématům:**

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita

Sociální rozvoj - Komunikace, Kooperace a kompetice

- **Přínos projektu :**

Okolní svět vnímáme prostřednictvím těla. Tělo je pro nás příjemcem informací a výrazem naší identity. Svými smysly přijímáme podněty, na které určitým způsobem reagujeme. Důsledkem toho jsou určité emoce a myšlenky, které člověk vnějšmu světu rovněž sděluje pomocí těla – řečí, gesty, mimikou a pohyby. Abychom na ně mohli správně reagovat, musíme je nejdříve dobře poznat a porozumět jim. Zaměření projektu je v souladu se strategií školy – má přispět k rozvoji sebepoznání, sebeuvědomění a k budování pozitivního sociálního klimatu třídy, školy.

- **Časové rozvržení projektu:**

Projekt je realizován v předmětu prvouka v rozsahu dvou hodin. Vztahuje se k tématu Člověk a zdraví.

- **Charakteristika projektu:**

Základem celého projektu je spolupráce ve skupinách. Žáci na základě kresby poznávají části lidského těla. Práce s kostkou zase učí poznávat, napodobovat a reagovat na různé emoce vyjádřené obrázkem nalepeným na kostce.

2. ročník

1. Za tajemstvím lesa

- **Vztah k průřezovým tématům:**

Environmentální výchova – Ekosystémy – Les

Osobnostní a sociální výchova

- **Přínos projektu:**
Zaměření projektu je v souladu se strategií školy. Učí žáky správné komunikaci se svým okolím, seznamuje je s různými zdroji poučení o přírodě. Práce v týmech zase ovlivňuje vzájemnou komunikaci a spolupráci, posiluje vzájemné vztahy v třídním kolektivu.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt je realizován v době týdenního pobytu žáků na škole v přírodě.
- **Charakteristika projektu:**
Cílem projektu je seznámit žáky s ekosystémem lesa. Děti si na jeho základě lépe uvědomí, že les je domovem mnoha rostlin a živočichů, i když je zrovna nevidíme. Je proto zajímavé tento ekosystém pozorovat, učit se o něm, chránit ho. Projekt je veden hrou, žáci se stávají detektivy a hledají různé stopy, které jim odhalí tajemství lesa.

3. ročník

1. Voda

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Environmentální výchova – Základní podmínky života – Voda
- **Přínos projektu:**
Celý projekt vychází ze strategií školy. Základem je získávání informací a práce s nimi, umět je co nejlépe využít pro sebe. Žáci by na základě vlastního pozorování, seznamování a hledání informací měli dojít k závěru, proč je voda tak důležitá pro život, jak člověk může vodu využívat ve svůj prospěch, a jak se má k vodě chovat.
- **Časové rozvržení projektu:**
Jedná se o týdenní projekt, který prostupuje všemi vyučovacími předměty. Součástí je zařazení exkurze do Henčlova (čistička odpadních vod) a výletu do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm (dřevěné městečko – poznávání řemesel).
- **Charakteristika projektu:**
Cílem je seznámit podrobněji žáky s ekosystémem voda. Na základě plnění různých úkolů, se učí třídit, propojovat informace, promýšlet pracovní postupy a organizovat si práci. Zároveň musí spolupracovat, dodržovat pravidla vzájemné komunikace a spolupráce.

2. Místo kde bydlím

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí – Naše obec
Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola
- **Přínos projektu:**
Projekt vychází ze strategií školy, seznámit se a orientovat se ve svém okolí, komunikovat s okolím, vyhledávat o něm informace. Poznávat historii a současnost své obce.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt probíhá průběžně, asi po dobu jednoho měsíce a prolíná všemi předměty.
- **Charakteristika projektu:**
Na základě spolupráce a komunikace se seznamovat s rozdíly mezi městským a venkovským prostředím, orientovat se ve svém městě, vědět, kde najdu informace o svém bydlišti a vzájemně si je sdělovat. Projekt je stavěný na skupinové práci. Zařazeny jsou vycházky do okolí a exkurze do muzea (Muzeum Komenského a Muzeum pravěku v Předmostí).

4. ročník

1. Umíme komunikovat?

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Osobnostní a sociální výchova:
Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Komunikace

- **Přínos projektu:**
Projekt je určen k upevnování vztahů uvnitř třídního kolektivu, k rozvoji týmové spolupráce a k nácviku komunikace.
Cílem je rozvoj žáka v oblasti sociálních kontaktů, podpora poznávání sebe, své role ve skupině a vzájemných interakcí ve skupině. Zdokonalování verbální a neverbální komunikace, emfatického a aktivního naslouchání.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt se uskuteční na týdenním pobytu v rámci školy v přírodě.
- **Charakteristika projektu:**
Vše se uskutečňuje na základě zážitkové pedagogiky za aktivní účasti všech žáků. V jednotlivých aktivitách je prostor pro uplatnění pocitů žáků, pro komunikaci, pro vyzkoušení si různých rolí. Jde o velké množství aktivit, které nahrazují reálné situace a při kterých žáci postupně poznávají sebe a své spolužáky.

2. Pohádky celého světa

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Multikulturní výchova – Lidské vztahy
Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- **Přínos projektu:**
Žáci jsou na počátku poznávání různých kultur, rozdílnosti lidí, tradic a zvyklostí v odlišných zemích. Cílem je připravit žáky na skutečnost setkávání se s lidmi různých kultur, názorů a učít je respektovat rozmanitost světa. Vštěpovat jim důležitost tolerance k ostatním národům, přijímat jejich kulturu a způsob života a tím rozvíjet smysl pro toleranci a solidaritu. Nesmíme ale opomenout poznání a porozumění vlastní kultury.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt je dvouhodinový a týká se předmětu českého jazyka.
- **Charakteristika projektu:**
Na základě metod kritického myšlení pracujeme s pohádkami různých zemí. Hledáme společné znaky a odlišnosti od našich pohádek. Rozhovorem rozebíráme smysl příběhů z jiných zemí, tím se postupně seznamujeme s jejich kulturními zvyklostmi. Ke shrnutí použijeme rozhovor a dramatizaci.

5. ročník

1. Ovlivňuje tě reklama?

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Mediální výchova – Receptivní činnosti – Vnímání mediálních sdělení, Vliv médií ve společnosti
- **Přínos projektu:**
Tento krátkodobý projekt vychází ze strategií školy, poznávat různé informační zdroje a umět se v nich orientovat. Poznávat, jak nás média ovlivňují, v dobrém i špatném. Více se dozvědět, co ovlivňuje nejvíce naše děti a proč.
- **Časové rozvržení projektu:**
Jedná se o jednodenní projekt, který se zpracovává v hodinách českého jazyka a výtvarné výchovy.
- **Charakteristika projektu:**
Na základě dramatizace a ukázek si povídáme o ovlivňování reklamy, jak působí reklama na každého žáka, jak dokáže měnit jeho postoje a hodnoty. Žáky učíme kriticky vnímat její vliv. Učíme je formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory. Práce pokračuje ve skupinách, kde se navrhují vlastní reklamy, například kresbou nebo dramatizací.

2. Evropa a my

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
- **Přínos projektu:**
Projekt vede žáky k uvědomění si postavení ČR v Evropě, vede je k vnímání propojení okolních států. Žáci se seznamují s výhodami a nevýhodami vzájemné spolupráce, s úkoly Evropské unie. Vnímají dění v Evropě, seznamují se s různými kulturami.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt se uskutečňuje v hodinách vlastivědy na konci školního roku, přibližně v červnu.
- **Charakteristika projektu:**
Žáci se seznamují se zeměpisem Evropy, se způsobem života okolních států a s jejich kulturami, zvláštnostmi. Přitom využívají různé zdroje informací, zpracovávají malou prezentaci o státech. Učí se zpracovávat, získávat a předávat informace.

3. Žákovský parlament

- **Vztah k průřezovým tématům:**
Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola
- **Přínos projektu:**
Žák si uvědomuje základní pravidla demokratického občana, učí se orientovat ve společnosti, ve škole. Vnímá problémy, hledá řešení, navrhuje různé způsoby změn. Aktivně se snaží zapojovat do dění školy, a stává se tím její součástí.
- **Časové rozvržení projektu:**
Projekt je jednodenní, probíhá v hodinách českého jazyka, výtvarné a pracovní výchovy.
- **Charakteristika projektu:**
Základem je práce ve skupinách a rozhovory. Žáci se seznámí s významem voleb a s tím, jak důležitá je správná volba do žákovského parlamentu, jaké úkoly a povinnosti mají všichni zvolení, jak může každý jednotlivec ovlivňovat práci parlamentu.
Na závěr žáci sami hovoří o ideální škole, o svých představách a následně je uskutečňují a výtvarně zpracovávají.

4 UČEBNÍ PLÁN

Učební plán ZŠ PŘEROV, Velká Dlážka 5 vychází z RVP ZV 2013 - Tabulka. Plán obsahuje výčet povinných i volitelných předmětů, jejich časové dotace pro jednotlivé ročníky, celkové počty hodin a druh hodin.

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

Cizí jazyk

- Jako hlavní cizí jazyk s časovou dotací 3 hodiny týdně se vyučuje angličtina od 3.ročníku. Další cizí jazyk si žáci zvolí němčinu nebo ruštinu. Další cizí jazyk s časovou dotací 2 hodiny týdně se vyučuje od 7.ročníku.

Práce s počítačem

- Obsahem předmětu je výuka na počítačích. Žáci jsou děleni do 2 skupin a ve výuce se pravidelně střídají ve 14 denních cyklech po 2 vyučovacích hodinách.

Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

- Jde o samostatné předměty, které jsou si obsahově blízké a navzájem se prolínají, proto mají v oblasti Člověk a jeho svět společnou charakteristiku.

Pracovní činnosti

- Na 2. stupni jsou zařazeny okruhy Pěstitelské práce a chovatelství, Práce s technickým materiálem, Svět práce. Třída se dělí na 2 skupiny, které se pravidelně střídají ve 14 denních cyklech. Výuka probíhá po 2 vyučovacích hodinách.

Volitelné předměty

- Žáci od 7.ročníku vybírají z nabídky 1 volitelný předmět, který se stává v příslušném školním roce předmětem povinným.
- Žáci se sportovním zaměřením volí povinně jeden ze sportů (plavání, volejbal).

Využití disponibilní časové dotace

	Předmět / Ročník	1	2	3	4	5	Σ 1.st	6	7	8	9	Σ 1.st	Σ škola
1.	Český jazyk a literatura	2	2	1	2	1	8	-	1	1	1	3	11
2.	Další cizí jazyk	-	-	-	-	-	0	-	2	2	2	6	6
3.	Matematika	-	1	1	1	-	3	1	-	1	1	3	6
4.	Práce s počítačem	-	-	-	-	-	0	-	1	-	-	1	1
5.	Prvouka	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	0	2
6.	Vlastivěda	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	0	1
7.	Dějepis	-	-	-	-	-	0	-	1	-	-	1	1
8.	Fyzika	-	-	-	-	-	0	-	-	1	1	2	2
9.	Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1	1
10.	Pracovní činnosti	-	-	-	-	-	0	-	-	-	1	1	1
11.	Volitelné předměty	-	-	-	-	-	0	-	2	2	2	6	6
	Celkem	2	4	3	3	2	14	2	7	7	8	24	38

UČEBNÍ PLÁN ZŠVD		I. STUPEŇ						II. STUPEŇ						
Vzdělávací oblast	Předmět/ročník	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	ŠVP	RVP	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace							52	44					36	33
	Český jazyk a literatura	9	9	8	9	8	43	35	4	5	4	5	18	15
	Cizí jazyk	x	x	3	3	3	9	9	3	3	3	3	12	12
	Další cizí jazyk	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace							23	20					18	15
	Matematika	4	5	5	5	4	23	20	5	4	5	4	18	15
Informační a komunikační technologie							1	1					2	1
	Práce s počítačem	x	x	x	x	1	1	1	1	1	x	x	2	1
Člověk a jeho svět							15	12						
	Prvouka	2	3	3	x	x	8							
	Přírodověda	x	x	x	1	2	3		x	x	x	x		
	Vlastivěda	x	x	x	2	2	4		x	x	x	x		
Člověk a společnost													12	11
	Dějepis	x	x	x	x	x			2	2	2	2	8	
	Výchova k občanství	x	x	x	x	x			1	1	1	1	4	
Člověk a příroda													23	21
	Fyzika	x	x	x	x	x			1	1	2	2	6	
	Chemie	x	x	x	x	x			x	x	3	1	4	
	Přírodopis	x	x	x	x	x			2	1	1	2	6	
	Zeměpis	x	x	x	x	x			2	2	1	2	7	
Umění a kultura							12	12					10	10
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví							10	10					11	10
	Výchova ke zdraví	x	x	x	x	x	0		1		1	1	3	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		2	2	2	2	8	
Člověk a svět práce							5	5					4	3
	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		1	1	1	1	4	
Volitelné předměty													6	X
	Plavání	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	
	Volejbal	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	
	Ekologie	x	x	x	x	x			x	2	x	x	2	
	Konverzace v ANJ	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	
	Informatika	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	
	Domácnost	x	x	x	x	x			x	x	2	2	4	
	Technické činnosti	x	x	x	x	x			x	2	2	2	6	
FCHV	x	x	x	x	x			x	x	x	2	2		
Celkem základní						104						98		
Celkem disponibilní						14						24		
Celkem v ročníku		20	22	24	26	26	118		28	30	32	32	122	

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Tato vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Předmět byl posílen celkem o 8 hodin. Ve 3. a 5. ročníku o jednu disponibilní hodinu, v ostatních ročnících o 2 disponibilní hodiny.

Začlenění průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. třídy – Moje tělo, Z pohádky do pohádky, projektem 4. třídy – Umíme komunikovat?)
- Výchova demokratického občana (projektem 5. tříd – Žákovský parlament)
- Environmentální výchova (projektem 3. třídy – Voda, Místo kde bydlím)
- Mediální výchova (projektem 5. třídy – Ovlivňuje tě reklama ?)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (projektem 5. třídy – Evropa a my)
- Multikulturní výchova (projektem 4. třídy – Pohádky celého světa)
- Ve výuce převládá tradiční výuka ve třídách, ale vyučování má činnostní charakter.

Do těchto hodin jsou začleňovány miniprojekty i větší projekty, převážně ročníkové a jednodenní.

Charakteristické pro toto období je prolínání učiva všemi vyučovacími předměty.

Vzdělávací obsah tohoto oboru má komplexní charakter, ale je rozdělen do tří složek, jejichž obsah se vzájemně prolíná:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

1. vzdělávací období (1. – 3. roč.)

V komunikační výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili nebo co dobře znají.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu

- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů
- jednoduchých popisů z psanek, hlavně z učiva prvouky, k psaní podobných textů
- možnost zpracovávat „první knihy“, např.: o květinách, o ptácích aj. v co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií.

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- a) receptivní, tj. čtení a naslouchání
- b) produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvouce při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představitivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách určených k činnostnímu učení čtení je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných textů, délkou i obsahem přiměřených mladšímu školnímu věku. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

Při výuce psaní v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

V jazykové výchově v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznanych jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnostní výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem. V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

2. vzdělávací období (4. – 5. roč.)

Komunikačním a slohovým dovednostem je v tomto vzdělávacím období vyučováno tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání,

mluveném a písemném projevu žáků. Na plnění tohoto úkolu se ve 4. a 5. ročníku podílí i výuka v rámci ostatních předmětů. Díky činnostnímu způsobu vzdělávání mají totiž žáci dostatek příležitostí k tomu, aby hovořili, diskutovali, vyjadřovali se o tom, co pozorují, dělají, co právě zjišťují, co prožívají ve všech předmětech. Činnostní způsob komunikativní výuky podporuje probouzení a rozvíjení duševního života žáků a mnohdy vede i k vůbec prvnímu pocitu uvědomění si hodnot své osobnosti. Tím, že v průběhu 2. vzdělávacího období soustavně dbáme na to, aby žáci četli správně a s porozuměním, jim otevíráme cestu k jejich budoucímu vzdělávání.

V 2. období základního vzdělávání je naším úkolem zautomatizovat základní pravopisné jevy z 1. vzdělávacího období, proto zde věnujeme jazykové výchově značnou pozornost.

Chceme-li při výuce českého jazyka dosáhnout dobrých výsledků, je třeba stále dbát o to, aby všichni žáci porozuměli významu slov. K tomu využíváme vjemy sluchové, zrakové i motorické. Činnostní výuka českého jazyka, při které dostávají žáci stále příležitost k aktivní činnosti, má neocenitelný význam jak pro jazykové vyučování, tak pro výuku naukových předmětů. K uspokojivým výsledkům vede jedině vyučování, které je pro žáky srozumitelné a pochopitelné.

Máme-li rozvíjet slovní zásobu žáků, chceme-li je dobře naučit pravopis a ostatní učivo jazykové výchovy, zařazujeme do výuky pravidelná pravopisná a mluvní cvičení. Soustavně prováděné a promyšlené sestavy těchto cvičení vedou k zautomatizování mluvnických a pravopisných jevů. Dbáme na to, aby cvičení měla praktický ráz a žáci byli při cvičeních aktivní. Žákům stále umožňujeme, aby o učivu přemýšleli a předložené jevy používali v řeči i písmu. Při vyučování pravopisu pravopisné jevy vždy odůvodňujeme. Žáky vedeme k praktickému používání mluvnických jevů. Podněcujeme je, aby svá pozorování, zkušenosti a poznatky při výuce sami vyjadřovali a věty s mluvnickými jevy obměňovali. Tato mluvní cvičení zařazujeme do výuky krátce ale často. Při užívání jednotlivých pravopisných a mluvnických jevů ve spojení si žáci tyto jevy osvojí lépe než z teoretických výkladů a pouček. Gramatika i pravopisná pravidla vyplývají z praktického využití přirozeně a nenásilně a žáci si je osvojují snadněji a trvaleji.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchově se věnuje pozornost při čtení uměleckých textů, při čtení článků přírodovědného, zeměpisného i dějepisného obsahu, a to jak z čítanek tak i z jiných učebnic nebo vhodných vybraných knih. Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytváří se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně.

Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce Čj začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni k samostatné práci s textem. Učitel dbá na to, aby i tiché čtení žáků bylo uvědomělé, a proto při něm dává žákům takové úkoly, které mu umožní zjistit, zda žáci potichu přečtený text pochopili. Text určený k tichému čtení nemá být zpočátku dlouhý. Otázky k obsahu si mohou zadávat sami žáci, může se ptát i učitel. Je možné využít otázek připravených v čítankách. Žáci mohou také vyprávět o tom, co četli, nebo si nakreslit k textu obrázek.

Součástí literární výchovy v tomto období je též pokračování ncviku hlasitého čtení. Žáci se přitom učí správně členit čtené věty nejen podle interpunkce, ale i logickými pauzami a také klást správný větný přízvuk.

Práce v hodinách čtení přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, rozvíjí jejich smyslové vnímání, myšlení, řeč, fantazii a paměť.

Používané Čítanky (Nová škola Brno) jsou pro toto období připraveny i s úkoly pro tvořivou práci žáků. Je v nich dostatečné množství ukázek, které žáky zaujmou svým obsahem a které je, v návaznosti na čítanky z 1. období, seznámí s dílem známých českých a evropských spisovatelů. V čítankách pro 4. a 5. r. se vyskytují i texty přírodovědné a historické, které jsou svým jazykem a obsahem přiměřené věku žáků. Učivo přírodovědy a vlastivědy žákům přiblíží a pomohou pochopit.

Čtení z Čítanky 4 je vhodné doplnit i četbou z historické čítanky, která je pro žáky tohoto ročníku připravena pod názvem Čtení z nejstarších českých dějin 1. díl (Nová škola Brno). Tato četba je motivující i pro mimočítankovou četbu. Lze ji využít jako přípravný materiál před vlastivědným učivem nebo také na dokreslení a zpřesnění představ, které si žáci vytvořili o tomto období. Čítanku prolínají časové osy, jednoduché mapky, zábavné testy aj. Využít ji můžeme také ve výtvarné výchově. Je v ní mnoho kreseb Mikoláše Alše, které tento malíř věnoval vlasti. Dnes se s nimi žáci již běžně nesetkávají. Novým úkolem, který literární výchova společně s naukovými předměty v tomto období plní, je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění základního obsahu

článek podle této osnovy – žáci se učí učit z učebnic. Dobře nám k tomu slouží krátké naučné texty s přírodovědným a vlastivědným obsahem.

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé:

- kladou důraz na pozitivní motivaci žáka
- používají vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů), audiovizuální techniku
- předkládají dostatek informačních zdrojů z učebnic a pracovních textů
- zařazují práci s jazykovými příručkami a slovníky
- věnují se dovednosti autokorekce chyb
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praxi
- předkládají takové úkoly a činnosti, ve kterých žák může pozorovat svůj pokrok
- vedou žáky ke třídění a propojování informací

Kompetence k řešení problémů

Učitelé :

- motivují žáky k samostatnému řešení daného problému, napomáhají v hledání dalších řešení
- zadávají úkoly k posílení schopností žáků využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- předkládají modelové situace a vedou žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- kladou důraz na analýzu přečteného textu a kritické posouzení jeho obsahu, porovnávání jevů, zjišťování shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění
- učí žáky rozumět symbolům a značkám a řídit se jimi

Kompetence komunikativní

Učitelé :

- zařazují řečnická cvičení a slohové práce na dané téma
- zařazují diskusní kroužky a besedy
- nabízejí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitelé :

- zařazují práci ve skupině a kladou důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- uplatňují individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení (spolupráce se speciálním pedagogem)
- vnášejí přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilují sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanská

Učitelé :

- respektují věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků
- podporují u žáků budování a projevoování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- aktivně zapojují žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích, soutěžích
- vedou žáky k respektování názoru ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé :

- rozvíjejí u žáka smysl pro povinnost a pravidelnou přípravu na výuku
- vedou žáky k sebeobsluze a k samostatnosti
- zdůrazňují bezpečnost při všech činnostech
- kladou důraz na šetrné zacházení s pomůckami
- obohacují výuku různými exkurzemi a tematicky zaměřenými výlety
- vedou žáky k plánování a organizaci své práce
- vyžadují plnění předem dohodnutých postupů, termínů a pravidel

2. STUPEŇ

Předmět Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Jazyková výchova, Literární výchova a Komunikační a slohová výchova. Jedná se však o tři vzájemně provázané části jednoho předmětu.

Předmět navazuje na vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor: Český jazyk a literatura a na vyučovací předmět: Český jazyk a literatura na I. Stupni, kde se také dělí na tři složky.

Hodinová dotace předmětu byla posílena v 7. - 9. ročníku o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Výuka je realizována ve třídách, využívá se také učebna informatiky, kde je možno věnovat se výukovým programům. Výuka je zpestřena audiovizuálními nahrávkami, k dispozici jsou nástěnné tabule. Žáci mohou navštěvovat školní knihovnu a vybrané ročníky se účastní divadelních nebo filmových představení. Škola se také každoročně účastní Olympiády v českém jazyce, vítězové školu reprezentují v okresním kole.

- V **Jazykové výchově** je kladen důraz na zvládnutí základních vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby jazyka. Cílem je naučit žáka vyjadřovat se gramaticky a stylisticky správně, a to jak v mluvené, tak i v písemné formě.
- V **Literární výchově** je hlavním cílem poznávání základních literárních druhů a jejich znaků. Důraz je kladen na práci s primárním textem. Žáci se učí formulovat své názory na přečtená díla. Rozvíjejí základní čtenářské návyky. Prostřednictvím četby se setkávají s novými životními situacemi, které přispívají k jejich životní orientaci a které obohacují jejich duchovní život.
- V **Komunikační a slohové výchově** se žáci setkávají s různými druhy sdělení, učí se kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Posuzují užité jazykové prostředky výstavby textu a jeho kompozici.

Vyučovací předmět je spjat s předmětem výtvarná výchova (zejména literatura) a předmětem dějepis (historické souvislosti v literatuře).

Do předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena průřezová témata: Mediální výchova (Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Vnímání autora mediálního sdělení). Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Multikulturalita), Environmentální výchova (Vztah člověka k prostředí), Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Komunikace) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá), Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé:

- umožňují proniknout žákům do problematiky mluvnice, literatury i slohové výchovy prostřednictvím dostatečného množství předkládaných informací
- zadávají takové úlohy, činnosti, ve kterých žák sám může pozorovat svůj pokrok
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- vedou žáky ke třídění, propojování informací
- využívají rozmanité metody a formy učení

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- předkládají různé druhy textů, u kterých vyžadují analýzu a kritické posouzení jejich obsahu
- uvádějí situace, na které mají žáci reagovat a vyjádřit svůj názor
- motivují žáky k řešení nejrůznějších problémů, k obhajobě a zdůvodnění jejich postojů a názorů
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promyšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- zařazují cvičení zaměřená na formulování myšlenek a názorů žáků
- vyjadřují se spisovně a vhodně a jsou žákům vzorem správného vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní a písemné podobě (dodržovat vžitá konvence a pravidla)
- vedou žáky k výstižné argumentaci
- vytvářejí prostor pro diskusi
- nabízejí žákům využívání informačních a komunikačních prostředků
- podporují samostatné vyjadřování
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- zařazují práci ve skupině
- vedou žáky k respektování pravidel práce v týmu
- zvyšují přátelským přístupem sebedůvěru žáků
- podporují samostatnost žáků
- zadávají úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování, dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáky k pozitivním postojům k umění, ke kulturnímu dědictví a k úctě k tradicím
- zapojují žáky do aktivního kulturního dění účastí na kulturních akcích a soutěžích
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění svou účastí
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáky k soustavné a pravidelné přípravě na výuku
- motivují žáky k využívání jejich znalostí v běžné praxi
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- vedou žáky k organizaci své práce, plánování
- používají učebnice a texty věkově přiměřené a další učební pomůcky, které žáky učí aktivně se zapojit do výuky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie...)
- při pracovní činnosti vedou žáky ke koncentraci, soustředění

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu hlásek (písmen) a slov ➤ odlišuje krátké a dlouhé samohlásky ➤ rozezná větu, slovo, hlásku z hlediska potřeb čtení a psaní ➤ rozezná v textu začátek a konec věty ➤ seznamuje se s zákl. orientací a členěním v textu ➤ pozná větu ➤ píše na začátku věty velké písmeno ➤ seznamuje se s pravopisem velkých písmen u vlastních jmen ➤ pozná různá interpunkční znaménka ➤ vysvětlí význam některých slov 	Zvuková stránka jazyka Stavba slova Pravopis	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti krátké texty ➤ reprodukuje přečtený text, doplňuje ho ilustrací ➤ vyjadřuje své pocity a myšlenky ➤ beseduje o přečteném textu ➤ seznamuje se s základními literárními žánry 	Tvořivé činnosti s liter. Textem, zážitkové čtení a naslouchání Základní literární pojmy Práce s literárním textem	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslouchá, vnímá texty a reaguje na otázky k textu ➤ čte jednoduchá slova a věty ➤ orientuje se v textu ➤ naslouchá pokynům učitele ➤ dbá na správnou výslovnost ➤ učí se základním komunikačním pravidlům ➤ seznamuje se s základními komunikačními žánry ➤ drammatizuje a vypráví příběhy a pohádky ➤ hovoří podle obrázkové osnovy ➤ osvojuje si a získává základní hygienická pravidla ➤ správně zachází s grafickým materiálem 	Čtení Naslouchání Mluvený projev Psaný projev	
2. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dělí slova na slabiky, hlásky ➤ třídí hlásky ➤ rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky ➤ seznamuje se s abecedou ➤ vyhledává a prakticky užívá znalosti abecedy ➤ připravuje se na poznávání podstatných jmen podle ukazovacích zájmen ➤ rozděluje je na osobu, zvíře a věc ➤ seznamuje se s předložkami ➤ seznamuje se s slovesy 	Zvuková stavba slova Slovní zásoba Abeceda Tvarosloví Skladba Pravopis	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje druhy vět ➤ odůvodňuje a píše i/y po souhláskách měkkých a tvrdých ➤ odůvodňuje pravopis znělých a neznělých souhlásek na konci slova ➤ rozlišuje pravopis obecných a vlastních jmen 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ literární texty se učí nazpaměť, vypravuje je a drammatizuje ➤ snaží se vnímat a porozumět předčítanému textu ➤ přednesený text dokončuje, mění nebo výtvarně ztvárňuje ➤ v rámci svých schopností reprodukuje text slyšený i přečtený ➤ seznamuje se s literárními pojmy 	Poslech literárních textů Práce s liter. textem Práce s liter. pojmy	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje na písemné a mluvené pokyny ➤ zlepšuje techniku čtení ➤ uplatňuje správný přízvuk a intonaci ➤ orientuje se v textu ➤ pečlivě vyslovuje a opravuje nesprávnou a nedbalou výslovnost ➤ zdokonaluje techniku mluveného projevu ➤ usiluje o dodržování komunikačních pravidel ➤ seznamuje se s dalšími komunikačními žánry ➤ vypravuje podle psaného a přečteného textu ➤ dokáže dějově seřadit ilustrace a vypráví podle nich ➤ upevňuje si naučené tvary písmen a číslic ➤ dodržuje hygienické návyky při psaní ➤ dbá na celkovou úpravu písemného projevu ve všech sešitech ➤ provádí kontrolu svého písemného projevu 	Čtení a naslouchání Mluvený projev Písemný projev	
3. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí slova podle významu ➤ vyhledává slova protikladná a slova podobného významu ➤ rozlišuje počet slabik, hlásek ➤ klade správně slovní přízvuk ➤ vyhledává a tvoří slova příbuzná na základě slovního kořene ➤ seznamuje se s slovními druhy v základním tvaru a poznává je ➤ snaží se v mluveném projevu používat správné tvary pod. a příd. jmen, sloves ➤ třídí slova podle významu (děj, vlastnost...) ➤ pracuje s mluv. kategoriemi pod. jmen: rod, číslo ➤ třídí slovesa podle osoby a času ➤ spojuje věty do jednoduchých souvětí, mění spojovací výrazy 	Slovní zásoba Tvarosloví Podstatná jména Slovesa Skladba Pravopis	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá znalostí vyjmenovaných slov při pravopisu i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova ➤ snaží se o správný pravopis i ve slovech příbuzných, odvozených od základních řad vyjmenovaných slov ➤ zvládá pravopis vlastních jmen 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s tichým čtením ➤ vyjadřuje své pocity z článku, ke knize ➤ pozorně naslouchá literárním textům ➤ vyhledává v textu potřebné informace ➤ přednáší z paměti krátké básně ➤ seznamuje se s neznámými slovy a vysvětluje je ➤ seznamuje se s lidovou slovesností ➤ vyhledává v textu a samostatně vytváří jednoduché rýmy ➤ upevňuje si poznávání základních lit. žánrů ➤ seznamuje se s novými lit. žánry ➤ opakuje si a rozšiřuje si znalosti o dalších liter. pojmech 	<p>Čtení literárních textů Práce s literárním textem</p>	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ neustále zlepšuje techniku čtení ➤ snaží se o plynulé čtení s porozuměním ➤ vyhledává informace v textu ➤ seznamuje se s čtením jako způsobem získávání dalších informací ➤ reprodukuje obsah přiměřeně náročného textu, vybírá a zapamatuje si z něj podstatné informace ➤ vypravuje krátce vlastní zážitky ➤ sestavuje obrázkovou osnovu vypravování nebo přečteného textu ➤ vypravuje krátký příběh podle obrázkové osnovy ➤ mluvené projevy doplňuje různými výrazovými prostředky (gesta, mimika) ➤ popisuje jedn. známé předměty, zvířata, osoby ➤ vytváří charakteristiku hlavní postavy ➤ plynule mluví, vypravuje, snaží se správně dýchat ➤ dokončuje správnou techniku psaní ➤ správně píše písmena, slova, věty ➤ snaží se dodržovat sklon písma, čitelnost a úhlednost ve všech písemných projevech ➤ automatizuje si hygienické návyky psaní ➤ kontroluje si svůj vlastní písemný projev ➤ píše krátké pozdravy, blahopřání, včetně adresy 	<p>Čtení a naslouchání Mluvený projev Písemný projev</p>	
4. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a rozlišuje významy slov ➤ seznamuje se stavbou slova ➤ třídí slova na ohebná a neohebná ➤ snaží se zařadit slova ke slovním druhům 	<p>Slovní zásoba Tvarosloví Podstatná jména Slovesa</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady práce s Pravidly ➤ skloňuje podst.jména podle pádových otázek ➤ přiřazuje podst.jména ke vzorům ➤ určuje mluv.kategorie ➤ určuje mluv.kategorie sloves (mimo slovesný způsob) ➤ časuje slovesa ➤ ve větách vyhledává a vyznačuje základní skladební dvojici ➤ rozlišuje větu jednoduchou a souvětí ➤ píše i/y ve slovech vyjmenovaných a příbuzných ➤ seznamuje s psaním i/y v koncovkách podst. jmen 	<p>Skladba Pravopis</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ hovoří o přečteném textu, vyjadřuje své myšlenky, dojmy ➤ odlišuje umělecký text od naučného ➤ dramaturgizuje přečtený text ➤ doplňuje text vlastním obrázkem ➤ seznamuje se s dalšími knihami své věkové kategorie ➤ rozlišuje zákl. lit.druhy a žánry ➤ seznamuje se s dalšími lit.pojmy 	<p>Poslech literárních textů Práce s literárním textem Práce s literárními pojmy</p>	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokračuje ve výcviku hlasitého i tichého čtení ➤ vyhledává v textu základní informace ➤ aplikuje pravidla komunikace ➤ vede dialog, rozhovor, tel. rozhovor ➤ užívá spisovné vyjadřování v ústním i písemném projevu ➤ plynule vypráví vlastním tempem ➤ dodržuje správnou techniku psaní i zákl.hyg. požadavky ➤ vyhledává a vypisuje základní informace ➤ zkouší psát další jednoduchá sdělení ➤ sestavuje osnovu vyprávění a podle ní vypráví 	<p>Čtenářské dovednosti Mluvený projev Písemný projev</p>	
5. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří další slova příbuzná ➤ rozčlení slova na jednotlivé části ➤ zařadí všechny slovní druhy ➤ správně určí mluvnické kategorie podst.jmen ➤ zařadí a skloňuje podst. jména podle vzorů ➤ třídí příd.jména na měkká, tvrdá a přivlastňovací ➤ používá správné koncovky přídavných jmen ➤ určí osobu, číslo, čas a způsob sloves ➤ vyznačuje a vyhledává všechny skladební dvojice ➤ osvojí si pravidla shody podmětu s přísudkem ➤ spojuje věty do souvětí, doplňuje vhodné spojovací výrazy ➤ prohlubuje pravopis vyjm.slov 	<p>Stavba slova Tvarosloví Podstatná jména Přídavná jména Slovesa Skladba Pravopis</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá správné koncovky podst.jmen ➤ píše správně koncovky příd. jm. tvrdých a měkkých ➤ osvojuje si základy morfologického pravopisu 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby, poslechu nebo ze zhlédnutých tel pořadů, divadelních představení ➤ bezpečně rozezná odlišnosti uměleckého a naučného textu ➤ vyhledává informace v učebnicích a encyklopediích ➤ dokáže sdělit své dojmy z přečtené knihy ➤ propojuje čtení s dalšími předměty ➤ snaží se vytvářet vlastní literární texty a doplňuje je ilustracemi ➤ rozpozná základní literární druhy a žánry ➤ dokáže vysvětlit základní literární pojmy 	<p>Poslech lit.textů Práce s literárním textem Práce s literárními pojmy</p>	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte plynule s porozuměním ➤ využívá čtení k získávání informací a dokáže zapsat informace získané čtením ➤ učí se dodržovat zásady mluveného projevu ➤ sestavuje osnovu a vypráví podle ní ➤ reprodukuje krátké texty, rozpozná základní myšlenku ➤ telefonuje, umí nechat vzkaz ➤ sestavuje různá sdělení a posuzuje jejich úplnost ➤ seznamuje se s vlivem reklamy ➤ píše jednoduché slohové útvary (inzerát, popis, vyprávění) ➤ vyplňuje jednoduché tiskopisy (příhláška dotazník, složenka, podací lístek) 	<p>Čtenářské dovednosti Mluvený projev Písemný projev</p>	
6. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje pojem jazyk a národní jazyk ➤ rozpozná základní rozdíly mezi spisovným a nespisovným jazykem a využívá ho v běžné komunikaci ➤ seznamuje se a začíná pracovat s jazykovými příručkami ➤ rozlišuje psanou a mluvenou podobu slov, čte texty s náležitou melodií vět, vhodně volí tempo, pauzy a důraz ➤ používá a aplikuje jednoduchá pravopisná pravidla a pokračuje v dalším výcviku ➤ pojmenuje a označí větné členy (kromě doplňku) ➤ rozpozná větu jednoduchou a souvětí ➤ doplňuje čárky ve větě po vybraných spojkách ➤ seznámí se se správným zápisem přímé řeči ➤ rozpozná běžně užívané druhy slov ➤ seznamuje se s druhy podstat. jmen, určuje podst. 	<p>Úvod o českém jazyce Rozvrstvení národního jazyka Nářečí, obecná čeština Jazykové příručky Zvuková stránka jazyka Spisovná a nespisovná výslovnost Výcvik v pravopise (opakování) Skladba Základní a rozvíjející větné členy Věta jednoduchá a souvětí Interpunkce v souvětí Přímá řeč Tvarosloví</p>	

<p>jm. konkrétní a abstraktní; pomnožná, hromadná, látková, správně skloňuje běžná vlastní jména a orientačně se seznamuje s pravidly pravopisu vlastních jmen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje př. jm. měkká, tvrdá a přivlastňovací a s odůvodňováním doplňuje jejich koncovky, rozpozná jmenné tvary, rozlišuje tvary př. jm. přivlastňovacích od tvarů podst. jm., učí se vytvářet 2. a 3. stupeň př. jm. ➤ rozlišuje druhy zájmen, využívá správné tvary zájmen ➤ rozlišuje druhy číslovek, používá spisovné tvary číslovek dva, oba, tři, čtyři ➤ určuje mluvnické kategorie, rozlišuje slovesný způsob a tvoří spisovné tvary podmiňovacího způsobu, rozpozná rozdíly mezi tvary přítomného a minulého času a používá v nich správné koncovky 	<p>Slovní druhy Druhy podstatných jmen podstatná jména obecná a vlastní Druhy přídavných jmen jmenné tvary př. jmen stupňování př. jmen Zájmena a jejich druhy Číslovky a jejich skloňování Slovesa</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní znaky pohádek a pověstí ➤ seznámí se s nejznámějšími ilustrátory českých pohádek ➤ zná jména a nejdůležitější díla českých autorů ➤ uvádí a vyhledává příklady různých druhů pověstí (knihovna, internet), využívá znalostí z regionu ➤ seznamuje se s autory a díly ➤ seznamuje se s nejznámějšími autory ➤ objasní rozdíl mezi prózou a poezií, seznamuje se s jazykem básně a pokusí se napsat jednoduchou báseň ➤ dokáže se vlastními slovy stručně vyjádřit k autorům a obsahu přečtených textů (knih) ➤ navštíví knihovnu a vyhledá na počítači (nebo v katalogu) určenou knihu ➤ zapojí se do dramatizace vhodných ukázek ➤ jednoduše vytvoří zápis o přečtené knize (ukázce) do kulturního deníku 	<p>Pohádky a pověsti Pohádky klasické a moderní Pověsti národní a místní Autoři pohádek a pověstí Příběhy o nás pro nás Próza a poezie Autoři a jejich díla</p>	<p>OSV K VMEGS ES</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně zpracuje osnovu vypravování ➤ vypravuje příběh podle osnovy, vypravování oživuje přímou řečí, dějovými slovesy, případně i hovorovými slovy ➤ snaží se převádět své myšlenky do písemné podoby ➤ rozlišuje důležité a podstatné od méně důležitého ➤ uplatňuje jazykové prostředky typické pro popis ➤ uspořádává text přehledně a souvisle ➤ rozpozná rozdíly mezi zprávou a oznámením ➤ sestaví ústně i písemně jednoduchou zprávu a oznámení ➤ učí se zachytit hlavní myšlenky textu ➤ zpracuje jednoduchý výtah kratšího výkladu z učebnice ➤ vyhledává odborné názvy (encyklopedie) 	<p>Vypravování osnova a jazykové prostředky Popis a jeho funkce popis předmětu, osoby, děje, pracovního postupu Zpráva a oznámení Výpisky a výtah Dopis osobní, úřední</p>	<p>MuV LV OSV RSP</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s správnou stylizací dopisu podle vztahu pisatele k adresátovi ➤ rozlišuje mezi osobním a úředním dopisem ➤ objedná si zboží (knihu, časopis) 		
7. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná větu jednočlennou a dvojčlennou ➤ používá vhodné jazykové prostředky podle záměru mluvčího ➤ rozlišuje větné členy základní i rozvíjející ➤ rozezná větu hlavní a vedlejší ➤ seznámí se s druhy vět vedlejších a s interpunkcí v souvětí podřadném ➤ procvičuje si pravopis ohebných slov ➤ seznámí se s slovesným rodem a jeho užíváním ➤ rozšiřuje si vědomosti o slovech neohebných ➤ uvádí příklady slov jednoznačných, mnohoznačných, synonym, antonym, homonym ➤ pracuje s jazykovými příručkami, hledá věcný význam slov ➤ chápe přenášení pojmenování u metafory, metonymie ➤ seznamuje se s způsoby obohacování slovní zásoby ➤ rozlišuje tvoření slov odvozováním, zkracováním, skládáním 	<p>Skladba – větná stavba Věty jednočlenné, dvojčlenné Druh vět podle postoje mluvčího Větné členy Druhy vedlejších vět Tvarosloví Podst. jm., příd. jm., zájmena, číslovky Slovesa Neohebné slovní druhy Význam slov Jednoznačná, mnohoznačná slova, synonyma, antonyma, homonyma Přenesená pojmenování Tvoření slov Obohacování slovní zásoby</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje autorské a lidové pohádky ➤ seznámí se s druhy lyrických a epických textů ➤ definuje pojem báje a mýty ➤ chápe příčiny jejich vzniku ➤ seznamuje se s jazykem básně ➤ rozlišuje lyriku a epiku ➤ rozlišuje pohádky a pověsti ➤ seznamuje se s díly různých autorů ➤ rozlišuje literární druhy a žánry ➤ formuluje vlastní názor na přečtený text ➤ orientuje se v základních literárních pojmech ➤ rozpozná tento literární žánr, pokouší se na základě získaných znalostí sestavit vlastní bajku 	<p>Autorské pohádky Lyrika, epika Báje a mýty</p> <p>Pověsti Dobrodružná a humoristická próza</p> <p>Bajka Autoři bajek</p>	<p>VMEGS ES EV VČP</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ výstižně popíše člověka, jeho vzhled i vlastnosti ➤ vhodně používá rčení, přirovnání, přísloví ➤ seznámí se s formou životopisu ➤ sestaví vlastní životopis ➤ formuluje hlavní myšlenky textu ➤ vytváří výpisky, výtah z textu ➤ hovoří na dané téma ve skupině i samostatně ➤ seznámí se s různými typy sdělení a jejich 	<p>Charakteristika Životopis Výtah, výpisky Konverzace na dané téma Mediální sdělení</p>	<p>MeV SMS , TMS , PRT OSV RSP , SaS , K</p>

<p>jazykovou podobou</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává různé typy článků v novinách a časopisech ➤ uvědomuje si působení a vliv médií na život člověka a celé společnosti ➤ podílí se na přípravě a tvorbě školního časopisu formou příspěvku podle individuálních schopností a možností 		
8. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje a rozšiřuje si znalosti větných členů ➤ rozlišuje druhy vět vedlejších ➤ seznámí se s významovými poměry a spojovacími výrazy ➤ upevňuje si znalost interpunkce v souvětí ➤ zopakuje si způsoby tvoření slov ➤ s pomocí slovníku vysvětlí významy méně známých slov ➤ procvičuje si pravopis ohebných i neohebných slov ➤ seznámí se s zvláštnostmi skloňování ➤ pracuje s jazykovými příručkami ➤ rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá ➤ zařazuje slovesa do tříd a vzorů 	<p>Skladba</p> <p>větné členy</p> <p>věty vedlejší</p> <p>významový poměr mezi souřadně spojenými větami</p> <p>interpunkce v souvětí</p> <p>Tvoření slov</p> <p>obohacování slovní zásoby</p> <p>Slova přejatá</p> <p>Tvarosloví</p> <p>slovní druhy</p> <p>obecná a vlastní jména</p> <p>přejatá</p> <p>slovesný vid, třídy a vzory</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje druhy lyrických textů ➤ rozumí základním literárním pojmům ➤ seznámí se s významnými autory ➤ objasní rozdíl mezi povídkou a románem ➤ rozumí základním literárním pojmům ➤ seznámí se s významnými autory ➤ poznává tvorbu starších i současných písničkářů ➤ srovnává filmovou a literární podobu díla ➤ rozumí základní divadelní terminologii ➤ poznává významné autory 	<p>Lyrika</p> <p>druhy lyriky</p> <p>literární terminologie</p> <p>autoři lyriky a jejich dílo</p> <p>Epika</p> <p>epické žánry (povídka, román)</p> <p>literární terminologie</p> <p>významní autoři povídek a romanopisci</p> <p>Lyrickoepická tvorba</p> <p>Drama a film</p> <p>literární terminologie</p> <p>dramatici a jejich dílo</p>	EV VČP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá vhodné jazykové prostředky ➤ využívá rčení, přísloví, přirovnání atd. ➤ popisuje výstižně vybranou postavu ➤ vyjádří citový vztah ke svému oblíbenému místu či předmětu ➤ volí rozmanité jazykové prostředky (personifikace, kontrast) 	<p>Charakteristika literárních postav</p> <p>Líčení</p> <p>Výklad</p> <p>Úvaha</p>	OSV RSP , K , MV EV VČP

9. ročník		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí slovanské jazyky do tří skupin ➤ chápe pojmy archaismus, neologismus ➤ rozliší spisovný a nespisovný jazyk ➤ procvičuje si a upevňuje znalosti českého pravopisu a výslovnost přejatých slov ➤ definuje pojmy slovo a sousloví, synonyma, homonyma, antonyma ➤ upevňuje si znalosti o způsobech tvoření slov a jejich stavbě ➤ procvičuje, shrnuje a upevňuje si znalosti o jednotlivých slovních druzích ➤ procvičuje, shrnuje a upevňuje si znalosti o větě jednoduché a souvětí ➤ doplňuje a zdůvodňuje interpunkci v souvětí ➤ seznámí se s některými zvláštnostmi při stavbě věty a s jejich interpunkcí 	<p>Obecné výklady o jazyce slovanské jazyky vývoj jazyka útvary českého jazyka Hláskosloví, spisovná výslovnost a pravopis Význam slov odborné názvy Tvoření slov Tvarosloví Skladba složitá souvětí samostatný větný člen oslovení, vsuvka</p>	<p>MuV M</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zobecní hlavní znaky literárních žánrů ➤ seznámí se s autory a jejich díly ➤ poznává kompozici a jazyk básně ➤ seznámí se s autory a jejich tvorbou ➤ seznámí se s vývojem divadelní tvorby ➤ poznává divadelní autory a písničkáře a jejich dílo 	<p>Próza typy povídek, fejeton, novela, vědecko-fantastický román Poezie lyrika, epika Hudebně-divadelní tvorba</p>	<p>VDO OOSS OSV PL VMEGS ES EV VČP</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje jazykovou stránku, volbu slov ➤ uspořádává popisované jevy podle důležitosti ➤ vypisuje klíčová slova ➤ vystihuje nejdůležitější myšlenky ➤ zpracuje osnovu výkladu a jednoduchý výklad ➤ samostatně se vyjadřuje k danému problému ústně i písemně ➤ zopakuje si vlastnosti vypravování ➤ vypravuje zajímavý složitější příběh ➤ užívá správné jazykové prostředky 	<p>Popis uměleckých děl Jednoduchý výklad a výtah Úvaha Vypravování Diskuse, proslov Publicistické útvary (zpráva, rozhovor)</p>	<p>MeV KČPPMS , VAMS OSV RSP EV VČP</p>

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tato vzdělávací oblast zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Cizí jazyk přispívá k chápání a objevení skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

1. STUPEŇ

Dobrá úroveň základních znalostí cizího jazyka a probuzení zájmu o něj je hlavním úkolem tohoto období. Vzdělávací obsah anglického jazyka na 1. stupni tvoří řečové dovednosti v prvním období, ve druhém období pak poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

Ve výuce převládají tradiční metody a formy práce, obohacené o prvky činnostního učení a miniprojekty.

Ve všech ročnících je 3 – hodinová týdenní časová dotace.

V 5. ročníku je začleněno průřezové téma „Multikulturní výchova“ zaměřené na význam užívání cizích jazyků jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

1. vzdělávací období (3. ročník + 1. pololetí 4. ročníku)

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytvoření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je potřeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst i zapsat, popřípadě nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem. To je základem toho, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí z paměti.

V 1. pololetí se výuka zaměřuje na nezbytný úvod do jazyka:

- žáci se seznamují s anglickými hláskami na základě názvů barev, hraček a čísel
- nacvičují správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích
- učí se mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činnostmi s předměty nebo s obrázky
- naučí se rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě
- radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka je poskytován nácvikem velmi jednoduchých básniček a říkadel

V 2. pololetí se výuka zaměřuje na „technické“ vědomosti nutné pro správné využití základů jazyka: žáci postupně nacvičují čtení fonetického přepisu angličtiny postupně probírají a opakují tvary jednotného a množného čísla podstatných jmen, zájmena osobní a závazný slovosled anglické věty používají abecední slovník v učebnici

2. vzdělávací období (2. pololetí 4. ročníku a 5. ročník)

Výuka anglického jazyka ve druhém období má činnostní charakter. Dovede žáky ke schopnosti komunikovat v angličtině na základní úrovni.

Chceme-li dosáhnout toho, aby žáci v průběhu 2. vzdělávacího období získali dobrý základ pro další výuku anglického jazyka, je třeba pro výuku používat vhodné učební materiály, které z těchto požadavků vycházejí a řídí se schopnostmi žáků této věkové kategorie.

V učivu postupujeme od znalostí získaných v 1. období k dospělejším tématům. Opakované procvičování látky mohou vést žáci, kteří probíranou látku rychle zvládnou např. žáci jazykově nadaní. Jazykovým nadáním rozumíme schopnost zapamatovat si nové cizí slovo ve všech jeho podobách: zvukové, písemné, ve spojení s jinými slovy ve větách, a schopnost okamžitě rozlišit jeho mluvenou podobu. Toto „nadání“ je přímo úměrné procvičování pomocí audio CD a činností. Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění kompetencí:

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých žák dokáže posoudit vlastní pokrok a vytváří si kladný vztah k učení se cizímu jazyku
- zadávají takové úkoly, které mohou žáci použít v praktickém životě
- vedou žáky ke třídění a propojování informací
- využívají rozmanité metody a formy učení
- umožňují, aby žáci v hodině vyhledávali potřebné informace ve slovnících, encyklopediích, případně v jazykových programech na PC

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- předkládají žákům jednoduché typy textů a záznamů v cizím jazyce
- dávají pokyny přiměřenou formou a učí pravidlům komunikace a dbají na jejich dodržování
- podporují samostatné vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- zařazují práci ve skupině a kladou důraz na dodržování pravidel práce v týmu
- uplatňují individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení
- vnášejí přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilují sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- dbají na zařazení všech žáků bez rozdílu
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanská

Učitelé:

- vedou žáky prostřednictvím modelových situací k chápání základních společenských
- norem (pozdravy, poděkování, rozloučení)
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní

Učitelé:

- zařazují činnosti, při kterých žáci manipulují s různými pomůckami a vedou žáky k šetrnému zacházení s nimi
- zdůrazňují bezpečnost při všech činnostech
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- vedou žáky k organizaci jejich práce

2. STUPEŇ

Výuka anglického jazyka na druhém stupni navazuje na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, na vzdělávací obor Cizí jazyk a na vyučovací předmět Anglický jazyk na prvním stupni.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně. V 7., 8. a 9. ročníku je předmět posílen o dvě hodiny volitelného předmětu Konverzace v anglickém jazyce týdně.

Výuka anglického jazyka probíhá cyklicky, znamená to, že znalosti získané v jednotlivých ročnících na sebe navazují a postupně se prohlubují.

Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Tzn. že žáci rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají. Komunikují prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíší jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jejich nejnáléhavějších potřeb.

Dovednosti, které žáci na druhém stupni postupně v jednotlivých ročnících získávají, se dělí na: poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

- V rámci dovednosti **POSLECH S POROZUMĚNÍM** žáci rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, a rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.
- V rámci dovednosti **MLUVENÍ** se žáci zeptají na základní informace a adekvátně reagují v běžných formálních i neformálních situacích. Žáci mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíší osoby, místa a věci ze svého každodenního života.
- V rámci dovednosti **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** žáci vyhledají požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledají v nich potřebné informace.
- V rámci dovednosti **PSANÍ** žáci vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíší jednoduché texty týkající se jich samotných, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Reagují na jednoduché písemné sdělení.

Výuka probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní technikou (CD přehrávač, DVD, video), nástěnnými tabulemi a mapami doprovázejícími výuku, mono i bilingvními slovníky. V průběhu roku je využívána učebna informatiky, kde jsou k dispozici výukové programy a kde také probíhá on-line výuka na internetu. Každoročně je organizováno školní kolo olympiády v AJ a vítězové reprezentují školu v okresním kole.

Hlavním cílem AJ je získávání a rozvíjení komunikačních schopností žáků v AJ (zvládnutí gramatických struktur, slovní zásoby a schopnost domluvit se v běžných každodenních situacích) a poznání kulturních tradic anglicky mluvících zemí.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (Psychohygiena, Kreativita, Komunikace Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace), Multikulturní výchova (Kulturní diferenciaci, Multikulturalita), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu), Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola).

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé

- vedou k samostatnému pozorování, objevování, zapisování výsledků
- využívají rozmanité metody a formy učení
- uvádějí věci do souvislostí
- zadávají takové úlohy, činnosti, ve kterých žák sám může pozorovat svůj pokrok
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- vedou žáky ke třídění, propojování informací

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- vedou žáky k orientaci v cizím jazykovém prostředí a k uplatnění znalosti jazyka
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

Učitelé

- podporují žáky ve vyjádření myšlenek a názorů v anglickém jazyce v písemné i mluvené formě
- rozšiřují znalost slovní zásoby
- vytváří minisituace, na které musí žáci reagovat
- předkládají různé typy textů a promluv, na které žáci reagují
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- používají audio nahrávky s promluvami rodilých mluvčích, ve kterých žáci vyhledávají informace, reagují na otázky vztahující se k ukázkám
- podporují žáky k vyjadřování názorů a postojů v cizím jazyce
- předkládají vzorové situace, promluvy, na základě kterých žáci vytvářejí své promluvy

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- rozdělují žáky do pracovních skupin
- podněcují talentovanější žáky k pomoci méně nadaným žákům
- oceňují snahu, pokrok a výkon všech žáků
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- zadávají úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování, dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé

- vedou žáka k respektování názorů ostatních, ke vzájemnému naslouchání si
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění svou účastí
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- používají odborné termíny, symboly, vhodné učební pomůcky (slovníky, nástěnné mapy a gramatické tabule) a audiovizuální techniku

Vzdělávací obsah předmětu:

1. období		
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ➤ používá vhodné pozdravy, poděkování, jednoduché představování, rozloučení ➤ osvojuje si čtení jednoduchých slov a ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ vyjmenuje anglickou abecedu ➤ dokáže hláskovat vybraná jednoduchá slova ➤ pamětně si osvojí slova významových okruhů ze slovníku v učebnici ➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy ➤ rozpozná známá slova a slovní spojení 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • slovní zásoba – osvojení základní slovní zásoby • tematické okruhy-rodina, škola, lidské tělo, oblékání, dny v týdnu, číselné a časové údaje, volný čas, zvířata, činnosti 	
2. období		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah) ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ orientace v textu • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, bydliště, dopravní prostředky, svátky, dny v týdnu, číselné a časové údaje, zvířata, činnosti • zvuková podoba jazyka, základní výslovnostní návyky 	
MLUVENÍ		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace 	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice-základní gramatické struktury a 	

<p>týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➤ pokouší se obměňovat krátké texty se zachováním obsahu ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ➤ pamětně si osvojí slova významových okruhů ze slovníku v učebnici ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ použije základní zdvořilostní obraty 	<p>typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů 	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • práce se slovníkem 	
PSANÍ		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života (představí sebe, členy své rodiny, kamarády, uvede věk, sdělí, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí) ➤ pokouší se zpracovat jednoduchý projekt s využitím probrané slovní zásoby ➤ vyplní osobní údaje do formuláře ➤ napíše krátký pozdrav 	<ul style="list-style-type: none"> ○ základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ○ grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) 	<p>multikulturní výchova</p>
6. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům 	
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně v běžných formálních i neformálních situacích ➤ při jednoduché promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ přiřazuje k obrázkům člověka a zvířete vhodná slovní spojení týkající se jejich popisu ➤ popíše člověka a zvíře s použitím základních frází ➤ jednoduše srovná člověka a zvíře ➤ představí se, vyjádří svůj věk, datum narození, adresu, telefonní číslo ➤ jednoduše podá informaci o svých zájmech, povinnostech ➤ popíše s použitím základních frází členy své rodiny ➤ ptá se na základní informace týkající se jiných lidí ➤ seznámí se s podobou průběhu roku ve VB, tzn. školní prázdniny, oslavy narození, svátků ➤ přiřazuje k obrázkům nemoci ➤ podá informaci o tom, že je někdo nemocný ➤ učí se omluvit svou absenci a důvod absence ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ používá oba přítomné časy ➤ používá minulý čas prostý pro vyjádření děje z minulosti ➤ používá neurčitá, předmětná a ukazovací zájmena 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím: <ul style="list-style-type: none"> Popis člověka Popis zvířete Vyjádření základních informací o sobě; volný čas, záliby, sport, domácí práce Vyjádření základních informací o rodině Rok ve VB Nemoci, péče o zdraví ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> přítomný čas prostý přítomný čas průběhový minulý čas prostý řadové číslovky předmětná zájmena, some, any; ukazovací zájmena 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující 	VMEGS, OES MuV, KD

➤ rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím	
PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, jeho domova, rodiny, školy, volného času, domácích prací, popíše člověka, zvíře, rok ve VB ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům ➤ Grafická podoba jazyka, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání gramatických jevů 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES
7. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům 	
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ při jednoduché promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ mluví o svých stravovacích návycích, zná potraviny a nápoje ➤ objedná si jednoduše jídlo ➤ mluví o počasí ➤ popíše přírodu a město ➤ popíše a srovnává jednoduše geografické podmínky ➤ mluví o reáliích USA ➤ hovoří o tom, jak tráví svůj volný čas ➤ vyjadřuje své povinnosti, navrhne činnost ➤ vyjadřuje budoucí čas pomocí této vazby ➤ rozlišuje několik počítatelných a nepočítatelných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím: Jídlo, stravování Příroda Reálie USA 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES

<p>podstatných jmen, používá různé vazby podle počitatelnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stupňuje přídavná jména ➤ vkládá správně do vět příslovce ➤ vyjadřuje své povinnosti 	<p>Sv. Valentýn Zábava, druhy zábavy Volný čas, záliby</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> vazba „going to“ zájmena some, any počitatelná a nepočitatelná podstatná jména stupňování přídavných jmen příslovce vazba „have to, has to, don't have to, doesn't have to“ vazba „let's, shall we, why don't we“ 	
--	--	--

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím ➤ práce se slovníkem 	<p>MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES</p>

PSANÍ

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduché gramaticky správné věty týkající se jeho stravovacích návyků ➤ sestaví kuchařský recept ➤ píše o počasí ➤ popíše přírodu a město ➤ popíše a srovnává jednoduše geografické podmínky ➤ vytvoří přání ke svátku sv. Valentýna ➤ mluví o reáliích USA ➤ popíše svůj volný čas, své povinnosti a činnosti ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům ➤ Grafická podoba jazyka, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání probíraných gramatických jevů 	<p>MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES</p>

8. ročník

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tematickým okruhům 	

MLUVENÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ při jednoduché promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ vyjádří jednoduchým způsobem důležité okamžiky ze svého života nebo ze života jiných lidí ➤ popíše své pocity a nálady ➤ popíše činnosti, kterým se věnuje ve svém volném čase ➤ podá základní informace o členech rodiny (věk, povolání, národnost...) ➤ orientuje se v rodinných vztazích a pojmenuje jednotlivé členy rodiny ➤ popíše jednoduše pravidla určitého sportu, potřebné vybavení, pojmenuje druhy sportů ➤ vyjádří svůj vztah ke sportu ➤ vyjádří důvody, proč je sport v životě člověka důležitý ➤ popíše styl bydlení, zvyky lidí ve VB a porovná je se situací v ČR ➤ popíše svůj životní styl ➤ popíše problémy ve společnosti a vyjádří svůj názor na ně ➤ vypráví o prázdninách a cestování ➤ mluví o svých plánech do budoucnosti, budoucích událostech ➤ získává jistotu ve vyjadřování času ➤ popíše dům, pojmenuje nábytek, jednotlivé části domu ➤ získává informace o Kanadě a jednoduše text reprodukuje ➤ seznámí se s časy ➤ procvičuje si a upevňuje si použití časů ➤ naučí se je vhodně používat v každodenních 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k osvojovaným tematickým okruhům a komunikačním situacím: Rodina Bydlení Pocity a nálady Sport Sport jako trávení volného času Zdravý životní styl Společnost a její problémy Prázdniny a cestování Budoucnost Život ve VB (styl bydlení, zvyky a tradice) Kanada ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení) 	<p>MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSŠ</p>
--	--	--

situacích	a porozumění): minulý čas prostý přítomný čas prostý a průběhový budoucí s použitím „going to“ minulý čas průběhový, budoucí čas s použitím „will“	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím ➤ práce se slovníkem 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSŠ
PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduché gramaticky správné věty týkající se důležitých okamžiků ze svého života nebo ze života jiných lidí ➤ popíše činnosti, kterým se věnuje ve svém volném čase ➤ podá základní informace o členech rodiny (věk, povolání, národnost...) ➤ popíše rodinné vztahy a jednotlivé členy rodiny ➤ sestaví jednoduchý rodokmen ➤ popíše jednoduše pravidla určitého sportu, potřebné vybavení, pojmenuje druhy sportů ➤ vyjádří svůj vztah ke sportu ➤ vyjádří důvody, proč je sport v životě člověka důležitý ➤ popíše styl bydlení, zvyky lidí ve VB a porovná je se situací v ČR ➤ píše o svých plánech do budoucnosti, budoucích událostech ➤ popíše dům, pojmenuje nábytek, jednotlivé části domu ➤ shrne text o Kanadě na jednoduché písemné sdělení ➤ procvičuje si a upevňuje si použití časů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům ➤ Grafická podoba jazyka, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání probíraných gramatických jevů 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSŠ
9. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat 	

<p>promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům 	
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ při jednoduché promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ seznámí se s památkami a historií Londýna a vypráví o nich ➤ mluví o svém městě, vesnici ➤ zeptá se na cestu ➤ popíše jednoduše, jak se dostat na určité místo ➤ popíše zboží v obchodech, používá fráze běžné při nakupování ➤ rozlišuje filmové žánry ➤ popíše moderní technologie a média ➤ získává informace o New Yorku a jednoduše text reprodukuje ➤ seznámí se se školním řádem ve VB a srovná ho se školním řádem naší školy ➤ mluví o svém budoucím povolání a o práci obecně ➤ chápe význam příkazových a zákazových značek a vysvětlí ho ➤ jednoduše reprodukuje přečtený text ➤ vyhledá zajímavý rekord a seznámí s ním ostatní ➤ vyjádří svůj názor na sny ➤ popíše svůj sen a diskutuje s ostatními ➤ seznámí se s významnými osobnostmi VB, jejich činy a díly ➤ rozlišuje použití určitých a neurčitých členů ve vzorových příkladech ➤ seznámí se s novým použitím času budoucího ➤ podle situace zvolí správný budoucí čas ➤ naučí se tvary přičestí minulého vybraných nepravidelných sloves ➤ chápe, kdy se předpřítomný čas používá ➤ vytváří správné tvary ➤ vhodně předpřítomný čas používá ➤ procvičí si použití jemu již známých sloves ➤ seznámí se s dalšími slovesy ➤ procvičuje si jejich použití ➤ procvičí si použití číslovek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti slovní a větný přízvuk, intonace ➤ Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím: <ul style="list-style-type: none"> Londýn Popis cesty, směry Město, obchody Nákupy a móda Film Moderní technologie a média New York Školní řád, příkazy a zákazy Volba povolání Rekordy Sny Významné osobnosti VB ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> členy přítomný čas průběhový ve vyjádření budoucnosti předpřítomný čas, „ever, never“ modální slovesa 	<p>MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSS</p>

		číslovky	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
výstupy	učivo	průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům a komunikačním situacím ➤ práce se slovníkem 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSŠ	
PSANÍ			
výstupy	učivo	průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduché gramaticky správné věty týkající se památek a historie Londýna, významných osobností VB a jejich děl a činů ➤ získává informace o NY a jednoduše text shrne ➤ na základě přečtených recenzí vytvoří vlastní recenzi zhlédnutého filmu ➤ popíše své město nebo vesnici ➤ popíše moderní technologie a média ➤ popíše školní řád a vytvoří si „svůj“ školní řád ➤ napíše esej o svém budoucím povolání a škole, kde chce studovat ➤ popíše svůj sen ➤ vyhledá informace o významné osobnosti VB a shrne je do krátkého textu ➤ rozlišuje použití určitých a neurčitých členů ve vzorových příkladech ➤ seznámí se s novým použitím času budoucího ➤ podle situace zvolí správný budoucí čas ➤ naučí se tvary přičestí minulého vybraných nepravidelných sloves ➤ chápe, kdy se předpřítomný čas používá ➤ vytváří správné tvary ➤ vhodně předpřítomný čas používá ➤ procvičí si použití jemu již známých sloves ➤ seznámí se s dalšími slovesy ➤ procvičuje si jejich použití ➤ procvičí si použití číslovek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématickým okruhům ➤ Grafická podoba jazyka, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ➤ Mluvnice – rozvíjení a používání probíraných gramatických jevů 	MuV, KD, MU OSV, PH, K, Ko VMEGS, OES VDO, OSŠ	

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Cizí jazyky přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá u žáka po absolvování 9. ročníku dosažení úrovně A1, tzn. že žák:

- rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a tyto výrazy a fráze používá
- představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá
- jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci

Do vyučovacího předmětu německý jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané)

Osobnostní a sociální výchova (Sociální rozvoj-Komunikace, Osobnostní rozvoj-Seberegulace a sebeorganizace, Sebepoznání, sebepojetí)

Multikulturní výchova (lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita)

Mediální výchova (Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení)

Časové a organizační vymezení:

Německý jazyk se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku jako další cizí jazyk 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v jazykové učebně, ve třídě, případně v učebně informatiky. Žáci jsou rozděleni do skupin v rámci ročníku. Žáci se SPU postupují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Cílové zaměření:

Vzdělávání v jazykové oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Výchovné a vzdělávací strategie:

Metody a formy práce používané ve výuce:

Práce ve dvojicích, skupinová práce, práce s texty, časopisy, práce se slovníkem, využití interaktivní tabule, využití počítačů, miniprojekty, práce s obrazovým materiálem, audionahrávky, písničky, rapy, hry, soutěže

Kompetence k učení

Učitelé

- kladou důraz na pozitivní motivaci žáka
- vedou žáka k ověřování výsledků, k autokorekci chyb
- vedou žáka k vyhledávání potřebných informací, jejich třídění a propojování
- využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku
- zadávají takové úkoly, které žák může použít v praktickém životě
- vybírají úkoly, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- motivují žáka k samostatnému řešení daného problému
- pomáhají žákovi hledat optimální řešení problému
- zadávají úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, propojují získané poznatky do širších celků (zařazují situační hry, zpracování projektů, ...)
- vedou žáka k využívání jeho vlastních zkušeností a k vlastnímu úsudku
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem

Kompetence komunikativní

Učitelé

- vedou žáka k rozšiřování slovní zásoby
- kladou žákovi vhodné otázky a tím podněcují žáka k formulaci odpovědí, ke komunikaci na odpovídající úrovni
- zařazují dialogy a tím vytvářejí příležitosti ke komunikaci mezi žáky
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování
- vyžadují slušné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- využívají skupinové vyučování
- vedou žáky k dodržování pravidel práce ve skupině (spolupráce, rozdělení rolí, ohleduplnost, pomoc)
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- hodnotí žáka tak, aby vnímal vlastní pokrok, posilují u něj sebedůvěru
- dbá na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé

- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění
- vedou žáka k respektování názorů ostatních, ke vzájemnému naslouchání si
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vyžadují plnění dohodnutých postupů a pravidel

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu s pečlivou výslovností a reaguje na ně ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky Abeceda, internacionalismy Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Já *Rodina *Přátelé *Škola *Koníčky, záliby *Počítač *Zvířata</p>	
MLUVENÍ		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ říká abecedu, hláskuje slova ➤ osvojí si slovní zásobu a používá ji v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace, týkající se jeho samotného, rodiny, přátel, školy, koníčků ➤ představí sebe, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, odkud pochází, co rád dělá, co má rád, co vlastní ➤ představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk, sdělí, kde bydlí, odkud pochází, co rádi dělají, co mají rádi, co vlastní ➤ popíše rodinnou fotografii ➤ pojmenuje předměty, školní potřeby ➤ jednoduše popíše věci, osoby, zvířata ➤ popíše, co kdo dělá na počítači ➤ popíše své činnosti během týdne ➤ použije základní zdvořilostní obraty (pozdrav, rozloučení) ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, přátel, školy, koníčků, zvířat a podobné otázky pokládá ➤ zeptá se na jméno, věk, bydliště, telefonní číslo ➤ zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho zůstane ➤ zeptá se, jak se předměty nazývají německy ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se probíraných reálií ➤ domluví si telefonicky odpolední program ➤ procvičuje probíranou mluvnici a uplatňuje ji při tvorbě jednoduchých vět 	<p>Abeceda Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Já *Rodina *Přátelé *Škola *Koníčky, záliby *Počítač *Zvířata Mluvnice -základní gramatické struktury a typy vět *číslovky 0-100 *časování pravidelných sloves v přítomném čase *časování sein a haben v přít.čase *časování mögen v přít.čase,j.č. *slovosled ve větě oznamovací a tázací (W-otázky, zjišťovací otázky) *přivlastňovací zájmena (mein, dein, sein, ihr) *vazba „von“, Pamelas Mutter *předložky um a am v časových údajích *užití gern-am liebsten *nepřímý pořádek slov</p>	<p>MuV KD, LV OSV VMEGS ESZ, OES</p>

<p>➤ řekne několik jednoduchých vět o Německu a orientuje se na mapě</p>	<p>v oznamovací větě *určitý a neurčitý člen *zápor nein, nicht, kein *4.p.podstatných jmen s neurčitým členem *zápor kein ve 4.pádě Reálie: základní seznámení s Německem, Rakouskem, Švýcarskem – pozdravy, hlavní města, některá velká města Německa, orientace na mapě. Vídeň – zajímavosti</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>žák</p> <p>➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k osvojovaným tématům</p> <p>➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>➤ používá dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, intonace, přízvuk, fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Abeceda, internacionalismy</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Já *Rodina *Přátelé *Škola *Koníčky, záliby *Počítač *Zvířata</p> <p>Práce se slovníkem Práce s texty vztahujícími se k osvojovaným tematickým okruhům</p>	<p>MuV KD, LV OSV VMEGS ESZ, OES</p>

PSANÍ		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, přátel, školy, koníčků ➤ napíše jednoduchý e-mail o sobě ➤ procvičuje probíranou gramatiku a uplatňuje ji při tvorbě jednoduchých vět 	<p>Grafická podoba jazyka – nácvik písmen odlišných od češtiny</p> <p>Základní gramatické struktury a typy vět</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Já *Rodina *Přátelé *Škola *Koníčky, záliby *Počítač 	<p>MuV KD, LV OSV VMEGS ESZ, OES MV</p>

8. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se osvojovaných témat 	<p>Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky – zdokonalování</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Roční období, svátky, měsíce, hodiny *Prázdniny – cestování, *Domov *Ve městě – jak se dostanu..? *Můj den *Jídlo 	
MLUVENÍ		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ osvojí si slovní zásobu a používá ji v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ➤ sdělí jednoduchým základní informace týkající se osvojovaných témat ➤ sdělí cíl cesty, koupí si jízdenku, zajistí si ubytování ➤ sdělí, co dělá během roku ➤ vypráví o průběhu svého dne ➤ mluví o svém jídelníčku ➤ vyjádří své povinnosti ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se 	<p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Roční období, svátky, měsíce, hodiny *Prázdniny – cestování, *Domov *Ve městě – jak se dostanu..? *Můj den *Jídlo <p>Osvojení slovní zásoby a její použití v komunikačních situacích</p>	<p>MuV KD, M, VMEGS ES, OES, OSV, MV</p>

<p>osvojovaných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pokládá jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ zeptá se na přesný čas a odpoví na takovou otázku ➤ zeptá se na směr cesty ➤ jednoduše popíše cestu ➤ procvičuje probíranou mluvnici, tvoří a obměňuje jednoduché věty ➤ sdělí základní informace a zajímavosti o Rakousku (Vídeň, Salcburk, Mozart) 	<p>probíraných tematických okruhů</p> <p>Mluvnice-základní gramatické struktury a typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> *určování času *množné číslo podstatných jmen *předložky im, um v časových údajích *vazba ich möchte *předložky nach, in, aus +názvy zemí *přivlastňovací zájmena unser, *4.p.podstatných jmen s urč. členem *3.p.podstatných jmen *předložky se 3.a4.p. *časování sloves s odluč.předponou *časování nepravidelných sloves v přítomném čase – fahren *přímý a nepřímý pořádek slov ve větě *tvoření otázek *předložka für *způsobové sloveso müssen *číslovky <p>Reálie: Rakousko- Vídeň, Salzburg, Mozart Evropské země, EU</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k osvojovaným tématům ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci ➤ používá dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – zdokonalování výslovnosti, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Roční období, svátky, měsíce, hodiny *Prázdniny – cestování, *Domov *Ve městě – jak se dostanu..? *Můj den *Jídlo <p>Práce se slovníkem Práce s texty vztahujícími</p>	<p>MuV KD, M, VMEGS ES , OES, OSV, MV</p>

	se k osvojovaným tematickým okruhům		
PSANÍ			
žák	<p>➤ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných tematických okruhů a reálií</p> <p>➤ napíše jednoduchou pozvánku</p> <p>➤ napíše jednoduchý pozdrav z dovolené</p> <p>➤ vyplní údaje o sobě v dotazníku</p> <p>➤ popíše svůj pokoj a dům, kde bydlí, popíše vysněný pokoj (vyjádří přání)</p> <p>➤ procvičuje probíranou gramatiku a uplatňuje ji při tvorbě jednoduchých vět</p>	<p>Grafická podoba jazyka – návik písmen odlišných od češtiny</p> <p>Základní gramatické struktury a typy vět</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Roční období, svátky, měsíce, hodiny *Prázdniny – cestování, *Domov *Ve městě – jak se dostanu.? *Můj den *Jídlo</p>	<p>MuV KD, M, VMEGS ES, OES, OSV, MV</p>

9. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
žák	<p>Zvuková podoba jazyka</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Můj týden, volný čas *Lidské tělo, zdraví *Ve městě, na venkově *Dopravní prostředky *Počasí, příroda, oblékání *Roční období, svátky *Prázdniny, dovolená *Povolání</p>	
MLUVENÍ		
žák	<p>Slovní zásoba k tematickým okruhům: *Můj týden, volný čas *Lidské tělo, zdraví *Ve městě, na venkově *Dopravní prostředky *Počasí, příroda, oblékání *Roční období, svátky *Prázdniny, dovolená *Povolání</p> <p>Osvojení slovní zásoby a její použití</p>	<p>MuV OSV VMEGS MV</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše svůj týdenní program ➤ podá informace o své škole, o rozvrhu hodin ➤ sdělí, co se ve škole smí a co ne ➤ popíše lidské tělo ➤ vyjádří, co koho bolí ➤ jednoduše sdělí, kde byl, co dělal ➤ vyjádří čím a kam chce cestovat ➤ mluví o počasí, o svých plánech na dovolenou ➤ popíše svoje oblečení ➤ stručně popíše události v minulém čase ➤ vyjádří, co se mu líbí ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkajících se osvojovaných témat ➤ pokládá otázky týkající se osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky, týkající se německy mluvících zemí, ostatních evropských zemí, EU, ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se svátků, zvyků a obyčejů u nás a v německy mluvících zemích 	<p>v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Mluvnice-základní gramatické struktury a typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> *způsobová slovesa können, dürfen, wollen *časové údaje *podmět man *3.p.osobních zájmen *rozkazovací způsob *préteritum sloves sein a haben *sloveso tun ve spojení „weh tun“ *předložky se 3.p. *souvětí se spojkou deshalb *nepravidelná slovesa v přítomném čase *perfektum pravidelných sloves *perfektum nepravidelných sloves *stupňování přídavných jmen a příslovcí <p>Reálie: Berlín Svátky, zvyky, obyčeje u nás a v německy mluvících zemích</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k osvojovaným tématům ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ➤ používá dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – zdokonalování výslovnosti, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Můj týden, volný čas *Lidské tělo, zdraví *Ve městě, na venkově *Dopravní prostředky *Pocasí, příroda, oblékání *Roční období, svátky *Prázdniny, dovolená *Povolání <p>Práce se slovníkem Práce s texty vztahujícími se k osvojovaným tematickým okruhům</p>	<p>MuV OSV VMEGS MV</p>

PSANÍ

<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, přátel, školy, koníčků a osvojovaných témat ➤ napíše blahopřání ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení ➤ procvičuje probíranou gramatiku a uplatňuje ji při tvorbě jednoduchých vět 	<p>Grafická podoba jazyka Základní gramatické struktury a typy vět</p> <p>Slovní zásoba k tematickým okruhům:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Můj týden, volný čas *Lidské tělo, zdraví *Ve městě, na venkově *Dopravní prostředky *Počasí, příroda, oblékání *Roční období, svátky *Prázdniny, dovolená *Povolání <p>Práce se slovníkem</p>	<p>MuV OSV VMEGS MV</p>
---	---	---

5.1.4 Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Hlavním cílem vyučovacího předmětu ruský jazyk je osvojení řečových dovedností na takové úrovni, aby žák po absolvování 9. ročníku dosáhl jazykové úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky), to znamená:

- Žák rozumí známým výrazům z každodenního života a úplně základním frázím
- Žák používá tyto výrazy a fráze
- Představí sebe a ostatní
- Tvoří jednoduché otázky o místě, kde žije, o lidech, které zná, o věcech, které má k dispozici
- Na tyto jednoduché otázky odpovídá
- Jednoduchým způsobem se dorozumí za předpokladu, že partner s ním mluví pomalu a jasně a pokud je ochoten mu pomoci

Cílové zaměření dané oblasti vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje, který je důležitý pro sjednocování národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého prostředku celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání jazyka jako prostředku ke komunikaci
- zvládnutí pravidel komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- k samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a kultivovanému projevu

Časové a organizační vymezení:

Ruský jazyk se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku jako další cizí jazyk 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenové třídě, případně v učebně informatiky. Žáci jsou rozděleni do skupin v rámci ročníku. Žáci se SPU (zohlednění i integrování) se vzdělávají podle doporučení OPPP nebo podle IVP.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všechny formy a metody práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem, hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, projekty.

Kompetence k učení

Učitelé

- kladou důraz na pozitivní motivaci žáka
- vedou žáky k ověřování výsledků, k autokorekci chyb
- vedou žáky k vyhledávání potřebných informací, jejich třídění a propojování
- využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- vybírají úkoly, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- motivují žáky k samostatnému řešení daného problému
- pomáhají žákům hledat optimální řešení problému
- zadávají úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, propojují získané poznatky do širších celků (zařazují situační hry, zpracování projektů, ...)
- vedou žáky k využívání jejich vlastních zkušeností a k vlastnímu úsudku
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem

Kompetence komunikativní

Učitelé

- vedou žáky k rozšiřování slovní zásoby
- kladou žákům vhodné otázky a tím je podněcují k formulaci odpovědí, ke komunikaci na odpovídající úrovni
- zařazují dialogy a tím vytvářejí příležitosti ke komunikaci mezi žáky
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování
- vyžadují slušné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- využívají skupinové vyučování
- vedou žáky k dodržování pravidel práce ve skupině (spolupráce, rozdělení rolí, ohleduplnost, pomoc)
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- hodnotí žáky tak, aby vnímali vlastní pokrok, posilují u nich sebedůvěru
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé

- podněcují žáky k aktivnímu zapojování do dění
- vedou žáky k respektování názorů ostatních, ke vzájemnému naslouchání si
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáky k tomu, aby dokázali efektivně zorganizovat svou práci
- vyžadují plnění dohodnutých postupů a pravidel

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům učitele vyslovovaným pomalu, s pečlivou výslovností a zřetelně na ně reaguje ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám pronášených pomalu týkajících se osvojovaných témat a s pomocí vizuálního obrázku ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech z oblasti každodenních témat 	<p>V rámci každého učiva Slovní zásoba k jednotlivým tématům</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby 		
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí se do všech rozhovorů ➤ vyjádří jednoduchým způsobem základní údaje o své osobě, rodině, škole, volném čase a o ostatních osvojovaných tématech ➤ odpovídá na jednoduché otázky o své osobě, škole, volném čase a o dalších osvojovaných tématech 	<p>Já se jmenuji..., bydlím....</p> <p>Rodina Domácí zvířata Svátky Škola Jídlo Příroda Gramatika Oslovení v češtině a ruštině Věty typu: 1 брат, 2,3,4 брата Časování slovesa жить, хотеть, читать</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým krátkým nápisům a orientačním sdělením ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se běžných témat ➤ porozumí krátkému jednoduchému textu za předpokladu, že má k dispozici obrázek nebo jinou vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<p>Azbuka – psací i tiskací Dovednosti jsou rozvíjeny na všech tématech</p>	
PSANÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní ve formuláři základní informace o sobě ➤ napíše jednoduché texty o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Azbuka – všechna písmena V rámci každého učiva Texty v učebnici k jednotlivým tématům Slovní zásoba k jednotlivým tématům</p>	

8. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům učitele vyslovovaným pomalu, s pečlivou výslovností a zřetelně na ně reaguje ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám pronášených pomalu týkajících se osvojovaných témat a s pomocí vizuálního obrázku ➤ rozumí základním informacím v krátkých 	<p>V rámci každého učiva Slovní zásoba k jednotlivým tématům</p>	

poslechových textech z oblasti každodenních témat		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby 		
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí se do všech rozhovorů ➤ vyjádří jednoduchým způsobem základní údaje o své osobě, rodině, škole, volném čase a o ostatních osvojovaných tématech ➤ odpovídá na jednoduché otázky o své osobě, škole, volném čase a o dalších osvojovaných tématech 	Reálie Ruska Jídlo Sport Volný čas Kalendářní rok (názvy dnů, měsíců, hodiny) Škola Gramatika Minulý čas sloves Sloveso нравиться Číslovky Datum Hodiny Zvratná slovesa Tázací zájmena - Кто? Что?	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým krátkým nápisům a orientačním sdělením ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se běžných témat ➤ porozumí krátkému jednoduchému textu za předpokladu, že má k dispozici obrázky nebo jinou vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci 	Azbuka – psací i tiskací Dovednosti jsou rozvíjeny na všech tématech	
PSANÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní ve formuláři základní informace o sobě ➤ napíše jednoduché texty o jídle, volném čase, škole, kalendářním roce a dalších osvojovaných tématech ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	Azbuka – všechna písmena V rámci každého učiva Texty v učebnici k jednotlivým tématům Slovní zásoba k jednotlivým tématům	

9. ročník		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům učitele vyslovovaným pomalu, s pečlivou výslovností a zřetelně na ně reaguje ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám 	V rámci každého učiva Slovní zásoba k jednotlivým tématům	

<p>pronášených pomalu týkajících se osvojovaných témat a s pomocí vizuálního obrázku</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech z oblasti každodenních témat ➤ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník při vyhledávání nových slov pro rozšíření slovní zásoby 		
MLUVENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí se do všech rozhovorů ➤ vyjádří jednoduchým způsobem základní údaje o své osobě, rodině, škole, volném čase a o ostatních osvojovaných tématech ➤ odpovídá na jednoduché otázky o své osobě, škole, volném čase a o dalších osvojovaných tématech 	<p>Povolání Obec Kalendářní rok – svátky Život v rodině Nákupy, oblékání Jídlo Lidské tělo Zdraví Hodiny Dopravní prostředky Počasí a příroda Gramatika Slovesa хотеть, ехать, знать, писать, мочь, платить, узнать, Budoucí čas – sloveso БЫТЬ Skloňování podstatných jmen Skloňování přídavných jmen Zvratná slovesa Skloňování osobních zájmen Slovesa I. a II. časování</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým krátkým nápisům a orientačním sdělením ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se běžných témat ➤ porozumí krátkému jednoduchému textu za předpokladu, že má k dispozici obrázek nebo jinou vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<p>Azbuka – psací i tiskací Dovednosti jsou rozvíjeny na všech tématech</p>	
PSANÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní ve formuláři základní informace o sobě ➤ napíše jednoduché texty o jídle, volném čase, škole, kalendářním roce a dalších osvojovaných tématech ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Azbuka – všechna písmena V rámci každého učiva Texty v učebnici k jednotlivým tématům Slovní zásoba k jednotlivým tématům</p>	

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. STUPEŇ

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a je rozdělen do čtyř tematických okruhů :

- Číslo a početní operace (1. – 5. roč.)
- Závislosti, vztahy a práce s daty (1. – 5. roč.)
- Geometrie v rovině a v prostoru (1. – 5. roč.)
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy (4. – 5. roč.)

V obsahu tohoto předmětu je zahrnuto nové téma – Finanční gramotnost.

Ve výuce převládá tradiční výuka ve třídách, ale vyučování má činnostní charakter.

I tento předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu, a to ve 2.- 4. ročníku.

Do vzdělávacího obsahu tohoto předmětu je začleněno průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. tříd – Moje tělo, Z pohádky do pohádky)

Environmentální výchova (projektem 3. tříd – Voda, Místo, kde bydlím)

1. vzdělávací období (1. – 3. roč.)

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Matematika svým charakterem vyžaduje činnostní pojetí.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují zásadně pomocí žakovských pomůcek a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žakovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou hovory žáků k činnostem, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě. Tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má aktivita žáků. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice není založeno na výsledcích, které se objeví hned po jedné hodině činností zařazených do výuky náhodně, odděleně. Toto učení naopak vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin. Uvědomujeme si, že ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině. Ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné vyučovací hodiny. Je nutné v řadě po sobě následujících vyučovacích hodin nechat daný pojem postupně objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvičovat a nechat ho obohacovat novými žakovskými nápady a

zjištěními. Každá vyučovací hodina, která je zařazena do určitého systému činností, svým dílem přispívá k vytvoření a upevnění vykládaného pojmu. Každá vyučovací hodina také individuálně přibližuje žákovi určité nové vědomosti. Proto musí každý žák dostat dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Za tohoto předpokladu se stává, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu učitel žákům dopomáhá určitým upozorněním, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.

K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmičké porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

Řešení slovních úloh je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí. Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

- provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze
- samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným
- vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem
- řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

b) Závislosti a vztahy:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a

pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje:

- naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel a co odpovídají spolužáci
- učit žáky soustředit se na své činnosti, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků
- pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků
- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování – porozumět učební látce
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků a každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to, co dítě vidí, v čem má přímou účast, potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek
- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva, obměny slovních úloh
- propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou
- při vyučování matematice v prvním období základního vzdělávání při probírání určitého učiva:
- seznámíme žáky s prvním pojetím daného problému a motivujeme je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací vedeme žáky postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou
- provádíme třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými
- provádíme cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí
- necháváme žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností
- provádíme cvičení k zautomatizování určité početní operace
- necháváme žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu
- látku pro počítání z paměti volíme tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí probíraného učiva

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pod vedením učitele matematické poznatky objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje. Zdůrazňujeme potřebu častého zařazování počítání z paměti, a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou základy počítání z paměti.

2.vzdělávací období (4. – 5. roč.)

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku. Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí u nich důslednost, tvořivost, sebedůvěru.

Mnoho pojmů se i v tomto období utváří ve vědomí žáků postupně, na základě soustavně prováděných činností, neustálým obohacováním dosavadních představ.

Jde hlavně o to, aby se představy žáků o číslech obohacovaly, aby chápali význam desítkové soustavy, aby dovednost početních výkonů s přirozenými čísly využívali při řešení slovních úloh a početních situací z běžného života a dovedli dobře úsudkově rozlišovat, kdy který početní výkon použít. Tyto dovednosti pak můžeme rozvíjet předkládáním různých výhod v počtech a zjednodušováním výpočtů.

V celém 2. období jsou žáci ve výuce matematiky podněcováni k sebedůvěře, učí se různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice tak v geometrii.

I zde tvoří oblast čtyři tematické okruhy :

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci 4. a 5. ročníku prohlubují dovednosti základních početních operací s přirozenými čísly. Na základě činností zvládli žáci v 1. období dobře numeraci do sta i do tisíce, mají správně vytvořený základ k chápání desítkové soustavy.

Novou látkou, kterou mají žáci v tomto období v okruhu početních operací dobře zvládnout, je písemné násobení dvojciferným činitelem, dělení se zbytkem z paměti a písemné dělení jednociferným dělitelem. Žáky je třeba seznámit i s písemným násobením trojiciferným činitelem a písemným dělením dvojciferným dělitelem.

Do výuky můžeme v tomto tematickém okruhu vhodně zařazovat i kalkulačku. Může sloužit např. ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života. Je třeba uvážit i to, že u písemného počítání jde jen o zvládnutí jednoduchých algoritmů, které se dají v hodině procvičit na jednom či dvou příkladech, provázených komentářem žáků. Je mnoho důležitějšího učiva, které je třeba do vyučovacích hodin v tomto období zařazovat. Např.: zaokrouhlování, odhady, rozlišování úsudků, tak jak je uvedeno v dalších okruzích matematiky tohoto období.

Řešení jednoduchých slovních úloh z paměti je třeba přenést i do 4. a 5. ročníku a nechávat žáky úlohy z praktického života vymýšlet a obměňovat. Do nich je třeba občas zařazovat rozšířený číselný obor, s důrazem na úsudkové počítání.

Protože soustavné řešení slovních úloh výrazně přispívá k rozvoji myšlení žáků, je třeba slovními úlohami ve 4. a 5. ročníku věnovat nejméně polovinu času určeného k výuce matematiky v tomto vzdělávacím období. Slovní úlohy zařazujeme souběžně s numerickým počítáním.

K běžným slovními úlohami přibývají v tomto vzdělávacím období další úlohy, jejichž řešení vyžaduje zvláštní postup, např.: jednoduchá trojčlenka řešená přechodem přes jednotku, úlohy na porovnávání podílem aj. Přitom žáci dojdou k poznání významu jednoduchého zápisu podmínek slovní úlohy, se kterým se i v 1. vzdělávacím období setkávali.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků. Do učiva jsou zařazeny úlohy na téma peníze, finance. Žáci se seznamují se způsobem placení, s úsporami, s hospodařením v domácnostech, s příjmy a rodinnými výdaji.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Úkolem stanoveným v tomto okruhu je vyhledávat, sbírat a třídit různé údaje, se kterými se v životě žáci setkávají. Orientovat se v jednoduchých tabulkách, číst z nich údaje, využívat je k porovnávání i výpočtům a naučit se též vyhledané údaje sestavovat do tabulek. Žák dále poznává i různé diagramy, seznamuje se s prvními grafy a učí se v nich orientovat. Učivo tohoto okruhu nebudou v žádném případě zvládat všichni žáci stejným tempem. Je proto třeba u těchto úloh k žákům přistupovat diferencovaně, nechat je o problematice úloh a závislostech mezi veličinami často hovořit, dát všem čas k pochopení těchto záznamů. Se záznamy údajů vyjádřenými diagramy a grafy se budou žáci v životě velmi často setkávat. Takovým úlohám je třeba ve výuce věnovat pozornost a neopomíjet je. Dají se přitom dobře využít mezipředmětové vztahy, např.: výsledky některých pokusů z přírodovědy, přehledy některých měření z pracovních činností, tabulky sportovních výkonů z tělesné výchovy aj. Tabulkově jsou uspořádány také jízdni řady, v nichž se žáci učí hledat. Mnohé informace v encyklopediích jsou rovněž uspořádány do diagramů a tabulek.

c) Geometrie v rovině a prostoru

Geometrie se ve 4. a 5. ročníku vyučuje již pravidelně, obvykle v samostatné vyučovací hodině, zařazované do rozvrhu každý týden. Vyžaduje-li to téma učiva, zařazujeme geometrické učivo do části hodiny aritmetiky. Některé partie učiva spolu velmi úzce souvisí.

Základní útvary v rovině a prostoru, které má žák v 2. vzdělávacím období zvládnout a rozlišovat, jsou určeny v očekávaných výstupech RVP ZV. Činnostní učení geometrie vytváří jasné představy žáků o útvarech v rovině a jejich vzájemné poloze, podporuje rovněž rozvoj správné prostorové představivosti žáků. Od žáků v tomto období nežadáme, aby se učili definice nebo aby vlastnosti útvarů odříkávali

z paměti. Vedeme je k tomu, aby obrázek nebo model dovedli popsat svými slovy. Také rýsování základních útvarů v rovině spojujeme vždy s hovorem žáků o narýsovaném, k tomu přidáváme i rýsování poznaných útvarů podle jednoduchého popisu.

Základní představy o geometrických obrazcích a tělesech získává žák bezprostředně názorem, nelze předpokládat, že by si je mohl představit z definic. Základní jednotku délky 1 m je potřeba mít ve třídě vyznačenou na určitém místě (vodorovně i svisle), žáci potřebují získat dobrou představu metru k odhadům délek i k základním převodům jednotek délky.

Cílem výuky geometrie v tomto období je tedy:

- rozeznávat navzájem základní geometrické obrazce a rozpoznávat je na předmětech
- správně načrtnout, vystříhnout i narýsovat čtverec, obdélník a libovolný trojúhelník
- stanovit velikost obvodu čtverce, obdélníka a jiných čtyřúhelníků a narýsovaných trojúhelníků měřením a výpočtem, uvědomovat si, že obrazce zaujímají určitou plochu, kterou lze srovnávat se zvolenou jednotkou obsahu

Geometrie je v učebních osnovách obou ročníků spojena s výukou výtvarné výchovy, kde žáci také zobrazují rovinné útvary. Poznávání geometrických útvarů tedy prolíná oběma předměty. Výpočty obvodů jsou také často zařazeny ve slovních úlohách v aritmetických pracovních sešitech. Žák poznává, že osvojené znalosti z matematiky potřebuje v různých vyučovacích předmětech i při řešení mnoha úloh z praktického života.

d) Nestandardní úlohy a problémy

Jedním z nejdůležitějších úkolů při výuce matematiky ve 2. vzdělávacím období je podpořit a rozvíjet schopnost žáků uvažovat a samostatně řešit jednoduché slovní úlohy z paměti. Žáky je třeba postupně dovést i k samostatnému řešení zapsaných slovních úloh s jedním nebo dvěma početními výkony. Abychom tohoto cíle dosáhli, máme pro všechny žáky k dispozici soubory úloh s tematikou z různých oborů lidské činnosti, které jsou žákům blízké.

V tomto období vedeme žáky k samostatnému úsudku při řešení slovních úloh a dbáme přitom na zapojení všech žáků do výuky. Je třeba cvičit smysly žáků, předkládat jim nadále nové typy úloh pomocí konkrétního názoru, zadávat jim k pozorování různá schémata, grafy a tabulky. Žáky nechat objevovat vše, na co mohou přijít sami, dbát na jejich samostatnost při činnostech, přizpůsobovat vyučovací postup jejich chápání, vzbuzovat zájem žáků zajímavými úlohami i jinými motivacemi.

V 5. ročníku se dokončuje počítání v oboru přirozených čísel, číselný obor se rozšiřuje do milionu i přes milion.

Do výuky matematiky v posledním čtvrtletí 5. ročníku je vhodné zařadit počítání s desetinnými čísly v peněžním modelu. Při hře s pomůckou papírové mince a bankovky začnou žáci sami a lehce desetinná čísla s jedním nebo dvěma desetinnými místy psát, porovnávat a zaokrouhlovat. Činnostní zařazení desetinných čísel v peněžním modelu do 5. r. jako přípravné učivo značně ulehčí žákům přechod do 6. ročníku.

Při řešení mnoha úloh ze života se žáci v 5. ročníku výrazně dožadují, aby se ve škole počítalo také s desetinnými čísly. Počítání s desetinnými čísly v peněžním modelu je pro ně snadným učivem, se kterým si mohou v 5. ročníku na konci školního roku pohrát a mít radost z toho, že ho dokáží objevit. Desetinná čísla a jednoduché početní výkony s nimi proto zařazujeme na konci pátého ročníku. Je to velmi vhodné pro snadnější přechod žáků z prvního na druhý stupeň základního vzdělávání i pro přechod žáků na víceletá gymnázia. Toto učivo může mít značný motivační charakter. Míra jeho osvojení žákem nemůže mít vliv na jeho klasifikaci na konci školního roku v 5. ročníku.

Předmět je založen na rozvoj dovedností, nikoli znalostí a vědomostí. Od toho se odvíjí i metody práce, zaměřené převážně na samostatné práci žáků, na řešení problémů atd. Vše s důrazem na činnostní charakter učení.

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé

- předkládají žákům úkoly a problémy, vycházející z praxe, z reálného života
- zdůrazňují potřebu pamětného počítání pro život
- v hodinách užívají různé formy hodnocení, které mají žáky povzbudit a motivovat do další práce,

- žáci pozorují svůj pokrok
- vedou žáky k pochopení spojitosti matematiky a reálného života
- učivo předkládají názorně, opírají se o pomůcky, volí různé metody a formy práce
- nechávají žáky samostatně pozorovat, objevovat, třídit a propojovat informace

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- podporují u žáků rozvoj logického a abstraktního myšlení
- nabízejí úlohy vedoucí k rozvoji samostatného myšlení, uvažování
- podporují a poukazují na různé varianty při řešení problémů
- postupují od jednoduchého k složitějšímu
- podporují účast v soutěžích
- umožňují žákům vyhledávat informace a propojovat je s učivem
- předkládají žákům zajímavé úkoly, tvořivé hry, při kterých žáci dojdou k řešení problému
- nechávají žáky hovořit o způsobech řešení
- nechávají žáky samostatně vymýšlet úlohy, otázky

Kompetence komunikativní

Učitelé

- dávají možnost žákům obhajovat vlastní řešení
- učí žáky poradit svým spolužákům, vysvětlit si učivo, problém navzájem
- podporují vzájemnou spolupráci při plnění úkolů a tím se snaží o zlepšení, upevnění, vybudování vzájemných vztahů
- požadují od žáků samostatně vyjadřovat a obhajovat vlastní názory
- zdůrazňují nutnost správně a spisovně hovořit
- učí pravidlům komunikace, vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- vedou žáky k dodržování pravidel při společné práci ve skupině
- vedou žáky k vzájemné toleranci a odpovědnosti za plnění úkolů
- zadávají úkoly, které umožní zapojení všech žáků

Kompetence občanská

Učitelé

- vedou žáky ke společné práci a k vzájemnému slušnému chování, respektování názoru jiných
- žákům zdůrazňují uvědomění si svých práv a povinností
- do výuky zařazují úkoly s ekologickou tematikou
- volí úkoly tak, aby podněcovali aktivní zapojení všech žáků

Kompetence pracovní

Učitelé

- nechávají žáky samostatně pracovat, manipulovat s pomůckami
- vhodnými činnostmi vedou žáky k větší zručnosti a zlepšení manipulace s pomůckami
- zdůrazňují a dbají na dodržování zásad bezpečnosti při práci s pomůckami
- vedou žáky k udržování pořádku na pracovním stole-lavici, plánování a organizaci činnosti
- nechávají žáky samostatně si vyrábět vlastní pomůcky
- přibližují žákům poznávání i jiných oborů lidské činnosti a jejich významu pro celou společnost
- nabízejí žákům vytváření a zpracovávání různých projektů
- vyžadují od žáků zodpovědný přístup k práci
- důsledně dbají na dodržení pracovního postupu, dokončení započaté práce a splnění zadaných úkolů

2. STUPEŇ

Vzdělávací obsah tohoto předmětu navazuje na vzdělávací oblast prvního stupně Matematika a její aplikace, je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 7. a 9. ročníku 4 hodiny týdně, v 6. a 8. ročníku 5 hodin týdně.

Využili jsme možnosti posílení o disponibilní časovou dotaci v 6., 7. a 8. ročníku.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v učebně informatiky.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- **Číslo a proměnná** – žáci si osvojují aritmetické operace, dále se učí získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním, seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.
- **Závislosti, vztahy a práce s daty** – žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi.
- **Geometrie v rovině a v prostoru** – žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev.
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** – žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů a matematických postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logické a kritické usuzování.

Do vyučovacího předmětu Matematika není zařazeno žádné průřezové téma.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

Učitelé:

- podporují u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů
- vedou žáky k plánování postupů
- zařazují metody, při kterých docházejí k řešením a závěrům žáci sami
- zadávají úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vedou žáky k aplikaci dovedností v ostatních předmětech a v reálném životě
- věnují pozornost čtení s porozuměním, učí žáky pracovat s matematickou literaturou
- motivují žáky k učení zadáváním zajímavých činností (soutěží, her, testů)

Kompetence k řešení problémů:

Učitelé:

- s chybami žáků pracují jako s příležitostmi, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dávají žákům možnost volit různé způsoby a metody řešení
- vedou žáky k nacházení příkladů matematických závislostí z praxe
- kladou důraz na aplikaci poznatků v praxi
- nabízí žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému myšlení a řešení problémů
- nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení

Kompetence komunikativní:

Učitelé:

- vedou žáky ke správné komunikaci pomocí matematických termínů, symbolů, zápisů a značek
- vedou žáky k vyjadřování se v logických souvislostech zadáváním rozličných úloh
- nabízejí žákům využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů
- podněcují žáky k argumentaci
- pracují s grafy, tabulkami, diagramy

Kompetence sociální a personální:

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podporují žáky ve vzájemné pomoci při objasňování učiva
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- dbají na zařazování všech bez rozdílu

Kompetence občanské:

Učitelé:

- vedou žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňují žákům na základě jasných kritérií, aby hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zařazují úlohy s ekologickou problematikou
- podporují žáky v aktivní reprezentaci školy na různých matematických soutěžích
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování

Kompetence pracovní:

Učitelé:

- vedou žáky k ověřování výsledků
- vyžadují od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, dodržování dohodnuté kvality, termínů a úplné dokončení práce
- nabízejí žákům další činnosti (např. modelování těles, výroba pomůcek), ve kterých se budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práce s různými materiály)

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vidí správný počet prvků ➤ rozkládá čísla na desítky na jednotky ➤ porovnává čísla ➤ přiřazuje čísla na číselnou osu ➤ zapisuje čísla ➤ sčítá a odčítá s názorem ➤ snaží se pamětně sčítat a odčítat ➤ řeší slovní úlohy s názorem ➤ snaží se řešit slov. úlohy s log. úsudkem ➤ pozná české mince a bankovky a počítá s nimi ➤ uvede příklad využití platební karty ➤ odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	<p>Přirozená čísla do Početní operace Slovní úlohy</p>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplňuje číselné řady do 20	<p>Posloupnost čísel</p>	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
➤ poznává a rozeznává zákl. tvary	Rovinné útvary	
2. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapisuje a čte čísla do 100 ➤ porovnává čísla do 100 ➤ pracuje s číselnou osou ➤ rozkládá čísla do 100 na desítky ➤ sčítá a odčítá čísla do 100 ➤ násobí a dělí čísla v oboru násobitek 2,3,4,5 ➤ seznamuje se s algoritmy písemného sčítání a odčítání do 100 ➤ řeší jednoduché slovní úlohy s využitím zautomatizovaných početních spojů ➤ řeší slovní úlohy s logickým úsudkem ➤ pozná české mince a bankovky a počítá s nimi ➤ uvede příklad využití platební karty ➤ odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu 	Přirozená čísla v oboru do 100 Pamětné početní operace Písemné početní operace Slovní úlohy	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase ➤ pozná čas na hodinkách ➤ seznamuje se se základními jednotkami délky ➤ doplňuje tabulky závislostí ➤ údaje z praktického života zaznamenává do tab. ➤ doplňuje neúplné řady čísel 	Jednotky času Přirozená čísla v oboru do 100	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí geom. tvary rovinné i prostorové ➤ vyhledává geom. tvary a tělesa ve svém okolí ➤ modeluje tělesa a geom. tvary a manipuluje s nimi ➤ vytváří stavby z krychlí a pracuje s nimi ➤ chápe rozdíl mezi kreslením a rýsováním ➤ pozná a nakreslí křivou čáru, pozná a narýsuje přímou čáru podle pravítka ➤ správně označuje body na úsečce i mimo ni ➤ změří úsečku a zapíše její délku ➤ seznamuje se se základními jednotkami délky 	Geometrické tvary rovinné a prostorové Rozvíjení prostorové představivosti Rovné a křivé čáry Bod, úsečka Jednotky délky	
3. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá po stovkách, desítkách a jednotkách ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ rozloží číslo v desítkové soustavě ➤ znázorní trojciferné číslo na číselné ose ➤ sčítá a odčítá násobky sta ➤ automaticky užívá všech spojů násobitek 	Práce s přirozenými čísly Početní operace Slovní úlohy	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ automaticky užívá dělení v oboru násobitek ➤ pamětně násobí dvouciferné číslo jednociferným ➤ pamětně sčítá a odčítá čísla bez přechodu, s přechodem násobků sta ➤ seznamuje se s písemným sčítáním, odčítáním a násobením ➤ řeší a tvoří slovní úlohy na osvojené početní operace ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n-krát více a n-krát méně ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů o n-více, o n-méně ➤ umí zacházet s penězi, zkontroluje si, kolik peněz je vráceno při placení ➤ chápe, že banka je správce peněz 		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte údaje na různých typech hodin, převádí běžné jednotky času ➤ popíše jednoduché závislosti různých činností v průběhu dne, týdne, měsíce a roku ➤ sám nebo s dopomocí doplňuje tabulky, grafická znázornění 	Závislosti a její vztahy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek ➤ rozlišuje přímé a křivé čáry, lomenou čáru ➤ vyznačuje body náležící (nenáležící) přímce, polopřímce a úsečce ➤ rýsuje, pojmenuje a označí přímku, polopřímku a úsečku ➤ sestrojí úsečku dané délky s přesností na mm ➤ pojmenuje základní rovinné geometrické útvary ➤ seznamuje se se základními geometrickými útvary v prostoru, pojmenuje je a vyhledá v běžném životě ➤ modeluje jednoduché stavby dle daného plánu ➤ měří, porovnává úsečky a odhaduje jejich délky ➤ pozná a dokončuje jednoduché obrazce souměrné podle osy souměrnosti 	Základní útvary v rovině Základní útvary v prostoru Délka úsečky Osově souměrné útvary	

4. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje čtení, zapisování přirozených čísel ➤ dokáže čísla porovnávat a přiřazovat na číselnou osu ➤ zaokrouhluje přirozená čísla ➤ zapisuje číslo v desítkové soustavě ➤ bezchybně provádí +, - do 1000 ➤ upevňuje znalosti malé násobilky 	Přirozená čísla v oboru do milionu Pamětné početní operace Písemné početní operace Slovní úlohy Zlomky	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ procvičuje násobení, dělení mimo obor násobilky ➤ vyvozuje násobení a dělení čísel ukončených nulami ➤ používá početní algoritmy +,- ➤ seznamuje se s postupem pís.násobení dvojciferným činitelem ➤ nacvičuje pís.dělení jednociferným dělitelem ➤ provádí odhad výsledků a následnou kontrolu ➤ při počítání využívá komutativnosti ➤ své mat.znalosti aplikuje při řešení slovních úloh ➤ řeší slovní úlohy s jednou početní operací ➤ při praktický činnostech se seznamuje s pojmem zlomek ➤ rozděluje celek na různý počet částí ➤ dokáže přečíst a zapsat zlomek ➤ porovnává zlomky se stejným jmenovatelem ➤ řeší slovní úlohy k určování poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny.....desetiny z celku 		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává a zapisuje informace ➤ sbírá a třídí data ➤ pracuje se závislostmi z běžného života ➤ sestavuje si svůj domácí rozpočet s jeho příjmy, výdaji ➤ vyhledané údaje zaznamenává do tabulek, schémat a diagramů 	Práce s daty	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje, dodržuje základní požadavky na rýsování ➤ rozlišuje, pojmenovává a ztvárňuje zákl.rovinné útvary ➤ upevňuje si základní geometrické pojmy ➤ při popisu používá matematické symboliky ➤ dokáže načrtnout a narýsovat jednoduché konstrukce ➤ seznamuje se s postupem rýsování kolmic ➤ rozeznává a zapisuje vzáj. polohu přímk v rovině ➤ dokáže graficky sečíst a odečíst úsečky ➤ poznává a měří lomené čáry ➤ měří různé délky a převádí jednotky ➤ dokáže vysvětlit vzorec výpočtu obvodu čtverce, obdélníka, trojúhelníka, mnohoúhelníka ➤ poznává, pojmenovává a modeluje tělesa 	Rovinné útvary Prostorové útvary	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se řešit nestandardní slovní úlohy ➤ řeší úlohy z reálného života financí (úspory) ➤ sestavuje tabulky a grafy ze zjištěných údajů ➤ doplňuje číselné řady ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost 	Finanční gramotnost	

5. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje si práci s čísly ➤ zvládá početní operace s většími čísly ➤ užívá komutativnost a asociativnost ➤ dokáže písemně násobit trojcif.činitelem ➤ osvojuje si postup pís.dělení dvojcif.dělitelem ➤ provádí odhady a kontrolu výsledků ➤ pracuje s kalkulátorem ➤ řeší slovní úlohy s dvěma početními výkony ➤ snaží se tvořit vlastní slovní úlohy na základě běžného života ➤ opakuje znalosti zlomků z předchozího ročníku ➤ vyjádří celek z jeho dané poloviny, třetiny..... ➤ sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem pomocí názorných pomůcek a obrázků ➤ převádí desetín.zlomek na desetín.číslo a naopak ➤ za pomoci názorných pomůcek se seznamuje s desetín.čísly ➤ přečte, zapíše, znázorní desetinné číslo v řádu desetín, setin ➤ přečte, zapíše, znázorní čísla od – 100 do + 100 ➤ uvádí příklady z praxe se zápornými čísly 	<p>Práce s přirozenými čísly v oboru přes milion</p> <p>Početní operace</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Zlomky a desetinná čísla</p> <p>Kladná a záporná čísla</p>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte v tabulkách, prezentuje informace získané z tabulek a diagramů ➤ samostatně na základě informací sestavuje tabulku ➤ orientuje se v jízdnicích řádech 	Práce s daty	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje dovednosti rýsování a znalost geom.pojmů ➤ zná jednotky délky a jejich převody ➤ odhaduje a určuje střed úsečky ➤ poznává a rýsuje kolmice a rovnoběžky ➤ zjišťuje a znázorňuje osu souměrnosti ➤ pomocí čtvercové sítě určuje obsah obrazce ➤ seznamuje se s jednotkami obsahu ➤ opakuje a upevňuje pojmenovávání těles ➤ do čtvercové sítě načrtne krychli,kvádr ➤ seznámí se s výpočtem povrchu krychle a kvádru sečtením obsahů stěn 	<p>Rovinné útvary</p> <p>Prostorové útvary</p>	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zamýšlí se nad úkoly z mat.soutěží ➤ vymýšlí magické čtverce ➤ doplňuje číselné a obrázkové řady ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost 		

6. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ znázorní des. č. na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje des. čísla ➤ sčítá, odčítá, násobí a dělí des. č. (z paměti i písemně) ➤ násobí a dělí 10, 100, 1000 ➤ násobí des. čísel přirozeným a desetinným číslem ➤ dělí des. čísel přirozeným číslem a desetinným číslem ➤ užívá kalkulátor ➤ řeší slovní úlohy s využitím sčítání, odčítání, násobení a dělení d. č. ➤ řeší slovní úlohy z praxe ➤ provádí odhad a kontrolu výsledků ➤ najde dělitele čísla, určí jeho násobky ➤ na základě znaků dělitelnosti určuje dělitele čísla ➤ pozná prvočíslo a složené číslo ➤ rozloží číslo na součin prvočísel ➤ najde nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou i více čísel ➤ rozlišuje mezi soudělnými a nesoudělnými čísly ➤ s pomocí znaků dělitelnosti řeší slovní úlohy ➤ chápe pojem kladné a záporné číslo, opačná čísla, zakreslí je na číselné ose ➤ chápe pojem absolutní hodnota čísla, určí ji ➤ na základě matematických pravidel sečte a odečte celá čísla 	<p>Porovnávání, zaokrouhlování</p> <p>Sčítání, odčítání, násobení, dělení des. čísel</p> <p>Užití kalkulátoru</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Násobek, dělitel</p> <p>Znaky dělitelnosti</p> <p>Prvočísla, složená čísla</p> <p>Rozklad na součin prvočísel</p> <p>Společný dělitel, D a společný násobek, n</p> <p>Čísla soudělná, nesoudělná</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Celá čísla</p> <p>Čísla kladná, záporná, vztah kladných a záporných čísel a jejich využití v praxi</p> <p>Sčítání a odčítání celých čísel</p>	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá známá písmena řecké abecedy ➤ přenáší a porovnává úhly ➤ používá úhloměr ➤ narýsuje, popíše a změří úhel dané velikosti úhloměrem ➤ odhadne velikost úhlů ➤ narýsuje úhly 60°, 90°, 180° bez úhlooměru ➤ zná a používá jednotky °, ′ ➤ sčítá, odčítá úhly početně i graficky ➤ sestrojí osu úhlu ➤ pozná úhel ostrý, tupý, pravý přímý ➤ rozpozná vedlejší, vrcholové úhly, využívá jejich vlastností ➤ určí vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku ➤ dopočítá třetí úhel v trojúhelníku ➤ rozliší typy trojúhelníků podle velikosti stran (rovnoběžný, rovnoramenný, různoramenný) ➤ rozliší typy trojúhelníků podle úhlů (ostroúhlý, tupouhlý, pravouhlý) ➤ zná věty o shodnosti trojúhelníku 	<p>Pojem úhel</p> <p>Přenášení úhlů</p> <p>Velikost, měření, jednotky úhlů</p> <p>Sčítání a odčítání úhlů</p> <p>Osa úhlu</p> <p>Úhel - ostrý, tupý, pravý přímý</p> <p>Úhly – vedlejší, vrcholové</p> <p>Vnitřní a vnější úhly</p> <p>Výpočet velikosti úhlů</p> <p>Dělení úhlů podle velikosti stran</p> <p>Dělení úhlů podle velikosti úhlů</p> <p>Věty o shodnosti trojúhelníka</p> <p>Konstrukce podle sss, sus, usu</p> <p>Výšky, těžnice trojúhelníka</p> <p>osa úhlu, osa strany</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná shodné trojúhelníky ➤ sestrojí trojúhelník podle věty sss, sus, usu ➤ pomocí mat.symbolů zapíše postup konstrukce ➤ sestrojí výšku, těžnici, osu strany a úhlu ➤ najde střed kružnice opsané a vepsané ➤ narýsuje kružnici opsanou a vepsanou ➤ využívá výpočtů k řešení slovních úloh 	Kružnice opsaná a vepsaná	
7. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě matematických pravidel sečte, odečte, vynásobí a vydělí celá čísla ➤ řeší jednoduché slovní úlohy s využitím celých čísel ➤ chápe pojem zlomek a znázorní ho graficky ➤ rozšíří a zkrátí zlomek, porovná zlomky podle velikost, zobrazí zlomek na číselné ose ➤ sečte, odečte, vynásobí a vydělí zlomky ➤ převede desetinné číslo na zlomek a zpět, pracuje se smíšenými čísly ➤ řeší slovní úlohy a používá kalkulačku ➤ zná periodické číslo, racionální číslo, počítá s racionálními čísly ➤ rozlišuje a užívá pojmy procento, promile, základ, procentová část, počet procent ➤ provádí výpočty několika způsoby (např. přes 1%, pomocí úměrnosti, pomocí deset.čísla) ➤ s využitím znalosti procent řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, vypočítá úrok z vkladu, orientuje se v jednoduchém úrokování, účelně používá kalkulátor ➤ vyjádří poměr zlomkem i dělením, zapíše převrácený a postupný poměr, zkrátí a rozšíří poměr ➤ rozdělí číslo i úsečku v poměru ➤ změní číslo i úsečku v daném poměru ➤ vysvětlí pojem a vyjádří měřítko mapy a plánu a prakticky zjistí vzdálenosti na mapě i ve skutečnosti, narýsuje jednoduché plány 	<p>Celá čísla Početní operace s celými čísly Slovní úlohy na užití celých čísel Zlomek Základní tvar, krácení a rozšiřování, porovnávání zlomků, zobrazení na číselné ose Sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků Převádění zlomků na desetinná čísla a zpět Smíšená čísla, převádění na zlomek Řešení slovních úloh Racionální čísla Procento, promile - základní pojmy Výpočet přes 1%, pomocí úměrnosti, pomocí deset.čísla Řešení slovních úloh, úrok</p>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s využitím znalosti procent řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, vypočítá úrok z vkladu, orientuje se v jednoduchém úrokování, účelně používá kalkulátor ➤ rozpozná a chápe princip přímé a nepřímé úměrnosti ➤ zakreslí soustavu souřadnic, popíše osy, zakreslí graf přímé a nepřímé úměrnosti, zapíše údaje do tabulky a rovnice ➤ sestaví trojčlenku, vypočítá neznámou a řeší jednoduché slovní úlohy z praxe pomocí trojčlenky 	<p>Řešení slovních úloh, úrok Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Soustava souřadnic, osy x, y, graf přímé a nepřímé úměrnosti Trojčlenka Slovní úlohy</p>	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí pojmu povrch, objem ➤ zná, rozpozná a převádí jednotky délky, obsahu, objemu a povrchu ➤ počítá jejich povrch a objem, umí z paměti vzorce, užívá znalosti o hranolech při řešení úloh z praxe ➤ charakterizuje jednotlivé hranoly, načrtne obraz jednoduchých těles v rovině ➤ načrtne a narýsuje síť jednotlivých hranolů ➤ charakterizuje jednotlivé čtyřúhelníky, zná jejich vlastnosti, využívá vlastností čtyřúhelníka pro řešení úloh z praxe ➤ umí z paměti vzorce pro obvod a obsah, počítá obvod a obsah daných rovinných obrazců, řeší slovní úlohy na obvod a obsah trojúhelníka a čtyřúhelníka ➤ sestrojí trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník, provede diskusi k počtu řešení ➤ pozná podobné geometrické útvary, vypočítá jejich poměr podobnosti 	<p>Hranol s podstavou trojúhelníka, rovnoběžníka a lichoběžníka</p> <p>Objem a povrch hranolů úlohy z praxe</p> <p>Sítě hranolů</p> <p>Rovnoběžník a jeho vlastnosti, výšky, úhlopříčky</p> <p>Obdélník, čtverec, kosodélník, kosočtverec, obvod a obsah</p> <p>obsah trojúhelníka</p> <p>lichoběžník, vlastnosti, obvod a obsah</p> <p>Konstrukce rovnoběžníka</p> <p>konstrukce lichoběžníka</p> <p>Podobnost, poměr podobnosti</p>	
--	---	--

8. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí pojmu druhá mocnina a odmocnina ➤ orientuje se v MF tabulkách při určování druhé mocniny a odmocniny, třetí mocniny ➤ užívá dovednosti v určení mocnin a odmocnin při řešení úloh z praxe ➤ určí druhou mocninu i odmocninu, třetí mocninu s pomocí kalkulačky ➤ zná pojmy základ, mocnitel ➤ chápe pravidla pro sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin a počítá s nimi ➤ umocní mocninu ➤ zapíše číslo pomocí rozšířeného zápisu ➤ chápe pojmy proměnná, výraz, hodnota výrazu, mnohočlen ➤ určí hodnotu výrazu ➤ zapíše pomocí výrazů slovní text ➤ zná pravidla pro sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů ➤ počítá s mnohočleny ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ➤ ví, co znamenají pojmy rovnost, kořen, zkouška, pravá a levá strana rovnice a používá je ➤ pomocí ekvivalentních úprav řeší jednoduché rovnice a provádí zkoušku ➤ řeší slovní úlohy na základě sestavené rovnice ➤ ze vzorce vyjádří neznámou 	<p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <p>Řešení slovních úloh z praxe (výpočet strany čtverce, z obsahu)</p> <p>Mocniny s přirozeným mocnitelem</p> <p>Sčítání a odčítání mocnin</p> <p>Násobení a dělení mocnin</p> <p>Mocnina součinu, zlomek součinu</p> <p>Mocnina mocniny</p> <p>Rozšířený zápis čísla</p> <p>Výrazy, mnohočleny</p> <p>Hodnota číselného výrazu</p> <p>Výrazy s proměnnou</p> <p>Dosazování do výrazu, zápis slovního textu</p> <p>Sčítání a odčítání mnohočlenu</p> <p>Násobení mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenem</p> <p>Vytýkání</p> <p>Užití vzorců</p> <p>Lineární rovnice</p> <p>Rovnost</p> <p>Pojmy (kořen, zkouška, L, P)</p> <p>Ekvivalentní úpravy, řešení</p>	

	lin.rovnic a zkoušky Řešení slovních úloh – o něco méně, o něco více, několikrát více, méně, úlohy dvojího typu Slovní úlohy s procenty Výpočet neznámé ze vzorce	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě znalosti pravoúhlého trojúhelníka používá termíny odvěsna, přepona ➤ vysvětlí geometrický význam Pyth.věty ➤ umí z paměti vzorec pro výpočet přepony v pravoúhlém trojúhelníku ➤ vypočítá strany pravoúhlého trojúhelníku ➤ s využitím znalosti Pythagorovy věty řeší slovní úlohy z praxe ➤ zapíše kruh, kružnici ➤ rozpozná vzájemnou polohu dvou kružnic, kružnice a přímky ➤ sestrojí tečny ke kružnici, využívá k tomu Thaletovu kružnici ➤ Thaletovu kružnici používá i při řešení jednoduchých úloh z praxe ➤ počítá obsah a obvod kruhu ➤ na základě znalostí vzorců řeší praktické slovní úlohy ➤ popíše válec, načrtne a sestrojí síť ➤ vypočítá objem a povrch válce ➤ užívá znalosti o válci při řešení úloh z praxe ➤ rýsuje jedn. konstrukční úlohy ➤ poznává různé typy množin bodů daných vlastností ➤ sestrojí trojúhelník podle sss, sus, usu, při zadání výšky nebo těžnic ➤ pomocí matematických symbolů zapíše postup konstrukce ➤ provádí konstrukci rovnoběžníka i lichoběžníka 	Pythagorova věta Pythagorova věta – algebr. a geom. význam Výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku Slovní úlohy s využitím Pythagorovy věty Kruh, kružnice zápis, průměr, poloměr Vzájemná poloha kružnice a přímky, konstrukce tečen Vzájemná poloha dvou kružnic	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nadanější žáci rozvíjejí svůj talent, srovnávají se s ostatními školami ➤ méně nadaní si zkusí „jinou“ matematiku 	Matematické soutěže Rébusy, logické hádanky	

9. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ví co znamená pojem lomený výraz ➤ určí definiční obor ➤ krátí a rozšiřuje lomené výrazy 	Lomené výrazy Lomený výraz, definiční obor	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá s lomenými výrazy, tzn.sečte, odečte, násobí a dělí ➤ upraví složený lomený výraz ➤ počítá jednod.rovnice a provádí zkoušku ➤ řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, porovná kořen rovnice s podmínkou řešitelnosti ➤ s využitím dovednosti řešit rovnice zvládá slovní úlohy z praxe ➤ rozlišuje mezi dvěma metodami při řešení soustavy rovnic ➤ vybere si vhodnější metodu ➤ při řešení sl.úloh využívá soustavy rovnic ➤ zvládá vyřešit slovní úlohy na pohyb, společnou práci nebo směsi ➤ orientuje se v základních pojmech z oboru finanční matematiky ➤ chápe rozdíl mezi jednoduchým a složeným úrokováním ➤ úrokování používá při řešení praktických úloh ➤ využívá MF tabulek a kalkulačky k určení hodnot $\sin$, $\cos$, tg 	<p>Krácení, rozšiřování lomených výrazů Sčítání a odčítání lomených výrazů, násobení a dělení lomených výrazů Složený lomený výraz Rovnice s neznámou ve jmenovateli Opakování jednoduchých rovnic, se závorkami, zlomky, slovní úlohy Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli Slovní úlohy Soustava dvou lineárních rovnic se 2 neznámými Metoda sčítací, dosazovací Slovní úlohy Slovní úlohy na pohyb, společnou práci, směsi Finanční matematika Zákl. pojmy, jednoduché a složené úrokování Úlohy z praxe</p>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestrojí grafy funkcí $\sin x$, $\text{tg } x$ ➤ chápe pojem funkce, pozná rozdíl mezi závislou a nezávislou proměnnou ➤ určí definiční obor a obor hodnot ➤ rozlišuje mezi rostoucí, klesající a konstantní funkcí ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem ➤ sestaví rovnici lin.funkce, doplní tabulku, sestrojí její graf ➤ graficky řeší soustavu lin.rovnic a využívá to i v praktických slovních úlohách ➤ určí funkční vztahy přímé úměrnosti, nepřímé úměrnosti, kvadratické funkce, sestrojí grafy těchto funkcí ➤ pomocí funkčních vztahů řeší sl.úlohy ➤ zpracuje soubory dat ➤ používá termíny jednotka, znak, četnost, modus, medián ➤ vypočítá aritmetický průměr ➤ porovná soubory dat, zakreslí je do diagramů ➤ hledá vhodné možnosti ke statistickému šetření 	<p>Funkce $\sin$, $\cos$, tg, sestrojování grafu $\sin$, tg Funkce – závislá, nezávislá proměnná. Definiční obor, množina hodnot Druhy funkcí, rostoucí, klesající, konstantní Graf funkce, sestrojení grafu. Lineární funkce, její vlastnosti, graf Grafické řešení soustavy lin.rovnic (úlohy z praxe) Přímá úměrnost Kvadratická funkce, graf Nepřímá úměrnost, graf Řešení úloh z praxe Základy statistiky Statistický soubor, šetření Jednotka, znak, četnost Modus, medián Aritmetický průměr – jednoduché a složitější úlohy. Diagramy</p>	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyvodí goniom.funkce z pravoúhlého trojúhelníka ➤ dopočítá strany a úhly v pravoúhlém trojúhelníku 	<p>Goniometrické funkce Odvození goniom.funkce,</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší úlohy z praxe s využitím znalostí goniom.funkcí ➤ popíše jehlan, kužel, kouli ➤ načrtne a narýsuje síť jedn. těles ➤ vypočítá objem a povrch daných těles ➤ naučené vzorce vhodně aplikuje ve slovních úlohách z praxe 	<p>užití tabulek</p> <p>Užití sin, tg, úlohy z praxe</p> <p>Jehlan, kužel, koule</p> <p>Jehlan – síť, objem, povrch</p> <p>Kužel - síť, objem, povrch</p> <p>Koule - síť, objem, povrch</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nadanější žáci rozvíjejí svůj talent, srovnávají se s ostatními školami ➤ méně nadaní si zkusí „jinou“ matematiku 	<p>Matematické soutěže</p> <p>Rébusy, logické hádanky</p>	

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Práce s počítačem

Charakteristika předmětu:

1. a 2.stupeň

Obsah vyučovacího předmětu je realizován v 5. až 7. ročníku po jedné hodině týdně. Pokud to rozvrh školy dovolí, jsou žáci děleni do 2 skupin a ve výuce se pravidelně střídají ve čtrnáctidenních cyklech po 2 vyučovacích hodinách. Předmět využil posílení o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 7. ročníku.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. S předmětem Práce s počítačem úzce souvisí volitelný předmět Informatika (8. – 9. ročník).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je rozdělen do tří tematických okruhů:

- Základy práce s PC – žáci se učí využívat základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, snaží se respektovat pravidla bezpečné práce s HW a SW, jsou poučeni, jak postupovat v případě závad atd.
- Vyhledávání informací a komunikace – zde se žáci učí používat jednoduché a vhodné cesty při hledání informací na internetu, v knihovnách či databázích, komunikují pomocí internetu či pomocí jiných komunikačních zařízení, ověřuje věrohodnost informací.
- Zpracování a využití informací - žáci ovládají práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory, využívají vhodné aplikace k vytvoření zadaného úkolu, používají informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocují jednoduché vztahy mezi údaji.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitelé

- zadávanými úkoly žáky vedou k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- žáky učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

učitelé

- žáky zadáváním úloh a projektů vedou k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotážení do konce

Kompetence komunikativní

učitelé

- nabízejí vhodné technologie pro komunikaci na dálku – některé práce žáci odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

učitelé

- dohlízejí na to, jak žáci spolupracují v týmu, jsou vedeni ke kolegiální radě či pomoci, rozdělují a naplňují si práci, hlídají časový harmonogram apod.
- dávají žákům prostor pro hodnocení jejich prací – nechají žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci žáky vedou k ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

učitelé

- seznamují žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací vedou žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

učitelé

- seznamují žáky s bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou a kontrolují jejich dodržování
- pomáhají žákům využívat ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Vzdělávací obsah předmětu:

5. ročník		
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše PC sestavu ➤ ví, k čemu slouží PC a jeho součásti, účelně používá myš, klávesnici, sluchátka, používá operační systém (OS) nainstalovaný ve školní síti ➤ v OS vytvoří, přejmenuje, zkopíruje složky ➤ využívá PC ke vzdělávání pomocí výukových programů ➤ respektuje pravidla chování a práce na PC, je poučen, jak se zachovat v případě závady, bezpečně vypne a zapne PC, pracovní prostředí si přizpůsobí tak, aby nedošlo ke zdravotním problémům	Seznámení s řádem učebny Poučení a řád učebny Hardware počítače Software počítače OS Windows Práce se složkami	OSV SraSO, SaS EV VČP
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ je seznámen s možnými způsoby komunikace ➤ zná svou emailovou adresu, dokáže poslat a přijmout zprávu, přiloží k emailu soubor ➤ zná internetové stránky umožňující chat ➤ ví, jak vypadá internetová adresa	MS Outlook a komunikace Typy komunikací MS Outlook, zpráva, přílohy Chat, Internet a vyhledávání informací	MeV TMS KČVMS VMEGS OES EV ŽP

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá zadané informace pomocí známých vyhledávačů a portálů, snaží se danou informaci vyhledat více způsoby, pokusí se jednoznačně zformulovat svůj požadavek 	Internet– úvod, zákl. pojmy Internetové adresy, portály Vyhledávání	
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nakreslí obrázek podle vlastního návrhu i podle předlohy ➤ používá prvky z panelu nástrojů, uloží obrázek, označí obrázek, změní velikost, přesune, zkopíruje výběr ➤ napíše text, označí ho do bloku, zkopíruje, přesune text ➤ změní formát a styl písma ➤ vloží symbol, obrázek, klipart, WordArt ➤ vloží a upraví jednoduchou tabulku ➤ vytvoří dokument podle zadaných požadavků 	Základní funkce textového a grafického editoru MS Word Malování	MeV TMS

6. ročník		
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM		
výstupy	učivo	průřezová témata
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá zadané informace pomocí známých vyhledávačů a portálů, snaží se danou informaci vyhledat více způsoby, jednoznačně zformulovat svůj požadavek, přemýšlí o věrohodnosti inf. ➤ uloží část textu či obrázek z webové adresy ➤ vnímá vývojové trendy inf. technologií ➤ snaží se komunikovat různými způsoby 	intern.adresy, portály vyhledávání stahování dat způsoby komunikace	EV ŽP VMEGS OES MeV KČVMS
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše text a podle požadavků ho zformátuje ➤ vloží do textu tabulku, obrázek, odrážky ➤ dělá s tabulkou základní úpravy (sloučí buňky, vloží řádek atd.) ➤ zná význam tabulátorů, pracuje s nimi ➤ ví, k čemu slouží prezentace ➤ vytvoří jednoduchou prezentaci složenou z několika snímků ➤ vloží obrázek, tabulku ➤ upraví text a graf. objekty pomocí animací ➤ podle zadaných informací sestaví vlastní prezentaci ➤ chápe rozdíl mezi HW a SW ➤ rozumí pojmům copyright, freeware, nelegální SW atd. 	Textový editor MS Word Tvorba, uložení, formát Vkládání obrázku, tabulek Odrážky a číslování Práce s tabulátory Prezentační program MS Powerpoint - zákl.tvorba prezentace a její spuštění Vkládání graf. objektů, tabulek Nastavení animací a zvuků Časování jednotl. kroků Softwarové vybavení Software a hardware Nelegální kopie, ochrana práv, inf.etika	MeV TMS OSV K MeV FVMS

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ z různých typů komunikace vybírá nejvhodnější pro danou situaci ➤ dokáže, poslat a přeposlat zprávu, zaslat ji více příjemcům atd. ➤ přiloží k emailu soubor ➤ vytvoří si adresář, organizuje si emaily do složek ➤ vyhledá zadané informace pomocí známých vyhledávačů (př.zjišťování aktuálních informací o stavu živ.prostředí, informace o zemích Evropy a světa) ➤ vybírá z více zdrojů informace nejvýstižněji podané a zpracuje je 	<p>Komunikace a vyhledávání informací</p> <p>Typy komunikací</p> <p>Telefonování, icq, chat</p> <p>MS Outlook – zpráva, organizace jmen</p> <p>Vyhledávání na internetu</p> <p>Stahování dat</p>	<p>MeV</p> <p>KČVMS , TMS</p> <p>VMEGS</p> <p>OES</p> <p>EV</p> <p>ŽP</p>
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pojmech buňka, list, sešit ➤ označí a upravuje buňky ➤ vytvoří tabulku doplněním dat ➤ zkopíruje a přesune buňky, list ➤ vloží vhodný typ grafu ➤ ze zadaných dat zpracuje tabulku, graf ➤ sestaví jednoduché vzorce ➤ využije automatických seznamů k jednoduššímu zpracování úkolu ➤ chápe základní rozdíl mezi rastrovou a vektorovou grafikou ➤ vytvoří a upraví obrázek ➤ změní formát, pracuje s barvami ➤ pozná multimediální programy a jejich přednosti oproti „běžným“ programům ➤ využití multimediálních programů ve výuce mimo ICT ➤ vyhledá vhodné multimediální programy ➤ vytvoří dokument s multimediálními prvky s využitím MS Powerpointu 	<p>Tabulkový editor MS Excel</p> <p>Buňka, list, sešit</p> <p>Tvorba, formát tabulky</p> <p>Vkládání obrázků</p> <p>Kopírování buněk, listu</p> <p>Vkládání grafu, volba a úprava, jednoduché vzorce</p> <p>Automatické seznamy</p> <p>Počítačová grafika</p> <p>Rastrové a vektorové obrázky</p> <p>Tvorba obrázku ve dvou základních typech grafických programů</p> <p>Výběr, kopírování, pozdější úpravy obrázku</p> <p>Práce s barvami</p> <p>Vytvoření obrázku podle zadaných parametrů</p> <p>Multimédia, multimediální programy a jejich přednosti</p> <p>Příklady multimediálních programů</p> <p>Využití MS Powerpointu k vytvoření multimediálního dokumentu</p>	<p>MeV</p> <p>TMS</p> <p>OSV</p> <p>RSP</p>

5.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávací obsah celého oboru je členěn do pěti tematických okruhů, které vytváří obsah jednotlivých předmětů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V obsahu učiva těchto témat najdeme také zahrnuta nová vzdělávací témata:

- Dopravní výchova
- Finanční gramotnost
- Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- Obrana vlasti
- Zdraví

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají **zdraví**

jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci a o bezpečném. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace **důležitá hodnota v životě člověka.**

Cílové zaměření oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Tato vzdělávací oblast je realizována v těchto předmětech :

- **Prvouka (1. – 3. roč.)**
- **Vlastivěda (4. – 5. roč.)**
- **Přírodověda (4. – 5. roč.)**

Předmět - Prvouka obsahuje v 1. – 3. ročníku základy všech pěti okruhů.

Předmět – Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku využívá jen dva tematické celky (první a třetí)

Předmět – Přírodověda ve 4. a 5. ročníku zase využívá tři tematické celky (druhý, čtvrtý a pátý)

I zde jsme využili disponibilní časové dotace a posílili jsme předmět prvouku ve 2. a 3. třídě a v 5. ročníku předmět vlastivěda, celkem jsme využili tři hodiny.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. tříd – Moje tělo, Z pohádky do pohádky)
- Environmentální výchova (projektem 3. tříd – Voda, Místo, kde bydlím,)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (projektem 5. tříd – Evropa a my)

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu vedou k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé :

- kladou důraz na čtení s porozuměním
- předkládají žákům úkoly, které vedou k jejich samostatné práci
- nabízejí žákům různé informační zdroje a vedou je k samostatné práci s nimi
- vedou žáky k vytrvalosti a zodpovědnosti za svou práci

Kompetence k řešení problémů

Učitelé :

- nabízejí žákům problémové úkoly z praktického života
- vedou žáky k samostatnému řešení těchto úkolů
- dávají žákům možnost diskutovat a samostatně vyjadřovat své názory a obhajovat je
- pomáhají žákům hledat nejvhodnější způsoby řešení problémových úkolů

Kompetence komunikativní

Učitelé :

- užívají při vyučování různé metody práce kooperativního učení
- vedou žáky k dodržování pravidel komunikace
- učí žáky diskutovat
- používají různé způsoby záznamů, jako zkratky, značky, symboly aj.
- učí žáky rozumět symbolům a značkám a řídit se jimi
- navozují situace, ve kterých si žáci uvědomují nutnost znát důležitá telefonní čísla a nezneužívat je

Kompetence sociální a personální

Učitelé :

- předkládají žákům situace, v nichž plní různé role ve skupině
- vedou žáky k uvědomění si vlastní osobnosti a k respektu k ostatním
- vedou žáky k uvědomění si důležitosti funkční rodiny pro život
- podporují utváření příjemné atmosféry ve třídě i při jiných školních akcích učí žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje mezilidské vztahy

Kompetence občanská

Učitelé :

- vedou žáky k dodržování školního řádu a sestavují s nimi třídní pravidla, učí je prostřednictvím modelových situací poskytnout přiměřenou pomoc ostatním
- motivují žáky k aktivní ochraně životního prostředí
- vysvětlují žákům význam třídění odpadu doma i ve škole

Kompetence pracovní

Učitelé :

- vedou žáky k sebeobsluze a k samostatnosti
- zdůrazňují bezpečnost při všech činnostech
- doplňují výuku manipulací s různými pomůckami
- kladou důraz na šetrné zacházení s pomůckami
- obohacují výuku různými exkurzemi a výlety za poznáním

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky, atd.)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti, aj.
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby působení člověka v přírodě od způsobů negativních. Žáci poznávají význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské společnosti.

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ postupně se orientuje v místě svého bydliště ➤ je schopen říct svou adresu bydliště a název města, ve kterém žije ➤ orientuje se ve škole ➤ je schopen bezpečně dorazit do školy ➤ osvojuje si pracovní návyky ➤ spolupracuje a reaguje na pokyny učitele	Domov Škola	

LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ je schopen pojmenovat jednotlivé členy rodiny a vztahy mezi nimi ➤ uvědomuje si role jednotlivých členů rodiny ➤ respektuje dospělé a má k nim úctu ➤ osvojuje si jednotlivé formy vhodného chování ke spolužákům 	Rodina Škola	
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si rozdíl mezi blízkou minulostí, současností a budoucností ➤ je schopen rozčlenit rok na roční období ➤ orientuje se v čase (rozpozná celé hodiny) ➤ uvědomuje si svůj režim dne v závislosti na čase 	Orientace v čase a časový řád	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje změny v přírodě během jednotlivých ročních období ➤ seznamuje se s základními částmi těla rostlin ➤ pojmenuje některé domácí a volně žijící zvířata 	Život v přírodě Rostliny, houby a živočichové	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si důležitost pohybu, pitného režimu a vhodné stravy pro své zdraví ➤ seznamuje se se svým tělem ➤ reaguje při úrazu jiné osoby přivoláním pomoci ➤ je schopen rozpoznat nemoc a zdraví ➤ vytváří si návyky slušného a bezpečného chování, při kterém neohrožuje sebe ani cizí ➤ vytváří si negativní postoj k šikaně, týrání a jiné brutalitě ➤ posoudí důležitost rozhovoru s cizí osobou ➤ při obtěžování jiného dítěte cizí osobou reaguje přivoláním pomoci ➤ vytváří si návyky základních pravidel bezpečnosti silničního provozu ➤ ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 ➤ volí vhodná místa pro hru a trávení volného času ➤ respektuje pokyny dospělých při mimořádných situacích (požár, povodeň, dopravní nehody, apod.) 	Péče o zdraví a zdravá výživa Osobní bezpečí	

2. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná prostředí a okolí školy ➤ orientuje se ve školní budově ➤ seznamuje se se školním řádem a upevňuje si školní návyky ➤ s pomocí učitele a rodičů dodržuje základní 	Škola Dopravní výchova Domov Obec, město Naše vlast	

<p>režimové návyky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se vyjádřit svůj názor ➤ zná cestu do školy a ví o nebezpečných místech ➤ seznamuje se s členěním dopravních značek ➤ zná důležitá telefonní čísla ➤ vyjadřuje, co pro něj znamená domov ➤ orientuje se v členění bytu a domu ➤ zná funkce jednotlivých prostor bytu nebo domu ➤ uvede svou adresu a telefon ➤ umí telefon použít ➤ orientuje se v nejbližším okolí bydliště ➤ charakterizuje rozdíly mezi městským a venkovským prostředím ➤ pojmenuje nejdůležitější části obce a významné budovy ➤ orientuje se v jednoduchém plánu okolí bydliště a školy ➤ rozlišuje státní symboly a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním ➤ zná hlavní město ČR a jméno prezidenta 		
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ usiluje o dobré vztahy ve třídě ➤ rozlišuje nevhodné chování a neprosazuje své potřeby silou ➤ učí se tolerovat odlišnosti spolužáků ➤ projevuje toleranci k přednostem i nedostatkům spolužáků ➤ rozlišuje příbuzenské vztahy ➤ učí se chápat role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ➤ umí pozdravit, představit se a rozloučit se ➤ umí se vhodně chovat ke členům rodiny ➤ seznamuje se s funkcí rodiny ➤ odvodí význam i potřebu různých povolání a pracovních činností ➤ zná profese svých rodičů ➤ rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí ➤ rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku ➤ pojmenovává lidské výtvořiny, které nás obklopují a rozpoznává různé materiály 	<p>Škola Rodina Práce a volný čas Lidská činnost a tvořivost</p>	
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase a určí čas podle hodin – rozlišuje celá hodina, ½ hodiny, ¼ hodiny ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě ➤ používá kalendář, určí měsíce, týdny a dny ➤ rozlišuje děj v minulosti, současnosti a budoucnosti ➤ pojmenuje některé kulturní či historické památky a významné události regionu ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, o činnostech člověka a lidské společnosti, zvycích a 	<p>Lidé a čas</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ práci lidí ➤ porovnává stáří členů rodiny ➤ poznává významné dny 		
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje a popíše rozmanitost i viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích ➤ oceňuje krásy přírody a chová se k přírodě ohleduplně ➤ poznává možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace ➤ uvede příklady výskytu běžně známých živočichů v určitém prostředí ➤ roztrídí některé živočichy podle nápadných určujících znaků a způsobu života ➤ popíše základní stavbu těla savců a ptáků ➤ poznává znaky života ➤ rozlišuje nejznámější rostliny ze svého okolí ➤ poznává a třídí rostliny do skupin podle základních určujících znaků ➤ popíše stavbu těla rostlin ➤ určí význam rostlin pro člověka ➤ chápe základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů 	<p>Rozmanitost přírody a její ochrana Živočichové ve volné přírodě Domácí zvířata, živočichové v zajetí Rostliny</p>	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s částmi lidského těla ➤ poznává životní potřeby a projevy člověka ➤ orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů ➤ poznává změny lidského těla v průběhu života ➤ osvojuje si způsoby chování k lidem ve svém okolí ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ➤ učí se dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná ➤ v případě potřeby dokáže požádat o pomoc ➤ ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 ➤ využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ➤ učí se dodržovat základní pravidla účastníků silničního provozu ➤ zná a používá ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce i cyklisty ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ orientuje se mezi zdravou a nezdravou stravou ➤ umí se chovat u jídelního stolu ➤ rozezná obvyklé příznaky běžných nemocí a vnímá rozdíl mezi nemocí a úrazem ➤ zná místo ukládání obvazového materiálu a léků 	<p>Člověk Péče o zdraví</p>	

3. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v nejbližším okolí domova a školy a ví o nebezpečných místech ➤ s pomocí učitele vyznačí v jednoduchém plánu okolí školy nejbližší budovy a ulice ➤ vyznačí v jednoduchém plánu cestu na určené místo ➤ dopraví se v případě potřeby do obchodu, na poštu, k lékaři, na policii, aj. ➤ určí název kraje, do kterého patří jeho bydliště ➤ seznamuje se s vlastivědnou mapou ČR ➤ pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov a objektů ➤ pozoruje stavební změny ve svém okolí ➤ vyjmenuje v okolní krajině zajímavá přírodní místa ➤ jednoduše popíše přírodní i lidmi vytvořené objekty pozorované v okolní krajině ➤ seznamuje se se způsoby využití krajiny člověkem ➤ vnímá krásu přírody a její rozmanitost 	<p>Domov. Škola Naše obec Naše vlast Naše obec Krajina okolí domova</p>	
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy ➤ pojmenuje základní role členů rodiny a vnímá důležitost vzájemné pomoci ➤ uvědomuje si důležitost rodiny (úplná a neúplná rodina) ➤ umí pozdravit, představit se, rozloučit se ➤ umí se vhodně chovat k členům rodiny ➤ rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí (práce, hra, učení, zábava...) ➤ rozpozná základní materiály a orientuje se v jejich použití ➤ pojmenuje a rámcově přiblíží některé profese a profese svých rodičů ➤ chrání výsledky práce a šetrně s nimi zachází ➤ rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku ➤ orientuje se ve světě techniky, který ho bezprostředně obklopuje ➤ komunikuje pomocí telefonu ➤ při různých činnostech ve třídě dodržuje zásady slušného a ohleduplného chování i vzájemné pomoci ➤ z navozených situací rozlišuje vhodné a nevhodné chování ➤ dokáže upozornit na nevhodné chování spolužáka ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<p>Rodina Lidská činnost a tvořivost Práce a volný čas Svět v pohybu Škola</p>	

LIDÉ A ČAS

<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí čas podle hodin a prakticky využívá základní časové jednotky: hodina, minuta, sekunda ➤ používá kalendář, určuje měsíce, týdny, dny ➤ sleduje data významných dnů v rodině i data jiných významných dnů ➤ orientuje se v čase, tzn. rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti ➤ pojmenuje některé významné rodáky a předky (J.A.Komenský, J. Blahoslav) ➤ seznámí se s některými pověstmi nebo bájemi vztahujícími se k místu bydliště ➤ navštíví některé kulturní či historické památky ➤ vyposlechne si vyprávění o významných událostech spjatých s místem, kde žije ➤ poznává význam a důležitost ochrany památek ➤ odlišuje průmyslové a zemědělské výrobky ➤ určí místo, kde se některé výrobky vyrábějí ➤ orientuje se v síti obchodů v obci nebo v nejbližším okolí ➤ zvládá komunikaci s prodávčem ➤ rozlišuje různé podoby peněz a učí se zacházet s přidělenými penězi ➤ srovnává předměty z domácnosti užívané v minulosti a nyní ➤ objevuje krásu lidových zvyků (Vánoce, Velikonoce, atd.) 	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <p>Jak žili lidé dříve</p> <p>Lidé a výrobky</p> <p>Jak žili lidé dříve</p>
--	--

ROZMANITOST PŘÍRODY

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje a rozlišuje rozmanitost života a jeho proměny v jednotlivých ročních obdobích ➤ pozorované jevy popisuje, porovnává a ztvárňuje ➤ rozezná přírodniny a lidské výtvořiny ➤ vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou ➤ u skupiny základních látek pozná rozdíl přírodnina x surovina x výrobek ➤ vysvětlí základní význam vzduchu, vody a půdy pro živé organismy ➤ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí ➤ vnímá nebezpečí vody - povodně ➤ uvědomuje si nebezpečí šíření ohně větrem ➤ uvědomuje si závažnost znečišť. ovzduší a vody ➤ poznává nejznámější rostliny ze svého okolí a třídí je do skupin (podle částí těla, podle výskytu, podle významu pro člověka) ➤ pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny ➤ pozná nejznámější jedovaté houby a vysvětlí nebezpečí jejich záměny s jedlými houbami ➤ vysvětlí rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů 	<p>Zkoumáme přírodu</p> <p>Neživá příroda – Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>Živá příroda</p> <p>Rovnováha v přírodě</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Živá příroda - Rostliny</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata a rozlišuje rozdíly jejich způsobu života ➤ určí některé typické znaky nejznámějších živočichů ze svého okolí ➤ uvede příklady výskytu běžně známých organismů v určitém prostředí ➤ provádí jednoduché pokusy s látkami a všímá si jejich vlastností ➤ měří délku, hmotnost a čas ➤ vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinu ze semínka nebo sazenice 		
---	--	--

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů ➤ pojmenuje základní části lidského těla včetně nejdůležitějších vnitřních ústrojí ➤ vnímá odlišnosti ženského a mužského těla ➤ poznává změny lidského těla v průběhu života ➤ dodržuje pitný režim ➤ vnímá rozdíl mezi zdravou a méně zdravou stravou ➤ chápe rozdíl mezi nemocí a úrazem ➤ rozpozná některé obvyklé příznaky nemocí ➤ nebojí se kontaktu s lékařem a řídí se jeho pokyny při onemocnění ➤ rozpozná život ohrožující zranění a přivolá pomoc ➤ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny ➤ zná místo ukládání léků a obvazového materiálu ➤ chápe význam dostatečného spánku a odpočinku i aktivního pohybu pro zdraví člověka ➤ pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s kouřením, častým a dlouhým sezením u počítače aj. ➤ chrání se před stykem s cizí krví při úrazu, při nalezení injekční stříkačky (žloutenka, AIDS) ➤ uvědomuje si, jak může ohrozit své zdraví požitím návykových látek, a učí se je odmítnout při drammatizaci takových situací ➤ zná nebezpečná místa ve svém okolí a uplatňuje zásady bezpečného chování ➤ volí bezpečná místa pro hru a trávení volného času a používá vhodné ochranné pomůcky ➤ dodržuje stanovená prav. při práci v PČ, VV, TV ➤ je ostražitý při jednání s cizími lidmi ➤ na modelových situacích si ukazuje způsob řešení jemu nepříjemných situací při styku s ostatními lidmi (šikana, týrání, zneužívání) ➤ ví na koho se obrátit v případě pocitu vlastního nebezpečí nebo nebezpečí hrozícího kamarádovi ➤ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování ➤ charakterizuje a uplatňuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy i při 	<p>Lidské tělo Pečujeme o své zdraví Jak můžeme ohrozit své zdraví Osobní bezpečí Škola Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	
--	--	--

<p>akcích školy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se se základními pravidly silničního provozu jako chodec i cyklista a snaží se je dodržovat ➤ seznamuje se s členěním dopravních značek do skupin ➤ umí použít veřejný telefon, zná čísla tísňového volání: 150, 155, 158, 112 a ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji ➤ při mimořádných událostech respektuje a řídí se pokyny dospělých, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 		
--	--	--

5.4.2 *Vlastivěda*

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat.

Významným pomocníkem při výuce vlastivědy jsou čítanky pro 4. a 5. ročník, které svými uměleckými historickými články učivo obohacují. Umělecké texty žákům barvitě a obrazně popisují události dějin i jednání historických postav. Z uměleckých textů žáci přijímají neotřelé obraty v řeči, rozvíjí se jejich schopnost výstižně se vyjadřovat a vystihnout podstatné rysy událostí i charakter postav. Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímkové rozdělení na stoleté úseky.

Podle místních podmínek je vhodné využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek, jako jsou např. nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazována jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Vzdělávací obsah předmětu:

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje polohu ČR ➤ na mapě označí sousední státy ➤ seznamuje se s kraji ČR ➤ poznává orgány státní moci, rozeznává symboly a jejich význam ➤ seznamuje se s posláním armády ➤ určuje světové strany na mapě i v krajině ➤ seznamuje se s různými typy map ➤ rozlišuje náčrty, plány, mapy ➤ vyhledává a vysvětluje význam značek ➤ rozpoznává typy krajin podle barev ➤ podle mapy přiřazuje nejvyšší vrcholy k pohořím ➤ náčrtem popíše tok řeky ➤ na mapě vyhledává hlavní řeky ČR a jejich největší přítoky ➤ rozlišuje přírodní a umělé vodní nádrže ➤ rozliší pojem počasí a podnebí ➤ na základě svých zkušeností je schopen popsat podnebí ČR ➤ porovnává typy půd a jejich využití v zemědělství ➤ na mapě vyhledává významná naleziště podle značek ➤ vyjmenovává různé druhy průmyslu a přiřazuje výrobky ➤ na mapě vyhledává NP a CHKO ➤ vysvětluje význam chráněných oblastí ➤ tvoří a dodržuje správná pravidla chování 	<p>Naše vlast ČR ČR demokratický stát Mapy a plány Práce s mapou Povrch ČR vodstvo Počasí a podnebí Půdy a zemědělství Nerostné bohatství Průmysl Chraňme přírodu</p>	
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s časovou přímkou a vysvětluje pojem letopočet ➤ využívá návštěvy muzea, encyklopedií, obrazů k pochopení tohoto období ➤ popisuje život Slovanů na našem území ➤ na základě vlastní četby se seznamuje s historickými pověstmi ➤ uvědomuje si důležitost příchodu Konstantina a Metoděje ➤ chápe význam svátku Dne slovanských věrozvěstů ➤ seznamuje se s nejvýznamnějšími znaky románského slohu ➤ seznámí se s nejvýznamnějšími panovníky a událostmi ➤ chápe význam státního svátku Svatého Václava ➤ seznamuje se s základními znaky gotiky ➤ seznámí se s nejvýznamnějšími panovníky a událostmi 	<p>Kapitola o čase Pravěk Příchod Slovanů Velkomoravská říše Přemyslovci Lucemburkové Historie husitských válek Habsburkové</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ z literatury získává informace o životě a významu Karla IV. ➤ chápe význam osobnosti Jana Husa a důvody pro zařazení mezi historické svátky ➤ čte a vyhledává údaje z historie husitských válek a seznamuje s nimi ➤ seznamuje se se základními znaky renesance ➤ seznamuje se s nejvýznamnějšími panovníky a událostmi 		
5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje spolužáky se svými zážitky z prázdninových cest ➤ podle mapy vyjmenovává kraje ČR a přiřazuje krajská města ➤ sestavuje charakteristiku krajů ➤ uspořádá prezentaci vybraného kraje včetně Prahy ➤ objevuje zvláštnosti regionu, navštěvuje historické památky, vlastními slovy popisuje hospodářství ➤ orientuje se na mapě Evropy ➤ přiřazuje s pomocí mapy hlavní města ke státům, zejména sousedním 	<p>Naše vlast Regiony ČR Můj region Evropa</p>	
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ opakování 4. ročník ➤ popisuje období Bílé hory, způsob života ➤ seznamuje se se základními znaky baroka na základě četby ➤ shrnuje poznatky o životě a významu Jana Amose Komenského ➤ pozná důležitost Marie Terezie a Josefa II. ➤ uvědomuje si změny ve způsobu výroby a života ➤ dokáže přiřazovat české vynálezce a vynálezy ➤ seznamuje se s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi národního obrození ➤ seznámí se s průběhem 1. světové války a poválečným vývojem ➤ chápe význam státního svátku 28.10. ➤ vyhledává informace o prvním prezidentovi ČSR ➤ zdůvodní vznik II. světové války, průběh a poválečný vývoj ➤ je seznámen s pojmy totalita, demokracie a událostmi s nimi spojenými ➤ uvědomuje si rozdíl mezi ději současnými a minulostí 	<p>Habsburkové, doba pobělohorská Nástup průmyslové výroby Národní obrození Samostatnost ČR První republika Cesta k demokracii</p>	

5.4.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výuka přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy. Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností. Těchto možností velmi snadno využíváme při realizaci krátkodobých projektů. Navrhujeme-li v tomto období žákům vhodná témata pro projekty, jsou žáci schopni samostatně úkoly do projektů vymýšlet a zpracovávat. Je to jedna z příležitostí, při které mají žáci možnost dobře uplatnit své individuální schopnosti a nápady. Každý pozitivní postoj učitele k výsledkům práce žáků má za následek jejich zvýšenou snahu a úsilí při plnění dalších úkolů.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí docházejí žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Významnou roli při činnostní výuce přírodovědy mají žákovské pokusy. S přírodninami, jejich vlastnostmi, se zákonitostmi přírody se žáci neseznamují jen při vyprávění nebo čtení, ale mají možnost je zkoumat více smysly a mnohé poznatky sami objevovat. Značný význam přitom má, když si žáci vedou o svých pozorováních a pokusech jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěru, popřípadě i grafické záznamy. Důležité je, aby pokud možno všechny pokusy byly prováděny žáky buď individuálně nebo ve dvojicích. Záznamy si však provádí každý žák individuálně, po vzájemné konzultaci o možnostech provedení.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvořry. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Vzdělávací obsah předmětu:

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s životem rostlin a živočichů podle ročních období ➤ charakterizuje základní společenstva ➤ vnímá rozdíly společenstev ve svém okolí ➤ připraví, vysvětlí a uskuteční jednoduchý pokus ➤ v přírodě poznává základní horniny a nerosty ➤ zjišťuje význam neživé přírody pro život ➤ na základě praktických činností se seznamuje se základními jednotkami a veličinami ➤ prakticky užívá základní jednotky	Společenstva živých organismů Horniny a nerosty Měření Člověk a příroda	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si význam ohleduplného chování v přírodě ➤ vyjmenovává některá rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a způsobená přírodními vlivy 		
--	--	--

5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomáhá s učivem nemocným nebo slabším ➤ utváří si pracovní návyky při práci ve skupinách ➤ upevňuje si zásady slušného chování mezi lidmi ➤ podílí se na sestavování pravidel chování ve třídě ➤ učí se řešit problémové situace ve třídě, předcházet konfliktům ➤ snaží se obhajovat a odůvodňovat své názory a přijímat názory jiných ➤ vnímá nevhodné chování spolužáků ohrožující zdraví jeho i ostatních ➤ vnímá hodnotu peněz ➤ rozlišuje různé formy vlastnictví ➤ zkouší sestavovat svůj osobní rozpočet ➤ informuje se o způsobu placení, o významu bank ➤ vysvětluje důvody spoření ➤ na příkladech vysvětlí pojmy příjem a výdej ➤ objasní situaci, kdy výdaje převyšují nad příjmy ➤ na příkladech objasní rizika půjčování peněz ➤ objasňuje základní práva a povinnost jedince, žáka ➤ na příkladech vysvětlí, jak postupovat při reklamaci ➤ poznává problémy soužití lidí ➤ uvědomuje si kladné a záporné jevy ovlivňující jedince z jeho okolí ➤ navrhne problém a řešení problému životního prostředí ve svém nejbližším okolí 	Soužití lidí Chování lidí Vlastnictví Globální problémy	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posuzuje vzájemnou propojenost prvků živé a neživé přírody ➤ uvědomuje si vliv lidské činnosti na přírodu ➤ dokáže vysvětlit příčiny střídání dne a noci, střídání ročních období, fáze Měsíce na základě pohybů vesmírných těles ➤ poznává vesmírná tělesa ➤ objevuje sluneční soustavu ➤ poznává rozličné životní podmínky v různých podnebných pásích ➤ za pomoci dostupných materiálů a informací z hromadně sdělovacích prostředků třídí organismy do skupin 	Pozorování neživé přírody Člověk a vesmír Člověk a životní prostředí Třídění živých organismů	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ opakuje základní poznatky o lidském těle, rozlišuje základní funkce, vyjmenuje životní potřeby člověka. ➤ poznává podstatu zdraví a jeho možnosti ohrožení vlivem nemocí, úrazů ➤ uvědomuje si odlišnosti vývoje muže a ženy, seznamuje se se základy sexuální výchovy ➤ obeznamuje se s hrozbou přenosných i nepřenositelných nemocí ➤ vyjmenovává etapy vývoje člověka ➤ vytváří si představu o důležitosti vzájemných vztahů v rodině, mezi partnery ➤ sestavuje svůj denní režim podle hygienických zásad ➤ sestavuje svůj jídelníček podle zásad zdravé výživy a pitného režimu ➤ seznamuje se s vhodným výběrem potravin s jejich uchováváním ➤ vytváří modelové situace pro správné chování při mimořádných událostech ➤ prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a chová se podle pravidel ochrany člověka ➤ upevňuje si zásady postupu v případě ohrožení ➤ poznává důležitost integrovaného záchranného systému ➤ uvědomuje si nebezpečné chování ve svém okolí a rozpoznává prvky týrání, šikany, zneužívání a brutality ➤ dokáže určit vhodná místa pro hru ➤ zná základní pravidla silničního provozu a dopravní značky ➤ dokáže vyjmenovat ochranné prvky chodce, cyklisty a také sám je používá ➤ charakterizuje bezpečné a ohleduplné chování v dopravních prostředcích ➤ charakterizuje a uplatňuje zásady slušného chování při akcích a dokáže poukazovat na nebezpečí, která při nich hrozí ➤ uvědomuje si nebezpečí návykových látek, hracích automatů, počítačů a závislosti na nich ➤ uvědomuje si nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií ➤ ➤ uvádí příklady lehkých a závažných zranění, ohrožujících lidský život ➤ učí rozpoznávat zranění ohrožující život ➤ dokáže přivolat první pomoc, správně volat na linku tísňového volání ➤ prakticky zkouší ošetřit drobná poranění 	<p>Lidské tělo</p>	
---	--------------------	--

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obor je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací obsah navazuje na poznatky získané na 1. stupni v předmětu Vlastivěda (Lidé a čas). V tomto předmětu žáci odhalují vztahy mezi minulými a současnými ději, pochopí vazby, souvislosti i procesy. Základem obsahu jsou národní dějiny v kontextu dějin světových. Obsah dějepisného učiva je uspořádán chronologicky. Vyučovací předmět je realizován ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně. V 7. ročníku je předmět posílen o jednu disponibilní hodinu.

Výuka nejčastěji probíhá ve třídách, podle možností je obohacena o dějepisné výlety, exkurze.

Obsah předmětu je rozdělen na tyto tematické okruhy, které na sebe navazují podle časové linie:

- Člověk v dějinách – cílem je rozvíjet u žáků zájem o předmět, naučit vyhledávat v historických pramenech a posléze s nimi i pracovat
- Počátky lidské společnosti – téma pro náš region velmi zásadní, úkolem bude pochopit sociální vazby v čase a prostoru
- Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání, počátky nové doby
- Modernizace společnosti – v této a následujících tematických oblastech chceme žákům ukázat kořeny procesů, které ovlivňují současnost a možná i budoucnost společnosti
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující svět

Vzdělávací obsah předmětu úzce souvisí s předmětem Výchova k občanství v oblastech:

Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury; Moderní doba; Rozdělený a integrující se svět. Předmět výtvarná výchova využívá poznatků z dějin k výtvarnému zpracování učiva.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (JE), Multikulturní výchova (LV, EP)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

učitelé

- umožňují v hodině práci s odbornou literaturou, knihami, encyklopediemi aj., vyhledávat a třídit informace z různých pramenů
- vedou žáky k plánování, organizování si svého vlastního učení
- poskytují prostor k využití znalostí z jiných předmětů
- zařazují rozmanité aktivity učení se (hlavně práce s textem)
- zadávají takové úkoly, při kterých žák může sledovat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

učitelé

- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- pomáhají při hledání odpovědí na otázky problémových situací
- zařazují metody, při kterých dochází k objevům, řešení, a umožňují jejich volbu
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

učitelé

- vytvářejí schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského i společenskovedního charakteru
- vytvářejí prostor pro otevřený dialog, diskusi i spolupráci
- učí správné argumentaci, podložení informací poznatky
- podporují samostatné vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

učitelé

- zařazují práce ve skupinách, podporují v nich vzájemnou pomoc i spolupráci, vyžadují dodržování pravidel práce v týmu, dbají na zařazení všech žáků do týmové práce
- vytvářejí místo na diskusi a debatu ve skupině i celé třídě, dbají, aby komunikace všech členů skupiny byla dostupná

Kompetence občanské

učitelé

- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

učitelé

- nabízejí spoustu situací, kde žák může vybírat různé nástroje, materiály, postupy k řešení
- vyžadují šetrné zacházení s nástroji, materiály a vybavením
- učí žáky plánovat, vyžadují dodržování zadaného termínu, stanovených pravidel práce

Vzdělávací obsah předmětu:

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK V DĚJINÁCH		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem dějepis, zhodnotí jeho význam ➤ rozdělí historické prameny a uvede k nim příklad; určí, kde se tyto prameny uchovávají ➤ pokouší se zorientovat na časové ose a v hist. mapě; seřadí hist. epochy v chronologickém sledu	Dějepis, jeho význam Druhy historických pramenů Historický čas a prostor	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže seřadit nejstarší druhy lidí v chronolog. sledu, srovnává rozdíly ve stavbě jejich těla, charakterizuje vývoj způsobu života lidí ➤ vyjmenuje příklady archeologických nalezišť tohoto období ➤ popíše vývoj zemědělství a chovu dobytka a objasní jeho význam a nastíní další vývoj způsobu života, rozvoj výroby a vývoj lidské společnosti	Starší doba kamenná Mladší doba kamenná Pozdní doba kamenná	

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší 2. vývojové období starověku ➤ pochopí souvislosti mezi přírodními podmínkami dané oblasti a vznikem nejstarších civilizací, rozvrství společnost v jednotlivých státech ➤ uvede příklad památek a vynálezů v některých nejstarších státech ➤ lokalizuje Řecko v historické mapě, seznámí se s nejstaršími řeckými obdobími, vyjmenuje dva nejvýznamnější řecké státy, srovná jejich rozdíly, uvede příklady jejich vzájemných bojů nebo bojů proti společnému nepříteli ➤ vyjmenuje některé významné řecké osobnosti, seznámí se s řeckým uměním a některé památky vyhledá v dostupné literatuře ➤ lokalizuje Řím v historické mapě, seznámí se s počátky založení Říma ➤ vyjmenuje způsoby vlády v jedn. etapách vývoje ➤ určí původ křesťanství, popíše jeho počátky ➤ vyjmenuje některé významné římské osobnosti, seznámí se s římskou kulturou a některé památky vyhledá v dostupné literatuře 	<p>Starověk Nejstarší starověké státy (v Mezopotámii, Egyptě, Indii a Číně) Starověké Řecko Starověký Řím</p>	
--	--	--

7. ročník

výstupy	učivo	průřezová témata
----------------	--------------	-------------------------

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní příčinu změn v uspořádání národů v Evropě, vyjmenuje některé národy ➤ charakterizuje vývoj nejvýznamnějších středověkých říší, seznámí se s islámem ➤ snaží se pochopit úlohu křesťanství v životě středověkých lidí ➤ objasní důvod vzniku Sámovy říše ➤ charakterizuje vývoj Velké Moravy, seznámí se s jejími nejvýznamnějšími knížaty ➤ seznámí se s životem Vikingů a s jejich výpravami; s vývojem raně středověké Anglie a s vývojem státních území ve V Evropě ➤ k jednotlivým českým vládnoucím dynastiím přiřadí příklady nejvýznamnějších panovníků a pokusí se charakterizovat jejich vládu ➤ charakterizuje osobnost mistra Jana Husa, hledá příčiny vzniku husitských válek, popíše jejich průběh a výsledek ➤ popíše strukturu středověké společnosti, posoudí rozdíly mezi životem na venkově a ve městech, seznámí se s nejvýznamnějšími středověkými kulturními památkami na našem území a pokusí se některé z nich vyhledat v dostupné literatuře 	<p>Vytváření středověké Evropy Utváření středověkých říší (Franská, Byzantská, Arabská) Křesťanství v raném středověku Sámova říše Vývoj státních útvarů v Z a V Evropě Vývoj státních útvarů ve střední Evropě Husitské války Středověká společnost a kultura</p>	<p>VMEGS JE</p>
--	---	------------------------

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomocí mapy demonstruje nejdůležitější objevné plavby 15.st. a 16. st., vysvětlí jejich význam a vyjmenuje příklady nejdůležitějších objevitelů ➤ objasní pojmy reformace a protireformace, seznámí se s nejdůležitějšími reformátory a jejich názory ➤ popíše počátky vlády Habsburků v českém státě ➤ vyjmenuje jednotlivé fáze války, zaměří se na české stavovské povstání, popíše jeho průběh a určí rozhodující bitvu, popíše důsledky porážky českého stavovského povstání ➤ seznámí se s dalším průběhem třicetileté války ➤ vyjmenuje některé významné osobnosti ve válce ➤ zamyslí se nad jejími důsledky ➤ charakterizuje změny v anglickém hospodářství ➤ vyjmenuje některé Stuartovce a zamyslí se nad způsobem jejich vlády ➤ objasní příčiny anglické revoluce a popíše průběh ➤ vysvětlí pojem konstituční monarchie ➤ vyjmenuje některé architektonické slohy této doby, příklady některých staveb se pokusí vyhledat v dostupné literatuře ➤ uvede jména některých významných umělců a přiřadí k nim umělecký obor ➤ uvede příklady některých vědců a určí obor jejich bádání, seznámí se s pojmem osvícenství 	<p>Objevné plavby Reformační hnutí v Evropě český stát v habsburské monarchii Třicetiletá válka Anglie v 16.-17.st. Umění a kultura Rozvoj vědy</p>	<p>MuV LV</p>
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí důležité změny ve vybraných zemích, jmenuje jejich nejdůležitější panovníky, zaměří se na reformy Marie Terezie a Josefa II. v habsburské monarchii ➤ popíše zformování USA ➤ objasní příčiny francouzské revoluce a seznámí se s jejím průběhem a výsledkem ➤ charakterizuje život Napoleona Bonaparta, popíše jeho cíle, války a konec, objasní úlohu Vídeňského kongresu ➤ objasní pozici Metternicha, vysvětlí cíle národního obrození, vyjmenuje představitele ➤ popíše snahy o sjednocení ve vybraných zemích, zaměří se na revoluci v habsburské monarchii ➤ v základech se seznámí s národně osvobozenecím bojem ve V Evropě ➤ popíše průběh a důsledky války, pochopí princip otrokářství ➤ charakterizuje průběh sjednocení v Itálii a Německu, nastíní různé politické názory ➤ vysvětlí pojem bachovský absolutismus, popíše vývoj v monarchii až po rakousko-uherské vyrovnání, objasní tento pojem 	<p>Historický vývoj ve vybraných zemích na konci 17.st. a v 18.st. Velká francouzská revoluce Napoleonské války České země v době národního obrození Revoluční rok 1848 Východní Evropa Občanská válka v USA Sjednocení Itálie a Německa Vývoj v habsburské monarchii po r.1848</p>	

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
Moderní doba		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje nejsilnější světové mocnosti a objasní pojem 2. průmyslová revoluce ➤ vysvětlí příčiny vzniku 1. sv. války a časově ji vymezí, určí zneprátelené strany, popíše průběh války, zamyslí se nad důsledky pro další uspořádání světa ➤ vyjmenuje nově vzniklé státy, popíše vznik Československa ➤ seznámí se s versailles. systémem mezinárodních vztahů, zhodnotí význam Společnosti národů ➤ popíše formování demokracie v ČSR ➤ popíše stalinskou éru v Sovětském svazu, charakterizuje totalitní systémy v některých zemích a objasní pojmy fašismus, nacismus, komunismus pokusí se vybrat zástupce zemí a lokalizovat na mapě ➤ definuje pojem rasismus a uvede příklady v Z Evropě ➤ popíše vztahy Německa a ovládnutí ČSR, vysvětlí důsledky s tzv. mnichovské dohody pro ČSR ➤ časově vymezí 2. sv. válku, objasní příčiny jejího vzniku, jmenuje zneprátelené mocnosti ➤ popíše průběh a důsledky války, zhodnotí důsledky 2. sv.v. na další vývoj a uspořádání Evropy ➤ charakterizuje život v okupované ČSR, popíše způsoby odporu proti okupaci u nás 	<p>Vývoj ve světě a v českých zemích po r.1871 světová válka Vznik ČSR Situace ve světě po 1.sv.válce Počátky ČSR Události a vývoj ve světě po 1.sv.v. Rasismus Ohrožení ČSR rasismem světová válka ČSR za 2.sv.války</p>	MuV EP
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje vítězné mocnosti a naznačí spory při jednání o uspořádání světa ➤ vyjmenuje některé velké hospodářské a vojenské organizace a objasní jejich význam ➤ objasní pojem dekolonizace, vyjmenuje snahy některých národů Asie a Afriky získat samostatnost ➤ v základních meznících charakterizuje vývoj v ČSR po r.1945 	<p>Uspořádání světa po 2.sv.v. Mezinárodně-politické změny ve světě po 2.sv.v. Proces dekolonizace ve světě a vznik nových států Vývoj v ČSR po r.1945</p>	VMEGS JE

5.5.2 *Výchova k občanství*

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obor je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací obsah navazuje na poznatky o společnosti získané na 1. stupni v oblasti Člověk a jeho svět (tematický okruh Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás). V tomto předmětu se u žáků formulují znalosti, schopnosti, dovednosti i postoje důležité pro život ve společnosti (ať už malé nebo velké). Výchova k občanství otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Obsah předmětu je členěn do těchto tematických okruhů, které se vzájemně doplňují a logicky propojují:

- Člověk ve společnosti – žáci rozvíjejí schopnosti porozumět každodennímu životu a aktivně se do něj zapojovat, získat přehled o společenských problémech, uplatňovat aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávat otázky obrany státu, učí se úctě k vlastnímu národu, různým etnikům;
- Člověk jako jedinec – žáci utvářejí a rozvíjejí svou osobnost, akceptují odlišnosti osobnosti druhých lidí, utvářejí si pozitivní vztah k sobě samému;
- Stát a hospodářství – žáci se orientují v ekonomických informacích, se kterými se setkávají v průběhu života a v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci;
- Stát a právo – žáci uplatňují vhodné komunikační prostředky k obhájení vlastních práv, rozpoznají názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost a podporující nedemokratické principy;
- Mezinárodní vztahy, globální svět – žáci se orientují v aktuálním dění v ČR, EU, NATO i ve světě, chápou důležitost zapojení ČR do mezinárodních organizací. Rozvíjí vědomí přináležítosti k evropskému civilizačnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

Vyučovací předmět je realizován ve všech ročnících s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět nevyužívá možnosti posílení disponibilními hodinami. Výuka probíhá ve třídách, výjimečně v učebně informatiky. Obsahy se v některých případech prolínají, proto je způsob osvojování kombinovaný (lineární i cyklický). Metody a formy výuky se volí podle podmínek, aktuální potřeby a momentální situace ve třídě. Základem výuky je partnerský přístup, který je nutný pro rozvíjení demokratické atmosféry ve třídě. Je vytvářen dostatečný prostor pro vzájemnou diskusi a spolupráci. Dílčí cíle rozvíjejí afektivní doménu učení (tj. učení postupů v oblasti chování, prožívání citů atd.).

Vzdělávací obsah předmětu úzce souvisí s vzdělávacím předmětem Člověk a svět práce (Svět práce) hlavně v tematickém okruhu: Člověk jako jedinec; Stát a hospodářství – rozvíjí a prohlubuje poznatky v rámci sebehodnocení osobnosti a dalšího využití pro vlastní výběr povolání. Velmi těsný vztah má také se vzdělávacím obsahem předmětu Dějepis (Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury; Moderní doba; Rozdělený a integrující se svět) v tematickém okruhu: Stát a právo a Mezinárodní vztahy, globální svět – v hledání historických podobností dějů, které ovlivnily současný světový vývoj.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální vývoj (v tematickém okruhu Člověk jako jedinec, Člověk ve společnosti) – témata související s osobnostním vývojem jedince, sebepoznáním, lidským setkáním a vývojem morálních hodnot; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (v tematickém okruhu Mezinárodní vztahy, globální svět) – témata vedou k pochopení multikulturního světa, principům tolerantního chování; Mediální výchova – témata směřují ke kritickému myšlení, náhledu na informace v hromadných sdělovacích prostředcích, ověřování pravdivosti a odkrývání manipulativního chování;

nejtěsnější vazbu má s průřezovým tématem Výchova demokratického občana, kterou naplňuje ve všech tematických okruzích – témata souvisejí s principy demokracie, propagací demokratických postupů ve společnosti i v rámci školy.

Součástí vzdělávacího oboru Výchova k občanství jsou nová vzdělávací témata RVP Finanční gramotnost, Korupce a Obrana vlasti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

učitelé

- umožňují v hodině práci s odbornou literaturou, knihami, encyklopediemi aj.; vyhledávat a třídit informace z různých pramenů; hledat významy cizích slov a následně je uplatňovat
- vedou žáky k plánování, organizování si svého vlastního učení
- poskytují prostor k využití znalostí z jiných předmětů v kontextu společenských věd
- přibližují učivo pomocí vhodných příkladů ze života, z jejich vlastních zkušeností
- zařazují rozmanité aktivity učení se
- zadávají takové úkoly, při kterých žák může sledovat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

učitelé

- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- pomáhají při hledání odpovědi na otázky problémových situací
- vedou žáky k předcházení konfliktním situacím, nakonec i k jejich účinnému řešení
- zařazují metody, při kterých dochází k objevům, řešení, a umožňují volbu různých způsobů řešení v rámci sociálních minisituací
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

učitelé

- vytvářejí schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského i společenskovedního charakteru
- vytvářejí prostor pro otevřený dialog, diskusi i spolupráci
- učí správné argumentaci, podložení informací poznatky
- podporují samostatné vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

učitelé

- zařazují práce ve skupinách, podporují v nich vzájemnou pomoc i spolupráci, vyžadují dodržování pravidel práce v týmu, dbají na zařazení všech žáků do týmové práce
- vytvářejí místo na diskusi a debatu ve skupině i celé třídě, dbají, aby komunikace všech členů skupiny byla dostupná
- dohlížejí na navazování a respektování sociálních vazeb mezi žáky, zasahují v případě negativního chování žáka

Kompetence občanské

učitelé

- umožňují podílet se na fungování participační organizace žakovského parlamentu
- podněcují žáky k osobní angažovanosti v rámci společenského dění
- vytvářejí příležitosti pro spolupráci se správnými orgány nebo jinými institucemi
- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

učitelé

- seznamují žáky se vzdělávacím systémem ČR, pomáhají hledat cestu k jeho uplatnění
- nabízejí spoustu situací, kde žák může vybírat různé nástroje, materiály, postupy k řešení
- vyžadují šetrné zacházení s nástroji, materiály a vybavením
- učí žáky plánovat, vyžadují dodržování zadaného termínu, stanovených pravidel práce

Vzdělávací obsah předmětu:

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizuje polohu, vybavení školy, pozoruje dění ve škole ➤ seznámí se s organizací ve škole, pravidly, právy a povinnostmi žáků, s fungováním žakovského parlamentu ➤ pochopí význam vzdělání, popíše vzdělávací soustavu ČR ➤ vyhledá město na mapě, vymezí region, pomocí plánu lokalizuje bydliště ➤ tvoří plán města, využívá naučené symboly, zaznamenává důležité instituce ve městě ➤ vybírá a hodnotí přírodní a kulturní památky regionu, pocítí důležitost jejich ochrany ➤ seznámí se s org. Magistrátu, pochopí význam práce, volební systém, posoudí pravomoc primátora ➤ učí se, jak komunikovat s úředníky ➤ vyhledává informace z knih, novin ➤ hodnotí význam města, získává hrdost k němu ➤ lokalizuje zemi v Evropě, vybírá podobné i odlišné znaky s našimi sousedy ➤ vyjmenuje státní i evropské symboly, vysvětlí jejich účel, uvádí příklady jejich využití ➤ porozumí rozdělení moci ve státě, posoudí pravomoci prezidenta, uvádí příklady našich prezidentů ➤ hledá významné kulturní památky, orientuje se v plánu, porovnává význam hl. města se svým bydlištěm ➤ vyjmenuje nár. menšiny u nás, pokusí se o definici národa, pochopí pojem diskriminace, v rámci možností proti ní vystupuje ➤ připraví přehled pozdravů v cizím jazyce, porovnává, hledá příbuznosti, seznamuje se s indoevropskými jazyky ➤ vytváří myšlenkovou mapu význam. osobností, navrhne vynález - zlepšovák ➤ v encyklopediích vybírá příklady českých vlastenců, pokusí se vysvětlit vlastními slovy pojem vlastenectví ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů	<p>Naše škola Práva a povinnosti ve škole – Charta třídy Škola dříve a dnes Naše město, postavení města v regionu Plán Přírodní a kulturní památky Instituce a úřady Významní rodáci, osobnosti Dějiny města Naše vlast Naši sousedé Státní symboly Prezident, dělení moci Praha Obyvatelstvo Národnostní menšiny Mateřský jazyk Osobnosti, výrobky, vynálezy Vlastenectví Kultura Kultura nehmotná Kultura hmotná Mediální kultura</p>	<p>VDO OSŠ , POPŽ MuV EP , M MeV SMS OSV ŘPRD VMEGS ES , OES EV VČP</p>

<p>nacionalismu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ klasifikuje pojem kultura, uvádí příklady hmotné, nehmotné, movité i nemovité kultury ➤ vštěpuje si základy slušného chování, snaží se podle nich i chovat ➤ z historie ČR vyhledává životní události, dále je zpracovává formou komiksu ➤ orientuje se v kulturních institucích ➤ shromažďuje informace o médiích, hledá mezi nimi rozdíly, rozpozná bulvární časopis ➤ vyhledává podle svého zájmu kulturní akce v regionálních novinách ➤ provádí průzkum vlivu reklamy na člověka, hodnotí dosažené výsledky 		
STÁT A PRÁVO		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí rozdělení moci ve státě, posoudí pravomoci prezidenta, uvádí příklady našich prezidentů 		VDO OOSS , POPŽ
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí a na příkladech doloží způsoby získávání i ztráty peněz ➤ rozdělí druhy majetku podle vlastníka ➤ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování, vystupuje proti němu ➤ sleduje vývoj a podoby peněz v dějinách 	<p>majetek, vlastnictví - formy vlastnictví</p> <p>peníze - funkce a podoby peněz</p>	

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
STÁT A PRÁVO		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ hledá podobné i odlišné znaky lidí, pochopí význam vzniku práv, objasní jeho potřebu ➤ rozlišuje formy států, popisuje typy vlád a fungování práv v jednotlivých formách státního zřízení ➤ zná svá základní lidská práva, dokáže je uplatnit, rozpozná nedemokratická práva, pokusí se formulovat práva a povinnosti žáků ve škole ➤ rozpozná konflikt a dokáže ho řešit ➤ posuzuje význam ochrany lidských práv ➤ uvede příklady dokumentů o lidských právech, vysvětlí rozdíl mezi ratifikací a podpisem, porovnává rozdíly dětských práv a práv dospělých 	<p>Rovnost a nerovnost lidí, Vznik práv Práva a povinnosti Charta třídy Historické typy států a vývoj práv Konflikty práv Dokumenty o právech</p>	VDO PD
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomocí dostupné literatury vyhledá příklady velkých osobností, idolů, posoudí a obhájí jejich výjimečnost, seznamuje se se znaky osobnosti 	<p>Osobnost Koloběh života Změny člověka</p>	OSV RSP , PL , ŘPRD

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří schéma koloběhu života, učí se rozpoznávat jednotlivé etapy vývoje člověka ➤ posuzuje a hodnotí, k jakým změnám dochází během života ➤ pozná způsoby sebehodnocení, pokouší se zdravě sebehodnotit, pěstuje k sobě samému sebeúctu ➤ vyzkouší si různé techniky podpory sebeúcty, pokouší se reálnému sebehodnocení ➤ hledá podobné a odlišné znaky obyvatel, pozná projevy stereotypního myšlení, předsudků ➤ vysvětlí rozdíl mezi schopností, dovedností a postoji, prověří způsoby svého rozhodování, přemýšlí o své budoucnosti ➤ popíše znaky skupiny (party), klasifikuje a porovnává různé skupiny (formální, neformální, homogenní, heterogenní) ➤ objasní role ve skupině, pochopí principy chování jednotlivých rolí ➤ zkouší různé komunikační techniky, dělí je do skupin 	<p>Já Vlastnosti Sebehodnocení, sebeúcta Ty Schopnost a dovednost Sociální skupiny Morálka, chování Komunikace</p>	
ČLOVĚK A PŘÍRODA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje různé druhy přírodních krajín, vybere a popíše krajiny typické pro naši Zemi ➤ porovnává problémy jednotlivých krajín, pochopí důsledky globálního řetězce, vytváří myšlenkovou mapu globálních problémů ➤ zná zp. ochrany přírody, vyhledává příklady, zná některé chráněné druhy rostlinstva a živočišstva 	<p>Přírodní krajiny Globální problémy Ochrana přírody</p>	<p>EV ŽP , VČP</p>
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ hledá zajímavosti ČR, klasifikuje je do skupin, uvede příklady mater. a duchovního bohatství ➤ objasní pojmy: vlastenec, emigrant, exulant, uvede příklady českých osobností, pomocí znaků národa se pokouší vytvořit definici národa ➤ pomocí dějepisné mapy vyvodí rozmístění národnostních menšin na našem území, vysvětlí rozdíl mezi majoritou, minoritou ➤ zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti (rasismus, xenofobie, extremistické projevy) 	<p>Národní bohatství Národ Národnostní menšiny</p>	<p>MuV EP , PSSS</p>
MORÁLNÍ ROZVOJ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní pojem etika ➤ rozezná morální a nemorální chování ➤ pokusí se vytvořit morální kodex žáka 	<p>zásady lidského soužití - morálka a mravnost pravidla chování</p>	<p>MuV, PSSS OSV, HPPE</p>

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
STÁT A PRÁVO		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná souvislosti mezi právy a odpovědností ➤ pochopí podstatu práva, pozná důležitost orientace v právnických vztazích ➤ chápe pojmy fyzická a právnická osoba, předmět a obsah práva ➤ pochopí hierarchii a vývoj právních norem, seznámí se s právním řádem, graficky znázorní právní řád podle právní síly ➤ rozliší právní předpisy, vysvětlí jejich smysl, projeví schopnost účastnit se věci veřejných ➤ pozná základní typy práv a jejich různorodost, rozlišuje právo veřejné a soukromé, charakterizuje jednotlivá právní odvětví ➤ vyjmenuje podmínky pro získání občanství v naší zemi ➤ snaží se vcítit do role uprchlíka, pochopí důvody útěků cizinců za hranice ➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ➤ vyjádří vlastními slovy pojmy: restituce, katastrální úřad ➤ ví, co jsou smlouvy a jak vznikají, pochopí jejich význam, dokáže sestavit smlouvu ➤ zná práva spotřebitele při reklamaci, dokáže slušně a jasně formulovat reklamaci, obhájit názor i přes nepochopení druhé strany ➤ rozlišuje smluvní a zákonné pojištění, ví, na koho se má obrátit s pojistnou smlouvou ➤ uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, vysvětlí pojmy solidarita, charita, uvádí příklady charitativních organizací ➤ seznamuje se s pojmy přestupek, trestný čin, pochopí jejich rozdíl ➤ pokusí se vcítit do role okradeného svědka ➤ rozlišuje způsobilost k právům a právním povinnostem, objasní jejich rozdíl ➤ rozčleňuje druhy trestných činů podle závažnosti, dokáže vyvodit odp. trest, obhájí svůj názor ➤ seznámí se s pravidly soudního jednání, pokusí se vcítit do rolí účastníků trestního řízení u soudu ➤ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání ➤ seznamuje se s hlavním účelem manželství, pochopí rozdíl církevní a civilní formy, vyjmenuje důvody nezákonného manželství ➤ zaujme zodpovědný postoj k rodičovství, pochopí obsah, účel a smysl právní úpravy vyživovací 	Práva a povinnosti Právo jako systém Normativní systém společnosti Druhy práv Občanské právo Občanství Uprchlíci, cizinci Smlouvy Reklamace Pojištění Sociální příspěvky Trestní právo Trestný čin, přestupek Cestovatel Jirka Druhy trestných činů Soudnictví Korupce Rodinné právo Vznik manželství Rodičovství Zánik manželství	VDO OOSS MuV LV

povinnosti rodičů ➤ pozná způsoby zániku manželství		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
➤ pozná znaky a rysy osobnosti, vyhledává v dostupné literatuře světové osobnosti různých oborů, národností ➤ sleduje citový, rozumový a sociální vývoj člověka, zařazuje do stupně vývoje ➤ klasifikuje city, posoudí vliv na osobu, pomocí testů zjistí typ osobnosti (pesimista, optimista), míru empatie ➤ objasní pojmy počitek, čítí, vjem ➤ vysvětlí fungování myšlenkových operací, vyzkouší si možnosti své paměti ➤ rozlišuje způsoby učení, vybere si svůj styl, navrhne svůj plán učení ➤ popíše typy temperamentu, jejich vliv na osobu ➤ klasifikuje možné způsoby chování, jednání podle typu osobnosti, učí se respektovat odlišnosti ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů a překonávání překážek ➤ učí se, jak lze usměrňovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet přednosti a překonávat nedostatky	Osobnost Vývojové etapy člověka Citový vývoj člověka Paměť, myšlení Učení Charakter a temperament Typologie osobnosti	OSV RSP , PL , ŘPRD
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
STÁT A PRÁVO		
➤ rozlišuje a na příkladech vysvětluje podmínky vzniku státu, orientuje se v teoriích jejich vzniku ➤ vyjmenuje základní znaky státu, používá a objasní pojmy svrchovanost (státní suverenita), ozbrojená moc ➤ rozliší formy státu podle vykonavatele státní moci, osoby v čele státu, centra řízení ➤ rozlišuje státy demokratické a totalitní, aplikuje znaky státu, osvojí si základní demokratické principy ➤ uvědomí si význam voleb a účasti na nich, vysvětlí základní zásady volebního práva, pasivní a aktivní volební právo ➤ vysvětluje princip dělení státní moci, pracuje s Ústavou ČR, pozná soustavu orgánů st. moci ➤ uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí a krajů ➤ umí rozlišit politické strany, klasifikuje je, pochopí činnost a účel ➤ rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu, vyjádří své možnosti pomoci lidem v nouzi	Důvody vzniku států Znaky státu Formy státu Demokracie a totalita Volby Rozdělení moci Samospráva Politika Obrana státu Národ, národnosti ve státě, pojmy	VDO OOSS , FOPŽ, PD

<ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopí nutnost dodržování zásad soužití s lidmi jiného etnika, náboženství, uvědomí si, že poznání způsobu života je nezbytné pro respektování odlišností 		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznají základní typy a různorodost hromadných prostředků, zkoumají účel a funkci ➤ pokouší se dešifrovat zprávy, odhadují předpojatost ➤ poznají způsoby reklamního průmyslu k ovlivnění osob ➤ zjistí, jaký vliv mají média na každodenní život 	Média Sledování médií Rozbor médií	MeV KČPPMS , IVMSR , SMS , VAMS, FVM, TMS
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí základním pojmům, objasní Maslowovu teorii potřeb, vysvětlí rozdíl mezi statky a službami a uvede příklady ➤ aplikuje znalosti dělení hospodářské společnosti na sektory, objasní potřeby jednotlivých výrobních sektorů ➤ pomocí knih vyhledá historii vývoje peněz, objasní funkci peněz, zajímá se o platební jednotky jiných států ➤ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení ➤ vysvětlí, jakou funkci plní banky, objasní pojmy: úrok placený a přijatý, úvěr, hypotéka, informuje se o možnostech služeb v různých bankách ➤ uvede a porovná nejobvyklejší způsob nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ➤ porozumí fungování trhu, uvažuje nad konkrétním chováním trhu, porovnává tržní ekonomiku s centrálně plánovanou ➤ objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz ➤ určí podmínky, které musí splnit každý, kdo chce podnikat, vyjmenuje oblasti podnikání, vysvětlí typy obchodních společností ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti ➤ uvádí příklady výdajů a příjmů státu, seznámí se s typy státního rozpočtu, pochopí, proč se platí daně a jak stát pomáhá občanům 	Potřeby Výroba Peníze Banky a jejich služby Trh a tržní hospodářství Podnikání Hospodaření Rozpočet domácnosti (úspory, investice, úvěry, splátková prodej, leasing) Rozpočet státu	

MEZINÁRODNÍ VZTAHY A GLOBÁLNÍ SVĚT

<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech z minulosti si uvědomí důvody začleňování ČR do mezinárodních struktur ➤ zdůvodní podmínky členství v organizacích, výhody a nevýhody plynoucí ze členství v mezinárodních strukturách, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích ➤ klasifikuje mezinárodní organizace ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ➤ seznámí se z historií a strukturou OSN, dokáže uvést příklady činností OSN ➤ uvede příklady mezinárodního terorismu včetně válek a zaujme vlastní postoj k možnostem jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru ➤ pochopí význam bezpečnosti státu, na základě znalostí z historie si uvědomí potřebu členství státu v NATO ➤ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ➤ uvede některé příklady globálních problémů a jejich možná řešení, uvede jejich souvislost s lokálními problémy 	<p>Nadnárodní společenství (mezinárodní organizace)</p> <p>EU</p> <p>Rada Evropy</p> <p>OSN</p> <p>Mezinárodní terorismus</p> <p>NATO</p> <p>Globalizace</p>	<p>VMEGS</p> <p>JE</p>
---	--	--------------------------------------

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika předmětu:

Předmět fyzika se zabývá studiem přírodních jevů, zákonitostí a procesů vyskytujících se v přírodě, v běžném životě a technické či technologické praxi.

Předmět využil posílení o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 8. a 9. ročníku.

Obsahově se předmět fyzika zaměřuje na :

- vlastnosti látek a těles
- pohyby a vzájemné působení těles
- mechanické vlastnosti kapalin a plynů
- světelné jevy
- elektromagnetické jevy
- energie, její přeměny a přenos
- zvukové jevy
- jaderná energie
- vesmír

Fyzikální poznávání má vždy složku racionální (teoretickou) a empirickou. Neustálá konfrontace teoretických a empirických poznatků a jejich vzájemná kontrola zabezpečují spolehlivé a vyvíjející se fyzikální poznávání.

- Empirická složka žákova poznávání se bude ve výuce fyziky vytvářet jednak při sledování demonstračních experimentů, jednak vlastnoručním prováděním pokusů (včetně laboratorních úloh).
- Racionální složka žákova poznávání se formuje v průběhu učitelova výkladu různých fyzikálních jevů, procesů a zákonitostí, během řešení fyzikálních problémů a úloh žákem a v diskusích k nejrůznějším fyzikálním otázkám. Obě složky výuky se budou u žáka průběžně prolínat a ovlivňovat.

Vyučovací předmět fyzika má časovou dotaci v 7. až 9. ročníku 2 hodiny týdně. V 6. ročníku 1 hodinu týdně. Z této dotace se na každou laboratorní práci věnují 2 hodiny.

V 6. a 9. ročníku vypracováváme 2 laboratorní úlohy, v 7. a 8. ročníku 4 laboratorní úlohy.

Výuka fyziky probíhá převážně v posluchárně fyziky, o kterou se dělí s předmětem chemie, jinak ve třídě.

Do vyučovacího předmětu fyzika jsou zařazena průřezová témata:

především Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, ostatní průřezová témata jen příležitostně.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

učitelé :

- provádí opakovaně individuálně nebo ve skupinách pozorování fyzikálních těles nebo jevů
- hovoří o pozorovaném, učí třídít a propojovat informace, rozlišovat a vyvozovat závěry o fyzikální podstatě pozorovaných jevů nebo jejich průběhu
- učí měřit fyzikální vlastnosti těles, zapisovat naměřené hodnoty do tabulek, porovnávat své výsledky se spolužáky, hodnotit své výsledky
- zadávají takové úlohy, činnosti, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony, svůj pokrok a které mohou použít v praktickém životě

- využívají rozmanité metody a formy učení
- nechávají žáky vysvětlovat pozorované jevy vlastním způsobem, klást si otázky, hledat na ně odpovědi, hledat a řešit praktické problémy
- umožňují žákům prakticky poznávat a porozumět hlavním fyzikálním veličinám, naučí je určovat jejich základní jednotky

Kompetence k řešení problémů:

Učitelé :

- dbají na to, aby výuka byla u každé látky, která to umožňuje, praktická a aby žáci měli možnost individuálně experimentovat
- nechají žáky samostatně měřit hodnoty fyzikálních veličin, připravovat si různé materiály a jednoduché pomůcky k pokusům
- umožní žákům promýšlet a plánovat způsob provedení pracovních postupů
- učí využívat matematických prostředků k záznamu výsledků a průběhu pozorování
- vyžadují vyslovování domněnek o pozorovaných jevech
- umožní žákům vyhledávat informace vhodné k řešení problému a volit různé způsoby řešení
- nechají žáka obhajovat své závěry a svá rozhodnutí
- ukazují nebo připravují dostatek problémových situací souvisejících s učivem tak, aby bylo možné uplatňovat poznané metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání žáků

Kompetence komunikativní:

Učitelé :

- podporují u žáků samostatné vyjadřování svých názorů, třeba ve formě domněnek k probíraným fyzikálním jevům
- učí popisovat situace při experimentování, dotazovat se na vzniklé nejasnosti diskutovat se spolužáky, sledovat jejich závěry
- umožňují porovnávat výsledky žáka se závěry spolužáků, argumentovat, obhajovat, poučit se od druhých, naslouchat upřesněním učitele
- vyžadují poznávání nových odborných názvů veličin, jejich jednotek a postupné odborné a správné vyjadřování
- doporučují využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci se spolužáky, rodinou a okolním světem
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě (dodržovat vžitá konvence a pravidla)

Kompetence pracovní:

Učitelé :

- podporují získávání zručnosti při sestavování pokusů a získávání schopnosti uvážít vhodný výběr vhodných pomůcek, nástrojů a materiálů
- vyžadují plnění povinností, postupů, termínů a dodržování vymezených pravidel a učí reagovat žáky bez obav ze změny nebo neúspěchu
- doporučují některé pomůcky připravovat v sešitech nebo sami doma
- vyžadují přemýšlet nad svou prací, rozhodovat se, využívat svých dosavadních znalostí a zkušeností ke koncentraci a soustředění
- zdůrazňují bezpečnost při různých činnostech
- vyžadují šetrné zacházení s nástroji i materiály
- vedou žáky k organizaci své práce, plánování

Kompetence sociální a personální:

Učitelé :

- zadávají úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- dávají žákům možnost podílet se společně s učitelem na vytvoření pravidel pro práci ve skupině

- vyžadují při práci ve skupině od žáků převzít určitou roli, za kterou každý žák sám zodpovídá (jeden připraví materiál, druhý sestavuje pokus, třetí vede záznam o měření nebo pozorování apod.)
- vyzývají k příspěvkům k diskusi o prováděném úkolu nebo o pozorovaném fyzikálním jevu ve své skupině i v kolektivu třídy
- přispívají na utváření příjemné atmosféry v týmu, žáky přitom vedou k ohleduplnosti a k uznávání druhých a podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- podporují vytváření pozitivní představy žáka o sobě samém, docházení ke správným závěrům, k úspěšnému provádění pokusů a vyslovování názorů

Kompetence občanská:

Učitelé :

- dávají žákům možnost, aby se sami rozhodovali, aby si uvědomovali, které dovednosti již dobře ovládají, co ještě potřebují učinit a zjistit
- chápou, že když žákům dodají důvěru, budou k pokusům přistupovat zodpovědně a své úkoly zvládnou dobře
- vedou žáky k zodpovědnému vztahu ke svému zdraví i přírodě
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Vzdělávací obsah předmětu:

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
LÁTKY A TĚLESA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí několik těles a látek, zná jejich použití ➤ rozlišuje látky dle skupenství, chápe rozdíl stavby látek ➤ načrtne model atomu a molekuly, určí prvek a sloučeninu ➤ vyjmenuje hlavní jednotky měření, zná jejich díly, dovede použít vhodná měřidla, umí vypočítat aritm. průměr a odchylku, změří délku, objem i hmotnost ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit úkol při spolupráci ve skupině ➤ definuje jednotku hustoty a její díly, ví, co tyto jednotky určují, dovede vypočítat hustotu látky, zná vztahy mezi hustotou, hmotností a objemem, vypočítá hmotnost tělesa ➤ zná historii měření času, ví co je čas, zná jednotky času, orientuje se v měření času ➤ ví, jak se mění objem a délka těles při zahřívání či ochlazování, umí měřit teplotu těles, definuje jednotku teploty, zná druhy teploměřů a jejich princip 	<p>Tělesa a látky Složení látek, skupenství látek Atomy a molekuly Jednotky měření, porovnávání měření, měření pevných i kapalných těles Laboratorní práce č.1- hmotnost Hustota látky, její výpočet, Hmotnost tělesa a jeho výpočet Laboratorní práce č.2- hustota Historie i současnost měření času, jednotky času Změna objemu a délky těles při zahřívání nebo ochlazování Teploměr, jednotka teploty, měření teploty</p>	
POHYB TĚLES A SÍLY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede působení gravitač. síly na těleso ➤ nakreslí elektrické pole, předvede elektrování těles, zná chování elektrických nábojů ➤ popíše kladný a záporný iont 	<p>Gravitační síla a pole Elektrická síla, elektrování látek, elektrické pole a náboje</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná magnet, jeho póly a pole, ví, jak se chovají póly magnetu, určí, které látky magnet přitahuje, zhotoví dočasný a trvalý magnet ➤ rozumí magnetickému poli Země, určí zeměpisný sever kompasem či buzolou 	<p>Kladné a záporné ionty Magnetické pole a póly, magnety přírodní a umělé, magnetizace látky Magnetické pole Země</p>	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná jednoduché schematické značky, umí nakreslit elektrický obvod, sestrojí jednoduché elektrické obvody ➤ rozliší vodič a izolant el.proudu, zná jejich použití ➤ rozliší stejnosměrný a střídavý proud, zná zdroje napětí ➤ ví, k čemu slouží pojistka, definuje zkrat ➤ pochopí magnetické pole cívky, definuje elektromagnet, zná jeho užití ➤ ví co je blesk, umí se před bleskem chránit ➤ zná elektrické tepelné a světelné spotřebiče, umí je bezpečně používat, dokáže pomoci při úrazu elektrickým proudem 	<p>Elektrický obvod, elektrotechnické značky, Vodiče a izolanty el.proudu Elektrické napětí a proud Pojistka a zkrat Elektromagnet, užití elektromagnetu Blesk, ochrana před bleskem Tepelné a světelné elektrické spotřebiče Bezpečnost při zacházení s el. proudem, první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	
7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
POHYB TĚLES - SÍLY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozdělí klid a pohyb tělesa, zná druhy pohybu, rozumí pojmu trajektorie dráhy tělesa ➤ určí rovnoměrný pohyb tělesa, vypočítá rychlost i dráhu tělesa, vypočítá průměrnou rychlost tělesa ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit úkol při spolupráci ve skupině ➤ určí, co je síla, dovede znázornit sílu, změří a vypočítat gravitační sílu tělesa ➤ graficky i početně najde výslednici skládání sil stejného i opačného směru, rozezná rovnováhu dvou sil, určí těžiště tělesa, chápe, na čem závisí poloha těžiště, pozná klid tělesa vzhledem k těžišti ➤ vyjmenuje Newtonovy zákony, dovede je vysvětlit na jednoduchých situacích ➤ popíše páku, zná otáčivý účinek síly páky a dovede ho využít v praxi, vypočítá moment síly, určí, kdy je páka v rovnováze, zná kladky ➤ ví, co je tlaková síla, vysvětlí tlak, umí vypočítat tlak, uvede příklady tlaku v praxi ➤ chápe třecí sílu, dovede ji změřit, uvede významné příklady třecí síly v praxi 	<p>Klid a pohyb tělesa, trajektorie, druhy pohybu, Rychlost a dráha pohybu rovnoměrného, průměrná rychlost pohybu tělesa Laboratorní práce č.1- průměrná rychl. pohybu nerovnoměrného Znázornění síly, gravitační síla a hmotnost tělesa Skládání dvou sil stejného i opačného směru, rovnováha dvou sil, těžiště tělesa Newtonovy pohybové zákony Účinek síly na těleso otáčivé kolem osy,páka,rovnovážná poloha páky, užití páky, kladky Laboratorní práce č.2 – ověření podmínek rovnováhy na páce</p>	

	<p>Deformační účinky síly, tlaková síla, tlak, tlak v praxi</p> <p>Třecí síla a její měření, význam pro pohyb v denní i technické Praxi</p>	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje mechanické vlastnosti kapalin, pochopí a vysvětlí Pascalův zákon, pochopí hydraulické zařízení, zná účinky zemské gravitace na kapalinu, vypočítá tlakovou sílu na dno a plochy ponořené v kapalině, umí vypočítat hydrostatický tlak kapaliny ➤ rozumí vztlakové síle v kapalině, pochopí a vysvětlí Archimédův zákon, určí, jak se chová stejnorodé těleso v kapalině, vysvětlí plování nestejnorodých těles ➤ vyjmenuje mechanické vlastnosti plynů, popíše atmosféru Země, ví, jak a čím se měří atmosférický tlak, vysvětlí změny atm.tlaku, definuje tlak v uzavřené nádobě, zná, co je a k čemu slouží manometr ➤ porozumí vztlakové síle působící na tělesa v atmosféře, zná, jaký zákon platí pro vztlakovou sílu působící na těl. v atmosféře ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit úkol při spolupráci ve skupině 	<p>Mechanické vlastnosti kapalin, Pascalův zákon, hydraulická zařízení, účinky grav.síly Země na kapalinu, tlaková síla na dno a plochy v nádobě s kapalinou, hydrostatický tlak</p> <p>Vztlaková síla působící na těleso v kapalině, Archimédův zákon, stejnorodé a nestejnorodé těleso v kapalině</p> <p>Mechanické vlastnosti plynů, atmosféra Země, atmosf.tlak, měření a změny atmosf.tlaku, tlak plynů v uzavřené nádobě, manometr</p> <p>Vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země</p> <p>Laboratorní práce č.3 -určí obj. pevného těl.Archiméd.zákonem</p>	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozdělí světelné zdroje, vyjmenuje druhy optického prostředí, popíše šíření světla, vysvětlí měsíční fáze, nakreslí vznik stínu, polostínu, rozezná plný stín od vrženého, rozumí zatmění Slunce a Měsíce ➤ zná rychlost světla ve vakuu ➤ zná zákon odrazu světla, popíše zobrazení rovinným zrcadlem, zná druhy zrcadel, vysvětlí použití zrcadel v praxi ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit zadaný úkol ➤ ví, kde nastává lom světla, popíše vlastními slovy lom světla ke kolmici a od kolmice, zná druhy čoček a jejich vlastnosti, nakreslí zobrazení předmětu spojkou, popíše užití čoček v praxi, zná optické vlastnosti oka 	<p>Světelné zdroje, šíření světla, měsíční fáze, stín, zatmění Slunce a Měsíce</p> <p>Rychlost světla</p> <p>Odras světla, zákon odrazu světla, zobrazení rovinným zrcadlem, zrcadla v praxi</p> <p>Laboratorní práce č.4- zobraz předmět současně ve dvou rovinných zrcadlech</p> <p>Lom světla, čočky, zobrazení předmětu čočkami, optické vlastnosti oka</p> <p>Rozklad slunečního světla</p>	

➤ popíše spojité a hranolové spektrum slunečního světla, vysvětlí duhu	optickým hranolem	
8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ENERGIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje práci a výkon, vypočítá jednoduché příklady, popíše druhy kladek a jejich využití, ví, co je účinnost ➤ vysvětlí pohybovou energii tělesa, hledá souvislost mezi prací a pohybovou energií, používá symboly (značku EK a jednotku J), objasní polohovou energii (ví, kdy je polohová energie nulová), rozumí polohové energii pružnosti, řeší jednoduché příklady ➤ rozumí částicovému složení látek, vysvětlí chování částic v různých látkách, objasní Brownův pohyb ➤ vysvětlí chování tělesa následkem tření, pozoruje tepelnou výměnu ve vodičích a izolantech i v různých látkách ➤ pracuje s měrnou tepelnou kapacitou látek, vypočítá jednoduché příklady tepla přijatého i odevzdaného ➤ rozumí tepelnému záření, chápe ekologický význam slunečního záření, vyjmenuje, na čem závisí tepelné záření ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit úkol při spolupráci ve skupině ➤ vlastními slovy popíše probíhající děje v látkách (var, tání, tuhnutí), rozumí vypařování kapaliny ➤ zná druhy pístových spalovacích motorů, rozumí jejich účinnosti a ekologii ➤ rozumí elektrickým nábojům i poli, zná jednotku náboje, rozliší vodič a izolant v elektrickém poli, nakreslí siločáry elektrického pole ➤ zná druhy elektrického proudu, vysvětlí, co je elektrický proud, zná jeho vznik, změní elektrické napětí i proud, vyjmenuje hlavní zdroje obou druhů elektrického napětí ➤ používá Ohmův zákon, vysvětlí, co je elektrický odpor ➤ zná závislosti vlastností vodiče na výsledném odporu ➤ vysvětlí zapojení rezistorů za sebou i vedle sebe ➤ chápe význam elektrické energie, dovede použít reostat, vysvětlí, co je dělič napětí ➤ vypočítá jedn. elektrickou práci a výkon ➤ vysvětlí, co je zdroj zvuku, zná zvuková prostředí, objasní tón a jeho výšku, popíše ucho 	Práce, zvedání tělesa kladkami, výkon, výpočet práce z výkonu a času, účinnost Pohybová energie tělesa, polohová energie tělesa, vzájemná přeměna obou energií Složení látek Teplo Tepelná výměna Měření tepla Tepelné záření Laboratorní práce č.1-teplo přijaté, odevzdané Přeměny skupenství Kapalnění, pístové spalovací motory Laboratorní práce č.2-určí měrné skupenské teplo, tání ledu Elektrický náboj, elektrické pole Elektrický proud, měříme elektrický proud a napětí, zdroje elektrického napětí Laboratorní práce č.3-měření elektrického proudu a napětí Ohmův zákon, elektrický odpor Laboratorní práce č.4-určí elektrický odpor rezistoru Závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče, výsledný odpor rezistorů spojených za sebou a vedle sebe Energie Zvuk, - tón, odraz	EV ZPŽ , ŽP, VČP

jako přijímač zvuku, objasní nucené chvění a rezonanci, popíše ozvěnu, zná nebezpečí nadměrného hluku, zná ochranu před nadměrným hlukem		
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet, zná jeho využití, popíše elektromotor, určí jeho hlavní části, pochopí elektromag.indukci, dokáže ji vysvětlit ➤ vysvětlí, kde a jak vzniká střídavý proud, změří střídavý proud i napětí, popíše transformátor, dovede vypočítat transformační poměr, chápe, k čemu slouží, zná rozvodnou elektrickou síť ➤ určí elektrolyty, objasní, čím je tvořen elektrický proud v kapalinách, vysvětlí ionizaci vzduchu, popíše elektrický proud ➤ objasní, na čem závisí odpor polovodičů, popíše polovodiče typu N a P, vysvětlí diodu jako usměrňovač, vyjmenuje součástky s jedním přechodem PN ➤ zná domácí elektrické spotřebiče a umí s nimi zacházet, dovede se chránit před úrazem elektrickým proudem, zajistí první pomoc při úrazu elektrickým proudem 	<p>Magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet, jeho užití, elektromotor, elektromagnetická indukce</p> <p>Vznik střídavého proudu, měření střídavého proudu a napětí, transformátory, rozvodná elektrická síť</p> <p>Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech</p> <p>Jak lze měnit odpor polovodičů, polovodiče typu N a P, dioda, dioda jako usměrňovač, další součástky s jedním přechodem PN</p> <p>Elektrické spotřebiče v domácnosti a jejich bezpečné používání, ochrana před úrazem elektrickým proudem, první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	
ENERGIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí složení atomu, vyjmenuje druhy záření, vysvětlí, co je poločas přeměny, zná využití jaderného záření, chápe jaderné reakce, popíše jaderné reakce řízené i neřízené, umí popsat jadernou elektrárnu ➤ odůvodní důležitost používání jaderné energetiky, popíše ochranu před zářením 	<p>Atomová jádra, radioaktivita, využití jaderného záření, jaderné reakce, uvolňování jaderné energie, jaderný reaktor</p> <p>Jaderná energetika, ochrana před zářením</p>	EV ZPŽ , ŽP
VESMÍR		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše sluneční soustavu, zná její hlavní složky ➤ zná pojem galaxie, má přehled o stručné historii kosmonautiky 	<p>Sluneční soustava</p> <p>Naše Galaxie, kosmonautika</p>	

5.6.2 Chemie

Charakteristika předmětu:

Předmět Chemie navazuje na učivo prvouky a přírodovědy, je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zčásti s matematikou a výchovou ke zdraví (tematický okruh výživa).

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět s časovou dotací v 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 2 hodinu týdně.

Výuka probíhá většinou v odborné učebně nebo v kmenových třídách, někdy v učebně informatiky. Do výuky jsou začleněny laboratorní práce. Z důvodu bezpečnosti převažují demonstrační pokusy, výuka je obohacena audiovizuálními nahrávkami.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie je rozdělen do sedmi tematických okruhů:

- Pozorování, pokus a bezpečnost práce – žáci si osvojují dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a poznávají zásady bezpečné práce s chemikáliemi
- Směsi
- Částicové složení látek a chemické prvky
- Chemické reakce – žáci poznávají základní chemické pojmy a zákonitosti s využitím jednoduchých pokusů
- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny – získávají poznatky z různých oborů chemie
- Chemie a společnost – žáci se seznamují s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti

Do vyučovacího předmětu Chemie jsou zařazena průřezová témata:

Environmentální výchova (základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí), která se prolíná celým učivem, ostatní průřezová témata jsou zařazena jen příležitostně a je hlavně kladen důraz na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

Učitelé:

- vedou žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedou žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů, zápisů a značek
- dávají žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- věnují pozornost čtení s porozuměním, učí žáky pracovat s tabulkami
- zadávají úkoly, které řeší žáci doma pomocí jednoduchých bezpečných pokusů a úkoly, které mohou použít v praktickém životě
- motivují žáky různými zajímavými činnostmi ve vyučovacích hodinách (soutěže, testy, hry)
- používá vhodné učební pomůcky (učebnice, pracovní listy, encyklopedie, tabulky)
- zadávají úkoly a činnosti, při kterých žák může pozorovat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů:

Učitelé:

- předkládají problémové situace související s učivem chemie
- dávají žákům možnost volit různé způsoby řešení
- motivují žáky k obhajobě a zdůvodnění jejich postupů
- vedou žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů v běžné praxi a k vysvětlování jejich chemické podstaty
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- kladou důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní:

Učitelé:

- podněcují žáky k argumentaci a samostatnému vyjadřování
- zadávají takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- zadávají takové úkoly, při kterých musí žáci využívat různé informační prostředky
- podněcují žáky ke smysluplné diskusi předkládáním problémových úkolů
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální:

Učitelé:

- zadávají laboratorní práce, při kterých mohou žáci spolupracovat, a podporují vzájemnou spolupráci
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování a dodržování pravidel práce v týmu
- vytvářejí situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- podporují samostatnost žáků

Kompetence občanské:

Učitelé:

- společně s žáky respektují pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- předkládají situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedou žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění svou účastí
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní:

Učitelé:

- vedou žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžadují dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadávají úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi
- vyžadují od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, dodržování dohodnuté kvality, termínů a úplné dokončení práce
- vedou žáky k organizaci své práce a plánování

Vzdělávací obsah předmětu:

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede, čím se zabývá Chemie a zná její význam ➤ zná zásady bezpečné práce v laboratoři, umí přivolat pomoc ➤ rozliší chemický a fyzikální děj, uvede příklady ➤ uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek, rozliší známé látky podle jejich vlastností, rozpozná skupenství látek a jejich změny, vyhledá v tabulkách hodnoty fyzikálních veličin ➤ uvede příklady nebezpečných chemických látek v laboratoři i v běžném životě a zásady bezpečné práce s nimi, vysvětlí význam R-vět, S-vět a varovných značek 	Úvod do chemie Bezpečnost při práci v laboratoři Chemický děj Vlastnosti látek	
SMĚSI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs ➤ rozliší stejnorodé a různorodé směsi, suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady ze života ➤ vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení, použije v souvislostech pojmy rozpouštěná látka, rozpouštědlo, koncentrovanější, nasycený a nenasycený roztok, aplikuje základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek při vysvětlování známých situací z života ➤ navrhne postup oddělování složek směsí v praxi, sestaví filtrační aparaturu, provede filtraci, popíše destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace, princip usazování, krystalizace a sublimace ➤ vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí význam vody pro život na Zemi ➤ uvede základní vlastnosti vody, rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede princip výroby pitné vody ➤ zná složení vzduchu, zná význam kyslíku ➤ uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, popíše teplotní inverzi, smog, ozonovou vrstvu a navrhne, jak lze znečišťování omezovat 	Směs a chemická látka Druhy směsí Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Metody oddělování složek směsí Voda Vzduch Čistota vody a ovzduší	EV ZPŽ , ŽP
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech ➤ popíše složení atomu a vznik iontů z neutrálních atomů ➤ používá značky a názvy nejznámějších prvků, vyhledá v tabulkách jejich protonové číslo ➤ správně používá pojmy prvek, sloučenina, chemická vazba, rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny 	Složení látek Stavba atomu, ionty Chemický prvek Chemická sloučenina, chemická vazba Periodická soustava prvků Kovy, slitiny a nekovy	EV ZPŽ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v periodické soustavě prvků ➤ rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a využití vybraných kovů, slitin a nekovů 		
CHEMICKÉ REAKCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je v konkrétních případech ➤ zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce, přečte zápis chemické rovnice, využije zákon zachování hmotností k vyčíslení jednoduchých rovnic a výpočtu hmotnosti výchozí látky nebo produktu ➤ zná pojem látkové množství, pomocí tabulek zjistí molární hmotnost látek 	Chemická reakce Chemická rovnice	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech, zapíše ze vzorců názvy a naopak z názvů vzorce oxidů a halogenidů ➤ popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů, posoudí jejich vliv na živ. prostředí ➤ orientuje se ve stupnici pH, rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH, změří pH univerzálním indikátorovým papírkem ➤ popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů, jejich bezpečné ředění a rozpuštění a první pomoc při zasažení těmito látkami ➤ zapíše z názvů kyselin a hydroxidů vzorce a naopak ➤ posoudí vliv kyselin a hydroxidů na životní prostředí, vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet ➤ vysvětlí podstatu neutralizace, zapíše ji chemickou rovnicí a uvede její uplatnění v praxi 	Oxidy a halogenidy Kyselost a zásaditost roztoků, pH Kyseliny, hydroxidy Neutralizace	EV ŽP
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ORGANICKÁ CHEMIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší anorganické a organické sloučeniny, zná čtyřvaznost uhlíku, rozliší otevřený a uzavřený řetězec, jednoduchou a násobnou vazbu ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich názvy, vzorce, vlastnosti a použití ➤ uvede příklady produktů zpracování ropy a zemního plynu, uvede příklady havárií způsobených ropou a zemním plynem ➤ rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina ➤ zapíše vzorce a uvede vlastnosti a využití některých derivátů uhlovodíků a vliv některých derivátů na životní prostředí a člověka ➤ uvede výchozí látky a produkty při esterifikaci ➤ orientuje se ve výchozích látkách a produktech 	Organická chemie Uhlovodíky Zdroje uhlovodíků Deriváty uhlovodíků Esterifikace Fotosyntéza Přírodní látky	EV ŽP

<p>dýchání a fotosyntézy, uveďte podmínky pro její průběh a význam pro život na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uveďte příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska zdravé výživy 		
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uveďte příklady produktů zpracování ropy a zemního plynu, uveďte příklady havárií způsobených ropou a zemním plynem ➤ uveďte příklady otravných látek a způsob boje proti nim ➤ uveďte příklady volně i nezákonně prodávaných drog a nebezpečí jejich požívání ➤ rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uveďte zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami 	<p>Zdroje uhlovodíků Otravné látky Drogy Nebezpečné látky</p>	
CHEMIE A SPOLEČNOST		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uveďte příklady produktů zpracování ropy a zemního plynu, uveďte příklady havárií způsobených ropou a zemním plynem ➤ запиšte vzorce a uveďte vlastnosti a využití některých derivátů uhlovodíků a vliv některých derivátů na životní prostředí a člověka ➤ rozliší plasty od dalších látek, uveďte příklady jejich názvů, vlastností a použití, posoudí vliv používání plastů na životní prostředí ➤ rozliší přírodní a syntetická vlákna, uveďte výhody a nevýhody jejich používání ➤ vysvětlí pojem biotechnologie a uveďte příklady 	<p>Zdroje uhlovodíků Plasty Syntetická vlákna Biotechnologie</p>	<p>EV ZPŽ , ŽP</p>
CHEMICKÉ REAKCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce, určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní ➤ popíše princip výroby železa a oceli, jejich význam pro hospodářství, vysvětlí pojem koroze, co ji ovlivňuje a způsoby ochrany před korozi ➤ rozliší podstatu galvanických článků, elektrolýzy, uveďte příklady jejich praktického využití ➤ vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí ➤ rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, uveďte příklady fosilních a průmyslově vyrobených paliv, popíše jejich vlastnosti a posoudí vliv různých paliv na životní prostředí ➤ bezpečně používá spotřebiče na topné plyny v domácnosti a kahany při školních experimentech, rozpozná označení hořlavých látek a uveďte, jak postupovat při vzniku požáru, poskytnete první pomoc při popálení 	<p>Redox reakce Výroba železa, koroze Elektrolýza a galvanický článek Energie a chemická reakce Zdroje energie</p>	<p>EV ZPŽ , ŽP</p>

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, vybraná témata z přírodovědy na prvním stupni.

Vyučovací předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6.– 9. ročníku. Má časovou dotaci v 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Vyučování probíhá většinou ve třídě, podle probíraného tématu i v terénu a podle možností i v učebně informatiky.

Vzdělávání v předmětu přírodopis

- podchycuje a rozvíjí zájem o přírodního i přírodu
- umožňuje poznat přírodu jako celek, jehož části na sebe navzájem působí
- seznamuje žáky se stavbou živých organismů
- vede k chápání souvislostí mezi stavem přírodního prostředí a činností člověka
- učí aplikovat poznatky o přírodě v praktickém životě
- podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce – výběr podle charakteru učiva a cílů vzdělávacího procesu

- frontální výuka s názornými ukázkami (přírodniny, obrazy, modely)
- skupinová práce (s přírodninami, odbornou literaturou, s pracovními listy)
- vycházky spojené s pozorováním dějů i přírodnin i s jejich sběrem
- krátkodobé projekty
- laboratorní práce

Vyučovací předmět přírodopis začleňuje průřezová témata Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a také nová vzdělávací témata Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací a Zdraví – sexuální výchova, rodina, ochrana před nemocemi aj.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé vedou žáky:

- k vyhledávání, třídění i propojování informací
- k používání odborné literatury
- k samostatnému pozorování
- k porovnávání získaných informací a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- zadávají úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazují metody, kdy žáci sami hledají řešení, dojdou k závěrům
- směřují žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitelé

- zařazují práci ve skupinách, seznamují žáky s pravidly komunikace, respektování názorů spolužáků
- vedou žáky ke kvalitní formulaci svých myšlenek písemně i v ústní podobě
- umožňují žákům prezentaci, vzájemné hodnocení i obhajobu vlastní práce
- nabízejí využití informační a komunikační techniky

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- zadávají úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- stanoví pravidla společné práce a trvají na jejich dodržování
- navozují situace vedoucí k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti
- uplatňují individuální přístup

Kompetence občanské

Učitelé

- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k pochopení vlastních práv i povinností v souvislosti s ochranou přírody, zdraví svého i ostatních

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci s lupou, mikroskopem a přírodninami
- zadávají práci tak, aby si žáci mohli rozvrhnout postup i pracovní tempo

Vzdělávací obsah předmětu:

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje přírodniny lupou i mikroskopem ➤ připraví mikroskop k pozorování ➤ vytvoří jednoduchý mikrosk.preparát ➤ vyhledává organismy v atlasech ➤ založí jednoduchý herbář listů ➤ pracuje bezpečně s lupou, nožem, jehlou, atd.	Poznávání přírody	OSV RSP , PL
ZÁKLADY EKOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem ekosystém, uvede jeho hlavní složky, rozlišuje přirozený a umělý ekosystém ➤ zná a používá pojmy producent, konzument, reducent a uvede příklady ➤ sestaví jednoduché potravní řetězce v některých ekosystémech	Ekosystémy Les, Rybník, Travní společenstva	OSV PL EV E
BIOLOGIE HUB		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí základní části těla houby ➤ pozná muchomůrku hlízovitou /zelenou/ a některé další známé houby ➤ dodržuje zásady sběru a konzumace hub ➤ pozná lišejník jako přírodninu	Houby, Lišejníky	EV ŽP
BIOLOGIE ROSTLIN		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje základní části těla rostlin ➤ zařadí rostlinu do hlavní systematické skupiny a uvede příbuzný druh ➤ poznává známé typy rostlin (jehličnany, listnaté stromy a keře, byliny)	Rostliny: Mechy, Nahosemenné i Krytosemenné rostliny	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vystihne hlavní znaky každé skupiny živočichů, vybere podle atlasu známé živočichy, pojmenuje je a přiřadí ke správnému ekosystému ➤ rozumí základním životním funkcím jejich těl, vysvětlí způsob rozmnožování i vývojová stadia 	Živočichové: Prvoci, Žahavci, Měkkýši, Kroužkovci, Členovci, Obratlovci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	EV E

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí rozdílu ve výživě rostlin a živočichů ➤ vysvětlí možné způsoby dýchání organismů ➤ uvede hlavní fáze a způsoby vývoje živočichů ➤ nakreslí schéma stavby rostlinné a živočišné buňky ➤ vysvětlí odlišnost jedno a mnohobuněčných organismů ➤ vysvětlí, jak je uspořádáno tělo rostlin i živočichů – používá pojmy buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgán.soustava , organismus 	Živá hmota, organismy Buňka Jednobuněčné organismy	EV E
BIOLOGIE HUB		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná a zařadí některé jednobuněčné organismy (prvoci, řasy, houby, bakterie), uvede jejich význam a hospodářské využití ➤ rozumí vnitřnímu uspořádání a vysvětlí princip soužití řasy a houby 	Lišejníky	
BIOLOGIE ROSTLIN		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí stavbu základních rostlinných orgánů /kořen, stonk, list/ a jejich hlavní funkce v rostlině, nakreslí schematicky průřez kořenem, stonkem, druhy listů ➤ objasní stavbu květu a funkci jednotlivých částí ➤ vysvětlí jednoduše princip fotosyntézy i dýchání, odliší oba děje ➤ uvede způsoby opylení květů a princip oplození a tvorby plodů a semen ➤ objasní význam rostlin v přírodě, zdůvodní nutnost jejich ochrany 	Rostliny – morfologie a fyziologie Životní děje v rostlinách	OSV ŘPRD
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná hospodářsky významné druhy – domestikované a chované člověkem ➤ pozná a zařadí do skupin škůdce i epidemiologicky významné druhy ➤ popíše některé výrazné projevy chování – způsoby dorozumívání, péče o mláďata apod., objasní význam vybraných živočichů v přírodě, zdůvodní nutnost jejich ochrany 	Živočichové – systematika, etologie	EV VČP

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní i dílčí části lidského těla ➤ vysvětlí význam i stavbu kožní soustavy ➤ uvede morfologické rozdíly mezi lidskými rasami /charakteristické znaky/ ➤ diskutuje o projevech rasismu ➤ pojmenuje části kostry a základní kosti a klouby ➤ vysvětlí, jak kosti rostou, jak jsou spojeny ➤ rozlišuje hlavní skupiny svalů, vysvětlí funkci svalů končetin ➤ vysvětlí rizika možných zranění svalů, chápe význam rozvíjení při sportu ➤ pojmenuje části trávicí soustavy, vysvětlí jejich funkci ➤ vysvětlí, jak tělo získává energii ➤ vysvětlí funkci dýchací soustavy, rozlišuje zevní a vnitřní dýchání ➤ prokáže vztah mezi intenzitou dýchání a pohybovou činností ➤ definuje funkce krve a uvede základní význam jejich jednotlivých složek ➤ rozlišuje základní krevní skupiny, vysvětlí ➤ pojmenuje hlavní části srdce, vysvětlí mechaniku krevního oběhu ➤ zasahuje správně při možném poškození cév – provede zástavu krvácení ➤ vysvětlí funkci vylučovací soustavy, uvede její základní orgány ➤ pojmenuje žlázy s vnitřní sekrecí a zná jejich místo v těle ➤ rozlišuje některé hormony a jejich účinek v těle, případně nemoci spojené s jejich nedostatkem ➤ rozumí stavbě nervové soustavy, zná její základní orgány i jejich funkci ➤ vysvětlí princip reflexu, uvede příklady ➤ popíše stavbu oka a ucha, vysvětlí, jak fungují ➤ přiřadí k čidlům zevní podnět, který zachycují a uvedou, jakou informaci to tělu poskytuje ➤ definuje pojmy pohlavní buňky, pohlavní žlázy ➤ vysvětlí stavbu mužských i ženských pohlavních orgánů, rozumí jejich funkci ➤ rozumí principu oplození i vývoje zárodku, vysvětlí nezastupitelnou úlohu ženy ➤ charakterizuje hlavní kategorie ve vývoji člověka ➤ objasní význam zdravého způsobu života 	<p>Lidské tělo Povrch těla Pohybová soustava - kostra Pohybová soustava – svalstvo Trávicí soustava Dýchací soustava Oběhová soustava – krev Oběhová soustava – srdce Vylučovací soustava Řízení lidského těla – hormonální Řízení lidského těla – nervové Smyslové vnímání Rozmnožování Průběh lidského života Epidemie Dopad životního prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p>	<p>MuV KD , EP OSV PL</p>

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí jednoduše stavbu vesmíru ➤ zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná její podstatné vlastnosti s ostatními tělesy SS ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé zemské sféry, vysvětlí jejich vzájemnou souvislost ➤ rozlišuje a určuje některé známé nerosty a horniny ➤ dokazuje prakticky některé fyzikální vlastnosti nerostů / orientuje se v tabulce tvrdosti / ➤ vysvětlí význam hospodářsky důležitých nerostů ➤ rozlišuje horniny vyvřelé, usazené, přeměněné a objasní jejich vznik v zemské kůře ➤ vysvětlí příčiny i projevy zemětřesení a sopečné činnosti ➤ uvede známé aktivní oblasti světa i některé sopky ➤ objasní přírodní principy zvětrávání ➤ zhodnotí nevhodné zásahy člověka, které urychlují erozi, navrhuje opatření na ochranu terénu před sesuvy ➤ uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi ➤ zdůvodní význam vody, nutnost ochrany jejich přírodních zdrojů ➤ uvede význam jedn. vrstev atmosféry pro život ➤ seřadí základní geologické éry v logickém sledu ➤ jednoduše objasní evoluční teorii o vzniku života na Zemi, diskutuje i o jiných známých teoriích ➤ rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů ➤ sleduje přírodní světové katastrofy i mimořádné přírodní události v ČR ➤ uvede vhodné chování i možnosti ochrany před povodněmi a jinými přírodními událostmi 	<p>Vesmír, Země, podmínky života</p> <p>Mineralogie, petrologie</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Atmosféra</p> <p>Vnější a vnitřní geologické dělení</p> <p>Vývoj Země</p> <p>Vznik života v prahorách</p> <p>Vývoj organismů</p> <p>Mimořádné přírodní události</p>	
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí vývojové stupně člověka podle historické návaznosti ➤ jmenuje známá naleziště předchůdců dnešního člověka na území ČR 	<p>Vývoj člověka ve čtvrtohorách</p>	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních ekologických pojmech / populace, společenstvo, potravní řetězce atd./ ➤ uvede konkrétní příklady vztahů mezi organismy navzájem v různých ekosystémech ➤ sleduje aktuální stav životního prostředí, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka i v místě bydliště, ➤ vysvětlí příčiny klimatických změn atmosféry, hydrosféry/ skleníkový efekt ozónová díra atd./, navrhuje řešení 	<p>Organismy a prostředí</p> <p>Ochrana přírody</p>	<p>EV</p> <p>E</p>

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis navazuje na vzdělávací oblast 1. stupně Člověk a jeho svět, Vlastivěda (tematický okruh Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody).

Rozvíjí praktické poznatky o přírodě, vyvolává zájem o poznání rozmanitých krajin, snaží se ukázat zajímavosti v oblastech života a kultury jiných národů. Zeměpis má integrující charakter, protože spojuje poznatky ze socioekonomického života člověka (tj. společenské problémy, zásah člověka do přírody) s poznatky fyzickogeografickými (poznatky o přírodních zákonech). Učí závislosti a zákonitosti, propojuje poznatky z různých učebních předmětů.

Předmět Zeměpis se vyučuje v 6.,7.,9. ročníku po 2 hodinách za týden, v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Vyučování probíhá většinou ve třídě, podle probíraného tématu i v terénu a podle možností i v učebně informatiky. Celou zeměpisnou výukou se témata prolínají.

Předmět je členěn do těchto tematických okruhů:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - tento tematický okruh prostupuje celým vyučovacím předmětem (6. - 9. ročník). V jeho rámci si žáci osvojují kartografický jazyk, učí se pracovat s mapou (vyhledávat, srovnávat, hodnotit nalezené informace)
- Přírodní obraz Země – zahrnuje témata o naší planetě (tvar, postavení Země ve Vesmíru, pohyby Země apod.); tematický celek Země a vesmírné těleso má velmi těsnou vazbu s vzdělávacím obsahem fyziky, konkrétně s tematickým okruhem Vesmír a s tematickým okruhem Elektrické a světelné děje (zejména v tématech stín, zatmění Slunce a Měsíce) a se vzdělávacím obsahem předmětu Přírodopis, konkrétně s tematickým okruhem Neživá příroda, proto jsou některé očekávané výstupy s tematikou vesmíru ve vztahu k planetě Zemi formulovány nikoliv v oboru zeměpis, ale v oboru fyzika a přírodopis.
- Regiony světa – představuje konkrétně zeměpis světadílů a oceánů
- Společenské a hospodářské prostředí – reaguje na potřebu chápání multikulturní společnosti (tj. společenských, politických a hospodářských vlivů a procesů na krajinu); má těsnou vazbu s humanitními předměty, jako je dějepis a výchova k občanství,
- Životní prostředí - problematika životního prostředí poukazuje na rozmístění ekologických objektů, jevů a procesů v prostředí
- Česká republika - tematický okruh reprezentuje regionální zeměpis vlasti a místního regionu
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace – tematický okruh představuje pravidelná cvičení a pozorování v místní krajině a plánované geografické exkurze, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny konkrétního regionu. Nabízí vazby do předmětů dějepis, výchovy k občanství, přírodopisu a fyziky. Pomocí volitelného předmětu Ekologická výchova, zařazeného v 6. a 7. ročníku, se dále rozšiřují obzory v rámci pozorování, zobrazování a chápání přírodního světa.

Předmět obsahuje část vzdělávacího tématu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

V předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Environmentální výchova – má nejtěsnější vazbu v tematické oblasti Životní prostředí – ve které jsou zařazeny všechny okruhy tohoto průřezového tématu.

Multikulturní výchova – zařazena hlavně v tematickém okruhu Společenské a hospodářské prostředí, vazba je dána hlavně s tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zařazeny tematické okruhy: Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá a Objevujeme Evropu, zabývají se evropskými civilizacemi, naší vlastí, životním stylem, zvyky a tradicemi; navazuje na tematický okruh Regiony světa

Mediální výchova - Kritické čtení – práce s informacemi, zpravodajství

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

učitelé:

- vedou žáky k vyhledávání, třídění, zpracovávání informací a porozumění základním přírodovědným pojmům a zákonům
- zařazují práce s rozmanitými zdroji informací (encyklopedie, knihy, internet)
- nabízejí možnosti (motivují) pro další rozvoj vzdělávání v přírodovědném oboru
- využívají rozmanité metody a formy výuky
- vedou k samostatnému pozorování krajiny např. v mapách nebo při terénním cvičení, k objevování zadaných údajů a zápisu poznámek
- zadávají takové úkoly, při kterých může žák pozorovat svůj pokrok
- zařazují takové aktivity, cvičení nebo úkoly, které může použít v praktickém životě

Kompetence komunikativní

učitelé:

- vedou žáky k diskusi nad hospodářskými, politickými, národnostními a přírodními problémy současného světa
- kladou otevřené otázky, podporují samostatné vyjadřování
- vyžadují kultivovaný projev v písemné a ústní podobě
- učí pravidlům komunikace při prezentaci referátu a vyžadují jejich dodržování

Kompetence řešení problému

učitelé:

- rozvíjejí schopnosti žáků využívat své přírodovědné vědomosti a dovednosti při řešení konkrétních problémů, nabízejí dostatek modelových situací
- pomáhají hledat společné vazby s jinými obory a vyžadují propojování informací mezi nimi
- dávají možnost volit různá řešení
- vedou žáky k promyšlení pracovních postupů

Kompetence sociální a personální

učitelé:

- zařazují skupinovou, týmovou práci pro zpracování geografických informací
- podporují zdravé vztahy ve skupinové práci
- dohlížejí na zařazení všech žáků bez rozdílu do skupinové práce
- společně vytvářejí se žáky pravidla a vyžadují jejich dodržování

Kompetence občanské

učitelé:

- připravují žáky k odpovědnému rozhodování týkajícího se jejich osobního života, naplňování jejich osobních potřeb i jejich fungování v občanském životě, podněcují žáka k aktivnímu zapojování
- nabízejí situace, světové přírodní problémy, na kterých žáci pochopí nutnost podpory programu trvale udržitelného rozvoje
- vedou k respektování odlišných názorů na věc

Kompetence pracovní

učitelé:

- nabízejí dlouhodobé i krátkodobé úkoly pro samostatné zpracování, vyžadují plnění dohodnutých termínů, postupů, pravidel, zdůrazňují pomoc při organizaci práce
- vedou žáky k práci s různými materiály a pomůckami (atlasy, mapy, nástěnné mapy, buzoly)
- vyžadují šetrné zacházení s nástroji, materiály
- hodnotí sami nebo za pomoci žáků výsledky práce

Vzdělávací obsah předmětu:

6.- 9. ročník (průběžně)		
výstupy	učivo	průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Získává informace z různých zdrojů ➤ Orientuje se v základních mapových dílech ➤ Rozumí tabulkám, grafům a diagramům ➤ Zpracovává a prezentuje získané informace ➤ Používá základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	Geografický a kartografický jazyk, obsah mapy Kartografické produkty a ostatní zdroje dat V průběhu ročníků: práce s mapou, tabulkami, obrázky, diagramy... Prezentace tematických referátů, aktualit...	

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná mapu od glóbu ➤ rozlišuje druhy map, popíše obsah mapy ➤ používá s porozuměním symboly v mapě ➤ snaží se vyhledávat body v mapě pomocí souřadnic ➤ pochopí, proč je v různých částech Země jiný čas ➤ pomocí atlasu porovnává čas na Zemi, vyhledá datovou hranici ➤ Chápe principy praktického využití map ➤ Dokáže vytvořit jednoduchou mapu 	Glóbus a mapa Měřítko mapy Druhy map Výškopis a polohopis Čas na zeměkouli Zeměpisná síť, určování polohy Práce s mapou (azimut, orientace, měření...) Vznik mapy	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí Zemi do Sluneční soustavy, porovnává a hodnotí postavení Země v rámci planet sluneční soustavy ➤ charakterizuje tvar Země, srovnává velikost pomocí dat v dostupné literatuře ➤ vysvětlí příčinu pohybů a jejich důsledky ➤ rozliší přírodní a kulturní část krajinné sféry ➤ poznává působení vnitřních a vnějších činitelů a jejich vliv na přírodu, vyhledává konkrétní příklady tvarů vzniklých touto činností ➤ vyjmenuje a popíše složky krajiny ➤ uvede vztahy mezi složkami krajinné sféry 	Sluneční soustava Tvar a rozměry Země Pohyby Země Krajinná sféra a její složky Zemětřesení Sopečná činnost Činnost větru, zvětrávání Působení povrchové a tekoucí vody Atmosféra, Litosféra, Hydrosféra, Biosféra	EV E , ZPŽ
REGIONY SVĚTA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí polohu ➤ pomocí dostupné literatury zjistí rozlohu, srovnává s rozlohou ostatních světadílů ➤ porovná povrch v různých částech kontinentu ➤ posoudí vliv podnebí na typ krajiny 	AFRIKA, AUSTRÁLIE A OCEÁNIE, ANTARKTIDA Poloha Rozloha Povrch	MuV EP , PSSS EV E , ZPŽ , ŽP

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozčlení oblasti do vegetačních pásem, výškových stupňů, přiřadí vhodné rostlinstvo a živočišstvo ➤ s pomocí mapy lokalizuje nerostné bohatství ➤ hledá principy uspořádání obyvatelstva ➤ porovná a přiměřeně zhodnotí společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry rozvoje modelových států ➤ vybírá zástupce států, charakterizuje oblast, hledá společné a odlišné znaky jednotlivých regionů ➤ objevuje problematiku přírodních katastrof a jejich důsledky na krajinu ➤ pochopí význam mezinárodní dohody, mezinárodní spolupráce 	<p>Podnebí Rostlinstvo a živočišstvo Nerostné bohatství</p> <p>Charakteristika socioekonomických poměrů</p>	
---	---	--

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
REGIONY SVĚTA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí polohu států ➤ hodnotí polohu států vzhledem k moři ➤ pomocí dostupné literatury zjistí rozlohu, srovnává s rozlohou ostatních světadílů, států ➤ porovná povrch v různých částech světadílu ➤ popíše obecně povrch světadílu a přiřazuje k jednotlivým státům konkrétní názvy ➤ posoudí vliv podnebí na typ krajiny ➤ rozčlení oblasti do vegetačních pásem, výškových stupňů, přiřadí vhodné rostlinstvo a živočišstvo ➤ odvodí vznik sídel v závislosti na přírodních podmínkách ➤ s pomocí mapy lokalizuje nerostné bohatství, hlavní surovinové zdroje ➤ snaží se vyvodit možnosti oborů průmyslu ➤ uvádí hlavní zemědělské plodiny v souvislosti s přírodními podmínkami ➤ charakterizuje strukturu obyvatelstva, přemýšlí o problematice rasismu a národnostních menšin ➤ pomocí mapy se seznamuje s hustotou obyvatelstva, odvodí rozmístění obyvatelstva v závislosti na přírodních podmínkách ➤ objevuje světová náboženství, popíše jejich znaky ➤ seznamuje se s pojmy republika a monarchie, uvádí jejich příklady ➤ seznamuje se s pojmem Evropská unie, pokouší se začlenit státy do EU ➤ lokalizuje na mapách aktuální politické problémy ➤ porovná vospělost států, jejich životní úroveň ➤ vybírá zástupce států, charakterizuje oblast, hledá společné a odlišné znaky jednotlivých částí 	<p>AMERIKA, ASIE, EVROPA</p> <p>Poloha Rozloha Povrch Vodstvo</p> <p>Podnebí Rostlinstvo, živočišstvo</p> <p>Sídla Nerostné bohatství Průmysl Zemědělství Obyvatelstvo Státní zřízení Mezinárodní organizace Hospodářství Vybrané regiony</p>	<p>EV E</p> <p>VDO OOSS MuV KD , EP VMEGS ES , OES , JE EV E</p>

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří myšlenkovou mapu na téma odlišnost lidí ➤ pomocí mapy dokáže zjistit rozmístění obyvatel ve světě a vysvětlí důvody ➤ posoudí na přiměřené úrovni růst a pohyb obyvatelstva ➤ pomocí mapy dokáže zjistit nejrozšířenější jazyky a určit státy, kde se jimi mluví ➤ rozdělí Zemi na oblasti podle převahy náboženství, vlastními slovy popíše hlavní znaky světových náboženství ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel ➤ člení hospodářskou činnost člověka a vysvětlí, jak se projevuje propojenost sektorů ➤ dělí nerostné suroviny do skupin, uvede příklady, pomocí mapy hledá oblasti s největší těžbou ➤ dělí průmysl na odvětví, zařazuje příklady výrobků do konkrétního průmyslu, pomocí mapy uvede příklady vyspělých, chudých a nově industrializovaných zemí ➤ srovná rostlinnou a živočišnou výrobu v rozvinutých a zaostalých zemí ➤ rozdělí do skupin rostlinnou výrobu, zařazuje vybrané typy rostlin ➤ rozlišuje lovné druhy ryb (sladkovodní, mořské), pomocí atlasu vybírá hlavní oblasti rybolovu ➤ vysvětlí význam lesů, hledá oblasti rozšíření, chápe význam zachování druhové biodiverzity ➤ kreslí schéma, myšlenkovou mapu jednotlivých průmyslů ➤ pomocí encyklopedií, literatury charakterizuje jednotlivá odvětví dopravy, srovnává je, vysvětlí výhody a nevýhody jednotlivých doprav ➤ kategorizuje způsoby přepravy informací ➤ dokáže vyhledávat informace z jízdnicích řádů ➤ uvádí příklady služeb ➤ vytvoří portfolio jedné z destinací světa, zhodnotí podmínky cestovního ruchu v okolí bydliště ➤ odstupňuje státy podle počtu obyvatel, rozlohy ➤ rozliší tvary území ➤ Rozlišuje základní politické útvary a mezinárodní integrace ➤ Vnímá hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>Obyvatelstvo Jazyk Náboženství Sídla Hospodářská činnost člověka Nerostné suroviny Průmysl Zemědělství Rybolov Lesní hospodářství Průmysl (těžební, hutnický atd.) Doprava Spoje Služby Cestovní ruch</p> <p>Státy a území Společné a odlišné znaky států Poloha a územní rozloha Průběh státních hranic Mezinárodní integrace</p>	<p>MuV EP , M</p>

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem krajina, určí její složky, porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost ➤ vytvoří portfolio jedné z typů krajiny podle vlastního výběru ➤ porovnává různé typy krajiny ➤ vytváří a využívá myšlenkovou mapu pro orientaci v globálních problémech ➤ hledá příčiny a vyvodí důsledky na jednotlivých příkladech globálních problémů ➤ pokusí se vysvětlit cíl trvale udržitelného rozvoje ➤ klasifikuje stupně ochrany přírody v ČR, vyhledává příklady v mapě a atlase 	<p>Krajina Krajinotvorní činitelé a procesy Přírodní krajina Kulturní krajina Ekologické problémy Oceán Atmosféra Trvale udržitelný rozvoj Ochrana krajiny</p>	<p>MeV KČPPMS EV E , ZPŽ , ŽP , VČP</p>
ČESKÁ REPUBLIKA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí ČR na mapě Evropy ➤ charakterizuje změny týkající se vývoje hranic území, politického, hospodářského uspořádání minulosti ➤ popíše a zhodnotí přírodní podmínky a přírodní zdroje České republiky ➤ vyvodí příčiny a důsledky polohy, přírodních jevů a vysvětlí dopad společenských faktorů ➤ objasní důvody ochrany životního prostředí a jejich způsoby ➤ vyhledává v mapě ČR oblasti pro pěstování plodin mírného pásu ➤ jmenuje odvětví průmyslu, uvede k nim příklady zastoupení oblastí, měst v rámci ČR ➤ seznámí se s významnými českými výrobky a jejich výrobci, uvede příklady z každého odvětví průmyslu ➤ hledá zastoupení průmyslu ve svém kraji ➤ samostatně vytváří schéma dopravy podle přepravního prostředí a podle druhu dopravy, orientuje se v jízdních řádech ➤ vytváří portfolio oblasti atraktivní pro turisty, obhájí svůj výběr ➤ rozdělí ČR na menší územní celky, lokalizuje je na mapách, uvede hlavní i okrajové oblasti hospodářských aktivit ➤ zařadí oblast svého bydliště do soustavy administrativních jednotek (NUTS) ➤ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu a možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům ➤ uvádí příklady zapojení ČR do mezinárodních organizací 	<p>Poloha Přírodní podmínky Biota Ochrana krajiny Zemědělství Poloha, územní rozloha Ochrana krajiny Zemědělství Průmysl Doprava Cestovní ruch Kraje Mezinárodní organizace, zahraniční obchod</p>	<p>MuV KD VMEGS JE</p>

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje principy správného chování a jednání při pohybu a pobytu v krajině ➤ na základě modelových situací ovládá zásady bezpečného chování při mimořádných událostech ➤ ovládá zásady praktické topografie a orientace v terénu ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	<p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života (živelní pohromy)</p> <p>Geografická vycházka do okolí školy</p> <p>Geografická exkurze</p>	
--	---	--

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu:

1. STUPEŇ

Základem předmětu je zpěv, poslech a činnosti s hudebními nástroji, jde o činnostní charakter výuky. V žádném ročníku nedošlo k posílení časové dotace.

Obsah celého předmětu je rozdělen do čtyř kapitol:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Hudebně pohybové činnosti
- Poslechové činnosti

Obsahem první kapitoly je práce s hlasem, posilování správných pěveckých návyků a činností, směřující ke správné kultivaci mluvního a pěveckého projevu. Druhá kapitola obsahuje činnosti a hry na hudební nástroje. Ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest je obsahem činností ve třetí kapitole. Čtvrtá kapitola je zaměřena na poznávání hudby a interpretaci hudby.

1. vzdělávací období (1. – 3. roč.)

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než HUV. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

V průběhu celého roku dbáme při výuce na to, aby vyučování bylo radostné a dalo žákům co nejvíce citových zážitků. V prvním ročníku mají někteří žáci nevyvinutý hudební sluch, nedovedou, či nechtějí zpívat. Pěvecké dovednosti získávají žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písně. Přitom je dobře využívat individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom napodobovat.

Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci:

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze
- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Je možné k nim připojit i pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov.

Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písňe se v tomto období nacvičují podle sluchu.

Písňe tvoří hlavní součást práce v hodinách HUV. I ostatní činnosti při výuce spojujeme pokud možno se zpěvem. Návčik písni provádíme nápodobou, žáky ke zpěvu vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písňe, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písňe doprovázíme jednoduchým rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje Orffovy školy. Jednoduché rytmické nástroje si též snadno můžeme připravit s dětmi z běžně dostupných materiálů a předmětů.

Zpěv doprovázíme rytmickými nástroji. Když nemáme rytmických nástrojů dostatek, sami si je vyrábíme např. ze skořápek ořechů, kelímků naplněných rýží, čoučkou apod., místo hůlek použijeme vařečky, lžičkou ťukáme do skleničky apod. Žákům dáváme možnost objevit další zvukové efekty a zkusit je při zpěvu využít.

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě koncertů, besedách o hudbě a při vlastních hudebních aktivitách. Žáci mohou rovněž sledovat část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písňe lidové, známé umělé písňe pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

2. vzdělávací období (4. – 5. roč.)

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utvářejí estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Je málo rodin, kde by někdo nehrál na nějaký hudební nástroj, téměř každý má oblíbený nějaký hudební žánr. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm výuky HUV i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písňe i známé a oblíbené písňe z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písni.

Na rozpoznání individuálních nedostatků žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce HUV uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Pozitivní je i přímá spolupráce se základní uměleckou školou, kterou žák navštěvuje.

Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, operních představení, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (písňe o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Do tohoto předmětu jsou začleněna tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem v 1. třídách – Moje tělo, Z pohádky do pohádky)
- Environmentální výchova (projektem ve 3. třídách – Voda, Místo, kde bydlíme)

Výchovně vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k plnění klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky k zvládnutí textu písní a hudební nauky
- předkládají žákům jednoduché poslechové skladby a učí je naslouchat hudbě
- zařazují činnosti, které v žácích probouzejí pozitivní vztah k hudbě
- vedou žáky k třídění a propojování získaných poznatků, jakož i k jejich využití v praxi
- zadávají takové úkoly a činnosti, ve kterých žák může pozorovat svůj pokrok
- využívají rozmanité metody a formy učení

Kompetence k řešení k problémů

Učitelé:

- zadávají žákům hudební hádanky
- vedou žáky k samostatnému a tvořivému přístupu v hudebních činnostech
- podporují žákův promyšlený postup při řešení problémových úloh s hudebním zaměřením

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- s žáky hovoří o vyjádření pocitů z poslechu hudby
- podporují žákovo samostatné vyjadřování pocitů z poslechu hudby
- vyžadují dodržování pravidel společenské komunikace

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- zařazují do hodin rytmická cvičení a hru na jednoduché hudební nástroje
- vytvářejí vhodné a příjemné prostředí pro individuální hudební produkci a tím posilují žákovo sebevědomí
- využívají skupinové práce založené na spolupráci
- vyžadují dodržování pravidel týmové spolupráce
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanská

Učitelé:

- umožní žákům návštěvu koncertu
- upevňují u žáků pozitivní postoj k českým hudebním tradicím
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáky ke správnému a šetrnému zacházení s hudebními nástroji
- zapojují do výuky rozmanité praktické činnosti ke zvládnutí hudebních činností
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a pravidel
- vedou žáky k plánování a organizaci jejich práce

2. STUPEŇ

Předmět navazuje na vzdělávací oblast Umění a kultura, vzdělávací obor Hudební výchova a na vyučovací předmět Hudební výchova na I. stupni.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova směřuje k rozvoji hudebnosti žáků, jejich orientaci v hudebních žánrech minulosti i současnosti, k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince i společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, pohybových a poslechových aktivit, k pochopení hudební kultury různých národů a chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace.

Hudební činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové jsou vzájemně propojeny a rozvíjejí celkovou osobnost žáka.

- Cílem Vokálních činností je kultivace pěveckého i mluvního projevu a získání správných pěveckých návyků.
- Cílem Instrumentálních činností je schopnost žáků využívat rytmické i melodické hudební nástroje k jednoduchým doprovodům zpěvního projevu.
- Cílem Hudebně pohybových činností je uplatnění pohybových dovedností žáků při tanci a pohybovém doprovodu hudby.
- Cílem Poslechových činností je orientace žáků v hudebním díle a v jeho žánrových a stylových podobách, analýza a interpretace znějící hudby a vytváření vlastních hodnotících soudů o hudbě.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6.-9. ročníku.

Výuka probíhá v jednotlivých třídách. Formy a metody práce vycházejí z charakteru učiva a vzdělávacích cílů. Většinou jde o komplexní výukové metody- frontální výuku, skupinovou výuku, samostatnou práci žáka, dále metody dovednostně praktické, výklad učitele, aktivity žáka, rozhovor a diskuse, práce s textem a infozdroji a prvky projektového vyučování. Všechny ročníky se zúčastňují výchovných koncertů.

Předmět Hudební výchova má těsný vztah s předměty Český jazyk a literatura, Výchova k občanství, Dějepis a Výtvarná výchova.

Předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova - Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí, Multikulturní výchova – Kulturní diference a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé

- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- používají vhodné učební pomůcky a audiotechniku
- vedou žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací

- seznamují žáky s odbornou terminologií a jejím praktickým využitím
- využívají rozmanité metody a formy učení
- zadávají takové úkoly a činnosti, ve kterých žák sám může pozorovat svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- pracují s chybou žáka jako s příležitostí ukázat cestu k správnému řešení
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení

Kompetence komunikativní

Učitelé

- podporují samostatné vyjadřování
- zajímají se o názory a náměty žáků
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- umožňují každému žákovi zažít úspěch v různých hudebních aktivitách podle jeho individuálních schopností
- zadávají úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování a dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanské

Učitelé

- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění svou účastí
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování a kulturního vystupování
- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- rozvíjejí schopnost žáků chránit kulturní tradice a vážit si jich

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáky k organizaci jejich práce, plánování
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- působí přátelskou atmosférou na vytváření pozitivního vztahu žáků k hudebním činnostem, hudbě a umění

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří si pěvecké dovednosti a zdokonaluje svůj mluvní projev ➤ vytváří si základy hlasové hygieny ➤ na základě jednoduchých melodií rozšiřuje svůj hlasový rozsah ➤ pokouší se melodizovat a rytmizovat jednoduché 	<ul style="list-style-type: none"> Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Hudební nauka Pěvecký a mluvní projev 	

<ul style="list-style-type: none"> řikanky ➤ seznamuje se se základy hudební nauky ➤ je schopen zazpívat písně lidové i umělé 		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými hudebními nástroji a osvojuje si jejich názvy ➤ používá jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ➤ reaguje při různých hudebních hrách (ozvěna, otázka – odpověď) 	Hra na hudební nástroje Hudební hry	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s taktováním ➤ aktivně se zapojuje při pohybových hrách ➤ reaguje pohybem těla i jeho částí na rytmus skladeb ➤ seznamuje se s jednoduchými tanečními prvky a hrami 	Taktování Hudebně pohybové hry	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při poslechu reaguje na změny v hudbě (tempo, síla, délka, výška, atd.) ➤ vzhledem k individuálním předpokladům se učí rozlišovat kvalitu tónů, skladeb a hudebního přednesu ➤ učí se rozlišovat vokální, instrumentální a vokálně instrumentální interpretaci ➤ na základě poslechu se snaží rozlišovat nejznámější hudební nástroje ➤ vytváří si kladný vztah k hudbě ➤ uvědomuje si rozdíl mezi ukolébavkou a pochodovou hudbou 	Analýza hudební skladby	

2. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří pěvecké dovednosti ➤ zdokonaluje svůj mluvní projev ➤ vytváří si základy hlasové hygieny ➤ rozšiřuje svůj hlasový rozsah na základě jednoduchých melodií, je schopen zazpívat písně lidové a umělé ➤ melodizuje a rytmizuje jednoduchá říkadla ➤ učí se rytmicky zvládat písně umělé i lidové ➤ seznamuje se s jednoduchými rytmickými schémata a základy hudební nauky ➤ učí se rozeznávat a pojmenovávat hudební nástroje ➤ pokouší se zpívat kánon 	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Záznam vokální hudby (hudební nauka) Hudební nástroje Kánon	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá jednoduché hudební doprovodné nástroje z Orffova instrumentáře ➤ učí se jednoduché hudební hry 	Hra na hudební nástroje Hudební hry	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se taktovat písně ve dvoudobém taktu ➤ pokouší se doprovázet některé písně pohybem a reagovat na rytmus skladeb ➤ seznamuje se s jednotlivými tanečními prvky a hrami 	Taktování a pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s kvalitou tónů, skladeb a učí se rozeznávat změny v hudbě – tempo, síla, výška, délka ➤ učí se rozlišovat instrumentální, vokální a vokálně instrumentální skladby ➤ poznává rozdíly mezi některými hudebními styly (pochod, ukolébavka, koleda, lidová píseň, umělá píseň) ➤ učí se rozlišovat podle poslechu jednotlivé hudební nástroje ➤ učí se hudbě pozorně naslouchat a relaxovat při ní, vytváří si kladný vztah k hudbě 	Analýza hudební skladby	

3. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje si pěvecké dovednosti ➤ dodržuje zásady hlasové hygieny ➤ rozšiřuje svůj hlasový rozsah ➤ rytmicky zvládá písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ➤ pokouší se o kánon ➤ rozpoznává hudební nástroje podle způsobu hry a vzhledu ➤ seznamuje se se zápisem melodie písní do notové osnovy pomocí not ➤ rozumí dynamickým znaménkům ➤ seznamuje se s hudební abecedou – tóny stupnice C dur 	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Kánon Hudební nauka	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doprovází svůj zpěv pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ➤ hraje hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) 	Hra na hudební nástroj Hudební improvizace	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se taktovat písně v dvoudobém a třídobém taktu ➤ některé písně doprovází pohybem 	Taktování a pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vnímá a rozlišuje různou délku, výšku, sílu a barvu tónů ➤ rozlišuje instrumentální a vokální hudbu, lidský hlas a hudební nástroj ➤ poznává rozdíl mezi některými hudebními styly ➤ poslechem rozlišuje některé hudební nástroje 	Analýza hudební skladby	

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdokonaluje své pěvecké dovednosti ➤ dbá na hlasovou hygienu ➤ zpívá jednoduché durové a mollové písně ➤ rytmicky zvládá písně přiměřené věku ➤ poznává noty, rozlišuje délky not, pomlky, dynamická znaménka ➤ seznamuje se s jednoduchými hudebními formami ➤ poznává hudební nástroje, rozděluje je podle způsobu hry, vzhledu 	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Hudební nauka	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se o reprodukci motivů pomocí Orffova instrumentáře ➤ pokouší se o hudební doprovody 	Hra na hudební nástroje Hudební hry	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nacvičuje taktování ➤ zvládá jednoduché lidové tance ➤ na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	Taktování Pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně věku rozebírá jednoduchou hudební skladbu ➤ rozlišuje druhy hudby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální ➤ seznamuje se s různými druhy hudebních stylů 	Analýza hudební skladby	

5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokračuje ve zdokonalování pěveckých doved. ➤ dbá na hlasovou hygienu ➤ zpívá jednoduché durové a mollové písně ➤ rytmicky zvládá písně přiměřené věku ➤ čte noty, rozlišuje délky not, pomlky, dynamická znaménka ➤ orientuje se v jednoduchých hudebních formách ➤ poznává hudební nástroje, rozděluje je podle způsobu hry, vzhledu 	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Hudební nauka	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje motivy pomocí Orffova instrumentáře ➤ pokouší se o hudební doprovody 	Hra na hudební nástroje Hudební hry	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdokonaluje taktování ➤ procvičuje jednoduché lidové tance ➤ na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	Taktování Pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně věku rozebírá hudební skladbu ➤ rozlišuje druhy hudby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální ➤ snaží se rozlišovat různé druhy hudebních stylů 	Analýza hudební skladby	

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokračuje v rozvíjení pěv. dovedností a návyků ➤ zpívá jednohlasé a jednoduché dvojhlasé písně (lid. dvojhlas, kánony) ➤ seznamuje se s intervaly (od tónu C) ➤ rozpozná dvoudobý a třídobý takt v písních, zpívá písně s tleskáním počátečních dob (pulz) ➤ pojmenuje noty a pomlky v graf. záznamu písně, seznamuje se s posuvkami a jejich významem ➤ zapisuje jednoduchý rytmus písně do notového záznamu. 	Pěvecký a mluvní projev Pěvecký a mluvní projev Intonace a vokální improvizace Hudební rytmus Notový záznam melodie Hudební sluch a hudební představivost	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá nástroje Orffova instrumentáře k jednoduchým doprovodům písní ➤ seznamuje se s hudebními výrazovými prostředky (dynamika, tempo, barva) 	Hra na hudební nástroje Hudební představy a myšlenky	OSV K

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
➤ seznamuje se s tanečními kroky některých tanců (polka, valčík, polonéza, mazurka)	Pohybový doprovod hudby	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
➤ poznává vybrané nástroje symfonického orchestru, vyhledává ve skladbě výrazové prostředky (kontrast, zvukomalba, rondo, variace)	Analýza hudební skladby Hudební dílo a jeho autor Hudební žánry	MuV KD
➤ seznamuje se s životem a dílem českých skladatelů (B. Smetana, A. Dvořák)	Interpretace hudby	
➤ chápe pojem hudební divadlo a jeho spojení s jinými druhy umění (muzikál, opereta, melodram, balet)		
➤ chápe význam ND pro českou kulturu a tradice, vyjadřuje vlastní názor na poslouchanou skladbu		

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
➤ uplatňuje správné pěvecké návyky, zpívá podle individuálních dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně, využívá dynamiku k vyjádření nálady a obsahu písně	Pěvecký a mluvní projev Intonace a vokální improvizace Hudební rytmus Notový záznam	
➤ zpívá dur a moll tónický kvintakord	Hudební sluch a hudební představivost	
➤ vytleskává v rytmických cvičeních synkopu, triolu a tečkovaný rytmus, předvede své rytmické cítění v etudách pro bicí nástroje	Reflexe vokálního projevu	
➤ rozšiřuje znalosti notace (c2-a2), orientuje se v notovém zápisu písně		
➤ reprodukuje zazpívané nebo zahrané tóny, rozlišuje sluchem dur a moll tónorod		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
➤ vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry s využitím Orffových nástrojů	Hra na hudební nástroje	OSV K
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
➤ taktuje dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, využívá hru na tělo a jedn. taneční kroky k zachycení furiantového a polkového rytmu a mateníku	Pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
➤ seznamuje se s principy gradace, kontrastu a symetrie, vyhledává je v hudebních dílech, vysvětlí rozdíl mezi komorní a symfonickou hudbou	Analýza hudební skladby Hudební dílo a jeho autor Interpretace hudby	
➤ seznámí se s životem a dílem B. Martinů a L. Janáčka, chápe pojem programní hudba a symf. báseň		
➤ orientuje se v časovém řazení hudebních slohů, vyjadřuje vlastní názor na hudební dílo		

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje správné pěvecké návyky, dbá o hlasovou hygienu ➤ zpívá lidové a umělé písně intonačně a rytmicky přesně podle individuálních dispozic, respektuje dynamiku písní ➤ improvizuje jednoduché formy předvětí a závětí ➤ vytleskává charakteristický rytmus jazzové hudby (synkopu) ➤ procvičuje znalosti notace ➤ rozlišuje sluchem dur a moll stupnici a akordy, melodii vzestupnou a sestupnou ➤ transponuje vzestupné a sestupné řady tónů podle svých dispozic 	Pěvecký a mluvní projev Intonace a vokální improvizace Hudební rytmus Notový záznam melodie Hudební sluch a hudební představivost Reflexe vokálního projevu	OSV RSP
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá k doprovodu jednoduché rytmické nástroje podle vlastního rytmického cítění a schopností 	Hra na hudební nástroje	OSV K
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvárňuje tanečními kroky a vlastní pohybovou improvizací náladu skladby 	Pohybový doprovod hudby	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje hudbu populární a vážnou, seznamuje se s vývojem jazzové hudby domácí i světové, chápe rozdíl a hlavní znaky blues, spirituálu, swingu a ragtиму ➤ seznamuje se znaky románského, gotického a renesančního slohu, s jeho představiteli a díly ➤ rozlišuje funkce hudby v životě člověka a společnosti, chápe souvislost hudby se zvyky a kulturními tradicemi (folk, folklor, písničkáři) ➤ rozlišuje poslechem jednotlivé slohy ve vybraných ukázkách, vyjadřuje vlastní názor na poslouchanou skladbu 	Analýza hudební skladby Hudební dílo a jeho autor Hudební styly a žánry Interpretace hudby	MuV KD VMEGS ES
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s technikami vokálního projevu (scat, falzet) a individuálně je využívá při zpěvu ➤ pečuje o hlasovou hygienu v době mutace, upevňuje pěvecké dovednosti ➤ zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů podle vlastních pěveckých dispozic ➤ procvičuje intonační dovednosti (tónorod dur, 	Pěvecký a mluvní projev Intonace a vokální improvizace Hudební rytmus Notový záznam melodie Hudební sluch a hudební představivost	OSV RSP , SaS

<p>moll), zpívá dur a moll intonační řadu podle individuálních předpokladů</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu, rytmitizuje krátké texty, vytleskává podle individuálních dispozic i obtížnější rytmus ➤ orientuje se v notovém záznamu melodie ➤ reprodukuje zahrané tóny podle svých možností ➤ transponuje melodii písně podle svých schopností, využívá jinou hudební činnost při hlasové nedostatečnosti 	<p>Reflexe vokálního projevu</p>	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří jednoduché doprovody s využitím Orffových nástrojů podle vlastního cítění 	<p>Hra na hudební nástroje</p>	<p>OSV K</p>
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ taktuje vybrané písně 	<p>Pohybový doprovod hudby</p>	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenovává hudební formy jednotlivých slohů a uvědomuje si jejich typické znaky ➤ orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, seznamuje se se znaky barokního, klasického, romantického (národní školy), impresionistického slohu, s jeho představiteli a nejvýznamnějšími díly, seznamuje se s moderními světovými hudebními proudy 20. století (experimentální hudba) ➤ srovnává charakteristické znaky různých hudebních žánrů, chápe jejich funkci v souvislosti s životem jedince a spol. změnami (hudba a technika), nalézá souvislosti s jinými obory umělecké činnosti ➤ využívá při poslechu získané znalosti a zkušenosti, charakterizuje hudební dílo a zařazuje ho do slohového období, utváří si vlastní soudy i preference 	<p>Analýza hudební skladby Hudební dílo a jeho autor Hudební styly a žánry Interpretace hudby</p>	<p>VMEGS ES</p>

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu:

1. STUPEŇ

V žádném ročníku nedošlo k posílení časové dotace.

Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou přírodovědných předmětů a se vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy. To vše je doplňováno kulturními akcemi v místě bydliště (například výstavami).

Obsah celého předmětu je rozdělen do tří kapitol:

- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Uplatňování subjektivity
- Ověřování komunikačních účinků

Obsahem první kapitoly jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality. Druhá kapitola obsahuje činnosti, které vedou žáky k uvědomování si a k uplatnění vlastních zkušeností při tvorbě. Základem třetí kapitoly jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových a neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby.

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

1. vzdělávací období (1. – 3. roč.)

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování určitého konkrétního tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jejich citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustracemi.

K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek pro výtvarné činnosti, které má každý žák svoje vlastní, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro specifické a složitější výtvarné techniky. Výtvarná výchova nevede samoúčelně jen k osvojování výtvarných technik. Prostřednictvím výtvarných činností pomáhá k výchově citlivého člověka, který si všímá okolního světa a jeho projevů.

2. vzdělávací období (4.- 5. roč.)

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

Výuka výtvarné výchovy je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné citění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Ve 2. vzdělávacím období je výuka výtvarné výchovy spojována často i s výukou jiných předmětů. Výtvarně lze vyjadřovat zvolený jednoduchý rytmus melodie. Při kresbě přírodnin je vhodné využít znalostí z přírodovědy, při kresbě náradí je třeba znát, jak a k čemu se určité náradí používá, zde tedy vytváříme mezipředmětovou vazbu s pracovními činnostmi, při tematickém kreslení se dá vhodně využít některé četby z čítanky. Kresby se posuzují podle toho, kolik originálního pozorování a myšlenek v nich žák projevil, jak využil plochu výkresu, jak pracoval s barvou.

V předcházejícím vzdělávacím období i v období předškolním byla výtvarná výchova dítěti především prostředkem k vyjadřování myšlenek. Ve 2. období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění.

Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky je třeba postupně vést k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstovat u nich smysl pro prostorovou dispozici.

Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku. Pravidla perspektivy žáci vyvozují z pozorování, pod vedením učitele. Primární výuku pravidel perspektivy považujeme spíše za překážku.

Geometrických modelů se užívá jen k objasnění konstrukce skutečných předmětů. Při kreslení listů, ovoce a jiných předmětů žáky upozorňujeme na osovou souměrnost některých přírodnin. K dosažení dovednosti vyjádřit symetrii mohou přispět kresby předmětů prováděné např. pastelkami nebo vodovými barvami bez předběžných obrysů.

Barvu spojujeme s tvarem. Je dobře, aby si v 1. období žáci dostatečně pohráli s barvami a přirozenou cestou se seznámili se změnami, způsobenými jejich kombinacemi. Znovu žákům ukazujeme, od začátku do konce, techniku pokládání barev. Při vystihování určitého tónu např. u zelené barvy necháme žáky určitou dobu objevovat rozmanité zelené tóny vznikající mícháním žluté, modré a zelené barvy z palety, následovat musí hovor o tom, co objevili, co se komu podařilo. Předcházíme tak potížím

vznikajícím při současném pozorování tvaru předmětu a jeho barvy. Žáci později snadno kombinují barvy a jejich mícháním tvoří složitější barevné tóny.

Při kreslení nástrojů vycházíme ze způsobu jejich užívání. To má nejen význam praktický (poznání funkce nástroje), ale i přímý a kladný vliv na výsledek kresby. Znájí-li žáci funkci celého nástroje i jeho částí, snáze a přesněji porovnávají jejich velikost, tvar i poměrnost.

Pro vytváření vzorů je prospěšná mezipředmětová vazba s geometrií, využíváme dovednosti provádět náčrty základních geometrických obrazců. Geometrické obrazce mohou být základem mnoha opakujících se vzorků. Geometrické tvary jsou pro děti přístupné a snadno proveditelné. Později může následovat též stylizace a kombinace jednoduchých přírodních tvarů. Kombinací zvolených prvků se vyplňuje určitá plocha nebo se jich používá k dekoraci některého předmětu. Takové kreslení využívá mezipředmětových vztahů s hudební výchovou (rytmy, kontrasty, opakování, střídání).

Předkládání stylizovaných forem, kterých s úspěchem použili různí návrháři, vede žáky k tomu, že začnou stylizovat prvky přírodní. Při pozměňování toho, co poznali, mají dost možností, aby mohli uplatnit svou vynalézavost a fantazii.

Kreslení z paměti je cenné jak pro děti nejmladší, tak i pro starší žáky. Je dobře, když žáci 4. a 5. r. nejprve předložený předmět prostudují a nakreslí a potom jej zkusí nakreslit z paměti. Pokud žák ví, že bude kreslit z paměti, snaží se, aby si zapamatoval podobu předmětů. Zvyká si předměty pozorně pozorovat, a tak si postupně vytváří vnitřní zásobu obrazů, které mu poslouží jako předlohy ke kreslení. Žák se tak rovněž učí soustředit svoji pozornost.

Modelování je velmi vhodné pro mladší žáky, ale dobře ho v kombinaci s různými materiály příležitostně využíváme i v tomto vzdělávacím období.

Ve výtvarné výchově v tomto období často využíváme mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek. Jedním z úkolů výtvarné výchovy je připravovat žáka na praktický život, ve kterém budou v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout. K tomu ho vedou reálné kresby.

V tomto období využíváme každé vhodné příležitosti ke zušlechťování citů žáků, pěstujeme jejich smysl pro přírodní krásy, a to jak ve výtvarné výchově tak i v ostatních předmětech. Žáci jsou seznamováni s vhodnými díly různých oborů umění prostřednictvím obrazů a ilustrací, učí se je chápat a rozumět jim.

Učitel volí náměty výtvarných prací podle svého uvážení a v návaznosti na činnostní styl výuky a učební požadavky daného ročníku a to nejen ve výtvarné výchově. Úkolem učitele je vyvolávat podněty, určovat témata a náměty, žáky motivovat, volit vhodné inspirace. Do vlastní výtvarné činnosti žáků zasahuje učitel radami, které se týkají použitého materiálu a způsobu práce s ním, kreslířských nástrojů a praktického zacházení s nimi. Při výuce se využívá četby, přírodovědného a vlastivědného učiva i dění ve škole a v obci. Příklady námětů nejsou pro učitele závazné. Výtvarné techniky volí učitelé podle svého uvážení tak, aby se rozšiřoval jejich okruh, aby byly pro děti zajímavé a přiměřeně rozvíjely dětskou tvořivost a představivost.

Úspěch práce žáků závisí do značné míry na tom, jak pozorovanou skutečnost v průběhu výuky dokážeme žákům přiblížit, jak dovedeme ukázat tvar jako výsledek přírodních zákonitostí i jak dovedeme výuku výtvarné výchovy organicky spojit s ostatními vyučovacími předměty.

Začlenění průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. třídy – Moje tělo, Z pohádky do pohádky, projektem 4. třídy – Umíme komunikovat?)
- Výchova demokratického občana (projektem 5. tříd – Žákovský parlament)
- Environmentální výchova (projektem 3. třídy – Voda, Místo kde bydlím)
- Mediální výchova (projektem 5. třídy – Ovlivňuje tě reklama?)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (projektem 5. třídy – Evropa a my)
- Multikulturní výchova (projektem 4. třídy – Pohádky celého světa)

Výchovně vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky k využívání nabytých zkušeností a dovedností při různých tvůrčích činnostech ve VV

- učí děti uvádět věci do souvislostí a vytvářet si na ně svůj komplexnější názor a náhled
- dávají možnost samostatnému organizování při práci ve VV
- vedou hodiny tak, aby děti pracovaly samostatně a tvořivě
- učí žáky porovnávat a posuzovat jejich výkony a motivují je k jejich zlepšování
- nabízejí žákům různé techniky a práce s materiály
- vedou žáky k časovému rozvržení a organizaci práce
- seznamují žáky s různými technikami
- zadávají práci, ve které žáci posoudí svůj pokrok
- vedou žáky k propojování dosavadních zkušeností
- zadávají úkoly použitelné v praxi

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- vedou žáky k uvědomování si svých chyb a k jejich následnému odstraňování
- vede děti k samostatnému experimentování s prvky výtvarného vyjádření
- předkládají problémové úkoly, které žáci výtvarně zpracují
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- řídí hodinu tak, aby děti hovořily o svých i cizích pracích a dokázaly je objektivně zhodnotit
- zadává skupinové práce, při kterých se musí žáci domluvit na efektivní spolupráci
- vyžadují slušné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- vedou žáky k efektivní spolupráci v týmu
- při hodinách VV rozebírají chování a jednání žáků
- vytvářejí příjemnou atmosféru ve VV
- vedou žáky ke zdravému sebevědomí a náhledu na svou práci
- vyžadují dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanská

Učitelé:

- zařazují exkurze a návštěvy muzeí, výstav, videoprojekcí, při kterých rozvíjejí v dětech úctu a obdiv k výtvarnému umění
- vedou děti k přijímání názorů druhých
- snaží se, aby měly děti kladný vztah k výzdobě školy a aktivně se na ní podílely
- vedou žáky k vytvoření pozitivního vztahu k tradicím a historickým památkám
- podněcují žáky k aktivnímu zapojení
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé:

- využívají různé pomůcky, nástroje, vybavení a materiály, aby se s nimi děti naučily bezpečně a účinně manipulovat
- dbají na dodržování pravidel bezpečnosti
- vedou žáky k používání vhodného oblečení
- motivují práci tak, aby děti přistupovaly ke svým pracím zodpovědně a s dostatečným úsilím
- vedou děti k čistotě a funkčnímu uspořádání pracovní plochy
- snaží se u žáků vybudovat kladný vztah k práci
- předkládají žákům různé typy návodů či písemných pokynů
- dbají a vyžadují od žáků šetrné využívání materiálů a pomůcek
- vyžadují plnění dohodnutých postupů a pravidel
- vedou žáky k organizaci jejich práce

2. STUPEŇ

Předmět je zařazen do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Obsah předmětu navazuje na Výtvarnou výchovu na 1. stupni.

Ve vyučování se užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků, podle potřeby encyklopedie, katalogy, internet, video.

Rozvíjí se tvůrčí činnost, smyslová citlivost, uplatňuje se subjektivita. Pracuje se s vizuálně obraznými prostředky, k uměleckému procesu se přistupuje celistvě a tento proces je chápán jako způsob poznávání a komunikace.

Ve výtvarné výchově si žáci osvojují práci s různými materiály a technikami, pracují podle skutečnosti i se zapojováním fantazie a kreativity. Reagují na různé životní situace (hl.v tematickém kreslení) a tyto práce přispívají k obohacení znalostí žáků a k orientaci v budoucím životě. Přípravují se na budoucí život tím, že se orientují v umění, poznají vkusné a nevkusné a získávají znalosti o barvách a jejich využití v praktickém životě.

Výtvarná výchova probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v sousední pracovně AJ vybavené televizí a přehrávačem, podle potřeby u tematických prací v dílnách či mimo budovu školy / v plenéru /, žáci navštěvují výstavy.

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět

- v 6. a 7. ročníku – 2 hodiny týdně
- v 8. a 9. ročníku – 1 hodina týdně

Práce žáků reprezentují školu v soutěžích.

Vyučovací předmět je spjat hlavně s českým jazykem (hlavně s literaturou), dějepisem (hlavně při tematických pracích), přírodopisem (kresby přírodnin), pracovními činnostmi (hlavně dokončovací práce při prostorových výrobcích) nebo zeměpisem (poznávání života v jiných zemích)

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – samostatná práce, skupinové vyučování, kolektivní práce, práce na krátkodobých projektech

Výtvarná výchova rozvíjí především tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchovu / týká se hlavně rozvoje smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického /

Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech /hl.u tematických prací /

Environmentální výchovu / člověk a příroda, lidová slovesnost, poezie/

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé

- vedou žáky k vyhledávání a třídění materiálů, které lze využít hlavně v teoreticky zaměřených hodinách
- sledují užívání správné výtvarné terminologie
- při tvorbě vedou žáky k poznání vlastních pokroků
- využívají kladného hodnocení jako motivačního činitele
- vedou žáky ke třídění a propojování informací
- využívají rozmanité metody a formy učení
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou využít v praktickém životě
- zadávají úkoly tak, aby žáci měli možnost zorganizovat si svou výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- při zadávání úkolů vedou žáky k rozpoznání výtvarného problému a k jeho samostatnému řešení
- předkládají dostatek námětů k samostatnému promyšlení zpracování postupů
- pomáhají řešit problémy související s technikou, materiálem či pomůckami
- umožňují podle možnosti volbu různých postupů při řešení úkolů
- směřují žáky k odpovědnosti za jejich rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitelé

- zapojují při práci ve skupině do diskuse o problému co nejvíce žáků
- vedou je k tolerování jiných názorů a dohlížejí, aby tyto názory byly obhajovány vhodnou formou
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- podporují samostatné vyjadřování
- dohlížejí na dodržování etikety komunikace – naslouchání druhému, ocenění práce úspěšných a nezesměšňování neúspěšných

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- zařazují práce ve skupině, ve které žáci musí spolupracovat
- vedou žáky k respektování práce ve skupině či týmu a k dodržování pravidel vzájemného chování
- svou činností kladně ovlivňují kvalitu práce týmu
- dodávají žákům sebedůvěru, dbají na zařazení všech bez rozdílu
- pomáhají podle potřeby svými radami, oceňují úspěch žáků i pomoc spolužáků
- zohledňují pracovní tempo a možnosti žáků

Kompetence občanské

Učitelé

- připravují vytváření výrobků, které reprezentují a propagují školu
- vytvářejí v žácích pozitivní vztah k uměleckým dílům
- podporují účast žáků ve výtvarných soutěžích jako součást prezentace školy, aktivně zapojují žáky do dění ve škole
- zadávají takové úkoly, které vylučují, aby jeden žák pracoval za ostatní, vedou žáky k respektování názorů ostatních
- vedou žáky k zodpovědnému vztahu k přírodě a ke svému zdraví

Kompetence pracovní

Učitelé

- vyžadují dodržování daných pravidel a dokončování práce v dané kvalitě
- vytvářejí v žácích pozitivní postoje k manuálním činnostem
- vedou žáky k dodržování základní hygienických pravidel při práci s výtvarným materiálem a zásad bezpečnosti při různých činnostech
- sledují správné používání pomůcek, materiálů a nástrojů
- vyžadují šetrné zacházení s nástroji a materiálem
- vedou žáky ke koncentraci a soustředění při pracovních činnostech
- vedou žáky k organizování a plánování své pracovní činnosti
- nabízejí i takové činnosti, při kterých si žák vybírá nástroje, materiály či postup
- dbají na čistotu pracovní plochy a na úklid pracovního prostoru

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
➤ seznamuje se s různými druhy linií ➤ kreslí a maluje různé tvary ➤ experimentuje s barvou ➤ rytmicky střídá různé tvary, prvky a barvy	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celku Reflexe a vztahy, smyslové	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže ztvárnit daná témata ➤ seznamuje se s výtvarným vyjádřením pohybu ➤ výtvarně vyjadřuje smyslové vjemy a prožitky ➤ za použití různých technik ztvárňuje své vlastní umělecké prožitky 	vnímání Smyslové účinky obrazných vyjádření	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se výtvarně zachytit pocity, nálady pohyby a emoce ➤ seznamuje se s různými typy vizuálního vyjádření ➤ žáci se na základě vlastních zkušeností a prožitků samostatně výtvarně vyjadřují technikou dle vlastní volby 	Prostředky vyjadřující vlastní prožitky Vizuální vyjádření Přístupy k obrazným vyjádřením	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žáci se učí prezentovat vlastní práci ➤ učí se vnímat, porovnávat a posuzovat práci druhých 	Komunikace ve Vv	

2. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými druhy linií a kreslí je ➤ rozpoznává, kreslí a maluje různé tvary ➤ experimentuje s barvou ➤ rytmicky střídá různé tvary, prvky a barvy ➤ dokáže ztvárňovat daná témata ➤ snaží se zachytit pohyb ➤ výtvarně vyjadřuje smyslové vjemy a prožitky ➤ vyjadřuje vlastní umělecký prožitek různými technikami a způsoby 	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celků Reflexe a vztahy smyslového vnímání Smyslové účinky obrazných vyjádření	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší zachytit a výtvarně ztvárnit nálady, pocity, emoce a pohyby ➤ seznamuje se s různými typy obrazných vyjádření ➤ žáci se na základě vlastních zkušeností a prožitků samostatně výtvarně vyjadřují technikou dle vlastní volby 	Prostředky vyjadřující vlastní prožitky Vizuální vyjádření Přístupy k obrazným vyjádřením Komunikace ve výtvarné výchově	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žáci se učí prezentovat svou vlastní práci ➤ učí se vnímat, porovnávat a posuzovat práci ostatních 	Komunikace ve výtvarné výchově	

3. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá různé druhy linií ➤ experimentuje s barvou ➤ rytmicky střídá různé tvary, prvky a barvy ➤ snaží se ztvárnit dané téma ➤ pokouší se zachytit pohyb ➤ zachycuje smyslové vjemy a prožitky ➤ vyjadřuje vlastní umělecký prožitek různými výtvarnými technikami 	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celku Reflexe a vztahy smyslového vnímání Smyslové účinky obrazného vyjádření	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se zachytit náladu, pocity, pohyb ➤ seznamuje se z různými typy obrazných vyjádření ➤ na základě vlastního vnímání a prožitků se samostatně vyjadřuje výtvarnou technikou dle vlastní volby 	Prostředky vyjadřující vlastní prožitky Vizuální vyjádření Přístupy k obrazným vyjádřením	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se prezentovat vlastní práci ➤ učí se vnímat, porovnávat a posuzovat práci druhých 	Komunikace ve výtvarné výchově	

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé druhy linií, tvarů a objemů ➤ kreslí různé tvary ➤ snaží se rytmicky střídat různé typy, prvky a barvy ➤ experimentuje s barvou ➤ seznamuje se s teplými a studenými barvami ➤ dokáže ztvárnit daná témata ➤ na základě vlastního vnímání a pozorování se snaží zachytit pohyb ➤ výtvarně vyjadřuje smyslové vjemy a prožitky různými výtvarnými technikami zachytí vlastní umělecký prožitek ➤ vytvoří vlastní reklamu 	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celků Reflexe a vztahy smyslového vnímání Smyslové účinky obrazných vyjádření	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si pocity, nálady, pohyby a snaží se je výtvarně zachytit ➤ vnímá existenci různých obrazných vyjádření ➤ žák je veden k tomu, aby na základě vlastního vnímání dokázal samostatně výtvarně vyjádřit své pocity libovolnou technikou 	Prostředky vyjadřující vlastní prožitky Vizuální vyjádření Přístupy k obrazným vyjádřením	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žák umí prezentovat vlastní uměleckou práci ➤ žák se snaží vnímat, porovnávat a posuzovat práci ostatních 	Komunikace ve výtvarné výchově	

5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ bezpečně rozlišuje druhy linií, tvarů a objemů ➤ používá různého kontrastu, rytmu při kresbě linií ➤ kreslí různé tvary ➤ rytmicky střídá různé typy, prvky a barvy ➤ experimentuje s barvou ➤ rozlišuje teplé a studené barvy ➤ ztvární dané téma ➤ zachytí pohyb na základě vlastního vnímání a pozorování ➤ výtvarně vyjádří smyslové vjemy a prožitky ➤ různými výtvarnými technikami zachytí vlastní umělecký prožitek ➤ vytvoří vlastní reklamu 	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celků Reflexe a vztahy smyslového vnímání Smyslové účinky obrazných vyjádření	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže výtvarně vyjádřit pocity, nálady a pohyby ➤ zkouší ztvárňovat různé pohyby těla ➤ zkouší umisťovat prvky na ploše i v prostoru ➤ rozlišuje různé typy obrazných vyjádření ➤ žák dokáže samostatně vyjádřit své vnitřní prožitky technikou dle vlastní volby 	Prostředky vyjadřující vlastní prožitky Vizuální vyjádření Přístupy k obrazným vyjádřením	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žák dokáže prezentovat výsledky své výtvarné činnosti ➤ žák vnímá, porovnává a posuzuje práci ostatních ➤ zkouší komunikovat v hodinách o výsledcích práce 	Komunikace ve výtvarné výchově	
6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří, kombinuje a pojmenovává co nejširší škálu vizuálně obrazných vyjádření a hledá mezi nimi vztahy ➤ uplatňuje nové zkušenosti při vyjádření vlastních zkušeností a vjemů, představ a prožitků ➤ pokouší se o různé variace prvků s cílem získat osobitý výsledek ➤ využívá vizuálně obrazného vyjádření k zaznamenání vlastních zkušeností ➤ uplatňuje zkušenosti získané hmatem, sluchem, 	Různé druhy linií, jejich pojmenování a poznávání výrazových prostředků – např. jednoduchá zátiší, přírodniny Kresebné studie-linie, tvary, objemy, kontrast a rytmus Řazení jednoduchých objektů v ploše i prostoru – geometrické tvary, přímka,	OSV RSP , SaS , K EV E , VČP

<p>pohybem</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje vizuální a subjektivní vyjádření ➤ uplatňuje fantazii a pokouší se o expresivní projev ➤ využívá obrazného vyjádření k zachycení vztahu k určité osobě ➤ zvládá jednoduchou kompozici ➤ umí využívat znalostí o základních a druhotných barvách a seznamuje se s barvami doplňkovými ➤ užívá různé druhy písma 	<p>křivka, množení, řazení, rytmus</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti – vnímání ostatními smysly, např. sluch = vyjádření skladby</p> <p>Překládání, mačkání materiálu, hmat – reliéf, kaširování, plastická tvorba z papíru</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření – fantast.stroje, vynálezy</p> <p>Seznámení se s některými netradičními výtvarnými technikami (kombinované)</p> <p>Subjektivní vyjádření reality – např. kamarád, Den matek, rodina</p> <p>Dekorační práce s řazením v ploše, komb. barev, tvarů</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti – vesmír, bytosti z jiných planet</p> <p>Písmo a užitá grafika – různé typy i techniky / stříhané, kreslené, malované.../ např. plakát, reklama, obal na CD</p>	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, kombinuje a vytváří kompozice v prostoru ➤ uplatňuje fantazii a pokouší se o expresivní projev ➤ snaží se vyjádřit vlastní fantazijní představy v rovině subjektivního účinku ➤ seznamuje se s různými technikami zpracování materiálů ➤ výtvarně interpretuje různé události z minulosti i ze současnosti ➤ interpretuje výtvarně lidové tradice, zvyky a obyčeje ➤ zdokonaluje se v kresbě podle modelu ➤ rozliší tvarovou stylizaci ➤ zvládá jednoduchou kompozici ➤ umí využívat znalostí o základních a druhotných barvách a seznamuje se s barvami doplňkovými ➤ užívá různé druhy písma 	<p>Plastická a prostorová tvorba, manipulace s objekty</p> <p>Seznámení se s některými netradičními výtvarnými technikami, např. komb. Subjektivní vyjádření fantastických představ a interpretace přejatých námětů</p> <p>Využívání různorodých materiálů – lepení, barvení, voňavé obrázky</p> <p>Subjektivní vyjádření skutečnosti-tematické práce</p> <p>Práce na výzdobu a projekty – vitráže, malba na sklo, vystřihování</p> <p>Kresba lidské figury + tvarová i barevná nadsázka</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti - přír.motivy, živočichové</p> <p>Dekorační práce s řazením v ploše, kombinace barev i</p>	<p>OSV PL , K , KaK VMEGS ES EV VČP</p>

	<p> tvarů Rozvíjení smyslové citlivosti – vesmír, bytosti z jiných planet Písmo a užitá grafika – různé typy i techniky / stříhané, kreslené, malované.../ např. plakát, reklama, obal na CD</p>	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá v tvorbě některé metody výt. umění – seznamuje se s technikou malby ➤ užívá některé metody umění - pokouší se uplatňovat jednoduchou perspektivu ➤ rozlišuje vizuální a subjektivní vyjádření ➤ snaží se vyjádřit vlastní fantazijní představy v rovině subjektivního účinku ➤ výtvarně interpretuje různé události z minulosti i ze současnosti ➤ interpretuje výtvarně lidové tradice, zvyky a obyčeje ➤ využívá obrazného vyjádření k zachycení vztahu k určité osobě 	<p>Teoretické základy malby – barvy teplé a studené, barvy příbuzné, neutrální, Goethův barevný kruh- např.plody</p> <p>Seznámení s perspektivou, umístění postav na plochu, velikost objektů–Egypt, Řecko</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření – fantast.stroje, vynálezy</p> <p>Subjektivní vyjádření fantastických představ a interpretace přejatých námětů</p> <p>Subjektivní vyjádření skutečnosti - tematické práce</p> <p>Práce na výzdobu a projekty – vitráže, malba na sklo, vystřihování</p> <p>Subjektivní vyjádření reality – např. kamarád, Den matek, rodina</p>	<p>VDO PD OSV K VMEGS ES EV VČP</p>
7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá a vytváří samostatně širokou škálu vizuálně obrazových vyjádření a uplatňuje tuto škálu při vyjadřování vlastních představ a prožitků ➤ k realitě přistupuje osobitě ➤ uvědomuje si možnost kompozičních postupů ➤ užívá vizuálně obrazných vyjádření a zaznamenává zkušenosti získané různými smysly – hmat, pohyb, sluch ➤ užívá vizuálně smyslových vyjádření k zaznamenání vlastních zkušeností ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vlastních zážitků ➤ využívá správně techniku malby, texturu a míchá a vrství barvy 	<p>Prvky vizuálně obraz. vyjádření – linie,šrafování, kreslení</p> <p>Etudy – objem a tvar / mraky, vichřice.../</p> <p>Experimentální cvičení, rozbor vnímaných tvarů na skladební prvky</p> <p>Horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominantní prvek / jednoduchá zátiší /</p> <p>Seskupování, řazení, zmenšování, zvětšování,</p>	<p>OSV K EV ŽP</p>

	<p>zmnožování, vrstvení tvarů a linií</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti / např. koláže na námět voda /</p> <p>Plastická tvorba – kombinované. techniky</p> <p>Zaznamenání vlastních smyslových zážitků, pocitů a myšlenek / posouvání, vyklápění, vytrhávání atd.../</p> <p>Barevné odstíny – sytost, kontrast, tón, harmonie</p>	
UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá správnou techniku malby ➤ vybírá a kombinuje prostředky ➤ pokouší se zachytit realitu i symbolické naznačení ➤ vybírá a kombinuje výtvarné prostředky ➤ porovnává na konkrétních příkladech ➤ uplatňuje znalosti získané ve škole ➤ zachytí subjektivní zážitek v realitě i symbolicky ➤ užívá výt. prostředky k originálním ztvárnění reality ➤ uvědomuje si různorodost zdrojů inspirace – viz i obrazné vyjadřování ➤ nalézá vhodnou formu pro prezentaci svých nápadů ➤ v tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného projevu / fotografie ,počítač.grafika.../ ➤ vybírá a kombinuje materiály 	<p>Barevné vyjádření statické i dynamické</p> <p>Dekoratívni kompozice</p> <p>Kategorizace představ – např. africké masky</p> <p>Interakce s realitou – temat. práce</p> <p>Uplatňování subjektivity- fantast.variace na zákl.tvary písma</p> <p>Tematické práce s námětem z historie, práce na soutěž</p> <p>Písmo – styly, druhy, zákonitosti výběru a užití / např. orientační tabule / Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic – další lidové tradice...</p> <p>Práce s uměleckým dílem, experimentování s uměleckými díly / skládání, deformování, dotváření kresbou či barvou /</p> <p>Architektonické prvky – práce v materiálu inspirované slohy</p> <p>Dekorat. kompozice – barevné kompozice geometrických tvarů, tvarové kompozice</p> <p>Výtvarná stylizace- např. gotické vitráže</p>	<p>VDO</p> <p>PD</p> <p>MuV</p> <p>KD</p> <p>OSV</p> <p>K</p> <p>EV</p> <p>VČP</p>
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se zachytit realitu i symbolické naznačení ➤ vybírá a kombinuje výtvarné prostředky ➤ uplatňuje znalosti získané ve škole ➤ užívá výt. prostředky k originálním ztvárnění 	<p>Kategorizace představ – např. africké masky</p> <p>Interakce s realitou – temat. práce</p>	<p>MuV</p> <p>KD</p> <p>OSV</p> <p>K</p>

<p>reality</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si různorodost zdrojů inspirace – viz i obrazné vyjadřování ➤ nalézá vhodnou formu pro prezentaci svých nápadů ➤ vybírá a kombinuje materiály 	<p>Tematické práce s námětem z historie, práce na soutěž</p> <p>Písmo – styly, druhy, zákonitosti výběru a užití / např. orientační tabule / Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic- lid.tradice...</p> <p>Práce s uměleckým dílem, experimentování s uměleckými díly / skládání, deformování, dotváření kresbou či barvou /</p> <p>Architektonické prvky – práce v materiálu inspirované slohy</p> <p>Výtvarná stylizace- např. gotické vitráže</p>	<p>EV VČP</p>
--	---	---------------------------------

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá a samostatně vytváří podle vlastních zkušeností bohatou škálu vizuálně obraz. vyjádření ➤ postupně využívá v praktických činnostech prvky viz. obraz. vyjádření ➤ zachycuje prostor a správně uplatňuje techniku kresby 	<p>Linie jako výtvarný prostředek</p> <p>Kresebné etudy</p> <p>Kompoziční principy – dominantní prvek</p> <p>subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast a harmonie</p> <p>Zdokonalování techniky kresby – různé způsoby stínování, kontrast</p>	<p>OSV RSP</p>
ÚPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje osobitý přístup k realitě ➤ orientuje se v grafických technikách ➤ uplatňuje znalosti z písma a využívá dekorativních postupy při praktických činnostech ➤ využívá dekorat. postupů, zachycuje výtvarně atmosféru tématu ➤ kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi ➤ užívá správně techniku malby, míchá a vrství barvy ➤ užívá perspektivní postupy ve své práci ➤ k tvorbě využívá některé metody současného výt. umění 	<p>Různé typy zobrazení – rovnoběžné promítání, podhledy</p> <p>Grafické techniky – tisk z koláže, papíroryt</p> <p>Písmo, užitá grafika, reklama, propagace</p> <p>Tematické práce – Vánoce, Velikonoce – jak se slaví ve světě</p> <p>Práce s netradičními materiály</p> <p>Práce s barvami – vyjádření námětu barvami doplňkovými, lomenými, valéry, barvy příbuzné a podobné</p>	<p>MeV FVM OSV RSP , K EV VČP</p>

	Perspektiva lineární a úběžníková Práce s internetem – vyhledávání www stránek s výtvarnou tematikou	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje se k různému způsobu uměleckého vyjádření ➤ zařazuje do historických souvislostí zákl. stavební prvky architektury ➤ umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách ➤ vyjadřuje se osobitě a využívá znalostí o barvách 	Práce s dílem – renesance, baroko, klasicismus Základní stavební prvky architektury- okno, sloup, římsa, portál, mozaika, sgrafito Správná technika malby – větší plocha. Technika pastelu a akvarelu Krajinářské školy v 19. Století	OSV RSP VMEGS JE EV VČP

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá a samostatně vytváří co nejširší škálu vizuálně obraz. vyjádření ➤ uplatňuje osobitý přístup k realitě ➤ využívá znalostí o barvách k osobitému vyjádření ➤ orientuje se v grafických technikách a zvládá tisk z výšky ➤ orientuje se v oblastech moderního umění ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazová vyjádření a přiměřeně obhajuje svá hodnocení ➤ vybírá si a bezpečně využívá svých znalostí a dovedností ➤ vyjadřuje se vizuálně obrazně přiměřenými prostředky ➤ uplatňuje zkušenosti získané hmatem, sluchem, pohybem ➤ k tvorbě využívá některých prostředků současného umění – fotografie, počítačová grafika, video a učí se s nimi zacházet ➤ užívá viz. obraz. vyjádření k zaznamenávání představ a fantazie ➤ zvládá skicování, zachycuje podstatné motivy v plenéru 	<p>Technika kresby – tužka, pero, rudka, uhel, progressio / kresba hlavy, zátiší / Uspořádání objektů do plochy – výtvarné vyjádření vztahů a proměn mezi objekty Práce s barvami – symbolika barev, mísení, vzájemné vztahy, barevný a světelný kontrast Tisk z výšky, hloubky a plochy Umění 1. pol. 20. stol. a 2. pol. 20. stol. – např. impresionismus, kubismus, surrealismus Seznamuje se se současnými trendy v moderním umění Práce s uměl. dílem – různé druhy výtvarného vyjádření /popisné, abstraktní, symbolické, alegorické.../ Tematické práce – výtvarné zachycení současné události Uplatňování subjektivity ve viz. obraz. vyjádření – hledání vzájemných</p>	OSV SaS , K EV VČP

	<p>souvislostí / např. JÁ jako koláž, asambláž, plastika.../ Reklama, propagace /obaly, plakáty, propagační materiály /Prostorová tvorba - modelování</p> <p>Vytváření práce na základě představ a fantazie – vytváření působivých kombinací barev a tvarů, např. chiméra, bájnité tvorové</p> <p>Práce v plenéru, krajinomalba, frotáž z přírodnin</p>	
--	---	--

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět (tematický okruh Člověk a jeho zdraví) vyučovanou na 1. stupni a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví ve všech jeho složkách (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Výchova ke zdraví obsahuje i výchovu k mezilidským vztahům, žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o utváření postojů k nim a jednání v souladu s nimi.¹

Předmět využil posílení o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 6. ročníku.

Je uspořádán do tematických okruhů:

- Vztahy mezi lidmi a formy soužití – žáci se seznamují s možnými vztahy, rolami v rodinách, pochopení a řešení možných situací v mezilidských vztazích
- Změny v životě člověka – žáci rozvíjením poznatky týkající se tělesných, psychosociálních změn v období dospívání, otevírá se problematika sexuálního dospívání, rodičovství
- Osobnostní a sociální rozvoj – žáky učí utvářet dobré mezilidské vztahy, propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji a s volným úsilím
- Péče o zdraví - prohlubuje a rozšiřuje poznatky týkající se zdraví a jeho péče
- Zdravý způsob života (Výživa) – nabízí možnosti, jak skloubit základní potřeby výživy se zdravým způsobem života
- Hodnota a podpora zdraví - vede žáky k porozumění důležité hodnoty zdraví v kontextu dalších životních hodnot
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – žáci se seznamují s možnými riziky, které jedince ohrožují v rovině fyzického, psychického, sociálního, emočního zdraví, a učí se ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Obsahy těchto tematických okruhů se vzájemně prolínají, prostupují napříč jinými vyučovacími předměty, ročníky; způsob osnování je cyklický.

Vzdělávací obor má časovou dotaci 3 hodin týdně, v 6., 8. a 9.ročníku po 1 vyučovací hodině. Výuka probíhá ve třídách, výjimečně v terénu v rámci různých besed.

Vzdělávací obsah předmětu má velmi těsnou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a příroda, vyučovací předmět Přírodopis (tematický okruh Biologie člověka), proto poznatky z předmětu prohlubuje, rozšiřuje a prakticky využívá.

Vyučovací předmět také navazuje na vzdělávací obor Výchova k občanství, tematický okruh Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a právo, vzdělávací obor Tělesná výchova.

Do vzdělávacího předmětu Výchova ke zdraví jsou začleněna následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova – jsou realizovány tematické okruhy v rovině sociálního, osobnostního i morálního rozvoje (psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace), Environmentální výchova (Vztah člověka k prostředí) – hledání vlivů vnějšího prostředí na zdraví a výživu, Mediální výchova (Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality) – seznámení a osvojení

¹ Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

dovedností obrany před manipulací, Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát) – rozvíjení témat, která souvisejí s odpovědností občana, právy a povinnostmi, přijímáním odpovědnosti za své jednání.

Součástí vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví jsou nová vzdělávací témata RVP Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Dopravní výchova, Zdraví (sexuální výchova, rodina, ochrana před nemocemi, aj.).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

učitelé

- pozitivně motivují žáka k dalšímu učení
- zařazují práci s různými médii a dávají dostatečný prostor k hledání informací z různých komunikačních zdrojů
- vedou žáky k vyhledávání, třídění i propojování informací

Kompetence k řešení problémů

učitelé

- vedou žáky k uplatňování správného rozhodnutí v rámci zahájení plného intimního života
- osvojování vhodných řešení v oblasti zneužívání návykových látek a rizik s tímto problémem spojených
- směřují žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

učitelé

- nabízejí dostatek podmínek pro rozvíjení komunikačních dovedností potřebných k bezproblémovému soužití a rozvíjení kultivovanému chování k opačnému pohlaví
- vedou žáky ke kvalitní formulaci svých myšlenek písemně i v ústní podobě
- umožňují žákům prezentaci, vzájemné hodnocení i obhajobu vlastní práce

Kompetence sociální a personální

učitelé

- zařazují do výuky skupinovou práci, ve které je umožněna práce všech žáků
- vedou žáky k dodržování pravidel práce ve skupině
- uplatňují individuální přístup k žákům
- navozují situace vedoucí k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

učitelé

- nabízejí různé minisituace, modelové situace k uplatňování odpovědného chování v krizových a rizikových situacích
- vedou k pohotovému jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví

Kompetence pracovní

učitelé

- pracují s různými nástroji, materiály
- učí žáky vybírat takový postup, který neohroží jejich zdraví a bezpečnost

Vzdělávací obsah předmětu:

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne svůj rodokmen, rozpozná vztahy mezi členy v rodině, jejich role, objasní pojmy, které se týkají názvů příslušníků rodiny (švagr, tchyně...) ➤ pochopí funkci rodiny, uvádí příklady povinností rodičů a dětí ➤ představí tradice a zvyklosti své rodiny v průběhu významných dní během roku, posoudí a hodnotí účel rodinných svátků ➤ analyzuje možné problémy v rodinách, příčiny i důsledky, hledá možnosti řešení, klasifikuje typy rodin pomocí příkladu ➤ projevuje zodpovědné chování v situacích ohrožení života, zdraví, bezpečí, ví, kam se má obrátit o pomoc ➤ pojmenuje jiné možné formy rodinného soužití ➤ vysvětlí role členů komunity (party, třídy), uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního prostředí ➤ pokouší se vytvořit pravidla soužití v prostředí komunity a následně je respektovat, přispívá k utváření dobrých vztahů, rozpozná negativní projevy chování, v případě potřeby vyhledá pomoc sobě nebo druhým 	<p>RODINA Účel rodiny Tradice, zvyky Typy rodin (harmonická a disharmonická rodina) Poradna pro rodinu, Linka důvěry Náhradní rodinná péče KAMARÁDI, PŘÁTELÉ Pravidla soužití, charta třídy Prevence šikany</p>	<p>OSV ŘPRD , MV , HPPE</p>
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusí se definovat pojem zdraví, nemoc ➤ vysvětlí souvislost mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím ➤ popíše vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, hledá příklady obrany před nemocí, ➤ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm ➤ sestaví si svůj režim dne, hledá správné a špatné životní návyky, pochopí nutnost vyváženosti pracovních a odpočinkových aktivit, pokouší se o nápravu ➤ pochopí, proč je důležitá osobní a duševní hygiena, hledá souvislosti se zdravím člověka ➤ sestaví si svůj denní stravovací plán, hledá správné a špatné životní návyky, porozumí vztahu mezi výživou a zdravím ➤ je schopen vysvětlit, proč jsou potraviny řazeny do určitých skupin, vyjmenuje je a správně zařazuje příklady ➤ pochopí význam pohostinnosti, vyzkouší si, co to obnáší 	<p>Zdraví a nemoc Zdravý životní styl (otužování, očkování, karanténa) Režim dne, biorytmus Duševní a osobní hygiena (vlasy, nehty, chrup, tělo, pleť) Výživa Zdravé stravovací návyky Potraviny Pohostinnost Stolování</p>	

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení života, zdraví, bezpečí, ví na koho se má obrátit o pomoc ➤ umí se bránit před chronickými nepřenositelnými nemocemi ➤ dovede vyčíst informace s příbalového letáku léků ➤ objasní, proč nemá doma chybět lékárníčka a co má obsahovat ➤ vyjmenuje krátkodobé a dlouhodobé účinky návykových látek na organismus, pochopí nebezpečí, které sebou přináší ➤ uvede faktory, které ovlivňují rozhodování člověka, předvídá důsledky svého rozhodnutí, je informován o zákonech, které se vztahují k užívání návykových látek ➤ rozpozná mimořádnou událost, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí při mimořádných událostech ➤ uvědomuje si nebezpečí komunikace s neznámými lidmi a prostřednictvím elektronických médií ➤ projevuje odpovědné a pohotovostní chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení života, zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ➤ aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí ➤ v případě potřeby poskytne první pomoc 	<p>Poradna pro rodinu, Linka důvěry Chronické nepřenositelné a infekční nemoci Lékařská péče, léky Návykové látky (alkohol, cigarety) Ochrana člověka za mimořádných událostí Bezpečnost v silniční a železniční dopravě (účastníci silničního provozu, postup v případě dopravní nehody) Základy první pomoci</p>	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje zdravý vztah k sobě samému, utváří vědomí vlastní identity ➤ vysvětlí role členů komunity (party, třídy), uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního prostředí ➤ pokouší se vytvořit pravidla soužití v prostředí komunity a následně je respektovat, přispívá k utváření dobrých vztahů, rozpozná negativní projevy chování, v případě potřeby vyhledá pomoc sobě nebo druhým 	<p>SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ KAMARÁDI, PŘÁTELÉ Pravidla soužití, charta třídy Prevence šikany</p>	<p>OSV MV , HPPE</p>
8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklad infekčních nemocí a jejich původců ➤ objasní přenos infekce a způsoby, jak šíření zabránit ➤ uvede, proti kterým infekčním chorobám je 	<p>Infekční nemoci (cesty přenosu, prevence) Chronické nepřenositelné choroby</p>	<p>OSV RSP , ŘPRD , MV , Ko EV ŽP , VČP</p>

<p>zavedeno očkování</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jmenuje cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ➤ objasní, jak dochází k přenosu viru HIV a vysvětlí, jak se chránit ➤ navrhne ochranu před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění ➤ vysvětlí základní vztah mezi osobním pohybovým režimem a možnými zdravotními problémy a uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování v souvislosti s chorobami a zdravotními problémy ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci ➤ předvede základní způsoby poskytnutí první pomoci ➤ ošetří podvrtnutí, uplatňuje principy techniky při ošetření zlomeniny či krvácení ➤ vyjmenuje základní složky potravy a vysvětlí jejich význam ➤ rozlišuje mezi potravinami s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru, bílkovin, soli ➤ zdůvodní nutnost dodržování stravovacího a pitného režimu ➤ sestaví jídelníček pro rodinné stravování podle zásad zdravé výživy ➤ objasní, jak se do potravního řetězce dostávají škodlivé látky, jejichž obsah je sledován 	<p>První pomoc Výživa a zdraví</p>	
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje některé hlavní civilizační choroby a příčiny jejich vzniku ➤ vysvětlí souvislost mezi nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob ➤ vysvětlí základní vztah mezi osobním pohybovým režimem a možnými zdravotními problémy a uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování v souvislosti s chorobami a zdravotními problémy ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci ➤ používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích 	<p>Civilizační choroby</p>	<p>OSV ŘPR , SRaSO</p>
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje změny, probíhající v organismu dívky i chlapce v období dospívání, vhodně na ně reaguje ➤ vysvětlí rozdíly mezi přátelstvím, zamilovaností, náhodnou známostí a rozvinutou láskou ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se 	<p>Puberta, dospívání Reprodukční zdraví Antikoncepce Těhotenství</p>	<p>OSV SaS , MV, HPPE</p>

<p>zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není zralý pro plný intimní život a těhotenství, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování ➤ uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku ➤ pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství ➤ orientuje se ve vhodnosti použití způsobů antikoncepce ➤ uvede rizika spojená s předčasným ukončením těhotenství ➤ vysvětlí potřeby matky v průběhu těhotenství, rizika ohrožující vývoj plodu ➤ vysvětlí roli matky a otce při péči o dítě, při jeho výchově 		
--	--	--

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná možnosti, jak rozvíjet své sociální zdraví, hledá a ztotožňuje se s hodnotami, které dělají správného partnera 	Sociální zdraví, partnerské vztahy (partnerství, manželství)	OSV, MV
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná možnosti, jak rozvíjet své sociální zdraví, hledá a ztotožňuje se s hodnotami, které dělají správného partnera ➤ spojuje význam sexuality především s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaným rodičovstvím ➤ přemýšlí o možných zdravotních rizicích brzkého pohlavního života, dokáže se odpovědně chovat, přijímá odpovědnost za bezpečné sex. chování ➤ vysvětlí na příkladech, jaké možnosti může mít těhotná dívka, hodnotí alternativy řešení, seznamuje se s péčí o dítě 	Sociální zdraví, partnerské vztahy (partnerství, manželství) Těhotenství nezletilých Péče o dítě, těhotenství	OSV, HPPE
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pyramidu potřeb, definuje pojem výživa, čte a rozumí energetickému obsahu látek uvedených na obalech potravin ➤ vlastními slovy objasní pojmy: živiny, tuky a jejich význam, vysvětlí vztah mezi tuky a zdravím, rozdíl mezi živočišnými a rostlinnými tuky, zná svou vlastní spotřebu ➤ definuje cukry jako sacharidy, rozlišuje potraviny 	Výživa Tuky v potravinách Cukry Sůl Energetická hodnota potravin, výživový program Co vlastně jíst?	EV, VČP

<p>s vysokým a nízkým obsahem cukru</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje sůl jako minerál, pokouší se zjistit, kde všude se v potravinách sůl nalézá, vyjmenuje způsoby, jak sůl vyloučit ze své stravy ➤ sleduje energetický příjem ve své životosprávě, kontroluje a navrhuje správný výživný program, sestavuje sám pravidla správných stravovacích návyků 		
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná znaky stresu, cvičí techniky sebeovládání a relaxace ➤ uvědomuje si nebezpečí psychických onemocnění, sebepoškozování a užívání drog pro zdraví člověka, předvídá důsledky svých rozhodnutí, přichází na alternativní řešení ➤ projevuje odpovědné a pohotové chování v situacích ohrožení života, zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ➤ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<p>Stres Rizikové chování Návykové látky Ochrana člověka za mimořádných událostí (klasifikace událostí, varovné, signály, evakuace, prevence vzniku)</p>	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná všechny komponenty zdraví, vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duchovním, duševním, emočním a sociálním zdravím 	<p>Zdraví</p>	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu:

1. STUPEŇ

Pro lepší orientaci rozdělujeme obsah předmětu do několika tematických okruhů :

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

V žádném ročníku nedošlo k posílení časové dotace. Výuka má tradiční činnostní charakter

Začlenění průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. třídy – Moje tělo, Z pohádky do pohádky, projektem 4. třídy – Umíme komunikovat?)
- Environmentální výchova (projektem 2. třídy – Za tajemstvím lesa, projektem 3. třídy – Voda, Místo kde bydlím)

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je hodina tělesné výchovy. Vyučovací hodiny se nespojují do dvouhodinovy (výjimku tvoří plavecký výcvik), ale rovnoměrně se rozkládají do týdenního rozvrhu. V 1. – 3. ročníku se žáci mohou zúčastnit plaveckého výcviku (základního popřípadě i zdokonalovacího). Od 4. ročníku se žáci mohou rozhodnout a v rámci kroužků navštěvovat plavání, pohybové hry se zaměřením na volejbal (chlapci a děvčata) nebo míčové hry (chlapci). V 5. ročníku se žáci sportovních tříd mohou účastnit týdenního pobytu na LVK.

Součástí hodin tělesné výchovy jsou i pohybové chvílky, které se vkládají do různých předmětů. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které znají všichni z výuky TEV.

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podříditi kolektivu ...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce TEV, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách TEV se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v ostatních předmětech, např. formou vhodných rozcviček, pohybových her, tanečních prvků.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
- dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty

- volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbal bezpečnosti žáků a vedl je k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
- účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Do celého prvního období výuky tělesné výchovy je zařazována zdravotní výchova, důležité je:

- dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
- dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
- otužovat vzduchem a vodou (ranní mytí studenou vodou)
- seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
- do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvilky)
- upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimošk. TEV)
- předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví
- vést žáky, aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi
- vést žáky k tomu, aby uměli zavolat pomoc v případě, že se vyskytnou u úrazu

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

Výchovně vzdělávací strategie, které vedou v tomto předmětu k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky k používání přesného názvosloví
- vedou žáky k správným pohybovým návykům
- zdůrazňují důležitost pohybových aktivit pro život
- nechávají žáky samostatně organizovat a pomáhat při různých hrách a soutěžích
- učí žáky porovnávat a posuzovat své výkony a motivují je k jejich zlepšování
- seznamují žáky se světem sportu
- zařazují pohybové činnosti, ve kterých žáci pozorují zlepšování výkonu
- upozorňují žáky na propojování informací z jiných předmětů
- využívají různé metody a formy práce

Kompetence řešení problémů

Učitelé:

- přibližují žákům taktické pokyny při kolektivních hrách
- nechávají žáky pozorovat a posuzovat výkony jiných
- poukazují na chyby a vedou žáky k jejich následnému odstraňování
- nechávají žáky samostatně promýšlet taktiku při soutěžích, hrách
- nechávají žáky samostatně volit způsoby plnění úkolů

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- vyžadují od žáků správné užívání názvosloví
- seznamují žáky se základními pravidly her a vyžadují jejich znalost a dodržování
- zařazují soutěže s důrazem na vzájemnou pomoc a komunikaci
- používají různá gesta a signály jako jeden z možných komunikačních prostředků
- předkládají žákům obrázková schémata a učí je porozumět jim
- podporují samostatné vyjadřování
- zdůrazňují slušnost a spisovné vyjadřování i ve vypjatých situacích

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- zařazují cvičení ve skupinách
- vedou žáky k efektivní spolupráci v týmu
- při hrách rozebírají chování a jednání žáků, dávají prostor k samostatnému vyjadřování
- vedou žáky ke zdravému sebevědomí a sebeovládání
- vyžadují dodržování pravidel spolupráce v týmu, družstvu
- zadávají úkoly do družstev, kde dávají důraz na zapojení všech jejich členů

Kompetence občanská

Učitelé:

- dbají na dodržování pravidel a zásad fair play, zdůrazňují nutnost jejich dodržování
- seznamují žáky se základy první pomoci a se zodpovědným chováním při úrazu
- podporují u žáků aktivní zapojení do školních a mimoškolních aktivit
- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- s žáky rozebírají konfliktní situace a požadují od nich tolerantní chování

Kompetence pracovní

Učitelé:

- dbají u žáků na správné používání náradí a náčiní
- neustále zdůrazňují dodržování pravidel bezpečnosti
- nechávají žáky samostatně manipulovat s náradím a náčiním
- nechávají žáky samostatně organizovat, plánovat splnění zadaných úkolů
- dbají na dodržování vhodného oblečení a obutí
- vyžadují od žáků dodržování hygienických návyků

2. STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět tělesná výchova se vyučuje v 6.,7.,8. a 9.ročníku 2 hodiny týdně. Žáci jsou rozděleni v rámci ročníků na chlapce a dívky. Výuka probíhá v tělocvičně nebo na školním hřišti. V zimním období je pro žáky sportovních tříd a žáky 7. ročníku zařazen týdenní pobyt na LVK.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu navazuje na vzdělávací oblast 1. stupně Člověk a zdraví, vyučovací předmět tělesná výchova a je rozdělen do 3 tematických okruhů:

- V oblasti činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
- V oblasti činností podporujících pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. Dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Žák sleduje své výkony, eviduje je a vyhodnotí. Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.
- V oblasti činností ovlivňujících zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. Při pobytu v přírodě se orientuje v terénu, zbuduje nouzový přístřešek, zajistí teplo, vodu, potravu. Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

Do vyučovacího předmětu tělesná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativita, Kooperace a kompetice, Poznávání lidí, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní diference)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)

Environmentální výchova (Vztah člověka k prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka, výklad, pokus-omyšl, frontální skupinová, individuální výuka, soutěže, turnaje)

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky ke třídění, propojování informací
- stanovují dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- hodnotí žáka tak, aby vnímal a dokázal posoudit vlastní pokrok
- pomáhají žákovi najít nejvhodnější způsob ke zdokonalení se
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- vedou žáka k plánování a organizování vlastní činnosti, k osvojování si tělocvičného názvosloví

Kompetence k řešení problému

Učitelé:

- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- motivují žáka k hledání optimálního způsobu řešení problému
- vedou žáka k využívání jeho vlastních zkušeností
- vedou žáka k samostatnému rozhodování se

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování
- podporují samostatné vyjadřování
- zadávají úkoly, při kterých může žák spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- umožňují žákovi zažít úspěch => posilují sebedůvěru žáka
- vedou žáka k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- dbají na zařazení všech bez rozdílu
- vedou žáka k ohleduplnosti k druhým

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáka k respektování názorů ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k zodpovědnému vztahu ke svému zdraví i přírodě
- vedou žáka k aktivnímu zapojování se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáka k dodržování pravidel bezpečnosti

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává význam pohybu pro zdraví ➤ je veden učitelem ke správnému držení těla při všech činnostech ➤ chápe význam cvičebního úboru a sportovní obuvi, samostatně se převlékne, dodržuje osobní hygienu ➤ podle pokynů učitele se podílí na přípravě cvičebního nářadí a náčiní ➤ umí reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele ➤ zná základní pravidla chování při TV a sportu a řídí se jimi ➤ seznamuje se s ošetřením drobných poranění a přivolá pomoc ➤ rozvíjí svou pohybovou úroveň a snaží se o zlepšení koordinace svých pohybů 	<p>Pohybové hry</p>	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými pohybovými aktivitami včetně netradičních ➤ osvojuje si základní pojmy, povely a pravidla související s používaným gymnastickým nářadím a náčiním ➤ umí k pohybové hře využít i jiné předměty než tělocvičné náčiní ➤ rozvíjí pohybovou tvořivost dle svých schopností ➤ seznamuje se s základními pojmy a názvy nářadí a náčiní ➤ dle individuálních předpokladů zvládá průpravná cvičení ke kotoulu vpřed a vzad, nacvičuje kotoul vpřed a stoj na lopatkách ➤ zdokonaluje cvičení s drobným náčiním ➤ chápe účinky různých cvičení, která jsou mu věkově přiměřená ➤ poznává význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu (pohybové chvílky, kompenzační cvičení, ...) ➤ seznamuje se se základními osvojovanými prvky a používaným náčiním ➤ seznamuje se se základními osvojovanými prvky a používaným náčiním ➤ dle svých individuálních možností se pokouší o nápodobu a rytmický pohyb ➤ pokouší se o jednoduché (věku přiměřené) tance ➤ snaží se o estetické držení těla ➤ seznamuje se základními pojmy týkajícími se běhů, skoků a hodů ➤ reaguje na zjednodušené startovní povely a signály 	<p>Gymnastika Rytmická a kondiční cvičení Atletika Sportovní hry</p>	

➤ za pomoci učitele dodržuje základy bezpečnosti při atletických činnostech		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
➤ seznamuje se se základy komunikace v TV ➤ poznává organizaci prostoru a činností při TV ➤ snaží se respektovat pravidla hry fair play při TV	Komunikace v TV Organizace při TV Chování v TV	

2. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává význam každodenního pohybu pro zdraví ➤ snaží se o zlepšení svých pohybových dovedností a fyzické kondice ➤ je veden ke správnému držení těla ➤ používá vhodné oblečení a obuv, řídí se pokyny vyučujícího ➤ aktivně se účastní přípravy a úklidu náradí, náčiní a pomůcek ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti v šatně, tělocvičně i na hřišti ➤ rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu a obratnost ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti 	Význam pohybu pro zdraví	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými netradičními pohybovými hrami, aktivitami i pomůckami ➤ rozvíjí svou pohybovou tvořivost ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích ➤ nacvičuje kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách ➤ nacvičuje výskok na švédskou bednu, kozu ➤ provádí podle pokynu učitele cvičení na náradí ➤ nacvičuje náskok na můstek a trampolítku ➤ pohybem vyjadřuje rytmus, podle individuálních předpokladů cvičí podle hudby ➤ učí se startovací povely ➤ podle schopností se zapojuje do rychlého a vytrvalostního běhu ➤ nacvičuje odraz z místa i s rozběhem ➤ provádí prvky běžecké abecedy ➤ nacvičuje techniku hodů s míčkem z místa ➤ zdokonaluje manipulace s míčem či jiným herním náčiním ➤ spolupracuje při řízené hře ➤ trénuje chůzi a běh v terénu ➤ účastní se plaveckého výcviku ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti na bazéně, ve sprchách i šatnách 	Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmická a kondiční cvičení Základy atletiky Základy sportovních her Pobyt v přírodě a turistika (v rámci školy v přírodě) Plavání	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se reagovat na smluvené povely a signály ➤ rozumí užívanému názvosloví při osvojovaných činnostech ➤ učí se a dodržuje pravidla pohybových činností (her a soutěží) ➤ poznává přestupky proti pravidlům ➤ účastní se měření výkonů při pohybových dovednostech a testech a porovnává své výkony s výkony ostatních 	<p>Komunikace a organizace v tělesné výchově</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p>	

3. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává význam každodenního pohybu pro zdraví ➤ snaží se o zlepšení svých pohybových dovedností a fyzické kondice ➤ je veden ke správnému držení těla ➤ používá vhodné oblečení a obuv, řídí se pokyny vyučujícího ➤ aktivně se účastní přípravy a úklidu náradí, náčiní a pomůcek ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti v šatně, tělocvičně i na hřišti ➤ rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu a obratnost ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p>	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými netradičními pohybovými hrami, aktivitami i pomůckami ➤ rozvíjí svou pohybovou tvořivost ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích ➤ nacvičuje kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách ➤ nacvičuje výskok na švédskou bednu, kozu ➤ provádí podle pokynu učitele cvičení na náradí ➤ nacvičuje náskok na můstek a trampolínku ➤ pohybem vyjadřuje rytmus, podle individuálních předpokladů cvičí podle hudby ➤ učí se startovací povely ➤ podle schopností se zapojuje do rychlého a vytrvalostního běhu ➤ nacvičuje odraz z místa i s rozběhem ➤ provádí prvky běžecké abecedy ➤ nacvičuje techniku hodů s míčkem z místa ➤ zdokonaluje manipulace s míčem či jiným herním náčiním ➤ spolupracuje při řízené hře ➤ trénuje chůzi a běh v terénu 	<p>Pohybové hry</p> <p>Základy gymnastiky</p> <p>Rytmická a kondiční cvičení</p> <p>Základy atletiky</p> <p>Základy sportovních her</p> <p>Pobyt v přírodě a turistika (v rámci školy v přírodě)</p> <p>Plavání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ účastní se plaveckého výcviku ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti na bazéně, ve sprchách i šatnách 		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se reagovat na smluvené povely a signály ➤ rozumí užívanému názvosloví při osvojovaných činnostech ➤ učí se a dodržuje pravidla pohybových činností (her a soutěží) ➤ poznává přestupky proti pravidlům ➤ účastní se měření výkonů při pohybových dovednostech a testech a porovnává své výkony s výkony ostatních 	<p>Komunikace a organizace v tělesné výchově</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p>	

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává význam pohybu pro lidské zdraví ➤ usiluje o zlepšení své fyzické kondice ➤ dbá na správné držení těla při všech činnostech ➤ používá vhodné sportovní oblečení a obuv ➤ dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení, samostatně chystá a uklízí nářadí a pomůcky ➤ při přesunech do šaten, do tělocvičny a na hřiště dodržuje pravidla bezpečnosti 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p>	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s netradičními pohybovými aktivitami ➤ využívá netradiční pomůcky ➤ rozvíjí pohybovou tvořivost ➤ provádí kotoul vpřed a vzad v různých obměnách ➤ nacvičuje roznožku ➤ přejde správně po kladině s dopomocí ➤ vyjadřuje pohybem rytmus ➤ provádí jednoduchá cvičení s hudbou ➤ dokáže podle pokynů učitele i samostatně provádět cviky na různých nářadích a s různým náčiním ➤ zapojuje se do úpolových her ➤ podle individuálních schopností se zlepšuje v běžecké rychlosti a vytrvalosti ➤ ovládá prvky běžecké abecedy ➤ zdokonaluje běh na hřišti i v terénu ➤ zvládá skok do dálky se správným odrazem a doskokem ➤ seznamuje se s technikou skoku vysokého ➤ dokáže házet míčkem s rozběhem i bez rozběhu ➤ dokáže měřit a zapisovat různé atletické disciplíny ➤ dodržuje zjednodušená pravidla kolektivních her 	<p>Pohybové hry</p> <p>Gymnastika</p> <p>Rytmické hry</p> <p>Kondiční cvičení</p> <p>Úpolové hry</p> <p>Atletika</p> <p>Sportovní hry</p> <p>Další pohybové činnosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zlepšuje manipulaci s míčem ➤ seznamuje se s hráčskou taktikou ➤ dodržuje pravidla při pohybových činnostech ➤ své chování řídí pravidly fair play 		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje na povely a signály a také je sám používá ➤ používá základní názvosloví ➤ cvičí podle popisu a nákresů ➤ poznává přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ zná pravidla minisportů ➤ zkouší zorganizovat pohybovou činnost pro třídu ➤ s pomocí změří pohybové testy a pomáhá při jejich měření a zapisování ➤ vyhledává informace o sportovním dění ve svém městě ➤ shromažďuje informace o místních sportovcích 	<p>Organizace při TV Pravidla Organizace při TV Sportovní informace</p>	
5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si význam pohybu pro zdraví ➤ podle svých individuálních schopností zlepšuje svou kondici ➤ při všech činnostech se snaží dodržovat správné držení těla ➤ dokáže samostatně používat protahovací a vyrovnávací cviky ➤ používá vhodné sportovní oblečení ➤ dodržuje zásady bezpečnosti, dokáže připravit a uklidit cvičební nářadí ➤ řídí se zásadami bezpečnosti při přesunu do šatny a tělocvičny 	Význam pohybu pro zdraví	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s různými netradičními hrami a aktivitami, používá netradiční náčiní ➤ zdokonaluje kotoul vpřed a vzad v různých obměnách ➤ provádí stoj na rukou s dopomocí ➤ upevňuje přeskok přes kozu roznožmo a skrčmo ➤ zvládá odraz z trampolíny ➤ bezpečně přejde kladinu bez dopomoci ➤ pohybem vyjadřuje rytmus ➤ provádí jednoduchá cvičení s hudbou ➤ dokáže podle instrukcí učitele provádět cvičení na různém nářadí a s různým náčiním ➤ zapojuje se do úpolových her ➤ seznamuje se s běžeckou abecedou ➤ reaguje na startovní povely, zná start vysoký a 	<p>Pohybové hry Gymnastika Rytmické hry Kondiční cvičení Úpoly Atletika Sportovní hry</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ nízký ➤ provozuje běh na hřišti a v terénu ➤ zvládá skok do dálky se správným odrazem a doskokem ➤ dokáže házet s míčkem s rozběhem i bez rozběhu ➤ zlepšuje manipulaci s míčem ➤ dodržuje zjednodušená pravidla kolektivních her ➤ seznamuje se s rolí hráče a hráčskou taktikou 		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí, komentuje cvičení spolužáka ➤ reaguje na signály a povel y a používá je ➤ používá základní názvosloví ➤ cvičí podle popisů a nákresů ➤ provádí pohybové testy a pomáhá při měření a zapisování ➤ pokouší se organizovat pohyb. činnost pro třídu ➤ vyhledává informace o sportovních aktivitách ve městě, sleduje informace o sportovcích ➤ své chování řídí pravidly fair play 	Organizace TV	

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví se podle pokynů učitele na pohybovou činnost ➤ použije správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ používá vhodný cvičební úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s prováděním TV a sportu ➤ zná a dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech ➤ orientuje se v přírodě, v případě nouze se ukryje, zajistí základní věci pro přežití 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Adaptační kurz-turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>OSV RSP</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje jednoduchá pravidla, respektuje a dodržuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva, snaží se o fair play jednání, zná minimálně 8 pohybových her ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence i rozhodčího ➤ naplňuje základní olympijskou myšlenku ve školních podmínkách ➤ rozumí základním pravidlům osvojovaných SH a dodržuje je, jedná při hře v duchu fair play 	<p>Pohybové hry Atletika-Rychlý běh 60m Vytrvalý běh 800-1000m Sportovní hry – košíková, volejbal, fotbal Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV LV , PSSS OSV PL , ŘPRD VMEGS OES</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí dodržovat dohodnutou taktiku hry ➤ rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka ➤ zná několik významných soutěží a sportovců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá bezpečně roznožku přes kozu nadél i našír, zvládá bezpečně činnost na trampolínce ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na rukou s dopomocí a tvořivě je aplikuje v jednoduché sestavě ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín, překot ve svisu ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu, dbá na správné držení těla, používá jednoduchou techniku cvičení s náčiním (obruč, švihadlo) ➤ aktivně se zapojí do jednoduchých úpolových her ➤ zvládá základní techniku při skoku do dálky ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce 	<p>Gymnastika-Přeskok Akrobacie Hrazda Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Úpoly-úpolové hry Skok do dálky Hod míčkem Sportovní hry – košíková, volejbal, fotbal</p>	<p>OSV PL</p>

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pod vedením učitele i samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ používá vhodný cvičební úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s prováděním TV a sportu ➤ zná a dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech ➤ orientuje se v terénu, využívá dokumentace k zajištění pobytu v přírodě 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech LVVZ-příprava turistické akce, orientace, chůze (běžky) v mírně náročném terénu.</p>	<p>OSV RSP</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje jednoduchá pravidla, respektuje a dodržuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva, snaží se o fair play jednání zná minimálně 10. pohybových her ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence i 	<p>Pohybové hry Atletika-Rychlý běh 50m Vytrvalý běh 800-1000m Sportovní hry Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV LV , PSSS OSV PL , ŘPRD VMEGS</p>

<p>rozhodčího</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ naplňuje základní olympijskou myšlenku ve školních podmínkách ➤ rozumí základním pravidlům osvojovaných SH a dodržuje je, jedná při hře v duchu fair play ➤ umí dodržovat dohodnutou taktiku hry ➤ rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka ➤ zná několik významných soutěží a sportovců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 		OES
---	--	-----

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá bezpečně roznožku přes kozu na dél i našít, naskočí na bednu našít do vzporu dřepmo, zvládá bezpečně pohybovou činnost na trampolínce s rozběhem ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně kotoul vpřed, kotoul vzad do různých postojů, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou a tvořivě je aplikuje v jednoduché sestavě ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, překot ve svisu, výmyk s dopomocí, poskytne podle pokynů jednoduchou dopomoc ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu, dbá na správné držení těla, používá jednoduchou techniku cvičení s náčiním (obruč, švihadlo), cvičí jednoduché sestavy ➤ aktivně se zapojí do jednoduchých úpolových her ➤ zvládá základní techniku při skoku do dálky ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ podle individuálních předpokladů zvládá kontrolovanou jízdu na sjezdových lyžích, nebo snowboardu, dodržuje pravidla pohybu na sjezdovce a zvládá bezpečnou jízdu na vleku, samostatně manipuluje s výzbrojí ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce 	<p>Gymnastika-Přeskok Akrobacie Hrazda estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Úpoly-úpolové hry Skok do dálky Hodí míčkem LVVZ-sjezdové lyžování, běžecký výcvik, snowboarding. Sportovní hry – košíková, volejbal, fotbal</p>	
---	--	--

8. ročník

výstupy	učivo	průřezová témata
---------	-------	------------------

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ zlepšuje své tělesné zdatnosti ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ používá vhodný cvičební úbor a obuv 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p>	OSV RSP
---	--	------------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s prováděním TV a sportu, uplatňuje bezpečné chování i v přírodě ➤ zná a dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech 	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje jednoduchá pravidla, respektuje a dodržuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva, snaží se o fair play jednání, zná minimálně 10 pohybových her, dovede je zorganizovat ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence i rozhodčího ➤ naplňuje základní olympijskou myšlenku ve školních podmínkách ➤ rozumí základním pravidlům osvojovaných SH a dodržuje je, jedná při hře v duchu fair play ➤ zvolí taktiku hry a dodržuje ji, dohodne se na spolupráci 	Pohybové hry Atletika-Rychlý běh 60 m Vytrvalý běh 800-1500m Sportovní hry- košíková volejbal, fotbal, florbal	MuV LV , PSSS OSV RSP , PL , ŘPRD
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá bezpečně roznožku přes kozu na dél i našít, skrčku, zvládá skrčku přes bednu našít, zvládá bezpečně pohybovou činnost na trampolínce s rozběhem ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně kotoul vpřed, kotoul vzad do různých postojů, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou a tvořivě je aplikuje v jednoduché sestavě ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín, překot ve svisu, výmyk s dopomocí, podmet, poskytne podle pokynů základní. dopomoc ➤ podle individuálních předpokladů zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu, dbá na správné držení těla, používá jednoduchou techniku cvičení s náčiním (obruč, švihadlo), cvičí jednoduché sestavy ➤ aktivně se zapojí do jednoduchých úpolových her ➤ zvládá základní techniku při skoku do dálky ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ zvládá základní techniku při skoku do výšky ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a uplatňuje je ve hře 	Gymnastika-Přeskok Akrobacie Hrazda Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Úpoly - úpolové hry Skok do dálky Vrh koulí Skok do výšky Sportovní hry- košíková volejbal, fotbal, florbal	OSV RSP , PL , ŘPRD

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá svůj pohybový režim ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ vhodnou formou zlepšuje svou tělesnou zdatnost (kondiční programy) ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech, uplatňuje bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - poskytne první pomoc, ošetří jednoduchá poranění ➤ používá vhodný cvičební úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s prováděním TV a sportu ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ využívá gymn.cviky pro rozvoj své zdatnosti a správné držení těla 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Gymnastika</p>	<p>MuV KD OSV RSP EV VČP</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla, respektuje a dodržuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva ➤ snaží se o fair play jednání, využívá i přírodního prostředí k pohyb.hrám ➤ zná několik pohybových her, dovede je zorganizovat a samostatně řídit ➤ zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích na všech náradích ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence i rozhodčího ➤ soupeří čestně ➤ sleduje své výkony a eviduje je, zpracuje naměřená data ➤ rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka ➤ zorganizuje jednoduché turnaje ➤ zná několik významných soutěží a sportovců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 	<p>Pohybové hry Gymnastika Atletika Sportovní hry – košíková, volejbal, fotbal</p>	<p>MuV LV , PSSS OSV RSP , PL , ŘPRD EV VČP</p>
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjí učivo-cviky na jednotlivých náradích z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ zvládá roznožku a skrčku přes kozu našíř odpovídající výšky s oddáleným odrazem ➤ podle individuálních předpokladů zvládá kotoul vpřed a vzad v různých obměnách, stoj na rukou s 	<p>Gymnastika přeskok akrobacie hrazda Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a</p>	<p>OSV RSP , PL , ŘPRD</p>

<p>výdrž, dovede z osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podle individuálních předpokladů zvládá výmyk odrazem jednož, přešvih úožmo ve vzporu, podmet ➤ zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu při cvičení s hudbou, cvičení s náčiním (švihadlo, obruč) ➤ aktivně se zapojí do jednoduchých úpolových her ➤ zdokonaluje techniku jednotlivých atletických disciplín osvojených v předchozích ročnících ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ zvládá základní techniku vrhu koulí, rozliší rozdíl mezi hodem a vrhem ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a uplatňuje je ve hře 	<p>rytmickým doprovodem Úpoly rychlý běh-60m, vytrvalý běh-1500m, skok do dálky, skok do výšky (flop), hod míčkem vrh koulí Sportovní hry – košíková, volejbal, fotbal</p>	
---	--	--

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu:

1. STUPEŇ

V žádném ročníku nedošlo k posílení časové dotace.

Průřezová témata začleněná do tohoto předmětu:

- Osobnostní a sociální výchova (projektem 1. tříd – Moje tělo, Z pohádky do pohádky)
- Environmentální výchova (projektem 2. tříd – Za tajemstvím lesa)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (projektem v 5. tříd - Evropa a my)

Výuka má tradiční činnostní charakter, doplněný o zajímavé skupinové práce či tvorbu projektů.

Obsah celého předmětu je rozdělen do čtyř kapitol:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

1. vzdělávací období (1. – 3. roč.)

Při praktických činnostech je vhodné práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a přitom dbát důsledně na bezpečnost žáků. Praktické činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Praktické činnosti jsou v 1. období základního vzdělávání základem všech tematických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí a to jako nezbytné poznatky s ohledem na jejich použití. Žák také u každé práce dostává poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím a ochraně zdraví při určité pracovní činnosti.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat - dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost, obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat, z čeho nůžky jsou, jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle svých vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacímho předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při praktických činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku

- pracovní kázní – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce
- umět o své činnosti povědět druhým

2. vzdělávací období (4. – 5. roč.)

Praktické činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování praktickým činnostem budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů. Při praktických činnostech bude průběžně zohledňována účelnost i prospěšnost prováděných činností a to s ohledem na aktuální potřeby žáků, podmínky školy i na jejich další vzdělávání.

Pracovní činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka pracovních činností vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady.

Při pracovních činnostech získávají žáci základní vědomosti o materiálech, se kterými pracují, o nástrojích, které k práci používají, i o dalších nástrojích vhodných k opracování daného materiálu. Seznamují se také s mnohými pracovními postupy, předlohami, návody, jednoduchými náčrtů a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci se zvoleným materiálem a nástroji, jsou vedeni k jejich respektování. Dále se žáci učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí. Učí je chápat pracovní činnost jako příležitost k sebeuplatnění.

Výchovně vzdělávací strategie, kterými se v tomto předmětu plní klíčové kompetence:

Kompetence k učení

učitelé

- zařazují práci se stavebnicemi a tím rozvíjí prostorovou představivost u dětí
- vedou žáky k pozorování a zapisování výsledků pěstitelských pokusů
- upozorňují žáky na využívání získaných zkušeností při praktických činnostech a současně na využití a propojení poznatků z jiných předmětů
- seznamují žáky s různými pracovními technikami
- zařazují činnosti, které umožňují žákům své výkony porovnávat a posuzovat
- nabízejí několik způsobů provedení, ze kterých si žáci sami vybírají dle svých dispozic a tvořivosti
- předkládají problémové situace, které žáci dále výtvarně a technicky zpracovávají

Kompetence k řešení problému

učitelé

- motivují žáky k promýšlení pracovních postupů
- nabízejí žákům možnost vybrat si materiál a pomůcky vhodné pro danou techniku
- vedou žáky ke správné organizaci pracovního místa

Kompetence komunikativní

učitelé

- předkládají žákům jednoduché pracovní postupy a návody

- vedou žáky k prezentaci své práce
- vštěpují žákům pravidla komunikace ve skupině
- vyžadují slušné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

učitelé

- vedou žáky k týmové práci a dodržování pravidel práce v týmu
- navozují situace vedoucí k posílení pocitu zodpovědnosti za splnění úkolů celého týmu
- požadují u žáků respektování pravidel skupinové práce
- dbají na zapojení všech žáků, podporují u nich samostatné vyjadřování
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc

Kompetence občanská

učitelé

- seznamují žáky s lidovými tradicemi
- motivují žáky k pozitivnímu vztahu k ochraně přírody zařazováním úkolů s ekologickou tematikou
- podněcují žáky k aktivnímu zapojování při ochraně a tvorbě životního prostředí
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování a respektování názorů jiných

Kompetence pracovní

učitelé

- vedou žáky k bezpečnosti při práci
- upozorňují žáky na správné zacházení s materiály
- vychovávají žáky k šetření materiálem
- učí žáky k úctě a ocenění práce své i ostatních
- zdůrazňuje význam práce pro další život
- rozvíjejí u žáků jemnou motoriku a manuální zručnost
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- učitelé vedou žáky k organizaci jejich práce, plánování

2. STUPEŇ

Předmět využil posílení o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 9. ročníku.

Názvy tematických okruhů:

- Pěstitelské práce, chovatelství
- Práce s technickými materiály
- Svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je především orientovaná na utváření a rozvíjení praktických dovedností, osobních vlastností žáků a upevňování návyků a zásad bezpečnosti a hygieny práce. Napomáhá rozhodování žáků při volbě budoucího povolání a je předpokladem pro úspěšné zařazení do života.

Vyučovací předmět Člověk a svět práce je na 2. stupni zařazen ve všech ročnících dle následující tabulky. Zpravidla se třída dělí na dvě skupiny, které mají každý týden jeden z určených tematických okruhů. Tematický okruh Svět práce se v 9. ročníku nedělí. Tento okruh má více informativní charakter než ostatní oblasti, které jsou zaměřeny více činnostně.

Tuto oblast obvykle posílujeme v 8. a 9. ročníku o volitelné předměty Technické činnosti a Domácnost.

NÁZEV PŘEDMĚTU	NÁZEV TÉMATICKEHO OKRUHU	ROČNÍK	ČASOVÁ DOTACE (v hodinách), MÍSTO VÝUKY
Pracovní činnosti	Pěstitelské práce	6.	1 týdně školní pozemek, učebna pěstitelství, třída
Pracovní činnosti	Pěstitelské práce, chovatelství	7.	1 týdně školní pozemek, učebna pěstitelství, třída
Pracovní činnosti	Práce s technickými materiály	8.	1 x za dva týdny dílna
Pracovní činnosti	Svět práce	8.	1 x za dva týdny třída, učebna informatiky
Pracovní činnosti	Svět práce	9.	1 týdně třída, učebna informatiky

Charakteristika jednotlivých tematických okruhů:

- Pěstitelské práce, chovatelství:

Výuka tohoto okruhu je především zaměřena na různé formy praktické práce na školním pozemku či údržbě okrasné části školy a školního hřiště a to zejména v jarních, letních a podzimních měsících. Žáci vykonávají určené činnosti většinou v malých skupinkách. V zimních měsících a při nepříznivém počasí probírají teoretické učivo určené plánem, pečují o květinovou výzdobu společných prostor školy, pracují na dlouhodobých ročníkových úkolech a v předjaří se podílejí na předpěstování sadby.

Do tematického okruhu Pěstitelské práce, chovatelství jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

- Svět práce:

Výuka je zaměřena na volbu povolání. Provází ji sebepoznávání žáka, které se děje za pomoci praktických úkolů, dotazníků nebo sebepoznáváním. Hlavní témata jsou věnována správné volbě budoucí školy a v neposlední řadě i budoucího zaměstnání. Žáci se na závěr seznamují i s možností realizovat se v oboru podnikání.

Do tematického okruhu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (Sebepoznávání, sebeorganizace, Komunikace..), Mediální výchova (práce s inzercí, trh práce, nezaměstnanost)

- Práce s technickými materiály:

Výuka je zaměřena na získávání manuální zručnosti v oboru práce s nástroji a různými materiály. Žáci se učí rozumět návodům, číst a zaznamenávat náčrty. Škola je vybavená i dílnou, ve které se probírá rovněž teoretické učivo.

Do tematického okruhu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

Učitelé

- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě.
- zařazují různé metody a formy učení, při kterých žáci sami docházejí k řešením a závěrům
- zajímají se o názory a zkušenosti žáků, vedou je ke třídění a propojování informací
- podporují vnímání souvislostí

- zadávají takové úkoly, při kterých žáci uplatňují znalosti z více předmětů a mohou pozorovat svůj pokrok
- kladou otevřené otázky či zadávají problémové úkoly
- vedou žáky k pozitivnímu vztahu k učení a k umění objektivně zhodnotit své výsledky, případně výsledky druhých

Kompetence k řešení problému

Učitelé

- učí žáky rozpoznat a pochopit problém, zjistit příčiny a najít způsob řešení za použití vlastního úsudku a zkušeností
- vedou žáky k samostatnosti při řešení problémů a učí je volit vhodné způsoby řešení
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem

Kompetence komunikativní

Učitelé

- vedou žáky k výstižnému vyjadřování svých myšlenek a názorů
- učí žáky dodržovat stanovená pravidla konverzace, naslouchat, zapojovat se do diskuze a vhodně obhajovat svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- zadávají úkoly, při kterých žáci spolupracují v různorodých skupinách
- vytvářejí pravidla práce ve skupině a dbají na jejich dodržování
- učí žáky vzájemně si naslouchat, radit si a pomáhat
- upevňují a rozvíjejí dobré mezilidské vztahy
- podporují vytváření zdravé sebedůvěry žáků

Kompetence občanské

Učitelé

- učí žáky chápat souvislosti mezi činností člověka a životním prostředím a vytváří u nich spoluzodpovědnost za jeho ochranu, podněcuje je k aktivnímu zapojení
- pěstují v žácích odpovědnost, dodržování pravidel slušného chování, přesvědčují je o nutnosti vzájemné pomoci zejména v krizových situacích
- učí žáky odmítat útlak a uvědomit si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí, respektovat názory ostatních

Kompetence pracovní

Učitelé

- vytvářejí u žáků kladný vztah k práci
- vedou žáky ke správnému používání nářadí a k hospodárnému využívání materiálů a vybavení
- kontrolují a vedou žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce
- vyžadují dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- učí žáky dodržovat pracovní postupy, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své nářadí očistit a uklidit

Vzdělávací obsah předmětu:

1. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se a pokouší se pracovat s různými materiály ➤ učí se používat prac. pomůcky a vhodné nástroje ➤ při práci se řídí pracovními postupy ➤ seznamuje se s prav. bezpečnosti a hygieny práce ➤ učí se organizovat pracovní plochu ➤ poznává lidové zvyky, řemesla a tradice 	Práce s tradičními a netradičními materiály	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se se základními stavebnicemi ➤ snaží se sestavit objekt podle jednoduché předlohy nebo vlastní představivosti 	Práce se stavebnicemi	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pod vedením učitele objevuje základní podmínky života rostlin ➤ sleduje pokus klíčení semen, jednoduše zaznamenává výsledky pozorování ➤ pečuje o běžné pokojové rostliny ➤ seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin 	Pěstitelské práce	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se se základními pravidly stolování 	Stolování, Příprava pokrmů	

2. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamují se a pracují s různými materiály a objevují jejich vlastnosti ➤ učí se používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky ➤ učí se pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo nákresu ➤ snaží se udržovat pořádek na pracovním místě a organizovat si pracovní plochu ➤ snaží se dodržovat pravidla bezpečnosti práce 	Práce s tradičním i netradičním materiálem	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi (montáž, demontáž) ➤ snaží se sestavit model dle jednoduchého návodu, předlohy, náčrtku nebo plánu 	Práce se stavebnicemi	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává základní podmínky pěstování rostlin ➤ pozoruje, zaznamenává a zhodnocuje výsledky své pěstitelské práce ➤ učí se ošetřovat a pečovat o nenáročné rostliny ➤ seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin 	<p>Pěstitelské práce Jedovaté rostliny</p>	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s pravidly správného stolování ➤ učí se připravit tabuli pro jednoduché stolování ➤ vhodně se při stolování chová ➤ poznává vhodné potraviny pro přípravu pokrmů ➤ dle pokynů připraví jednoduchý pokrm ➤ při práci dbá na bezpečnost a dodržuje hygienické návyky 	<p>Stolování Příprava pokrmů</p>	

3. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se a pracuje s různými materiály ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a nástroje ➤ učí se pracovat podle slovního návodu i podle předlohy ➤ při práci důsledně dodržuje pravidla bezpečnosti ➤ snaží se udržovat pořádek na svém prac.místě ➤ poznává lidové zvyky, tradice a řemesla a pokouší se je napodobovat 	<p>Práce s tradičním i netradičním materiálem Organizace práce Lidové zvyky, tradice a řemesla</p>	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví jednoduchý model ze stavebnice ➤ pracuje podle jednoduchého nákresu, předlohy 	<p>Práce se stavebnicemi</p>	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává základní podmínky pěstování rostlin ➤ učí se pečovat o nenáročné rostliny ➤ pozoruje změny rostliny během jejího růstu ➤ svá pozorování si zaznamenává a hodnotí výsledky své pěstitelské práce ➤ seznamuje se s nebezpečím spojeným s jedovatými rostlinami 	<p>Pěstování rostlin Jedovaté rostliny</p>	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se připravit jednoduchou úpravu stolu k různým příležitostem ➤ seznamuje se s pravidly stolování a řídí se jimi ➤ pokouší se připravit jednoduchý pokrm ze studené kuchyně ➤ při práci dbá na bezpečnost a dodržuje hygienické zásady při práci s potravinami 	<p>Stolování Příprava jednoduchého pokrmu</p>	

4. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se zhotovit výrobky na základě vlastní představivosti ➤ při práci využívá různých materiálů a odhaluje jejich různorodé vlastnosti ➤ učí se rozdělit a naplánovat práci ➤ seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi a snaží se jich využít při svých tvořivých činnostech ➤ volí vhodné pomůcky a nástroje pro svoji činnost ➤ snaží se udržovat pořádek na pracovním stole ➤ zvládne ošetřit drobná poranění ➤ snaží se dodržovat hygienické zásady a bezpečnost při práci 	Práce s tradičním i netradičním materiálem	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se provádět montáž a demontáž modelů ze stavebnic ➤ učí se pracovat podle jednoduchého návodu, náčrtu a popisu práce ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 	Práce se stavebnicemi	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ má znalosti o základních podmínkách pěstování rostlin ➤ zaznamenává výsl. svých pěstitelských pokusů ➤ učí se pěstovat a ošetřovat rostliny ➤ správně volí vhodné náčiní a nástroje pro pěstování rostlin a péči o ně ➤ seznamuje se s volně rostoucími jedovatými rostlinami a jejich škodlivými účinky ➤ dodržuje hygienu při práci ➤ dokáže poskytnout první pomoc při poranění 	Pěstování rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s vybavením školní kuchyně ➤ porovnává vybavení školní kuchyně s vybavením domácí kuchyně ➤ pokouší se připravit jednoduchý pokrm podle návodu a pokynů učitele ➤ po ukončení přípravy pokrmu umyje a uklidí použité nádobí ➤ dbá na pořádek a čistotu při práci v kuchyni ➤ poskytne první pomoc při úrazu ➤ zná a uplatňuje pravidla správného stolování a společenského chování u stolu ➤ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při stolování 	Vybavení kuchyně Příprava jednoduchého pokrmu Pravidla stolování	

5. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří výrobky na základě vlastní představivosti ➤ při práci využívá různých materiálů a objevuje jejich vlastnosti ➤ dokáže si práci rozdělit a naplánovat ➤ používá vhodné pomůcky a nástroje pro činnost ➤ dokáže si udržet pořádek na pracovním stole ➤ seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi a využívá je při svých tvořivých činnostech ➤ dokáže ošetřit drobná poranění ➤ snaží se dodržovat hygienické zásady a bezpečnost při práci 	Práce s tradičním i netradičním materiálem	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže provést montáž a demontáž modelů ze stavebnic ➤ rozumí a pracuje podle slovního návodu, obrázkové předlohy či náčrtku ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ správně se zachová při úrazu - poskytne sám pomoc nebo pomoc zavolá 	Práce se stavebnicemi	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní podmínky pro pěstování rostlin ➤ snaží se samostatně provádět jednoduché pěstitelské pokusy a výsledky zaznamenávat ➤ snaží se ošetřovat a starat se o pokojové rostliny ➤ při ošetřování rostlin volí správné nástroje a náčiní ➤ seznamuje se s jedovatými rostlinami a jejich účinky ➤ při práci dodržuje hygienu a bezpečnost ➤ poskytne první pomoc při poranění nebo se postará o přivolání pomoci 	Pěstování rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ je seznámen se školní kuchyní a jejím vybavením ➤ popisuje vybavení školní kuchyně a porovnává ji s vybavením domácí kuchyně ➤ zkouší připravit jednoduchý pokrm podle instrukcí učitele nebo návodu ➤ po ukončení práce v kuchyni dokáže umýt a uklidit použité nádobí ➤ vyjmenovává pravidla správného stolování ➤ dodržuje pravidla chování u stolu ➤ dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch ➤ zná a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti ➤ poskytne první pomoc při poranění či úrazu v kuchyni 	Vybavení kuchyně Příprava jednoduchého pokrmu Pravidla správného stolování	

6. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí reagovat při zranění sebe či spolužáka a poskytne mu v rámci svých možností pomoc ➤ porozumí, jaký je význam zeleně pro ozdravení životního prostředí, vyjmenuje některé negativní činnosti zemědělců pro zdraví člověka a jeho životní prostředí ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc ➤ vysvětlí, jak vzniká půda ➤ porovná základní půdní druhy vzhledem k vlastnostem, úrodnosti a zpracování ➤ na základě pokusu určí půdní druh u neznámého vzorku zeminy ➤ vlastními slovy vyjádří pojmy vzlinání a vsakování vody ➤ vyjádří vlastními slovy, jak vzniká kompost, jeho ošetřování a použití ➤ volí vhodné pracovní postupy, agrotechnické lhůty a vhodné nářadí při pěstování vybraných rostlin nebo si je umí vyhledat ➤ vybaví si význam pěstování zeleniny pro člověka a vyberou vlastnost, podle kterých lze zeleninu rozdělit ➤ vyjádří vlastními slovy vybrané pojmy, vybaví si vzájemné souvislosti, uvede některé příklady a vysvětlí je ➤ shrne způsoby ochrany, vysvětlí jejich význam a klady a zápory ➤ vyjádří vlastními slovy vybrané pojmy, vybaví si vzájemné souvislosti se sklizní a uskladňováním některých zelenin 	Bezpečnost a hygiena práce Zemědělství a životní prostředí Půda a její zpracování Vznik půdy Půdní druhy Určování základních půdních druhů Pohyb vody v půdě Kompost zelenina Význam a rozdělení zeleniny podle konzumní části Pěstování zeleniny ochrana zeleniny před škodlivými činiteli Sklizeň, uskladnění a uchování některých druhů zelenin	OSV ŘPRD EV ZPŽ , ŽP

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí reagovat při zranění a poskytne v rámci svých možností pomoc ➤ zdůvodní, proč je třeba půdu zpracovávat ➤ vyjádří vlastními slovy charakteristiku přirozených a umělých hnojiv ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady 	Bezpečnost a hygiena práce Půda a její zpracování, hnojení půdy Podzimní a jarní zpracování půdy na zahradě Výživa rostlin Okrasné rostliny Význam, rozdělení,	OSV ŘPRD EV ZPŽ , ŽP

<p>hygieny a bezpečnosti práce, poskytne PP</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné pracovní postupy, agrotechnické lhůty a vhodné nářadí při pěstování vybraných rostlin nebo si je umí vyhledat ➤ vybaví si význam pěstování okrasných rostlin pro člověka a vyberou vlastnosti, podle kterých je lze rozdělit, dokáže zařadit OR dle vytvořené šablony ➤ zařadí OR do správné skupiny a vyjádří vlastními slovy charakteristiku ➤ popíše postup při výsadbě OR a vybere hlavní zásady při výsadbě ➤ vybere správný způsob uchovávání ovoce jednotlivých druhů ➤ vyjmenuje některé druhy, popíše správný způsob sušení a uchování LR, uvědomuje si význam pěstování pro zdraví člověka ➤ vyjmenuje některé druhy, popíše správný způsob uchování koření, uvědomuje si význam pěstování pro člověka ➤ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<p>charakteristika a pěstování okrasných rostlin</p> <p>Ovocné rostliny</p> <p>druhy a charakteristika ovocných rostlin</p> <p>způsob pěstování</p> <p>uskladnění a zpracování</p> <p>léčivé rostliny a koření</p> <p>Charakteristika, rozdělení, zásady pěstování a význam LR</p> <p>Vybrané druhy koření, zásady pěstování</p> <p>chovatelství</p>	
---	--	--

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
SVĚT PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se významem předmětu volba povolání ➤ uvědomí si nutnost sebepoznání pro správnou volbu povolání – uvede příklady nesprávné profesní volby a zhodnotí možné důsledky této volby pro osobní i profesní život člověka ➤ hodnotí osobní zvláštnosti, předpoklady, možnosti i omezení ➤ poznává různé odlišné osobní rysy a klasifikuje je do skupin podle temperamentové, konstituční typologie, z nich odvozuje možné předpoklady pro volbu povolání ➤ sepisuje vlastnosti, dovednosti, vědomosti, zájmy a záliby a na jejich základě charakterizuje své osobní kvality ➤ pozná různé typy paměti a myšlení, vybere takové, které mu pomohou při dalším učení ➤ pochopí, které faktory proces sebepoznání ovlivňují ➤ na základě znalostí vhodných strategií rozhodování rozpozná okolnosti, které mu brání nebo naopak pomáhají v profesním uplatnění ➤ vybírá důležité informace z inzerátů, formuluje vlastní nabídku inzerátu ➤ vysvětlí pojem akční plánování, vysvětlí význam zaznamenávání osobních cílů i jejich průběžného hodnocení ➤ klasifikuje možné způsoby plánování (osobní, 	<p>SEBEPOZNÁNÍ</p> <p>Vlastnosti</p> <p>Typologie osobnosti</p> <p>Charakteristika</p> <p>Paměť</p> <p>Myšlení</p> <p>Faktory ovlivňují sebepoznání</p> <p>ROZHODOVÁNÍ</p> <p>Inzerát</p> <p>AKČNÍ PLÁNOVÁNÍ</p> <p>ADAPTACE NA ZMĚNY</p> <p>Možnosti absolventa</p> <p>Informační základna</p>	<p>MeV</p> <p>KČPPMS ,</p> <p>IVMSR</p> <p>OSV</p> <p>ŘPRD , SaS ,</p> <p>SRaSO , Ko</p>

<p>profesní, finanční, cestovní..), (krátkodobý, dlouhodobý), zaznamenává kroky akčního plánování (brainstorming, třídění myšlenek, určení klíčových úkolů, kontrola)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zamýšlí se nad změnami, které ho čekají, pozná způsoby, jak se na ně připravit ➤ sestavuje hierarchii vzdělávacího systému ČR, seznamuje se s jednotlivými stupni vzdělání ➤ rozlišuje kvalifikaci a specializaci, profesní a neprofesní typy přípravy ➤ porovnává učební plán a osnovy vybraných středních škol kategorie studijních oborů z hlediska budoucí kvalifikace, profesní návaznosti ➤ porovnává faktory, které ovlivňují vstup na typ střední školy (studijní výsledky, osobní schopnosti, charakterové vlastnosti..) ➤ využívá maximálního množství dostupných informací, orientuje se v nich ➤ aktivně vyhledává informace o možnostech a pracovních příležitostech zvoleného oboru 		
---	--	--

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc ➤ dovede přečíst jednoduchou technickou dokumentaci, načrtne zadaný výrobek, okótuje jednoduchý technický výkres ➤ porozumí stavbě dřeva a dovede popsat jeho vlastnosti, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technolog. kázeň ➤ změní a orýsuje zadaný výrobek ➤ vhodně upne materiál, volí vhodné nářadí k řezání dřeva ➤ volí vhodné nářadí k rašplování a pilování dřeva, vybaví si souvislost mezi rašplováním a pilováním, rozezná různé druhy pilníků a rašplí 	<p>Bezpečnost a hygiena práce Technické náčrtky a výkresy, kótování, technické písmo, měřítko Dřevo- stavba dřeva, fyzikální a mechanické vlastnosti dřeva a jeho obrábění Měření a orýsování Upínání a řezání dřeva Rašplování a pilování</p>	<p>OSV ŘPRD</p>
---	--	-----------------------------------

9. ročník

výstupy	učivo	průřezová témata
SVĚT PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech prokáže znalost rozdílu mezi povoláním, zaměstnáním a obživou ➤ jmenuje odlišnosti mezi konkrétními příklady zaměstnání, uvědomuje si, které schopnosti na vykonávání práce potřebuje ➤ sestavuje charakteristiku samostatně vybraného zaměstnání, rozpoznává určité nevýhody frekventovaných povolání, zvažuje, proč ho některá povolání přitahují ➤ seznamuje se s rozmanitými informačními 	<p>Povolání, zaměstnání Znaky povolání (pracovní prostředí, pomůcky, činnosti..) Informační základna, beseda na ÚP Vzdělávací systém ČR Možnosti absolventa Tiskopisy Pracovní právo</p>	<p>VDO OOSS OSV ŘPRD , SaS , SRaSO , HPPE</p>

<p>materiály, účastní se besedy s odborníky z oblasti volby povolání, klade vhodné otázky a odpovědi průběžně vyhodnocuje</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sepisuje si vlastní plán akcí na poslední rok na ZŠ ➤ orientuje se v přehledech a nabídkách škol ➤ učí se vyplňovat dotazníky, tiskopisy, přihlášky na SŠ ➤ objasní pojmy pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel ➤ pochopí význam podmínek pracovní smlouvy, pokusí se sám sestavit pracovní smlouvu ➤ určí vznik a zánik pracovního poměru, vysvětlí pojem zkušební doba ➤ na modelových situacích si zkusí žádat o práci, učí se kultivovaně vystupovat ➤ sestaví svůj životopis, využívá ICT ➤ vyhledává nabídku a poptávku zaměstnání na trhu práce v místě bydliště ➤ pochopí problémy nezaměstnanosti, je seznámen s pravidly pro vyplácení podpory v nezaměstnanosti ➤ zjišťuje z ÚP statistiky a prognózy o zaměstnání ➤ pozná obory podnikání, podmínky pro udělení živnostenského listu ➤ objasní rozdíl mezi obchodní a akciovou společností, vyjmenuje podmínky nutné pro zápis v obchodním rejstříku ➤ pomocí ICT se pokouší sestavit prezentaci firmy podle vlastního výběru 	<p>Pracovní smlouva Vznik a zánik pracovního poměru Pohovor Životopis Trh práce Nezaměstnanost Úřad práce Podnikání Obchodní společnost Životní rozhodnutí</p>	
---	--	--

5.10 Volitelné předměty

5.10.1 Plavání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvoj činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností
  - rozvoj činností podporujících pohybové učení
  - rozvoj činností ovlivňujících zdraví
- V oblasti činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
  - V oblasti činností podporujících pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni plavce a rozhodčího, ovládá základní pravidla plavání. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví. Žák sleduje své výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché závody na úrovni školy, zpracuje naměřená data.
  - V oblasti činností ovlivňujících zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí bazénu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita)

Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj (Kooperační a kompetice, Poznávání lidí)

Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní diference)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)

Časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět plavání se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá na bazéně a částečně v tělocvičně na bazéně. Žáci jsou rozděleni do družstev podle výkonnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka, výklad, skupinová, individuální výuka, závody)

Kompetence k učení

Učitelé:

- využívají rozmanité metody a formy učení
- hodnotí žáka tak, aby vnímal a dokázal posoudit vlastní pokrok
- pomáhají žákovi najít nejvhodnější způsob ke zdokonalení se
- vedou žáka k plánování a organizování vlastní činnosti, k osvojování si plaveckého názvosloví a základních pravidel plavání
- vybírají takové činnosti, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problému

Učitelé:

- motivují žáka k promyšlení postupu, k hledání optimálního způsobu řešení problému

- vedou žáka k využívání vlastních zkušeností
- vedou žáka k samostatnému rozhodování se
- předkládají dostatek problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých může žák spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vyžadují slušné vyjadřování
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- umožňují žákovi zažít úspěch => posilují sebedůvěru žáka
- vedou žáka k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- vedou žáka k ohleduplnosti k druhým, podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáka k respektování názorů ostatních
- respektují věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáka k aktivnímu zapojování se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáka k dodržování pravidel bezpečnosti
- vyžadují plnění dohodnutých postupů

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD OSV SRaSO, PH, EV VČP</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjí učivo z předchozího ročníku, snaží se odstranit nedostatky ➤ zdokonaluje se v technice jednotlivých plaveckých způsobů ➤ zdokonaluje obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže ➤ zná několik významných plaveckých soutěží a plavců našich i světových 		
--	--	--

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů zvládá obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je, zpracuje naměřená data ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže, závody ➤ zná několik významných plaveckých soutěží a plavců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD OSV ŘPRD ,SRaSO, PH VMEGS OES EV VČP</p>

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů zvládá obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je, zpracuje naměřená data ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže, závody ➤ zná několik významných soutěží a sportovců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD OSV ŘPRD, SRaSO, PH VMEGS OES EV VČP</p>

5.10.2 Volejbal

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvoj činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností
  - rozvoj činností podporujících pohybové učení
  - rozvoj činností ovlivňujících zdraví
- V oblasti činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
  - V oblasti činností podporujících pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni hráče a rozhodčího, ovládá základní pravidla volejbalu. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví. Žák sleduje své výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže na úrovni školy, zpracuje naměřená data.
  - V oblasti činností ovlivňujících zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí tělocvičny hřiště a bazénu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativita, Kooperace a kompetice, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Kulturní diference)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)

Časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět volejbal se vyučuje v 6. - 9. ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně a na hřišti a v bazénu. Žáci jsou rozděleni podle ročníků, ale i do družstev podle výkonnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka, výklad, skupinová, individuální výuka, závody)

Kompetence k učení

Učitelé:

- využívají rozmanité metody a formy učení
- hodnotí žáka tak, aby vnímal a dokázal posoudit vlastní pokrok
- pomáhají žákovi najít nejvhodnější způsob ke zdokonalení se
- vedou žáka k plánování a organizování vlastní činnosti, k osvojování si volejbalového názvosloví a základních pravidel volejbalu
- vybírají takové činnosti, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problému

Učitelé:

- motivují žáka k promyšlení postupu, k hledání optimálního způsobu řešení problému
- vedou žáka k využívání vlastních zkušeností
- vedou žáka k samostatnému rozhodování se
- předkládají dostatek problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých může žák spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vyžadují slušné vyjadřování
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- umožňují žákovi zažít úspěch => posilují sebedůvěru žáka
- vedou žáka k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- vedou žáka k ohleduplnosti k druhým, podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáka k respektování názorů ostatních
- respektují věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáka k aktivnímu zapojování se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáka k dodržování pravidel bezpečnosti
- vyžadují plnění dohodnutých postupů

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE VMGES OES</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozího ročníku, snaží se odstranit nedostatky ➤ zdokonaluje se v technice jednotlivých herních způsobů ➤ zlepšuje zapojení do herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>podání, vrchní podání (průprava), odbití jednou vrchem (lob), blok, pádová technika (průprava)</p> <p>Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku vybírání do protiútku kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku</p> <p>Motivační hra Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu</p>	
---	---	--

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých herních činností jednotlivce ➤ podle individuálních předpokladů se zdokonaluje v technice jednotlivých herních způsobů ➤ úspěšně se zapojuje do herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ sleduje svou výkonnost a její růst ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní podání, vrchní podání, odbití jednou vrchem (drajv), blok, pádová technika (základní) Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku vybírání do protiútku kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku Motivační hra Modelovaná hra Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE VMGES OES</p>

9. ročník

výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně a zodpovědně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých herních činností jednotlivce ➤ podle individuálních předpokladů se zdokonaluje v technice jednotlivých herních způsobů ➤ úspěšně se zapojuje do herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ sleduje svou výkonnost a její růst ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní podání, vrchní podání, odbití jednou vrchem (smeč), blok, pádová technika Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku - vybírání do protiútku - kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku Motivační hra Modelovaná hra Řízená hra Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE VMGES OES</p>

5.10.3 Ekologická výchova

Charakteristika volitelného předmětu:

Vzdělávací obor je součástí nabídky volitelných předmětů žákům 2. stupně. Vzdelávací obsah předmětu navazuje na poznatky získané ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda (předměty Přírodopis, Zeměpis, Fyzika), rozšiřuje a upevňuje u žáka celistvý obraz přírodní složky Země. Má převážně praktický charakter.

Cílem předmětu je:

- dovednost ekologicky odpovědného chování žáka
- utvářet schopnost kooperace, komunikace a vyjednávání
- smyslové vnímání přírody
- vyjasňovat životní hodnoty
- rozvíjet schopnost uvažovat v souvislostech

Vyučovací předmět je realizován v 7. a 8. ročníku po 2 vyučovacích hodinách. Výuka probíhá ve třídě, učebně informační a komunikační technologie, dle počasí v terénu. Metody a formy výuky se volí podle podmínek, aktuální potřeby a momentální situace ve třídě.

Pro přehlednost je obsah členěn do těchto tematických okruhů, které se vzájemně doplňují a logicky propojují:

- Přírodní prostředí – Biotické a abiotické podmínky – žáci rozpoznají ekosystémy lokální i globální, regulační mechanismy a podmínky potřebné pro život
- Kulturní prostředí – žáci pracují s prostředím, které vytvořil člověk; hledají pozitivní i negativní zásahy člověka do přírody

Tematický okruh Přírodní prostředí je naplňován v 6. ročníku, okruh Kulturní prostředí je realizován v 7. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu úzce souvisí s vzdělávacím předmětem Přírodopis (hlavně v tematické oblasti Přírodní prostředí), rozvíjí poznatky o zvířatech, rostlinách a různých ekosystémech. Navazující předmět Zeměpis dále prohlubuje znalosti v oblasti neživé přírody, pomocí map, atlasů pracuje s konkrétními oblastmi na Zemi. V praktické části využívá estetických dovedností naučených v předmětu Výtvarná výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

učitelé

- rozšiřují slovní zásobu v oblasti ekologie
- nabízejí pomoc při vyhledávání informací z různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

učitelé

- dbají, aby žáci měli dostatečný prostor k sebevyjádření
- učí je pravidlům diskuse

Kompetence řešení problému

učitelé

- nabízejí žákům možnost vyzkoušet si pomocí různých rolí hledání konsenzu pro řešení ekologických problémů
- vybírají situace, při kterých se žáci učí řešit vzniklé konflikty
- budují zájem o řešení globálních problémů

Kompetence občanská

učitelé

- pomocí různých situací nacvičují se žáky modely chování (např. žádost o získání informací k ochraně životního prostředí ve městě)

Kompetence pracovní

učitelé

- zadávají úkoly, při kterých žáci mohou vybrat svůj postup, nástroje i materiál
- nabízí dostatek pracovních situací, ve kterých učí žáky šetrnosti k životnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

učitelé

- zadávají úkoly pro skupinovou práci, při které dbají na zdravé kolektivní vztahy v rámci skupiny, jednotlivců
- usilují o zapojení všech žáků

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se se základními ekologickými pojmy, dokáže je používat ➤ klasifikuje životní prostředí, uvádí příklady biotických a abiotických podmínek pro život ➤ pracuje s informacemi z textu nebo jiných informačních zdrojů, vybírá důležitá data ➤ zapisuje a prezentuje zjištěné informace před skupinou ➤ vytváří demonstrační projekty, modely ➤ provádí experimenty a ověřuje si závěry ➤ vysvětlí pojem ekosystém, rozliší různé ekosystémy, hledá příčiny rozdílnosti ➤ procvičí schopnost vnímat prostředí smysly ➤ vnímá změny přírody v ročním období ➤ posoudí vztah člověka k živočichům a rostlinám ➤ rozpozná podmínky potřebné pro život rozličných rostlinných a živočišných druhů	ABIOTICKÉ PODMÍNKY Slunce Voda Vzduch Země BIOTICKÉ PODMÍNKY Ekosystémy Lokální ekosystémy Kalendář Rostliny, živočichové	OSV ŘPRD, K, MV, HPPE EV E, ZPŽ

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
KULTURNÍ PROSTŘEDÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s informacemi z textu nebo jiných informačních zdrojů, vybírá důležitá data, ověřuje si jejich správnost ➤ zapisuje a prezentuje zjištěné informace před skupinou ➤ vytváří demonstrační projekty, modely ➤ pomocí hraní rolí pochopí problematiku životního prostředí z různých úhlů pohledu, učí se schopnosti vyjednávání ➤ seznamuje se s různými technologiemi, uvědomuje si dopad techniky na ŽP ➤ pokouší se předvídat zavádění nových technologií a jejich dopad	Lidské sídlo Infrastruktura Systém dopravy Technika a technologie Odpady, recyklace Trvale udržitelný rozvoj Můj svět, moje budoucnost	OSV ŘPRD, K, MV, HPPE EV ŽP, VČP

<ul style="list-style-type: none"> ➤ naučí se rozeznávat recyklovatelné odpady, seznamuje se s možnostmi a metodami recyklace, vyzkouší si metodu recyklace ➤ chápe pojem trvale udržitelný rozvoj, vytváří příklady chování ➤ navrhne svou představu vývoje Země za 40 let		
--	--	--

5.10.4 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Konverzace v anglickém jazyce je zařazena jako volitelný předmět v 7.- 9. ročníku a časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně. Stejně jako anglický jazyk navazuje na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, na vzdělávací obor Cizí jazyk a na vyučovací předmět Anglický jazyk na prvním stupni.

Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k dosažení úrovně A2. Tzn., že žáci rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají. Dokáží komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, umí jednoduchým způsobem vyjádřit a formulovat své myšlenky.

Cvičení v anglickém jazyce se soustředí na rozšiřování a prohlubování témat, která jsou probírána v povinném předmětu anglický jazyk (zejména témata jako např. Rodina, já a mé záliby, Volný čas, Bydlení, Realie anglicky mluvících zemí atd.), ale vyučující také může zařadit aktuální témata, pro která v hodinách anglického jazyka nezbyvá čas.

Dovednosti, na které je dáván důraz, jsou receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti.

- V rámci receptivních řečových dovedností žáci čtou nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. Žáci rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. Žáci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu. Žáci používají dvojjazyčný slovník, vyhledávají informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.
- V rámci produktivních řečových dovedností žáci sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. Písemně, gramaticky správně žáci tvoří a obměňují jednoduché věty a krátké texty. Žáci stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace. Žáci vyžádají jednoduchou informaci.
- V rámci interaktivních řečových dovedností se žáci jednoduchým způsobem domluví v běžných každodenních situacích.

Výuka probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní technikou (CD přehrávač, DVD, video), nástěnnými tabulemi a mapami doprovázejícími výuku, mono i bilingvními slovníky. V průběhu roku je využívána učebna informatiky, kde jsou k dispozici výukové programy a kde také probíhá on-line výuka na internetu.

Hlavním cílem předmětu je získávání a rozvíjení komunikačních schopností žáků v AJ (zvládnutí gramatických struktur, slovní zásoby a schopnost domluvit se v běžných každodenních situacích) a poznání kulturních tradic anglicky mluvících zemí.

Do vyučovacího předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (Psychohygiena, Kreativita, Komunikace Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice), Multikulturní výchova (Kulturní diferenciaci, Multikulturalita), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu), Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitelé

- používají odborné termíny, symboly
- uvádějí věci do souvislostí
- vedou k samostatnému pozorování, objevování, zapisování výsledků
- využívají rozmanité metody a formy učení
- zadávají takové úlohy, činnosti, ve kterých žák sám může pozorovat svůj pokrok
- zadávají takové úkoly, které žáci mohou použít v praktickém životě
- vedou žáky ke třídění, propojování informací

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- vedou žáky k orientaci v cizím jazykovém prostředí a k uplatnění znalosti jazyka
- předkládají dostatek problémových situací souvisejících s učivem
- dávají možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů

Kompetence komunikativní

Učitelé

- podporují žáky ve vyjádření myšlenek a názorů v anglickém jazyce v písemné i mluvené formě
- rozšiřují znalost slovní zásoby
- vytváří minisituace, na které musí žáci reagovat
- předkládají různé typy textů a promluv, na které žáci reagují
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě
- používají audio nahrávky s promluvami rodilých mluvčích, ve kterých žáci vyhledávají informace, reagují na otázky vztahující se k ukázkám
- podporují žáky k vyjadřování názorů a postojů v cizím jazyce
- předkládají vzorové situace, promluvy, na základě kterých žáci vytvářejí své promluvy

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- rozdělují žáky do pracovních skupin
- podněcují talentovanější žáky k pomoci méně nadaným žákům
- oceňují snahu, pokrok a výkon všech žáků
- podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- zadávají úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- vyžadují dodržování pravidel vzájemného chování, dodržování pravidel práce v týmu
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé

- vedou žáka k respektování názorů ostatních, ke vzájemnému naslouchání si
- podněcují žáka k aktivnímu zapojování do dění svou účastí
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitelé

- vedou žáka k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vyžadují plnění dohodnutých postupů, termínů a stanovených pravidel
- používají odborné termíny, symboly, vhodné učební pomůcky (slovníky, nástěnné mapy a gramatické tabule) a audiovizuální techniku

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává při poslechu požadované informace ➤ rozumí obsahu jednoduchého textu ➤ čte text (přiměřeného rozsahu) plynule a se správnou výslovností ➤ přeloží text do mateřského jazyka ➤ vyhledává v textu výrazy, fráze, informace ➤ vyhledává nová slova v dvojjazyčném slovníku ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí jednoduchému a přiměřenému poslechu ➤ při jednoduchém psaní a promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ sestaví jednoduchou promluvu či text k jednotlivým tématům ➤ jednoduše reprodukuje přečtený či slyšený text ➤ tvoří jednoduché otázky, vyžádá si potřebné informace ➤ reaguje na základní fráze, jednoduše se dorozumí v běžných situacích 	<p>Receptivní řečové dovednosti: (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p>	OSV PH, K ,KO MUV KD, MKV VMEGS ESZ, OES VDO OSaŠ

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává při poslechu požadované informace ➤ rozumí obsahu jednoduchého textu ➤ čte text (přiměřeného rozsahu) plynule a se správnou výslovností ➤ přeloží text do mateřského jazyka ➤ vyhledává v textu výrazy, fráze, informace ➤ vyhledává nová slova v dvojjazyčném slovníku ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí jednoduchému a přiměřenému poslechu ➤ při jednoduchém psaní a promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ sestaví jednoduchou promluvu či text k jednotlivým tématům ➤ jednoduše reprodukuje přečtený či slyšený text ➤ tvoří jednoduché otázky, vyžádá si potřebné informace ➤ reaguje na základní fráze, jednoduše se dorozumí v běžných situacích 	<p>Receptivní řečové dovednosti: (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p> <p>Produktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p>	OSV PH, K ,KO MUV KD, MKV VMEGS ESZ, OES VDO OSaŠ
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává při poslechu požadované informace 	<p>Receptivní řečové</p>	OSV PH, K

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí obsahu jednoduchého textu ➤ čte text (přiměřeného rozsahu) plynule a se správnou výslovností ➤ přeloží text do mateřského jazyka ➤ vyhledává v textu výrazy, fráze, informace ➤ vyhledává nová slova v dvojjazyčném slovníku ➤ rozšíří si slovní zásobu na dané téma ➤ rozumí jednoduchému a přiměřenému poslechu ➤ při jednoduchém psaní a promluvě se vyjadřuje gramaticky správně ➤ sestaví jednoduchou promluvu či text k jednotlivým tématům ➤ jednoduše reprodukuje přečtený či slyšený text ➤ tvoří jednoduché otázky, vyžádá si potřebné informace ➤ reaguje na základní fráze, jednoduše se dorozumí v běžných situacích 	<p>dovednosti: (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby) Produktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby) Interaktivní řečové dovednosti (v rámci každého učiva, okruhy vyučující volí podle potřeby)</p>	<p>,KO MUV KD, MKV VMEGS ESZ, OES VDO OSaŠ</p>
---	---	--

5.10.5 Informatika

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu je realizován v 7. až 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Jde o předmět volitelný. Žáci v něm navazují na znalosti a dovednosti získané v předmětu Informační a komunikační technologie, který absolvovali všichni žáci v 5.-7. ročníku.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software, virová problematika a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami, k tvorbě prezentací, webových stránek a databází. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu, popřípadě jiné komunikační zdroje.

S volitelným předmětem Informatika úzce souvisí předmět Informační a komunikační technologie (5. - 7. ročník).

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Informatika splňuje obsah jednoho tematického okruhu:

Zpracování a využití informací - žáci ovládají práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory, využívají vhodné aplikace k vytvoření zadaného úkolu, používají informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocují jednoduché vztahy mezi údaji

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediační výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitelé

- zadávanými úkoly žáky vedou k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, učitelé žáky učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

učitelé

- žáky zadáváním úloh a projektů vedou k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

učitelé

- za pomoci učitele se také žáci snaží využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

učitelé

- dohlížejí na to, jak žáci spolupracují v týmu, jsou vedeni ke kolegiální radě či pomoci, rozdělují a naplánují si práci, hlídají časový harmonogram apod.
- dávají žákům prostor pro hodnocení jejich prací – nechá žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci žáky vedou k ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

učitelé:

- seznamují žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací žáky vedou ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

učitelé:

- seznamují žáky s bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou a jejich dodržováním
- pomáhají žákům využívat ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přidá novou tiskárnu, přidá či odebere potřebný program ➤ upraví nastavení reproduktorů (sluchátek) a mikrofonu ➤ najde kolizní zařízení v počítači, identifikuje závadu a provede základní opatření k odstranění vady ➤ vyhledá soubor, složku podle názvu nebo části názvu ➤ chápe pojem přípona souboru, spustitelný soubor ➤ sestaví adresářový strom, popíše cestu ➤ chápe rozdíl mezi komprimací a dekomprimací, komprimuje uložený objekt, dekomprimuje komprimovaný objekt ➤ orientuje se v prostředí správy počítače ➤ edituje místní zásady skupiny v počítači ➤ provádí dle návodu základní úpravy registrů ➤ používá nástroje pro čištění registrů a počítače, provádí defragmentace disků ➤ rozezná záznamová média, určí jejich kapacitu a princip záznamu a čtení ➤ posoudí výhody i nevýhody jednotlivých tiskáren ➤ ví, kde se používá vektorová a rastrová grafika ➤ ovládá pravidla písemné a elektronické komunikace ➤ používá pokročilé nástroje Wordu ➤ definuje vlastní tabulátory ➤ využívá hromadnou korespondenci ➤ edituje záhlaví a zápatí dokumentu ➤ vytváří různé typy seznamů ➤ používá nástroj Editor rovnic	<p>OS Windows Základní nastavení Windows Okna-popis okna, práce s okny Nástavba OS práce s Comannderem (WinCmd) Komprimační a dekomprimační program Win RAR Komprimace Dekomprimace Záznamová média Disketa 3,5“ CD DVD Harddisk USB disk CompactFlash Technologie tisku Jehličkové tiskárny Inkoustové tiskárny Laserový tisk Barevný tisk-model RGB a CMYK MS Word</p>	<p>OSV K, ŘPRD MeV KČVMS, TMS VMGES OES, ES VDO OSŠ, OOSS EV VČP</p>

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá pokročilé funkce tabulkového editoru ➤ používá pokročilé funkce countif, svyhledat ➤ vytváří vlastní funkce v Excelu a programuje makra v prostředí VB script ➤ vyhledá potřebné informace v databázi, vytvoří jednoduchou databázi ➤ orientuje se v prostředí Wikipedie, edituje, vytváří záznamy ➤ definuje podstatu algoritmu ➤ používá různé možnosti zápisu algoritmů ➤ vytváří vlastní algoritmy větvené, cyklické ➤ dodržuje strukturu HTML dokumentu, vytvoří pomocí značek vlastní HTML dokument ➤ používá kaskádové formátování ➤ umí zobrazit a dle požadavků upravit stávající dokument HTML ➤ používá základní příkazy jazyka PHP ➤ programuje vlastní jednoduché skripty v PHP ➤ orientuje se v prostředí MySQL ➤ propojuje skripty PHP s databází 	<p>MS Excel Pokročilé funkce, programování vlastních funkcí a maker Databázový program MS Access Práce s databází Vyhledávání v databázi Tvorba vlastní databáze Webové prohlížeče Editor PSPad Tvorba vlastní WWW stránek Validační nástroje</p>	<p>OSV K, ŘPRD MeV KČVMS, TMS VMGES OES, ES VDO OSŠ, OOSS EV VČP</p>

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dovede správně nastavit MS Outlook pro přijímání i odesílání pošty, používá automatický podpis, využívá automatického třídění pošty, vyhledá a užívá adresy umožňující chat, popíše hardware potřebný k video konferenci ➤ popíše jednotlivé součásti stolního počítače, vysvětlí, k čemu jednotlivé části slouží, jaké jsou soudobé parametry ➤ navrhne počítačovou sestavu s ohledem na vyváženost celé sestavy dle požadovaného účelu užití ➤ demontuje a montuje základní HW, připojí periferie ➤ nakreslí zapojení do hvězdy, rozumí pojmům přístupová práva, správce sítě, uživatel, server ➤ pokročilé práce v grafickém editoru, úprava fotografie, fotomontáž ➤ orientuje se v základních principech bezpečnosti počítačových sítí ➤ posoudí výhody i nevýhody jednotlivých tiskáren ➤ vysvětlí, co je to vir, jak se šíří a projevuje, dovede zabránit infikování počítače, nainstaluje a 	<p>Elektronická komunikace Poštovní klient-MS Outlook Webové rozhraní Chat Video konference Počítačová grafika-práce v programu Zoner Vektory Rastry Digitální obrázek Počítačové sítě Topologie sítí-sběrnice, hvězda, kruh Co je třeba k připojení do sítě Přístupová práva Viry a antivirové programy Druhy virů-spustitelné programy, dokumenty, elektronická pošta, systémové oblasti</p>	<p>OSV K, Ko MeV KČVMS, TMS VMGES OES, ES VDO OSŠ, OOSS MeV FVMS</p>

<p>pravidelně aktualizuje antivirový program, dovede na internetu vyhledat nejnovější typy virů</p> <p>➤ objasní základní právní normy v oblasti informačních technologií</p>	<p>Šíření virů Druhy antivirových programů Právo v informačních technologiích</p>	
---	---	--

5.10.6 Domácnost

Charakteristika volitelného předmětu:

Volitelný předmět Domácnost navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět práce na 1. stupni. Vyučovací předmět se učí 2 hodiny týdně v 8. ročníku 2 hodiny týdně v 9. ročníku

Výuka probíhá v odborné učebně vaření, podle potřeby též v terénu – supermarket, čajovna, výstavy. Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání se používají formy a metody výuky – samostatná práce, kolektivní činnosti, skupinové vyučování. Ve vyučovacím předmětu domácnost žáci získávají základní pracovní dovednosti a návyky, zejména v činnostech spojených s domácností, zvláště pak v práci v kuchyni. Žáci poznávají zákl. suroviny, jejich nákup, skladování a různé způsoby úpravy. Osvojují si základy organizace a plánování práce, dodržování technologie, hygieny práce a zásad bezpečnosti. Jsou seznámeni s první pomocí při drobnějších úrazech a se způsobem zajištění odborného ošetření. Získávají kladný vztah k manuálním činnostem, uplatňují kreativitu a tvořivost.

V předmětu Domácnost se rozvíjejí tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvíjejí se dobré vztahy a spolupráce mezi spolužáky a tím i s jinými lidmi, rozvíjejí se schopnosti a dovednosti, kreativita

Environmentální výchova - provádějí se konkrétní aktivity ve prospěch životního prostředí, třídí se odpad

Výchova demokratického občana – dbá se na dodržování zásad slušnosti, tolerance, komunikace, spolupráce a na samostatné a odpovědné řešení problémů

Mediální výchova – žáci jsou vedeni k vyhledávání, zpracovávání a využívání poznatků z médií / tisk, rozhlas, televize, internet /

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci jsou vedeni k respektování národní identity a rozvíjení vědomí evropské identity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé

- vedou žáky v teoretických hodinách k vytváření teoretických materiálů a podkladů pro další činnosti i k dalšímu využití pro život
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, např. s kuchařskými knihami
- dohlížejí na organizování práce samotnými žáky a na volbu vhodných postupů
- vedou žáky k poznávání vlastních pokroků a k poučení se z chyb

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- učí žáky promýšlet si pracovní postupy před praktickou činností, učí je chápat, že řada problémů má více vhodných řešení
- vedou je k zájmu o podobné náměty k práci, které vyhledává a porovnává

Kompetence komunikativní

Učitelé

- při komunikaci používají správné názvosloví a trvají na jejich dodržování žáky
- vedou je k získávání nových poznatků a k využívání různých informačních zdrojů
- při úkolech, ve kterých je nutná spolupráce, zapojují vhodně i méně šikovné žáky

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- zařazují často práci ve skupinách, spolupráci při řešení problémů a vedou žáky k respektování i odlišných názorů druhých
- trvají na věcné argumentaci a snaží se zapojit do práce celou skupinu
- oceňují úspěchy žáků

Kompetence pracovní

Učitelé

- při práci trvají na dodržování daných pravidel a postupů a na dokončení práce v dohodnuté kvalitě
- při pracovní činnosti vedou žáky ke koncentraci na pracovní činnost a netrpí pracovní nezájmem
- vedou žáky k používání správných nástrojů i jiných věcí vybavení z cvičné kuchyně
- sledují dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel

Vzdělávací obsah předmětu:

8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se se základním kuchyňskými inventářem, orientuje se v kuchyni, ukládá nádobí na své místo ➤ učí se obsluhovat základní elektrické spotřebiče pod dohledem vyučující ➤ učí se správně zacházet s pomůckami, nástroji a nářadím, včetně běžné údržby ➤ získává představu o základních činnostech při přípravě pokrmů, ovládá jednoduché postupy práce při základních činnostech ➤ připraví jednoduché pokrmy dle zásad zdravé výživy, učí se organizovat a plánovat činnost ➤ seznamuje se se základními pravidly obsluhy a chování u stolu, úpravou stolu a se společenským chováním u stolu v rodině i v restauraci ➤ získává znalosti o výživě člověka, o potravě a o zásadách při sestavování jídelníčku ➤ učí se dodržovat základní postupy, hygienu práce a bezpečnost práce, pracuje s návody ke spotřebičům ➤ poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni, umí přivolat pomoc, poznává základní léky podávané bez lékařského předpisu ➤ dodržuje pořádek na svém pracovišti a dodržuje bezpečnostní pravidla, třídí kuchyňský odpad, seznamuje se se základními postupy při běžném úklidu, rozlišuje čisticí prostředky	<p>Základní vybavení kuchyně Bezpečnost a hygiena provozu Elektrospotřebiče v dom. Vybavení dom.dnešní doby, bezpečnost, hygiena a hospodárnost provozu Úprava teplé i studené kuchyně, způsoby tepelné úpravy a základní postupy při přípravě pokrmů Režim dne, životospráva, vhodná sestava jídelníčku, zdravý životní styl Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Základní druhy potravin a nápojů. Výběr, nákup, skladování, použití Zásady správné výživy Bezpečnost a hygiena provozu. První pomoc při poranění menšího rozsahu v domácnosti, vybavení domácí lékárničky Hygiena provozu dom. -</p>	<p>VDO PD MuV PM MeV FVM OSV K, KaK VMEGS ES EV ŽP</p>

➤ pracuje s kuchař. knihami, recepty z časopisů, z médií, z internetu	čisticí prostředky, odpad a ekolog. likvidace Úklid domácnosti Práce s kuchařskými knihami	
DOMÁCÍ PRÁCE		
➤ seznamuje se se základy ručního šití, pletení a háčkování, menšími opravami na oděvech, lůžkovinách atd.	Drobná údržba v domácnosti	VDO PD MuV PM MeV FVM OSV K, KaK VMEGS ES, EVŽP
9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se poměrně bezpečně ve cvičné kuchyni, zná základní kuchyňský inventář ➤ používá vybavením kuchyně bez problémů (nástroje a přístroje, včetně běžné údržby) ➤ obsluhuje základní spotřebiče, pracuje s návody ke spotřebičům ➤ orientuje se v základních potravinách, umí je nakoupit, skladovat a používat při vaření, získá znalosti o výživě člověka ➤ připraví samostatně a bez větších problémů jednoduché i složitější pokrmy dle zásad zdravé výživy ➤ sám si naplánuje a zorganizuje činnosti v kuchyni, poté připravuje i složitější pokrmy podle zásad zdravé výživy ➤ dodržuje základní hygienická pravidla při přípravě pokrmů, řídí se pokyny vyučující a zásadami bezpečnosti práce ➤ ošetří běžná poranění / např. popálenina, pořezání / a umí bezpečně přivolat první pomoc při vážnějších poraněních, zná zásady první pomoci ➤ chová se společensky podle zásad pravidel stolování, dbá na estetickou úroveň, používá doplňky k jejímu zvýšení ➤ pracuje s kuchařkami, vyhledává recepty, zakládá si vlastní zásobu osvědčených receptů ➤ běžně používá správné čisticí prostředky, řídí se návody a dodržuje bezpečnost práce, třídí kuchyňský odpad ➤ posoudí možnosti při volbě povolání 	<p>Základní vybavení kuchyně Vybavení domácnosti v dnešní době, bezpečnost, hospodárnost a hygiena provozu. Bezpečnost a hygiena provozu Běžné elektrospotřebiče v domácnosti Základní druhy potravin a nápojů. Výběr, nákup, skladování, použití Úprava teplé i studené kuchyně, způsoby tepelné úpravy a základní postupy při přípravě pokrmů Zdravý životní styl, režim dne, životospráva, sestavení jídelníčku podle zásad zdravé výživy Bezpečnost a hygiena provozu Zásady hygieny při práci, nebezpečí úrazů v domácnosti První pomoc při poranění menšího rozsahu v domácnosti, vybavení lékárničky Úprava stolu, zásady správného stolování v domácnosti i v restauraci Práce s kuchař. knihami Hygiena provozu domácnosti-čisticí prostředky, kuchyň. odpad, jeho ekolog. likvidace</p>	<p>VDO PD MeV FVM OSV K, KaK EV ŽP, VČP</p>

	Profesní orientace	
DOMÁCÍ PRÁCE		
➤ pracuje se šicím strojem, provádí jednodušší opravy oděvů i vybavení	Drobná údržba v domácnosti – práce se šicím strojem, ruční opravy	

5.10.7 Technické činnosti

Charakteristika volitelného předmětu

Vyučovací předmět Technické činnosti se vyučuje jako volitelný předmět v 7. 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 hodiny týdně.

Učitel využívá všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinová, individuální výuka). Výuka probíhá většinou ve školní dílně, výjimečně pracujeme v učebně informatiky a terénu.

Obsah předmětu navazuje na učivo z 1. stupně, vzdělávací oblast Člověk a svět práce, vzdělávací obor Člověk a svět práce.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace, plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci, odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a kvalitě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti
- osvojení potřebných poznatků významných pro volbu profesního zaměření
- seznámení s historií významných a zajímavých technických vynálezů

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (HPPE, RPRD), Výchova demokratického občana (OSS), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (OES), Environmentální výchova (ŽP, VČP) a Mediální výchova FVMS, IVMSR).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

Učitelé:

- stanovují dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- hodnotí žáky tak, aby vnímali a dokázali posoudit vlastní pokrok
- zadávají úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vedou žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- vedou žáky k plánování a organizování vlastní činnosti

Kompetence k řešení problému:

Učitelé:

- motivují žáky k hledání optimálního způsobu řešení problému
- vedou žáky k využívání jejich vlastních zkušeností
- vedou žáky k samostatnému rozhodování se
- zajímají se o náměty žáků
- kladou otevřené otázky

Kompetence komunikování:

Učitelé

- zadávají úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální:

Učitelé:

- umožňují žákům zažít úspěch => pocit sebedůvěry
- vedou žáky k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- vedou žáky k ohleduplnosti k druhým
- podle potřeby pomáhají žákům
- dodávají žákům sebedůvěru

Kompetence občanské:

Učitelé:

- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní:

Učitelé:

- vedou žáky k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáky k dodržování pravidel bezpečnosti
- vedou žáky ke správným způsobům užití materiálu a nástrojů
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Vzdělávací obsah předmětu:

7. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu, včetně úrazu el. proudem ➤ přečte jednoduchou technickou dokumentaci, načrtne zadaný výrobek, okótuje jednoduchý technický výkres ➤ popíše vlastnosti dřeva ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň ➤ změří a orýsuje zadaný výrobek ➤ vhodně upne materiál, volí vhodné nářadí k opracování dřeva ➤ volí vhodné nářadí k rašplování a pilování dřeva, vybaví si souvislost mezi rašplováním a pilováním, rozezná různé druhy pilníků a rašplí ➤ 	<p>Bezpečnost a hygiena práce Technické náčrty a výkresy, kótování, technické písmo, měřítko Dřevo- druhy dřeva, fyzikální a mechanické vlastnosti dřeva a jeho obrábění Měření a orýsování Upínání a řezání dřeva Rašplování a pilování</p>	<p>OSV HPPE EV ŽP</p>
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví podle plánu jednoduchý elektrický obvod, navrhne a zapojí jednoduchý elektrický obvod a demontuje jej 	<p>Jednoduché el.obvody Schémata, značky, elektrotechnické součástky, vlastnosti, využití</p>	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
➤ orientuje se v ovládnání domácích spotřebičů, dovede je bezpečně použít	Elektrotechnika a spotřebiče v domácnosti, elektrická instalace, elektrické spotřebiče, ovládnání a užití, ochrana a bezpečnost	
SVĚT PRÁCE		
➤ orientuje se v učebních studijních oborech	Možnosti vzdělání	
8. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu, včetně úrazu el. proudem ➤ přečte jednoduchou technickou dokumentaci, načrtne zadaný výrobek, okótuje jednoduchý technický výkres ➤ popíše vlastnosti plastů ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň ➤ změří a orýsuje zadaný výrobek ➤ vhodně upne materiál, volí vhodné nářadí k opracování plastů ➤ volí vhodné nářadí k rašplování a pilování plastů, vybaví si souvislost mezi rašplováním a pilováním, rozezná různé druhy pilníků a rašplí 	<p>Bezpečnost a hygiena práce Technické náčrtý a výkresy, kótování, technické písmo, měřítko Plasty- druhy plastů, fyzikální a mechanické vlastnosti plastů a jeho obrábění Měření a orýsování Upínání a řezání plastů Rašplování a pilování</p>	<p>OSV HPPE EV ŽP</p>
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
➤ sestaví podle plánu jednoduchý elektrický obvod, navrhne a zapojí jednoduchý elektrický obvod a demontuje jej	Jednoduché elektrické obvody Schémata, značky, elektrotechnické součástky, vlastnosti, využití	
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se ve financích potřebných k provozu domácnosti ➤ orientuje se v ovládnání domácích spotřebičů, dovede je bezpečně použít 	<p>Finance v domácnosti- rozpočet, příjmy, výdaje, hotovostní a bezhotovostní platební styk Elektrotechnika a spotřebiče v domácnosti, elektrická instalace, elektrické spotřebiče, ovládnání a užití, ochrana a bezpečnost</p>	
SVĚT PRÁCE		
➤ orientuje se v učebních studijních oborech, dovede si vyhledat informace o přijímacím řízení	Možnosti vzdělání	

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ➤ dovede přečíst jednoduchou technickou dokumentaci, načrtne zadaný výrobek, okótuje jednoduchý technický výkres ➤ dovede popsat vlastnosti kovů ➤ změří a orýsuje zadaný výrobek ➤ vhodně upne materiál, volí vhodné nářadí k opracování kovů ➤ volí vhodné nářadí k pilování kovů, rozezná různé druhy pilníků 	<p>Bezpečnost a hygiena práce Technické náčrtý a výkresy, kótování, technické písmo, měřítko Kov- fyzikální a mechanické vlastnosti kovu a jeho obrábění Měření a orýsování Upínání a opracování kovů Pilování</p>	OSV HPPE
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví podle plánu jednoduchý el. obvod, navrhne a zapojí jednoduchý el. obvod a demontuje jej 	Jednoduché elektrické obvody, schémata, značky, elektrotechnické součástky, vlastnosti, využití	
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v ovládání domácích spotřebičů, dovede je bezpečně použít 	Elektrotechnika a spotřebiče v domácnosti, elektrická instalace, elektrické spotřebiče, ovládání a užití, ochrana a bezpečnost	
SVĚT PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v druzích pracovních činností, dovede vypracovat vlastní životopis 	Druhy pracovních činností- kvalifikační požadavky, zdravotní a osobní požadavky	

5.10.8 Fyzikální a chemický seminář

Charakteristika volitelného předmětu:

Fyzikálně-chemický seminář je součástí nabídky volitelných předmětů žákům 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah předmětu navazuje na poznatky získané ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda (předměty Chemie, Fyzika). Náplň předmětu se soustředí na rozšiřování a prohlubování témat, která jsou probírána v předmětech Chemie a Fyzika, a vede k provázanosti a upevnění znalostí žáka.

Výuka probíhá v odborné učebně, někdy v učebně informatiky, podle potřeby též v terénu - exkurze, muzea. Metody a formy výuky se volí podle podmínek, aktuální potřeby a momentální situace ve třídě - samostatná práce, kolektivní činnosti, skupinové vyučování. Do výuky jsou rovněž zařazeny laboratorní práce a žákovské pokusy, při kterých si žáci osvojují základy organizace a plánování práce a dodržování zásad bezpečné práce s chemikáliemi. Jsou seznámeni s první pomocí a se způsobem zajištění odborného ošetření.

Obsahově se předmět Fyzikálně-chemický seminář zaměřuje na:

- pozorování, pokus a bezpečnost práce - žáci si osvojují dovednosti spojené s prováděním jednoduchých chemických pokusů a upevňují zásady bezpečné práce
- anorganické sloučeniny - žáci si upevňují a rozšiřují poznatky pravidel názvosloví anorganických sloučenin
- chemické reakce - žáci si procvičují a upevňují zápis chemických reakcí pomocí chemických rovnic
- chemické výpočty - je kladen důraz na zopakování základních chemických veličin a jejich výpočet, stejně jako výpočty z chemických rovnic
- organická chemie - žáci se seznamují s prostorovým uspořádáním organických sloučenin, upevňují a rozšiřují znalosti organického názvosloví, prohlubují znalosti o přírodních látkách
- řešení příkladů a problémových úloh ve fyzice - žáci si upevňují znalosti jednotlivých fyzikálních veličin, jejich značky a jednotky, procvičují výpočty fyzikálních příkladů a odvozování různých veličin z jejich vzorců

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata:

Environmentální výchova - problémy životního prostředí

Osobnost a sociální výchova, Výchova demokratického občana - rozvíjí se spolupráce mezi spolužáky a tím i jinými lidmi, rozvíjí se schopnosti a dovednosti

Mediální výchova - žáci jsou vedeni k vyhledávání, zpracovávání a využívání poznatků z médií (tisk, televize, internet)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů, zápisů a značek
- dávají žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- vedou žáky k používání odborné literatury, k vyhledávání, třídění a propojování informací, k porovnávání získaných informací a hledání souvislostí mezi nimi
- vedou žáky k používání odborné literatury
- učí měřit fyzikální i chemické vlastnosti látek a těles, zapisovat naměřené hodnoty, porovnávat své výsledky se spolužáky, hodnotit své výsledky
- nechávají žáky vysvětlovat pozorované jevy vlastním způsobem, klást si otázky, hledat na ně odpovědi, řešit praktické problémy
- zadávají žákům takové úlohy, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony, svůj pokrok a které mohou použít v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- dbají na to, aby výuka byla u každé látky, která to umožňuje, praktická a aby žáci měli možnost individuálně experimentovat
- dávají žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vedou žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení, motivují žáky k obhajobě a zdůvodnění jejich postupů
- vyžadují vyslovování domněnek o pozorovaných jevech

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- učí popisovat situace při experimentování, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, diskutovat se spolužáky, argumentovat, obhajovat, naslouchat upřesněním učitele
- zadávají takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- vyžadují poznávání nových odborných názvů veličin, jejich jednotek a postupně odborné správné vyjadřování
- vyžadují slušné vyjadřování v ústní i písemné podobě

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- zadávají laboratorní práce, při kterých mohou žáci spolupracovat, a podporují vzájemnou spolupráci
- vytvářejí situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- podporují zdravé vztahy ve skupinové práci
- dohlížejí na zařazení všech žáků bez rozdílu do skupinové práce

Kompetence občanská

Učitelé:

- podněcují žáky k aktivnímu zapojování
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k zodpovědnému vztahu ke svému zdraví i k přírodě
- vedou žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní

Učitelé:

- nabízejí spoustu situací, kde žák může vybírat různé pomůcky, materiály a postupy k řešení
- vedou žáky k organizaci své práce, plánování
- vyžadují šetrné zacházení s pomůckami, chemikáliemi a vybavením
- zdůrazňují bezpečnost při různých činnostech
- vyžadují přemýšlet nad svou prací, rozhodovat se, využívat svých dosavadních znalostí a zkušeností ke koncentraci a soustředění
- vyžadují plnění povinností, postupů, termínů a dodržování vymezených pravidel

Vzdělávací obsah předmětu:

9. ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady bezpečné práce v laboratoři, umí přivolat pomoc ➤ rozliší chemický a fyzikální děj ➤ rozliší známé látky podle jejich vlastností ➤ uvede příklady nebezpečných chemických látek	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost při práci v laboratoři Chemický děj Vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> ŽP, MeV, OSV.EV

v laboratoři a běžném životě a zásady bezpečné práce s nimi		
CHEMICKÉ NÁZVOSLOVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá značky a názvy nejnámějších prvků ➤ orientuje se v periodické soustavě prvků ➤ určí oxidační čísla atomů prvků v oxidech, sulfidech, halogenidech, kyselinách, hydroxidech a solích, zapíše vzorce z názvů a naopak názvy ze vzorců 	Periodická soustava prvků Oxidy, sulfidy, halogenidy Kyseliny, zásady Soli, hydrogensoli, hydráty solí	EV, ŽP, MeV
CHEMICKÉ REAKCE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší reaktanty a produkty ➤ zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce ➤ využije zákon zachování hmotnosti k vyčíslení jednoduchých rovnic ➤ vysvětlí podstatu neutralizace a zapíše ji chemickou rovnicí ➤ zná a umí vysvětlit pojmy oxidace, redukce, oxidační a redukční činidlo ➤ zná rozdíl mezi endo a exotermickou reakcí 	Chemická reakce Chemická rovnice Neutralizace Redoxní děje Endotermická a exotermická reakce	EV
CHEMICKÉ VÝPOČTY		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pojem látkové množství, molární hmotnost, molární koncentrace, zná jednotky těchto veličin ➤ umí zjistit pomocí tabulek molární hmotnost látek, zná vzorce pro výpočet těchto veličin a umí je vypočítat ➤ vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení 	Molární hmotnost, látkové množství, molární koncentrace Hmotnostní zlomek Výpočty z chemických rovnic	
ORGANICKÁ CHEMIE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší anorganické a organické sloučeniny, zná čtyřvaznost uhlíku ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich názvy a vzorce ➤ umí sestavit modely nejjednodušších uhlovodíků ➤ rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina ➤ zapíše vzorce a názvy některých derivátů uhlovodíků ➤ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, vitaminy a hormony 	Uhlovodíky Deriváty uhlovodíků Přírodní látky	EV, ŽP
ŘEŠENÍ PŘÍKLADŮ A PROBLÉMOVÝCH ÚLOH VE FYZICE		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje hlavní fyzikální veličiny a zná jejich jednotky, umí odvodit vztah pro výpočet veličin z různých vzorců ➤ pochopí smysl a úkol laboratorní práce, dovede vyřešit úkol při spolupráci ve skupině 	Fyzikální veličiny, jejich značky, jednotky a vzorce pro jejich výpočet	

5.11 Nepovinné předměty

5.11.1 Plavání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvoj činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností
  - rozvoj činností podporujících pohybové učení
  - rozvoj činností ovlivňujících zdraví
-
- V oblasti činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
  - V oblasti činností podporujících pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni plavce a rozhodčího, ovládá základní pravidla plavání. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví. Žák sleduje své výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché závody na úrovni školy, zpracuje naměřená data.
  - V oblasti činností ovlivňujících zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí bazénu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj(Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita)

Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj (Kooperační a kompetice, Poznávání lidí)

Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj(Řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní diference)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech(Objevujeme Evropu a svět)

Časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět plavání se vyučuje v 6.,7.,8. a 9. ročníku. Výuka probíhá na bazéně a částečně v tělocvičně na bazéně. Žáci jsou rozděleni do družstev podle výkonnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka,výklad,skupinová,individuální výuka, závody)

Kompetence k učení

Učitelé:

- využívají rozmanité metody a formy učení
- hodnotí žáky tak, aby vnímal a dokázal posoudit vlastní pokrok
- pomáhají žákům najít nejvhodnější způsob ke zdokonalení se
- vedou žáky k plánování a organizování vlastní činnosti, k osvojování si plaveckého názvosloví a základních pravidel plavání
- vybírají takové činnosti, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problému

Učitelé:

- motivují žáka k promýšlení postupu, k hledání optimálního způsobu řešení problému
- vedou žáky k využívání vlastních zkušeností
- vedou žáky k samostatnému rozhodování se
- předkládají dostatek problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vyžadují slušné vyjadřování
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- umožňují žákům zažít úspěch => posilují sebedůvěru žáka
- vedou žáky k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- vedou žáky k ohleduplnosti k druhým, podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- dbá na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- respektují věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k aktivnímu zapojování se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáky k tomu, aby dokázal efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáky k dodržování pravidel bezpečnosti
- vyžadují plnění dohodnutých postupů

Vzdělávací obsah předmětu:

5.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele provede správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost	Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce	MuV KD OSV SRaSO, PH EV VČP

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ s pomocí učitele využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ nacvičuje správnou obrátku a start jednotlivých plaveckých způsobů ➤ učí se sledovat své výkony a evidovat je ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla plavání 	<p>jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody</p>	
---	---	--

6.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ s pomocí učitele využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ nacvičuje správnou obrátku a start jednotlivých plaveckých způsobů ➤ snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ snaží se sledovat své výkony a evidovat je ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla plavání 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody</p>	<p>MuV KD OSV SRaSO, PH EV VČP</p>

7.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika</p>	<p>MuV KD OSV SRaSO, PH EV VČP</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ rozvíjí učivo z předchozího ročníku, snaží se odstranit nedostatky ➤ zdokonaluje se v technice jednotlivých plaveckých způsobů ➤ zdokonaluje obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže ➤ zná několik významných plaveckých soutěží a plavců našich i světových 	<p>Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	
--	---	--

8.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů zvládá obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je, zpracuje naměřená data ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže, závody ➤ zná několik významných plaveckých soutěží a plavců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD OSV ŘPRD ,SRaSO, PH VMEGS OES EV VČP</p>

9.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při plavání a pohybových činnostech souvisejících s plaváním ➤ používá vhodný úbor a obuv na bazén ➤ dodržuje základní hygienické návyky související s plaváním ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink, cviky na rozvoj kloubní pohyblivosti ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů zvládá obrátky a starty jednotlivých plaveckých způsobů ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, snaží se vylepšit své nejlepší výkony ➤ sleduje své výkony a eviduje je, zpracuje naměřená data ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla plavání ➤ zorganizuje jednoduché plavecké soutěže, závody ➤ zná několik významných soutěží a sportovců našich i světových, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj vytrvalosti Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Plavecká gymnastika Kraul, znak, prsa, motýlek Plavecké soutěže, závody Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD OSV ŘPRD, SRaSO, PH VMEGS OES EV VČP</p>

5.11.2. Volejbal

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvoj činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností
- rozvoj činností podporujících pohybové učení
- rozvoj činností ovlivňujících zdraví
- V oblasti činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
- V oblasti činností podporujících pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni hráče a rozhodčího, ovládá základní pravidla volejbalu. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k soupeři, k opačnému pohlaví. Žák sleduje své výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže na úrovni školy, zpracuje získaná data.
- V oblasti činností ovlivňujících zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, uplatňuje vhodné a bezpečné chování ve sportovním prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Kooperace a kompetice, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Kulturní diference)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)

Časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět volejbal se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně, v bazénu a na hřišti. Žáci jsou rozděleni do družstev podle výkonnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé využívají všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí (ukázka, výklad, skupinová, individuální výuka, soutěže)

Kompetence k učení

Učitelé:

- využívají rozmanité metody a formy učení
- hodnotí žáky tak, aby vnímal a dokázal posoudit vlastní pokrok
- pomáhají žákům najít nejvhodnější způsob ke zdokonalení se
- vedou žáky k plánování a organizování vlastní činnosti, k osvojování si volejbalového názvosloví a základních pravidel volejbalu
- vybírají takové činnosti, při kterých mohou žáci porovnávat a posuzovat své výkony

Kompetence k řešení problému

Učitelé:

- motivují žáky k promýšlení postupu, k hledání optimálního způsobu řešení problému
- vedou žáky k využívání vlastních zkušeností
- vedou žáky k samostatnému rozhodování se
- předkládají dostatek problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- zadávají úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vyžadují slušné vyjadřování
- učí pravidlům komunikace a vyžadují jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- umožňují žákům zažít úspěch => posilují sebedůvěru žáků
- vedou žáky k dodržování pravidel práce v týmu, ke spolupráci ve skupině
- vyžadují dodržování dohodnutých postupů
- vytvářejí příjemnou atmosféru při výuce
- uplatňují individuální přístup
- vedou žáky k ohleduplnosti k druhým, podporují vzájemnou spolupráci a pomoc
- dbají na zařazení všech bez rozdílu

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáky k respektování názorů ostatních
- respektují věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků
- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k aktivnímu zapojování se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitelé:

- vedou žáky k tomu, aby dokázali efektivně zorganizovat svou práci
- vedou žáky k dodržování pravidel bezpečnosti
- vyžadují plnění dohodnutých postupů

Vzdělávací obsah předmětu:

6.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozího ročníku, snaží se odstranit nedostatky ➤ zdokonaluje se v technice jednotlivých herních způsobů ➤ zlepšuje zapojení do herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní podání, průprava na ostatní herní způsoby</p> <p>Základy herních kombinací po dopadu míče na zem u prstů a bez dopadu u bagru</p> <p>Motivační hra po dopadu</p> <p>Rehabilitační plavání a kondiční cvičení zaměřené na doplňkové svalové skupiny a přímivá cvičení</p> <p>Základy strečingu</p> <p>Volejbalové soutěže</p> <p>Historie a současnost sportu</p>	<p>VMGES OES</p>
---	--	-------------------------

7.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí učitele se připraví před pohybovou činností ➤ s pomocí učitele vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozího ročníku, snaží se odstranit nedostatky ➤ zdokonaluje se v technice jednotlivých herních způsobů ➤ zlepšuje zapojení do herních kombinací ➤ zapojuje taktiku do řešení herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem, ➤ soupeří čestně ➤ učí se základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>Rozvoj všech pohybových schopností</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní podání, vrchní podání (průprava), odbití jednou vrchem (lob), průprava na blok, průprava na pádovou techniku</p> <p>Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku</p> <p>vybírání do protiútku</p> <p>kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku</p> <p>Motivační hra</p> <p>Rehabilitační plavání a kondiční cvičení zaměřené na doplňkové svalové skupiny a přímivá cvičení</p> <p>Základy sportovního</p>	<p>MuV</p> <p>KD, LV</p> <p>OSV</p> <p>SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE</p> <p>VMGES OES</p>

	strečingu Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu	
--	--	--

8.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů se zdokonaluje v technice jednotlivých herních způsobů ➤ úspěšně se zapojuje do herních kombinací ➤ zapojuje taktiku do řešení herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ sleduje svou výkonnost a její růst ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Základní herní způsoby – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), spodní podání, vrchní podání, odbití jednou vrchem (drajv), blok, pádová technika (základní) Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku - vybírání do protiútku - kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku Motivační hra Modelovaná hra Rehabilitační plavání a kondiční cvičení zaměřené na doplňkové svalové skupiny a přímivá cvičení Sportovní strečing Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE VMGES OES</p>

9.ročník		
výstupy	učivo	průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně a zodpovědně se připraví před pohybovou činností ➤ vybere správné cviky pro uklidnění po zátěži a kompenzaci zátěže ➤ je si vědom, že drogy, alkohol a kouření jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ zlepšuje svou tělesnou zdatnost a rozvíjí pohybové schopnosti ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti při všech pohybových činnostech ➤ používá vhodný úbor a obuv 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost Rozvoj všech pohybových schopností Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Základní herní způsoby (</p>	<p>MuV KD, LV OSV SaS, SraSO, P, K, PL, MV, Ko, KK, ŘPRD, HPPE VMGES OES</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní hygienické návyky související se sportem ➤ využívá kompenzační, relaxační, průpravná, dechová cvičení, strečink ➤ rozvíjí učivo z předchozích ročníků, snaží se odstranit nedostatky ➤ podle individuálních předpokladů zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů ➤ podle individuálních předpokladů se zdokonaluje v technice jednotlivých herních způsobů ➤ úspěšně se zapojuje do herních kombinací ➤ zapojuje taktiku do řešení herních kombinací ➤ rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem ➤ sleduje svou výkonnost a její růst ➤ soupeří čestně ➤ zná základní pravidla volejbalu ➤ zorganizuje jednoduché volejbalové soutěže ➤ zná historii volejbalu, naše i světové soutěže a přední hráče 	<p>zdokonalování) – odbití oběma vrchem (prsty) a spodem (bagr), vrchní podání, odbití jednou vrchem (smeč), blok, pádová technika</p> <p>Základní herní kombinace - přihrávka do protiútku - vybírání do protiútku - kombinace obrany na síti a vybírání do protiútku</p> <p>Motivační hra Modelovaná hra Řízená hra Rehabilitační plavání a kondiční cvičení zaměřené na doplňkové svalové skupiny a přímivá cvičení</p> <p>Sportovní strečing Volejbalové soutěže Historie a současnost sportu</p>	
--	--	--

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok. Hodnocení vede žáky k tomu, aby si osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické a duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a své profesní uplatnění. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Předpokladem úspěšného plnění vytýčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby žák dostával dostatečný prostor ke zvládnutí a osvojení učiva. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativní funkce. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. Na naší škole využíváme hodnocení pomocí klasifikace.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků podle § 30/2 zákona č. 561/2004 Sb. je integrální součástí Školního řádu ZŠ Přerov, Velká Dlážka 5 a obsahuje následující kapitoly:

1. **HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ**
/ zákon č. 561/2004 Sb. ve znění zákona č. 472/2011 Sb./
2. **HODNOCENÍ ŽÁKŮ**
/ Vyhláška č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání resp. Vyhláška 256/2012 Sb. /
3. **PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NA ZŠ PŘEROV, VELKÁ DLÁŽKA 5**
4. **STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE A JEJICH CHARAKTERISTIKA, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ, VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ**
5. **ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ**
6. **ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI**
7. **ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ**
8. **ZÁSADY PRO STANOVENÍ CELKOVÉHO HODNOCENÍ ŽÁKA NA VYSVĚDČENÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ**
9. **PŘÁVA DÍTĚTE**

1. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

/ zákon č. 561/2004 Sb./

§ 51

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného

zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

(4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

§ 52

(1) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle odstavce 6 věty třetí. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

(2) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

(3) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

(4) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(5) V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(6) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

§ 53

(1) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

(2) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

(3) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky

nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

(4) V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

2. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

/ Vyhláška č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání resp. Vyhláška 256/2012 Sb. /

Hodnocení žáků § 14

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

(2) Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu ¹²⁾ a obsahují zejména:

- a) zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, včetně získávání podkladů pro hodnocení,
- b) kritéria pro hodnocení,

/12) § 30 odst. 2 školského zákona./

Hodnocení žáků na vysvědčení § 15

(1) Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

(2) Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

(3) Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

(4) Při hodnocení podle odstavce 3 jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

(5) Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(6) Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

§ 16

(1) Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn²⁰⁾, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

(2) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu²¹⁾, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“

(3) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

(4) Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

/20) § 50 odst. 2 školského zákona./

/21) § 52 odst. 2 a 3 školského zákona./

Výchovná opatření § 17

(1) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

(2) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

(3) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

(4) Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

(5) Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

(6) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

(7) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy¹⁴⁾. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

/14) § 28 školského zákona./

Komisionální přezkoušení § 22

(1) Komisi pro komisionální přezkoušení¹⁵⁾ (dále jen "přezkoušení") jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

(2) Komise je tříčlenná a tvoří ji:

a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(3) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

(4) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

(5) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

(6) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

(7) Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku¹⁶⁾.

/15) § 52 odst. 4 školského zákona./

/16) § 53 školského zákona./

Opravná zkouška § 23

(1) Komisi pro opravnou zkoušku¹⁷⁾ jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

(2) Pro složení komise a její činnost platí obdobně ustanovení § 22 odst. 2 až 6.

/17) § 53 odst. 2 školského zákona./

3. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NA ZŠ PŘEROV, VELKÁ DLÁŽKA 5

3.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

3.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Za první i druhé pololetí školního roku vydává škola žákovi vysvědčení, za první pololetí však může škola žákovi vydat výpis vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na naší škole vyjádřeno klasifikačním stupněm.

Na základě žádosti zákonného zástupce žáka může u dítěte s vývojovou poruchou učení rozhodnout ředitel školy o použití slovního hodnocení v předmětech, jež s danou poruchou učení úzce souvisí

(především v českém jazyce). V takovém případě převede dotyčný učitel příslušného předmětu slovní hodnocení do klasifikace pro účely hodnocení stupně prospěš s vyznamenáním, prospěl a neprospěšl.

O způsobu hodnocení žáků školy rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Pokud by byl žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání nebo v případě přestupu na jinou školu.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech učitel hodnotí převážně úroveň dosažených vědomostí a získaných dovedností, nikoliv chování.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým a dalším zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům.

Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím papírové žákovské knížky,
- průběžně prostřednictvím internetové žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- při pravidelných individuálních konzultacích,
- případně kdykoliv na požádání a po domluvě zákonného zástupce žáka s učitelem.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci, nejméně však čtyři měsíce během klasifikačního období, navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

3.1.2. Zásady pro hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování, dodržování školního řádu a vnitřního režimu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným kázeňským opatřením se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole, při akcích organizovaných školou a činnostech, které se školou přímo souvisejí.

Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím papírové i internetové žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- při pravidelných individuálních konzultacích,
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu nebo zásad slušného chování

3.1.3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni už od 1. ročníku. Sebehodnocení uplatňují učitelé obvykle při zkoušení žáků a to v ústní podobě. Součástí sebehodnocení je i hodnocení žáka samotným učitelem.

V prvním ročníku probíhá nejčastěji ústně nebo se žáci hodnotí formou značek - smajlíků v rámci jednotlivých předmětů na samostatný pracovní list, kde třídní učitel poskytne i zpětnou vazbu. Ve 2. – 5. ročníku se kromě značek učí žáci již i písemnému vyjádření (nejčastěji 2x ročně). Na 2. stupni ve všech ročnících probíhá sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně a to vždy po ukončení tematického celku. Písemnou podobu sebehodnocení používáme 2x ročně u naukových předmětů a to buď pro skupinu předmětů, nebo zvlášť pro jednotlivé předměty.

K písemnému sebehodnocení žáků se vyjadřují rodiče.

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci o chybě s žáky hovoří, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží v oblastech vědomostí, chování, spolupráce a vzájemných vztahů popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde,
- jak bude pokračovat dál.

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

4. STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE A JEJICH CHARAKTERISTIKA, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ, VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

4.1. Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru se při klasifikaci nepřihlíží k míře talentu, nýbrž ke schopnosti a motivaci žáka využít vlastních možností v rámci osobních mezí. Vyučující přiměřeně zohledňuje míru zájmu a aktivního přístupu žáka k plnění úkolů zejména v oblasti praktických činností.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

4.2. Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

O jednotlivých klasifikačních stupních hodnocení chování žáka rozhoduje třídní učitel po projednání v pedagogické radě.

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu a vnitřního režimu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu a vnitřního režimu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele či i ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy či i již sníženou známku z chování dopouští dalších přestupků.

4.3. Výchovná opatření

Za výborné studijní výsledky, reprezentaci školy v soutěžích a na kulturních vystoupeních a významné činy např. v oblasti ochrany zdraví a života osob, za významný přínos v práci pro třídní kolektiv nebo celou školu, může být žákovi udělena ***pochvala třídního učitele*** nebo ***pochvala ředitele školy***.

Podle závažnosti provinění mohou být žákům uložena tato výchovná opatření k posílení kázně:

a) napomenutí a důtka třídního učitele

Uděljuje třídní učitel dle svého uvážení a s přihlédnutím k názoru dalších vyučujících zejména za drobná, popř. opakovaná porušení školního řádu nebo pravidel slušného chování. O udělení důtky třídního učitele informuje třídní učitel neprodleně ředitele školy.

b) důtka ředitele školy

Uděljuje ředitel školy zejména za závažná porušení školního řádu, pravidel slušného chování nebo v případě, že předchozí výchovná opatření nebyla účinná. Toto výchovné opatření lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

O výše uvedených výchovných opatřeních je vždy prokazatelným způsobem informován žák a jeho zákonný zástupce.

5. ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,

- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení (toto se netýká předmětů výchovného charakteru). Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské a internetové žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné práce, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci psát maximálně 2 práce uvedeného charakteru. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní, zkoušení, písemné,..). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogických radách, a to zpravidla v polovině listopadu a v polovině dubna. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo osobních pohovorech, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace.

Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se proti ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat. V případě žáků s odloženou klasifikací až do počátku října, v případě nesouhlasu s klasifikací do 3 pracovních dnů po vydání vysvědčení (§52, odst.3, 4 zákona 561/2004 Sb.).

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- nevyžadují dopisování látky do sešitů za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- při zkoušení účelně nehledají mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotí to, co umí,
- klasifikují jen probrané učivo,
- před prověřováním znalostí ponechají žákům dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádějí až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6. ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

6.1 Hodnocení žáků s postižením nebo znevýhodněním

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště vytváří TU ve spolupráci s VP, dalšími pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci žáka individuální vzdělávací plán (IVP), který se pak realizuje a vyhodnocuje.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení nebo znevýhodnění a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení nebo znevýhodnění žáka. Takovým žákům je třeba věnovat pozornost a uplatňovat speciálně pedagogické přístupy a zřetele po celou dobu jeho školní docházky.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Učitel klade důraz na ten druh projevu žáka (písemný nebo ústní), ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s příslušnými vyučujícími poté, co o slovní hodnocení konkrétního předmětu požádá zákonný zástupce žáka. O jeho použití rozhodne ředitel školy.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné

- celkem výstižné
  - nedostatečně přesné
  - vyjadřuje se s obtížemi
  - nesprávné i návodné otázky
- d) úroveň aplikace vědomostí
- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
  - dovede používat vědomostí a dovedností, dopouští se drobných chyb
  - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopustil
  - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
  - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
- e) píle a zájem o učení
- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
  - učí se svědomitě
  - k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
  - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
  - pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6.2 Hodnocení žáků nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s PPP a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje, realizuje a vyhodnocuje IVP.

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován

7. ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v

jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

8. ZÁSADY PRO STANOVENÍ CELKOVÉHO HODNOCENÍ ŽÁKA NA VYSVĚDČENÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

- 1 – velmi dobré. Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- 2 – uspokojivé. Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku TU i

ŘŠ dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 – neuspokojivé. Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ŘŠ či i již sníženou známku z chování dopouští dalších přestupků.

9. PRÁVA DÍTĚTE

(naše škola se řídí zásadami formulovanými v Úmluvě o právech dítěte platné pro ČR od 6.2.1991)

1. Rodiče mají primární odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte.
2. Základní vzdělání je bezplatné a povinné.
3. Každé dítě má právo na svobodu projevu, myšlení a náboženství.
Žákům je dána možnost vyjádření se k obsahu i způsobu výuky.
4. Kázeň ve škole musí být zajišťována způsobem slučitelným s lidskou důstojností.
5. Výchova musí směřovat k rozvoji osobnosti dítěte při zdůraznění respektu k lidským právům, ke vzájemnému porozumění, k míru a toleranci.
6. Děti mají právo na odpočinek a volný čas, na hru a oddechové činnosti odpovídající jejich věku, jakož i na svobodnou účast v kulturním životě a umělecké činnosti.
7. Děti musí být chráněny před používáním drog a nesmí být využívány při výrobě drog nebo jejich distribuci.

